MAHİR VE DEVRİM

I. BÖLÜM

Sunuş

MAHİR ÇAYAN ve partimiz THKP-C/MLSPB Türkiye devriminin önderleri ve önemli olguları içinde, çok özel yerlere sahiptir. Dostun yanısıra; düşmanın dahi hakkını teslim etmek zorunda kaldığı bu gerçekliği, bizler nasıl algılamalı ve değerlendirmeliyiz?

Mahir'i, "önderimiz ve parti şehidimiz " gibi tanımlamalara hapsedip soyut kahramanlık ve onur edebiyatı mı yapmalıyız? Yoksa, bir devrim kahramanı ve gerçek bir önder olan Mahir yoldaşı daha iyi anlamaya, daha iyi yorumlamaya mı çalışmalıyız? Sahibi olduğumuz bu temiz ve onurlu savaş geleneğinin bilinciyle düşünüp yaşamayı, bu bilinçle hareket etmeyi; her gün biraz daha iyi öğrenmeyi ve uygulamayı mı klavuz edinmeliyiz?

Kuşkusuz devrimin ve sosyalizm ilkeleri, bize ikinci yolu göstermektedir.

Mahir, sadece bir devrim kahramanı değildir. O, Türkiye devriminin savaşım yolunu, ideolojik ve teorik olarak da açan kişidir. 1970 sürecinde temel yapı taşlarını koyduğu strateji, dünyadaki bütün altüst oluşlara ve ülkemizdeki değişimlere rağmen bütün canlılığı ve dinamizmi ile devrimin yolunu aydınlatmayı sürdürmektedir.

O, teoriyi mücadelenin içinde olgunlaştıran ve geliştiren, ideolojisinin her bir oluşum basamağının bizzat ve birinci dereceden militanı olan, gerçek bir önderdir. Politikleşmiş askeri savaş stratejisini bu topraklarda somut bir olgu haline getiren, Türkiye devriminin yolunu tam bağımsız bir sosyalist yöntemle oluşturan, halkın sempatisini, ödünsüz kararlılığıyla düşmanın bile saygısını kazanan devrimcidir.

Bütün bunlardan dolayı da; daha sonraki dönemlerin büyük değişimleri karşısında, savundukları tezlerden ellerinde bir şey kalmayan devrimcilere ve bir sabun köpüğü gibi uçan bazı "ideolojilere" rağmen; Parti- Cephe ideolojisi, yaşamaya ve gelişmeye devam etmektedir.

Kızıldere darbesinden sonra THKP-C yolunda tekrar yükseltilen ve THKP-C/MLSPB'nin özellikle 1978-79 yıllarında büyük atılımlarla taçlandırdığı devrimci savaşın, bu süreçte teoriyle yeterince beslenmemesi; doğmatik yaklaşılmadığı halde, yükselen savaş koşullarında yeni üretimlerin yapılamamış olması, büyük bir eksikliktir. Ne varki, özellikle 1990 sürecinde, bu boşluk gerektiği biçimde kapatılmaya, THKP-C dinamizmi üzerinde düşünsel açılımlar, değişen ve gelişen koşulların dayattığı üretimler yapılmaya başlanılmıştır.

Mahir'in, bir devrim manifestosu olan "Kesintisizler" isimli eseri, özellikle felsefenin ve devrimci yöntemin çok iyi kavrandığı bir yaklaşımın ürünü olduğu için, on yıllar sonra da temel özellikleri bozulmadan üzerinde yükselinecek, üzerinde zenginleşilecek bir stratejik mevzi sunmuştur.

Görevimiz, bu mevzinin temellerini her dönem biraz daha fazla sağlamlaştırmak, onun üzerinde inşa ettiğimiz barikatları da sürekli yükseltmektir. Bu barikatları, 'öylesine', dostlar alışverişte görsün taşlarıyla değil; çelik gibi sağlam, su gibi temiz, kalıcı ve onurlu taşlarla yükseltmektir. Mahir'i anlamak, Mahir'i anmak, Mahir'i yaşatmak budur...

Bu sayımızdan itibaren, "Mahir ve Devrim" adını taşıyan bir yazı dizisine başlıyoruz. Bu dizi, Mahir ve THKP-C'nin içinde geliştiği ve mücadelenin ilk yapı taşlarının konulduğu dönemlerden başlayarak, kronolojik bir seyir içinde, Mahir'in özellikle düşünsel gelişmesinin ifade edildiği makalelerini çözümleyecektir.

Diziye başlamadan önce, bir kez daha bu geleneğin yiğit savaşçılarını sonsuz saygıyla ve dünyanın en derin sevgileriyle anıyoruz.

Şehitlerimize bağlılık, onların özlemi olan bağımsız sosyalist ülkeyi yaratmak için atılan adımlarda somutlaşır vu bu adımların hepsi değerlidir, önemlidir. Adımlarımız her gün biraz daha büyüyecek, belirginleşecektir. Çok uzun yürüyeceğimizi biliyoruz. Yine Mahir yoldaşın dediği gibi, bu uzun yolun "sarp" olduğunu biliyoruz. Fakat ne pahasına olursa olsun, şehitlerimize layık olacağız ve onlara, ve tarihe verdiğimiz sözümüzü gerçekleştireceğiz.

Parti çizgimiz ve şehitlerimiz üzerinde hiç bir güç tanımıyoruz. Parti çizgimizde, şehitlerimizin önderliğinde devrimci kurtuluş savaşı zaferle mutlaka buluşacaktır.

Mahir, Kızıldere'nin tüm şehitleri, Cevahir, Ulaş, Zeki, Tamer, Atilla, Fehmi, Nurettin, Didar ve diğer onlarca şehidimizi anmanın, onları yaşatmanın ne anlama geldiğini biliyoruz.

Çağımızın onurlu insanları, çağdaş kahramanlar; Sizlere Selam Olsun!

Rahat olun, ama halaylarımızda da bizleri yanlız bırakmayın. Bugün barikatlara çıkan, bugün zorlu bir sürecin yoğun emek ve sabır isteyen görevlerini gencecik yürekleriyle coşkulandıran yoldaşlarınızı gece nöbetlerinde ısıtın.

Şehitlerimize sözümüz; kavga ve devrimdir.

Şehitlerimizi ve sözümüzü; hep yükseklerde taşıyacağız.

MAHİR'İ ANMAK, ONU ANLAMAKTIR MAHİR'İ ANMAK, SAVAŞMAKTIR

Önsöz

Bugün bir dizi toplumsal ve siyasal gelişmeye rağmen Mahir ve partimiz THKP'nin çizgisi, Türkiye devriminin öznesi olmaya devam ediyor. Elbette bu durum keyfi bir tercih veya sübjektif bir yaklaşım değil, 1970'lerden bu yana yaşanan toplumsal-siyasal olguların objektif bir sentezidir. Hiç şüphe yoktur ki, bu siyasal özne, THKP ve onun politik çizgisi, Türkiye emekçi sınıflarını devrime taşıyacaktır.

Partimizin programatik görüşlerini ifade eden KESİNTİSİZ DEVRİM 2-3 broşürünün yazımından bu yana, 25 yıl geçmiştir. Bu manifesto, Türkiye devrimci hareketinde hak ettiği yeri hep korumuştur. Ve bunun en önemli nedeni, partimizin ideolojik çizgisinin gücü, görüşlerin ve pratiğin iç diyalektiğinin sağlamlığı, bağımsız tezlerimizin Türkiye toplumsal ilişkileri ile örtüşmesidir.

26 yıl sonra bugün, önder yoldaşımız Mahir'e ve onun düşünce sistematiğine baktığımız zaman; söylenecek ilk söz, Mahir'in düşünce sistemini, ideolojik politik tezlerini, her şeyden önce dogmatizmin tehlikelerinden uzak tutmayı başarmış olmasıdır, onun kendini dar kalıplara sıkıştırmamasıdır.

Tam tersine Mahir, Marksist diyalektik yöntemi çok net kavramıştır. Siyasal tezlerinde ve pratiğinde bunu ne kadar içselleştirmiş olduğu, kolaylıkla saptanabilmektedir. O, yaşadığı dönemin siyasal ilişki ve çelişkilerinin kendisini koşullandırmasına kesinlikle izin vermemiştir.

Böylelikle, yüzü hep yarına, geleceğe dönük düşünebilmiş ve bağımsız bir tavır alışla savaşabilmiştir. Kısa siyasal yaşamı, bu sağlam ve tutarlı tavırdan dolayı; sürekli olarak düne göre bir adım daha ileriyi tanımlayan, kendini aşan ve yenileyen bir yaşamdır. Ve bu ilerleme, bir sistem içinde, asla yadsımayla değil, gelişmeyle kendini belirlemiş bir ilerleme çizgisidir.

Mahir'in ve Mahir şahsında partimizin siyasal-ideolojik yönü, tıpkı devrimci pratiği gibi, hep yarına dönüktür. Devrimci pratiğe ışık tutmayan teorik polemikler, soyut tespit ve tanımlar

Mahir'de yoktur. Onun sadece toplumsal doku ile kucaklaşma, sınıf savaşını geliştirme, bu temelde devrim gibi toplumsal bir eyleme samimi ve tutkuyla yaklaşma kaygısı vardır. Devrim ve sosyalizmin tüm sorunları Mahir'in ilgi alanındadır ve bunların sonucu olarak; tüm sorunları örgüt/parti sorunu ile, pratikle ilişkilendirir. Bundan dolayı, teorik-siyasal çalışmaları; sınıf mücadelesinin, onun en önemli öznesi olan örgüt/parti ve sorunlarının hizmetindedir.

Mahir, yaşadığı tarihsel sürecin, bu süreçte ortaya çıkan siyasal-toplumsal olguların bir parçasıdır. Düşünce ve davranışında, doğal olarak, bu dönemin izlerini taşır. Tersini düşünmek, idealizmdir. Ancak, bu "izlere" rağmen Mahir, onun şahsında partimiz; yeni sömürge sisteme cepheden tavır alan, devrimci tarzda bu sistemi yıkmayı önüne koyan bir iktidar perspektifine sahiptir. Mahir'e ait tüm yazılarda bu vardır: İktidar perspektifi...

İktidar perspektifi, siyasal düşüncenin asıl halkasıdır. Böyle bir perspektif, devrimci teori ve pratik bütünselliği içinde, öğrenme eylemini sürekli kılar. Mahir, Marksizm okulunda öğrenir. Öğrendiğini ise, bir devrim adamının tarzı ile örgütsel yapıya sindirir. Düşünceyi eyleme dönüştürür. Ayakları bu coğrafyada, bu topraklardadır. Kafası, kendi omuzları üzerindedir.

Marks, Engels, Lenin, Stalin, Mao, Che; kısaca dünya devrimci önderlerinden ve dünya devrimci pratiğinden öğrenir. Ama dünya devriminin birikimlerine de yine bir sosyalist gibi, eleştirel yaklaşır. Yaşanmışlıklardan kendi ülkesinin devrimi için sonuçlar çıkarır ve bunu düşünce sisteminde kurgular. Mahir, kimse ile yarışmaz, o kendi ile yarışır. Bundan dolayıdır ki düşünce sisteminin her bir halkası, bir önceki halkanın devrimci tarzda aşımıdır.

Mahir'in düşünceleri, siyasal mücadele içinde ürettiği teorik çalışmalar, "Bütün Yazılar" ya da "Toplu Yazılar" adı altında toplanmıştır. Bu çalışmalara bütünsel baktığımızda, genel olarak Mahir'in iki döneminin olduğunu söyleyebiliriz.

Birincisi, TİP içinden çıkıp MDD platformu çerçevesinde sorunlara yaklaşan, devrimci demokratizmin izlerini taşıyan, ama yönü hep Leninizm'e dönük olan dönem. İkincisi ise; partimiz THKP'nin ideolojik politik hattını ifade eden, programatik tezlerimizin somutlaştığı dönem... Birinci dönem; ideolojik mücadele içinde partileşme dönemidir. İkinci dönem; 1969 sonlarında, 1970 başında toplumsal-siyasal sürece parti ruhu ile müdahale edilen partili süreçtir.

Hep ifade ettik. Partimiz THKP'nin siyasal çerçevesini, siyasal platformunu, Kesintisiz Devrim 2-3 oluşturur. Ancak, bu siyasal ideolojik platform, "birden", "aniden" ortaya çıkmamış, önceki dönemin bir dizi siyasal ilişki ve çelişkilerinin içinden süzülüp berraklaşmıştır. Hemen belirtelim ki; doğal olarak, özellikle başlangıçta, önceki dönemin izleri vardır.

Fakat bu izler, büyük bir dinamizmle atılmaya çalışılmış, revizyonizm ile teorik ve pratik kopuşma, Türkiye devriminin yolunu bulma tavrı, son derece kısa bir sürede ana hatlarıyla belirginleştirilmiştir. "Bu hareket, revizyonizmin uzun yıllar etkin olduğu bir ortamda yeşermiş, gelişmiş ve güçlenmiştir. O yüzden işler ne kadar sıkı tutulursa tutulsun, başlangıçta şu ya da bu ölçüde ortamın izlerini üzerinde taşıyacaktır. Tersini düşünmek, idealizmdir. Bu kalıntılar, savaş içinde, savaşıla savaşıla atılacaktır." (Mahir Çayan)

Devrimcileştirilen pratik, ayrıştırır. THKP-C, bir siyasal olgu olarak, TDH'de hep yerini korudu, siyasal netleşmede hep mihenk taşı oldu. 1970 sonrası yaşanan siyasal süreçte, istisnasız tüm akımlar, şu ya da bu oranda THKP ile ilgilendi, onu savunmak veya onun karşısında konumlanmak zorunda kaldı. Adeta, devrimci hareketin varlık koşulu THKP-C oldu. Akıl almaz tahrifatlar, pervasız saldırılar birbirini izledi. THKP-C adına, THKP-C sulandırıldı.

Onu çarpıtmak yoluyla var olunmaya çalışıldı. Hiç şüphesiz samimi unsurlar, P-C ruhunu ve ideolojisini her şeye rağmen bayrak edindi. Bu, başlı başına bir tarihsel süreçtir ve bu süreç; kimi zaman sert, kimi zaman daha yumuşak gündeme gelen çelişkilerle, ama sürekli ayrıştırarak bugüne geldi.

Burada şu söylenilebilir; bugün PC adına THKP-C'yi karikatürize edenlerden, ÖDP platformunda legalize olanlara kadar, kendi içinde başkalaşmış bir dizi akım; asıl olarak, Mahir'in sözünü ettiği "izler"den beslendi. Daha açık ifade edersek, devrimci demokratizmi ifade eden bu izler, toplumsal zeminden beslenerek, dünün gayrı-resmi inkarcılarını, bugünün resmi inkarcılarına dönüştürdü.

Mahir'in düşünce evrimini izlerken, onu incelerken; yeri geldikçe, sözünü ettiğimiz "izleri" de ele alıp, çözümleyeceğiz. Dolayısıyla bir yandan siyasal evrimimizin ilk dönemini daha iyi kavrayacağız, diğer yandan da polemikten uzak, devrimci demokratizmin bu izlerden nasıl beslendiğini açmaya çalışacağız.

Tam da bu noktada, bir gerçeğin altını çizelim. MLSPB, THKP-C'nin devamı olarak siyasal savaşımda yerini aldı ve onun sadece ideolojik tezlerine değil; yöntemine, mantığına, düşünce ve tavır tarzına sahip çıktı, onu içselleştirdi. Siyasal evrimimiz, Marksist yöntemin kılavuz edinilmesi; geçmişin eksikliklerinin ve dönemsel taktik hatalarının saptanabilmesinin, aşılabilmesinin ortamını yarattı. Yanlış izlerden arınmayı sağladı. Bu anlamda MLSPB ideolojisi, THKP-C ideolojisinin hem devamı, hem de yeniden üretimidir.

***

Burada, yöntem olarak, Mahir'in yazılarını irdelerken; Bütün Yazılar'daki kronolojik sıralamaya sadık kaldık. Yani Mahir'in düşünce evriminin her bir halkasını, tarihsel gelişime bağlı kalarak inceledik. Bu, bilinçli bir tercihtir. Çünkü, partimizin siyasal düşünce ve tavırdaki evrimini; yaşanılan her bir aşamayı gerektiği gibi kavramak için, bu yöntem daha doğru ve sağlıklıdır. Bu yöntemin izlenmesi, devrimci gelişimin ve bağımsız, üretken devrim dinamizminin anlaşılması açısından, yazının amacının en önemli unsurlarından biridir.

Ancak bu yöntem, ciddi bir olumsuzluğu da zorunlu kılmıştır. Yazı dizimizin akışı içinde, kaçınılmaz tekrarlar olacaktır. Tekrarlardan mümkün olduğunca kaçmak istedik ama bundan tümüyle kurtulmak, yönteme paralel olarak mümkün değildi.

Mahir Çayan yoldaşın, düşüncelerini ve o dönemdeki tavrını daha iyi anlamak, dünya devrim tarihinin iki önemli durağı olan Sovyet ve Çin devrimlerinin incelenmesini zorunlu kılar. Dolayısıyla, açılımlarımızda bu devrimlerin öğretilerine de, ilgili bölümlerde yer verilmiştir.

Marksist politik irade ve bu politik iradenin mevcut koşullarla bütünleştirilerek iyi programlanmış pratiğe dönüştürülmesi, başarı için belirleyicidir. Partimizin kadroları-

militanları, politik ciddiyet ve iradenin ve buna uygun politik cesaretin sahipleridir. Bu ciddiyetle, tarihimizden aldığımız 25 yıllık temiz miras ve politik cesaretle, devrim yürüyüşümüze devam edeceğiz.

Ancak, bu sorunun bir yanıdır ve asıl sorunun yanıtı değildir. Her şeyden önce, yüreği ve beyni devrim-sosyalizm ateşi ile tutuşan devrimci kurtuluş kavgasının neferleri olan yoldaşlarımız, Marksizmin ve partimizin tarihine sahip çıkar, tarihini ve yaşamını devrim ve sosyalizm kavgasının hizmetine sunmayı başarırsa, amaca daha çok yaklaşacağız. Biliyoruz; kavgayı büyütenlerin sözleriyle sözlerimiz çoğalacak, devrimci yaşamı ve partili mücadelemizi üreteceğiz. Bu devrimci eylemi, süreklileştireceğiz.

İddialıyız; ve bu kavgada yoldaşlarımızın beyninde çakan her kıvılcım, politik bilinçteki her sıçrama ve her politik tavır, her eylem, her siyasal tavır alış, bizim için yaşamsal önemdedir.

Mahir Çayan yoldaşımızda, partimizin programatik bir platformu olan Kesintisiz devrim 2-3 'te; biri yanlış, biri eksik olmak üzere önemli iki konu vardır: Kemalizm, parti tarihimizde yanlış bir tespiti ifade eder. Kürdistan Ulusal sorunu veya Kürdistan Devrimi sorununun yanıtlanması ise, parti tarihimizin ilk sürecinde eksik bırakılmıştır. Ancak MLSPB sürecinde, bu iki temel sorunda doğru çözümlemeler yapılmış, eksiklikler tamamlanmıştır.

Bu anlamda, Kesintisiz 2-3'ün bir sonraki döneminin tamamlayıcı çözümlemeleri açısından, ŞAFAK YARGILANAMAZ 1, 2 ve diğer Parti belgeleri incelenmelidir. Yazınımızda, eksik ve hatalı yaklaşımların aşılmasının, doğru olanların, yeni koşullarda yeniden üretilmesinin somut çabası görülebilir. Bu davranış tarzı, aynı zamanda sürekliliğini sağladığımız amacımız da olmalıdır.

Bilindiği gibi, parti tarihimize mal olmuş ama gerçekleştirildiği örgütsel sürecin özelliklerinden dolayı üzerinde kaçınılmaz bir dizi tartışmalar yapılmış olan THKP-C/MLSPB 1987 konferansı, DHD programını kamuoyuna sunmuştur. Esasta doğru olan bu program, bazı yönleriyle net değildir. Ama bu konferansın belgeleri de tarihimizin önemli bir parçası olarak varlığını korumaktadır.

A- THKP-C İçin İlk Adım ya da "Son Gençlik Hareketi Üzerine"

MAHİR ÇAYAN Yoldaşa ait "Bütün Yazılar", TDH'de çok önemli bir yeri haklı olarak işgal etmektedir. Bütün Yazılar'daki (ya da "Toplu Yazılar") her çalışma, hem içinde bulunulan dönemi ve o döneme ait tartışmaları, siyasal evrimi yansıtmaktadır; hem de bir sonraki çalışma, bir önceki çalışmanın devrimci tarzda aşılmasıdır. Bu açıdan Mahir Çayan'ın her yazısı, makalesi, onun düşünce zincirinin önemli bir durağını, halkasını oluşturur.

Bu durakları, zincirin her bir halkasını ve o dönemin siyasal koşullarını kavrayarak ilerleyelim.

Bütün Yazılar'ın ilk makalesi, 6 Mayıs 1969 tarihinde, Türk Solu Dergisi'nin 77. sayısında yayımlanan "Son Gençlik Hareketleri Üzerine" adlı çalışmadır.

Dönemin siyasal-toplumsal ilişkilerini ve gelişmelerini bazı başlıklarla hatırlayalım. Türkiye toplumu, yeni sömürgecilik ilişkileri temelinde bir geçiş süreci yaşamaktadır. Eski toplumsal süreç, yerini çarpık kapitalist ilişkilerin ağır bastığı bir sürece bırakmakta, özellikle üst yapı

kurumlarında ve toplumun değer yargılarında bu çatışma her boyutta yaşanmaktadır. Ekonomik alt yapıda kapitalist üretim ilişkileri, emperyalizme bağımlı biçimde egemen olurken, üst yapı ve toplumsal ilişkilerde bu gelişme daha ağır, sancılı bir tempo içinde yaşanmaktadır.

İç pazara göre şekillenen çarpık kapitalist ilişkiler hızla gelişmekte, buna uygun olarak ta çarpık "modern" toplumsal ilişkiler egemenlik kurmaktadır. Burjuvazi- proletarya çelişkisinin toplumsal yaşamda daha fazla ağırlığını gösterdiği bu dönemde, kapitalist üretim ilişkilerini doğuran ve ona eklenen küçük meta üretimi, oldukça yaygındır. Bu gelişmeler, üst yapıda egemen sınıflar ittifakının aygıtı olarak örgütlenen devlet kurumunda; işbirlikçi tekelci sermayenin önemini ve ağırlığını ortaya çıkarmaktadır. Ama bu gelişmeye ayak direyen, eski toplumsal sürecin bir ürünü olan feodal ve pre-kapitalist ilişkiler, hala varlığını korumaktadır. Egemen sınıf bloğu Oligarşi içindeki bu çelişkiler, gün geçtikçe yoğunlaşmaktadır.

Öte yandan dünya ölçeğinde sosyalizm önemli bir güçtür ve büyük bir prestijin sahibidir. Dünyanın 1/3'ünde kapitalist sömürü zincirleri parçalanmıştır. SBKP ile ÇKP arasındaki çelişkiler tüm dünyayı etkilemekte, ama buna rağmen sosyalizm dünya ölçüsünde önemli bir moral değere sahip olmayı sürdürmektedir. Başta Vietnam Devrimi olmak üzere, zafer kazanan sosyalist atılımlar ve Küba Devrimi, tüm dünyada ulusal kurtuluş mücadelelerini etkilemektedir. Ve bütün bunlardan Türkiye Sol Hareketi de, nasibini almaktadır.

Sınıf mücadelesi belirgin bir ivme kazanmakta; işçi-köylü-gençlik hareketi, sosyalizm ve ulusal kurtuluş mücadelesinin güçlü moral değerleri ile bütünleşen, ciddi bağlar kuran bir yükseliş seyri izlemektedir. Bir dizi mücadele, grev, boykot, toprak işgali, yürüyüş vb. siyasal mücadeleyi etkilemekte, Marksist klasiklerin Türkçe'ye çevrilmesi sonucu, Marksizm ile bağlar güçlenmektedir.

TİP, toplumsal muhalefetin en önemli odağı konumundadır; ancak 1965'lerde görülen bütünsellik, toplumsal gelişmelere paralel olarak yeni sol arayışlara gebedir. Sınıf mücadelesinin tüm gelişme ve tartışmaları TİP bünyesinde yankı bulmakta, yeni oluşumlara yol açmaktadır. Başta Türkiye'nin toplumsal yapısı olmak üzere, devrimin yolu, proletarya partisi, gençlik sorunları, uluslararası sosyalist hareketin değerlendirilmesi vb; bu dönemin önemli tartışma odaklarıdır.

İşte, sözkonusu "Son Gençlik Hareketleri Üzerine" başlıklı makale, bu dönemin bütün izlerini taşır. Makalenin ilk sözleri şunlardır:

"Türkiye gibi yarı-sömürge ve az gelişmiş, kapitalist ve feodal ilişkilerin yan yana bulunduğu bir ülkede; ülkenin kurtuluş mücadelesinin iki devrim sürecinden geçeceği, bugün artık tüm bilimsel sosyalistler tarafından bilinen bir gerçektir. Tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye, proletaryanın sevk ve yönetiminde tüm devrimci sınıfların oluşturduğu gerçek bir demokrasiyi betimler. Tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye'yi kurma mücadelesi de, kendi içinde ayrıca evrelere ayrılmış bir sürü aşamalardan geçecektir. Ve her aşama, belli ittifakları gerektirecektir. Karşı devrim cephesi de çeşitli birliklerden yararlanacaktır bu süreç içinde."

Bu özlü tanımlama, dönemin önemli siyasal tartışmalarını içermektedir. TİP içinde, en önemli siyasal ayrışma, "Sosyalist Devrim" Tezi ile "Milli Demokratik Devrim" tezi arasındadır.

TİP, yasal bir zeminde, reformlar için mücadele eden, kalkınmacı bir sosyalizm anlayışını temsil eden bir partidir. Bilimsel sosyalizmi tamamen ret eden, ama bunu tam da açıktan yapmayan, sosyalizmin dünya ölçeğindeki ağırlığı altında ezilen, yönünü revizyonizme dönmüş olan bir önderliğe sahiptir.

Hiç şüphesiz toplumsal gelişmelere yanıt veremediği gibi, yükselen toplumsal/sınıfsal mücadelenin tamamen gerisine düşmektedir; bu tip partilerin genel özelliklerinden biri olmak üzere, objektif olarak bu mücadelenin ibresini geriye çekmektedir. Çünkü, TİP,"uysal" bir sosyalizmden yanadır. Gerçek sınıf mücadelesinin sertlikleri ile değil, parlamenter bir mücadele ile sistemin iyileştirilmesini savunmaktadır.

Elbette, Marksizmin klasiklerini okuyan, devrimci teorinin gelişim dinamiklerini yakalayan samimi unsurlar, bu süreci sessizce izleyemezdi. Onlar açısından öğrenme ve mücadele iç içedir ve birbirini beslemektedir. Durum böyle olunca, sınıf mücadelesinin gerisinde kalan TİP, bir dizi iç tartışma ve mücadelelere sahne olmuş, sancılı bir sürece girmiştir.

İşte, ilk ciddi saflaşmalardan biri olan "Sosyalist Devrim", "Milli Demokratik Devrim" tartışmasının böyle bir yanı vardır. MDD kavramının içeriğinden bağımsız olarak; MDD savunucuları, bu dönemin devrimci damarını oluşturur.

Yukarıdaki paragraftan da anlaşılacağı üzere, M. Çayan; bu dönemde TİP ve "Sosyalist Devrim" saflarında değil, MDD saflarında konumunu belirlemiştir.

Ancak dönemin bu yöndeki tartışmalarının tam bir berraklığa kavuştuğu söylenemez. "Türkiye gibi yarı-sömürge ve azgelişmiş kapitalist ve feodal ilişkilerin yan yana bulunduğu bir ülkede..." tanımlaması, toplumsal yapının niteliğine yönelik bir tanımlamadır, ama henüz tam bir berraklıktan da uzaktır.

Bu özlü tanımlamada, Türkiye toplumsal yapılanmasına yönelik iki önemli saptama vardır. Birincisi; emperyalizmle ilişkiyi ifade eden bir kavram olan, "yarı-sömürge" kavramıdır. İkincisi ise; bu yarı sömürge kavramının alt yapısını tanımlayan, toplumsal sürecin niteliğini belirleyen "az gelişmiş kapitalist ve feodal ilişkilerin yan yana bulunuşu..." veya diğer bir ifade ile "yarı feodal" olarak adlandırılan kavramdır.

Sözünü ettiğimiz bu kavramlar, "yarı sömürge" ve "yarı feodal" kavramları, o günün siyasal ortamında anlaşılabilir kavramlardır; ancak, bu günden baktığımızda, o tarihsel koşullarda bile doğru değildir. Bu kavramlar tam bir berraklığa kavuşmamıştır. Bir tarihsel süreçten, o sürecin siyasal ilişkilerinden çıkılıp yeni bir düşüncenin ilk adımları atılmaktadır. Bu yanıyla düşüncenin netleşmesi, yanlış kavramlarla ifade edilmesi, doğaldır, anlaşılabilirdir.

Ama, bilimsel dürüstlük, bunu "tarihimizi savunmak adına" kutsamayı değil; bu günün birikimi ile gereken değerlendirmeyi yapma görevini önümüze koyar. O tarihsel-toplumsal koşulları ve düşüncenin evrimini irdelemek, bu temelde kavramları yerli yerine koymayı gerektirir. O halde, öncelikle söylenmesi gereken, Türkiye toplumsal yapısına ilişkin nitelik

belirleyici olan, "yarı sömürge" ve "yarı feodal" tanımlamaları, 1970 Türkiye'si için doğru değildir.

Yeni sömürgecilik, Emperyalizmin 3. Bunalım Dönemi'nde nitelik belirleyici bir kavramdır ve yarı sömürgecilik kavramının ifade ettiği özelliklerden epeyce farklı özellikleri ifade etmektedir. Tarihsel kökeni 1930'lara dayanan ama 2. Paylaşım Savaşı'ndan sonra, emperyalist sömürgeciliğin yeni bir biçimi olan Yeni Sömürgecilik; belirli tarihsel koşullarda, belirli bir birikim üzerinde şekillenmiş, kendine özgü yöntemleri olan bir istismar-sömürü biçimidir.

Yarı sömürgecilik ise, emperyalizmin 1. ve 2. Bunalım Dönemlerinde görülen, sermaye ihracının "borç" biçiminde somutlaştığı, sermaye ihracının genellikle yol, liman vb. üretimin sürekli olmadığı alanlara yöneldiği, bu yanıyla da yarı-feodal bir toplumsal ilişki üzerinde şekillenen sömürgecilik biçimidir.

Ancak yeni sömürgecilik, yarı sömürgecilik üzerinde yükselir, onun birikimine dayanır ama ondan nitelik olarak farklıdır. Yeni sömürgecilik; çarpık ve geri de olsa kapitalist bir toplumsal doku üzerinde biçimlendirilir. Emperyalist sermaye bizzat üretime katılır, sömürüden dolaysız pay alır. Sermaye ihracı, yalnız borçlandırma yoluyla değil, "patent", "isim hakkı" vb ile yoğunlaştırılır.

Ve yeni sömürgecilik, emperyalizmin tamamen uzmanlaştığı bir döneminin taktiği olarak; bir yandan gizlenen yüzü ile daha büyük bir tehlikeyi ifade eder, bir yandan da emperyalizme tam bir bağımlılığı içerir. Yeni sömürgecilik döneminde artık emperyalizm, hem o ülkedeki varlığını ve işgalini halkların gözünden saklama olanağına kavuşmuştur; hem de kendisine tarihin en kalın ve acımasız zincirleriyle bağladığı işbirlikçilerini, nefes alamaz hale getirmiştir.

Yarı sömürgecilik ile yeni sömürgecilik arasında, yani emperyalizmden "biçimsel bağımsızlık" arasında bir benzerlik vardır; ama benzerlik yanıltıcıdır. Marksistler, olguları ele alırken biçime takılmazlar, biçimin ardındaki nesnel olguları ele alırlar, çözümlemeye çalışırlar. "Yarı sömürgecilik", kavramı ile yeni sömürgecilik kavramı, bütün bunlara rağmen daha ileride, aynı, benzer kavramlar olarak kullanılır. Bu doğru değildir. Türkiye Devrimci Hareketi'nde bir dizi akım; bugün bile, bu iki kavramı özdeş olarak ele almakta, programlarını bile bu karmaşa içinde belirlemektedirler.

Türkiye toplum yapısına yönelik, "yeni sömürgecilik" saptaması, Mahir Çayan tarafından Kesintisiz Devrim 2'de yapılmıştır. Doğru da budur.

İleride etraflıca ele alacağımız gibi, bu dönemde; 1969-1970'te, "anti emperyalizm", güçlü bir devrimci dinamizm oluşturur. Pratik olarak 6. Filo'ya karşı eylemlerle somutlaşan ve emperyalizme, NATO'ya karşı bir dizi kampanyayı içeren bu devrimci dalga, o dönemin siyasal düşüncesinde de önemli bir yer tutar.

Özellikle TDH'de devrimci damarı oluşturan MDD savunucuları, kendilerini "İkinci Milli Kurtuluşçular" olarak tanımlarlar. Bu açıdan Kemalizm hak etmediği bir övgüyle karşılaşır. Emperyalizme bağımlılık, -ki bu 'yarı sömürgecilik' kavramı ile açıklanır- eleştirilir, ama bunun karşısına, "Milli Kapitalizm'" konulur.

D. Avcıoğlu'nun tezleri, "sanayileşme", "kalkınma" söylemi ile savunulur. Bu tarz ufku burjuva demokrasisi ile sınırlı düşünce ve tezler, dönemin en önemli özelliğidir. Ve başta TİP olmak üzere, MDD akımı içinde de bir hayli taraftarı vardır. TİP, bunu sosyalizm adına savunurken, MDD ise bütün bunları devrim adına savunmaktadır. Bu tablo içerisinde "Tam Bağımsız ve Gerçekten Demokratik Türkiye", stratejik bir hedeftir ve MDD'de ifadesini bulur.

M. Çayan bu dönemde, devrimin karakterini MDD olarak tanımlar. "Anti emperyalist, anti feodal..." tanımlaması, bunun bir ifadesidir. Bu devrime, proletarya önderlik edecektir: "Proletaryanın sevk ve yönetiminde tüm devrimci sınıfların oluşturduğu gerçek bir demokrasi..." (M. Çayan), MDD'nin o dönemdeki hedef saptamasıdır. Bu, kendine özgü bir süreçtir, bu görev tamamlanınca yeni bir süreç, sosyalist devrim süreci başlayacaktır.

Bu dönemde Mahir, "iki devrim sürecinden" söz eder. Doğal olarak böyle bir devrim anlayışı; MDD anlayışı, "Milli Burjuvazi" arayışına kadar uzanır. Gerçekten, emperyalizmin 1. ve 2. Bunalım dönemlerinde, sömürge ve bağımlı ülkelerde, stratejik düzeyde olmasa da, önemli toplumsal bir güç olan Milli burjuvazi; MDD'de rol oynar. Bu dönemlerde, proleter devrimciler "sol" bir mantıkla milli burjuvazinin bu rolünü yok sayamazlar. Özellikle ulusal mücadelenin ön planda tutulduğu dönemde, bu sınıfla taktik ittifaklar da kurarlar. Tüm bunlar yanlış değildir. Ancak, M, Çayan bu dönemde, 1969 yılında, MDD anlayışına paralel bir milli burjuvazi aramaktadır. Konuya ilişkin şunları dile getiriyor:

"Halk soyut bir kavram değildir. Halk, ülkenin içinde bulunduğu devrim aşamasında, çıkarları devrimde olan sınıf ve tabakalardır. Milli Demokratik Devrim aşamasında olan Türkiye'mizde halk; şehir ve köy proletaryası, şehir ve köy küçük burjuvazisi, orta köylü, esnaf, zanaatkar, memur kesimi ve çekirdek halinde olan milli burjuvazidir..."

"Halk" kavramı soyut değil, somuttur. Toplumsal evrimin içinde bulunduğu döneme göre tanımlanır, esneme payı vardır, döneme göre esneyip genişleyebilir. Bu doğrudur; ancak sorun, yeni sömürge bir ülkede, 1970 dönemi Türkiye'sinde, "halk" kavramı içinde "milli burjuvazinin" olup olmadığıdır. Bu sorunun yanıtı, nettir, böyle bir "milli burjuva" sınıfı yoktur.

Ne var ki, MDD anlayışından etkilenen, onu bu dönemde savunan Mahir, sözkonusu süreçte, milli bir kapitalizmden yana olan milli bir burjuvazinin olduğunu savunur. Bu doğru değildir. Çünkü, 2. Paylaşım Savaşı sonrasında; egemen olan yeni sömürgecilik, tüm millici sınıfları tasfiye eder, onları pazar ilişkileri içinde kendine bağlar. Emperyalizmin, bu dönemde yani 3. Bunalım döneminde toplumsal dayanağı, baştan beri kontrol edilen yerli tekelci burjuvazidir.

Elbette tek başına değil; işbirlikçi tekelci burjuvazi ile ittifak halinde bulunan pre-kapitalist sınıf ve katmanlar da, emperyalizmin yeni sömürge ülkelerdeki dayanağıdır. Yukarıdan aşağı geliştirilen kapitalizm, eğer varsa o ülkedeki milli burjuvaziyi kendine bağlıyor, sömürünün birer halkasına dönüştürüyor.

Ayrıca Kemalizm, 1920 döneminde, Rum ve Ermeni sermayesinin karşısında "milli burjuvazi" rolünü oynarken, özünde emperyalizm karşısında teslimiyetçi bir rol oynamaktadır. Kemalizm, milli bir kapitalizmi canlandırmaya çalışır, ama bunun emperyalist kapitalist sistem

içinde mümkün olmadığının canlı bir örneğini sunar. Sınırlı bir milli tavır dönemi sonrası, emperyalist sermaye ile bütünleşmesi söz konusudur.

İşte, 1950 sonrası geliştirilen yeni sömürgecilik, böylesine özgün ve çarpık bir burjuvazinin üzerinde, ona dayanarak geliştirilmiştir. Ve 1970 Türkiye'sinde, bu sistem, yeni sömürgeci sistemi olarak tam bir olgunluk dönemini yaşar. Artık "Milli" rolü oynayacak hiç bir burjuva grubu sözkonusu değildir.

Bu dönemde "milli burjuvazi", sınıf olarak yoktur. Ancak, sosyalizmden etkilenen, "kalkınmacı bir sosyalizm" anlayışını benimseyen, kendine "Kemalist" diyen, küçük burjuvazinin özlemlerini yansıtan anlayış ve akımlar vardır. Bu akımlar da, 12 Mart açık faşizmi ile tasfiye edilmişlerdir.

Burada şu soru sorulabilir: Milli burjuvaziyi kim, hangi güç temsil etmektedir? Çünkü eğer toplumsal rol oynayan bir sınıf varsa, onu temsil eden bir politik oluşum da vardır. Her düşünce akımı, mutlak olarak kendi sınıfı ile bütünleşmeyebilir. Düşünce akımları, zaman zaman, ancak belli bir süre sonra bir sınıfsal zemine oturabilir. Ama iradeden bağımsız olarak, bir toplumsal sınıf varsa ve bu sınıf devrim gibi bir toplumsal harekette ittifak olarak görülüyorsa, bunun somut bir temsilcisi olmalıdır. Çin devrimi, bunun en somut örneğidir.

M. Çayan, sözkonusu "Son Gençlik Hareketleri" isimli makalesinde, milli burjuvaziyi MDD'nin toplumsal dayanağının bir parçası olarak görürken, bu anlayışın devamı olarak CHP'yi şu şekilde değerlendirir:

"CHP, küçük burjuva kaypaklığı içinde bocalayan bir partidir. Ve CHP doğası gereği herhangi bir devrimci harekette sonuna dek yürüyemez. İçinde bulunduğumuz Milli Demokratik Devrim mücadelesinde atacağı doğru slogan ve yapacağı eylemlerle CHP'yi etkileyecek bir proleter sosyalist partinin hali hazırda olmaması ve de içindeki anti emperyalist güçlerin varlığına rağmen işbirlikçilerin bugün için ağırlıklı olması da, CHP'nin bu bocalamasında ve gerici tavrında çok etkilidir."

CHP'ye yönelik bu tür değerlendirmeler 1970'lerde, hatta daha sonra da yaygındır. Bu yanlış değerlendirmeler, önemli ölçüde Kemalizm'e bakış açısından, yani yanlış Kemalizm değerlendirmelerinden kaynaklanmaktadır. Ayrıca, biçimin bakış açılarını etkilediği de söylenebilir. CHP'nin, biçimsel tarzda 1970'lerde sol bir söylemi benimsediği biliniyor. Ve bu durum bir yanılsamaya yol açıyor, CHP'de anti emperyalist güçler aranıyor. "Küçük burjuva kaypaklığı içinde bocalayan bir partidir" sözleri, CHP'nin sınıfsal karakterini açıklamaktan uzaktır ve net bir tanımlama da değildir. CHP'nin karşı devrimci karakterinin altı çizilmiş ama "mili burjuva", bu partinin, CHP'nin içinde aranmıştır.

Ancak yukarıdaki paragrafta, o günün koşullarına göre önemli bir değerlendirme daha vardır: "Proleter sosyalist bir partinin hali hazırda olmaması"...

Bu siyasal değerlendirme, 1969 döneminde son derece doğrudur; bugün bile değerinden fazlaca bir şey yitirmemiştir. Ve proleter devrimcilerinin önünde bu önemli görev, bütün yaşamsal boyutlarıyla durmaktadır.

Ülkemizde toplumsal muhalefet çoğu kez düzen partilerinin hizmetinde olmuştur. Bir devrim koşullarında, anti emperyalist, anti feodal bir devrimin tüm koşullarının olduğu bir dönemde, 1920'lerde, toplumsal muhalefet örgütlü değildir. Proletaryanın ilk politik kurmayı TKP, Mustafa Suphi önderliğinde, sürgünde, Sovyet topraklarında kurulmuştur.

Bu, tarihsel bir adımdır, ancak, başta proletarya güçleri olmak üzere diğer emekçi sınıfları etrafında toparlayamamıştır. Bu yöndeki çabalarda Kemalizm'e hak etmediği değeri veren, ona güvenen bir yaklaşım sonucu, Mustafa Suphi ve yoldaşları, Kemalistler tarafından Karadeniz'de boğdurulmuştur. "Yeşil sosyalizm" olarak ta anılan, köylü sınıfını önemli ölçüde etkileyen Çerkez Ethem Hareketi ise, bu dönemde en örgütlü güçtür, ancak bu hareket de Kemalizm'in komplo ve imhasından nasibini almıştır.

Kemalizm, politik iktidarı ele geçirdiğinde, ulusalcı ve Sovyet dostu bir söylemle toplumsal muhalefeti önemli ölçüde kontrol etmiştir. Kemalistlerin, "Komünist partisi gerekiyorsa, onu da biz kurarız" dedikleri, sahte bir KP kurdurdukları biliniyor. 1930'lardaki "Kadro" hareketi de adeta bütün bunların devamı olarak Kemalizm'e kan taşımıştır.

Dahası, 1925-40 döneminde, koyu bir diktatörlükle, işçi ve Kürt hareketi, kanlı bir biçimde tasfiye edilmiştir. Bu dönemde yükselen demokratik talep ve özlemler de, yeni sömürgeciliğin ihtiyaçları doğrultusunda, bir başka burjuva partisine, DP'ye kanalize olmuştur. Bu dönemde toplumsal düzene yönelik tepkiler, yeni sömürgeciliğin "nefes borularını açmak için", onun hizmetinde işlev görerek 1961 Anayasası'na yansımıştır.

Denilebilir ki, bu dönemde sosyalizmin ve ulusal kurtuluş mücadelesinin güçlü etkisiyle, aydın hareketi 1961 sonrası güçlenmiş ve 1965'lerde, düzene yönelik eleştirel bir tutum benimsenmiş, düzen dışına çıkma eğilimleri güçlenmiştir. Başta, devrimci gençlik hareketi olmak üzere, işçi-memur-köylü hareketi hızla gelişmekte, tüm bunlar devrimci sosyalizm mücadelesi ile yeni bağlar kurmaktadır. Elbette toplumsal muhalefet dinamikleri, her şeyden önce, yeni sömürgeciliğin yarattığı (çarpık karakter de gösterse) kapitalizmin gelişmesi ile doğrudan ilintilidir.

Modern sınıf ilişkileri kendi kanallarını yaratmakta, toplumsal ilişkiler bu temelde yeniden biçimlenmektedir. İşte böyle bir toplumsal/sınıfsal hareketlilik içinde, bütün bunların olgunlaştığı ve yeni sömürgeci sistemin sınırlarını zorladığı bir dönemde, "proleter sosyalist partinin hali hazırda olmaması" çok önemli bir olgudur ve önemli bir politik kayıptır.

Bu toplumsal dinamikler içinde sınıf hareketi, proletaryanın mücadelesi önemli bir yer tutar, sürekli bir gelişme eğilimi içindedir. Ancak bu dönemde, proletaryanın sınıf hareketinin niteliği kendiliğindencidir, demokratizmle sınırlı bir ekonomik mücadele ön plandadır. Yani, proletarya kendisi için sınıf olma yönünde adım atsa da bu kimliğine kavuşmamıştır ve sosyalist bilinçten uzaktır. "İçinde bulunduğumuz evre proletaryanın kendisi için sınıf durumunda olmadığı ve proleter sosyalist partinin bulunmadığı bir evredir" (Mahir)

Kendisini "komünist" olarak tanımlayan TKP'ye, kendisini "İşçi Partisi " olarak tanımlayan TİP'e rağmen, proletaryanın gerçek sınıf örgütü bu dönemde henüz yoktur. Sınıfa sosyalist bilinç taşıyacak, tüm toplumsal muhalefete önderlik yapacak, reformlarla yetinmeyip önüne

devrim programını koyacak, Leninizm esasları üzerinde yükselecek bir parti, dönemin en acil politik-örgütsel görevidir.

Bu parti, proletaryanın öz örgütü, ancak yaşamın içinde, bir yandan toplumun en ileri unsurlarını kucaklayarak, diğer yandan ise, ideolojik mücadele içinde tam bir ideolojik-politik berraklığa kavuşarak inşa edilecektir.

İşte, başta işçi hareketi olmak üzere, gençlik ve tüm toplumsal muhalefet içinde güçlü bağlar kurma çalışmaları, M. Çayan önderliğinde bu dönemde başlatılır. Bu çalışmalara bağlı olarak özellikle FKF içindeki gençlik çalışmalarının merkezileştirilmesi amacını da güden bu makale, aynı zamanda devrimci saflardaki kopuşmaların da ilk planıdır. Ve 1970 sonlarında kurulan Partimiz THKP'nin ilk teorik adımlarıdır.

II. BÖLÜM

B- TİP'ten Kopuş Devam Ediyor ya da Aren Oportünizminin Niteliği

1969 yılının yaz aylarında THKP-C öncüllerinin işçi sınıfına yönelik gerçekleştirdikleri devrimci çalışmalarından biri de, TİP oportünizminin oldukça etkin olduğu Zonguldak ve onun ilçesi olan K. Ereğlisi'ndeki faaliyetlerdir.

Daha önce de ifade ettiğimiz gibi, özellikle 1965 sonrasında, işçi-köylü-gençlik sınıf ve kesimlerinden oluşan toplumsal muhalefet, kendiliğindenci, ama sürekli bir yükseliş içindedir.

Toplumsal muhalefetin yeni-sömürgeci toplumsal sistemi zorladığı, bu sistem için ciddi bir potansiyel tehlike oluşturduğu açıktır. Dahası, bu toplumsal muhalefet, hızla Marksizm ile buluşmakta, örgütlü bir güce dönüşmektedir... Ancak bütün bunlara rağmen, farklı sınıf ve tabakaların anti-emperyalist, anti-feodal, anti-kapitalist tepkileri, önemli ölçüde parçalıdır, mahalli karaktere de sahiptir. Bu dönemde sözkonusu muhalefet odakları, siyasal mücadele ekseninde bir dizi bağla birbirine bağlanıp, merkezi bir güç oluşturmaktan uzaktır.

Bunu, dönemin koşulları açısından doğal karşılamak gerekir. Çünkü, Türkiye Devrimci Hareketi henüz yenidir, çocukluk dönemini yaşamaktadır.

Başta, bu dönemde önemli bir güç olan TİP olmak üzere, bir dizi siyasal oluşum, toplumsal muhalefetin çok arkasında kalmışlardır. Program, çalışma tarzı, örgüt anlayışı vb. bir bütün olarak siyasal konumları, toplumsal muhalefeti iktidar kavgasına kanalize etmekten oldukça uzaktır. Dönemin ayrışma ve tartışmaları da bunu açıkça gösterir.

Tek tek patronlara veya işverenlere karşı, dar ekonomik sorunlar ekseninde gelişen mücadele, kendiliğindenci mücadeledir. Ve politik mücadelenin yönlendirmediği proletarya kendi başına sosyalist bir bilince ulaşamadığı gibi, politik mücadeleyi de örgütleyemez. İşçiler, tüm toplumsal sınıf ve kesimlerle bir dizi ilişki kurarak, siyasal iktidara karşı, bu sınıf ve kesimlerle birlikte mücadele ederek siyasallaşırlar. Böylece kendiliğindenci bilinç, siyasal-sosyalist bir bilince dönüşür. Bunun için, her şeyden önce, tüm toplumsal muhalefete

müdahale edecek, sınıfa, tüm emekçi kesimlere bilinç taşıyacak proletaryanın örgütü, proletarya partisi, hayati bir öneme sahiptir.

Lenin şunu söyler:

"İşçiler arasında sosyal demokrat bilincin olamayacağını söyledik. Bu bilinç, onlara dışarıdan getirilmeliydi. Bütün ülkelerin tarihi göstermiştir ki; işçi sınıfı, salt kendi çabasıyla yalnızca sendikal bilincini, yani sendikalar içinde birleşmenin, işverenlere karşı savaşım vermenin ve hükümeti gerekli iş yasalarını çıkarmaya zorlamanın vb. gerekli olduğu inancını geliştirebilir...(Ne yapmalı,S.38)

"İşçiler, hangi sınıfları etkiliyor olurlarsa olsunlar; eğer zorbalık, baskı, zor ve suiistimalin her türlüsüne karşı tepki göstermede eğitilmemişlerse ve bunlara karşı, başka bir açıdan değil de, sosyal demokrat açıdan tepki göstermede eğitilmemişlerse; işçi sınıfı bilinci, gerçek bir siyasal bilinç olamaz... (a.g.e. Sf 79)

"Siyasal sınıf bilinci, işçilere ancak dışarıdan verilebilir, yani ancak iktisadi savaşım dışından, işçilerle işverenler arasındaki ilişki alanının dışından verilebilir. Bu bilgiyi elde etmenin olanaklı olduğu biricik alan, bütün sınıf ve katmanların devletle ve hükümetle ilişki alanı, bütün sınıflar arasındaki karşılıklı ilişkiler alanıdır. Onun için, işçilere siyasal bilgi vermek için ne yapmalı sorusuna yanıt, 'pratik içindeki işçilerin ve özellikle ekonomizme eğilim gösterenlerin çoğunlukla yeterli buldukları işçiler arasına gidilmelidir' yanıtı olamaz. İşçilere siyasal bilgiyi verebilmek için, sosyal-demokratlar, nüfusun bütün sınıfları arasına gitmek zorundadırlar. Onlar orda ise, birliklerini bütün yönlere sevk etmek zorundadırlar." (a.g.e. Sf 89)

Döneme karakterini veren, kendiliğindenci bilinci, yani "tohum halindeki bir bilinci" (Lenin) sosyalist bilince ulaştırmaktır, onunla buluşturmaktır. THKP-C öncüllerinin görevi ve çabası da, bu yöndedir.

1965-70 döneminin, bu dönemdeki sınıf savaşımının birer ürünü olan, özellikle devrimci gençlik hareketi içinden çıkan devrimci kadrolar, bulundukları alanın sorunları temelinde mücadele ile yetinmezler.

Devrimci kadrolar, toplumun tüm sınıf ve tabakaları ile ilişki kurmaya çalışırlar. Ege'de, Karadeniz'de tütün ve fındık üreticileri ile, köylülerin toprak taleplerinde, toprak işgallerinde onlarla birliktedirler. Anti-emperyalist gençlik eylemlerinde yerlerini alırlar. Özellikle 6. Filo'ya karşı gerçekleştirdikleri protestolarda, tüm toplumun sesi olurlar.

Boykotta, işgalde, anti-faşist mücadelenin tüm alanlarında en önde yürürler. Sınıfla ilişki kurmak, onların ekonomik, demokratik, politik taleplerine sahip çıkmak için, fabrikalara, grevlere koşarlar. Bu dönem, az sayıda kadro ile yığınlara hızla ulaşma dönemidir ve her toplumsal hareketin, birçok toplumsal kesimi doğrudan etkilediği bir dönemdir.

İşte, M. Çayan önderliğinde, Necmettin Giritlioğlu'nun omuzlarında yükselen Zonguldak K. Ereğlisi'ndeki sınıfa yönelik çalışmalar da, böylesi bir karaktere sahiptir, sözkonusu siyasal-toplumsal amaçları taşımaktadır. Bu çalışmalar esnasında, 1969 yılı başında 'Çıkış' adlı mahalli-yerel bir dergi çıkarılır.

Elbette, işçi sınıfına bilinç, salt, "işçi" söylemiyle, ya da onun soyut politik hedefi olan "sosyalizm" programı ile götürülemez. Sınıfa sosyalist bilinç, her şeyden önce, politik mücadele temelinde, toplumun tüm demokratik sorunlarına sahip çıkarak, içinde bulunduğu devrim aşamasının tüm görevlerine sarılarak taşınır.

Ancak TİP, tam da bu noktada, Leninizm'den tamamen kopar. Kalkınmacı bir sosyalizm anlayışını, dar bir "sosyalizm" söylemiyle süsler. Toplumun tüm demokratik talep ve özlemlerine kulaklarını kapatır. Tüm bunları da, tamamen reformist bir zeminde, parlamenter mücadele ile sınırlı bir zeminde, reformlar peşinde koşarak yapar.

M. Çayan'ın, bir TİP üyesi olarak kaleme aldığı "Türk Solu" dergisinin 88. sayısında, 22 Temmuz 1969'da yayınlanan "Aren Oportünizminin Niteliği" makalesi, bu ilişki ve çelişkilerin getirdiği devrimci bir siyasal içeriğe sahiptir.

Bu makale, mahalli-yerel bir alanda yaşanan bir çalışmanın eksenindeki bir polemiğin, devrimin o dönemdeki sorunları ile bütünleştirilmesidir, devrim sürecinin genel sorunlarının bir parçasına dönüştürülmesidir.

Bu polemik yazısının ana ekseni, o dönemin en önemli siyasal tartışma ve ayrışma konusu olan "Sosyalist Devrim" ile "Milli Demokratik Devrim" arasındaki ilişkidir. Bu polemik, aynı zamanda devrimci mücadele sürecinin temel anlayışlarını yansıtır.

TİP, özetle: Türkiye'de kapitalist üretim ilişkilerinin egemen olduğunu, Burjuva Demokratik Devrimin asıl olarak 1923'lerde Kemalist hareketle tamamlandığını, anti-emperyalist ve anti-feodal mücadelenin gündemde olmadığını, tüm bunların sosyalist devrimle çözüleceğini savunur. Bu amaçlara ulaşmak için de, parlamenter yolu benimser. 141-142. maddelerin kalkması için, reformlar için mücadele verir. Bu bakış açısını yansıtmak amacıyla, sözkonusu polemikten konuya ilişkin bir aktarma yapalım:

"Biz, proletaryanın öncülüğünde sosyalist devrimi savunuyoruz. Onlar ise, burjuva reformistleri olan asker ve sivil bürokrasinin öncülüğünde demokratik devrimi savunuyorlar.

Türkiye, demokratik devrimi geniş ölçüde tamamlamıştır. (1923) Bu nedenle, önümüzdeki aşama, sosyalist devrim aşamasıdır... Emperyalizm ülkemizde daha ziyade askeri niteliktedir. Ve bizim kavgamız; sosyalist, yani anti-emperyalist, anti-feodal ve anti-kapitalist bir mücadeledir. Eğer söyledikleri gibi emperyalizme karşı olan küçük burjuvalar varsa, sosyalist mücadele anti-emperyalist ve anti-feodal mücadeleyi içerdiği için, bizim yanımıza gelerek mücadeleye katılırlar. Demokratik devrimi Lenin, otokrasiye karşı Rusya'da savunmuştur. 8 saatlik iş günü vs. için. Türkiye'de otokrasi mi var? Türkiye'de demokrasi vardır... "

"Ayrıca sosyalist devrim ile demokratik devrim aşamalarının birbirine karıştığı, tarihin bir çok döneminde görülmüştür, bunun böyle olması doğaldır..."

"6.Filo'ya karşı meşhur Kanlı Pazar'da anti-emperyalist sloganlar, örneğin "Kahrolsun Amerika" gibi sloganlar, "Toprak Köylünün, Fabrika İşçinin" gibi sosyalist bir sloganın yanında sönük kalmıştır. Bu da pratikte içinde bulunduğumuz devrimci aşamanın sosyalist aşama olduğunun kanıtıdır." (Aktaran M. Çayan. Bütün Yazılar S. 21)

Görüldüğü gibi tam bir teorik keşmekeşlik egemendir. Bu reformist "sosyalist devrim" tezi karşısında M. Çayan bu süreçte, içinden çıktığı dönemin ve ilişkilerin derin izlerini taşıyan MDD tezini savunur.

Anti-emperyalist, anti-feodal bir devrim olan MDD (Milli Demokratik Devrim), emperyalizm karşısında tam bağımsızlığı ve köylülüğün toprak sorununu çözen demokratik devrimi içerir. Özünde, 1 ve 2. Bunalım Dönemleri'nde, sömürge ve yarı sömürge ülkelerde, toplumsal sürecin feodalizm olduğu ülkelerde, doğru biçimde MDD olarak tanımlanan bu devrim anlayışı; 3. Bunalım Döneminin yeni sömürgecilik örgüsü içinde, toplumsal sürece kapitalizmin damgasını vurduğu bir ülkede, Türkiye'de geçerli bir tez değildir.

Ancak ülkeyi "yarı-sömürge, yarı-feodal..." (B.Y. Sf. 22) ele alan Mahir, bu dönemde MDD'yi savunur. Lenin'in "İki Taktik" eserine ve Mao'nun "Yeni Demokratik Devrim" anlayışına dayanarak savunulan bu tezi aynı zamanda, 3. Enternasyonal'in sömürge ve bağımlı ülkeler için öngördüğü; özellikle de Çin Devrimi'nden esinlenildiği ve bunu Stalin'in de formüle ettiği biliniyor. Mahir, MDD'yi savunurken tam da bunlara dayanmıştır. (B.Yazılar Sf. 22)

Hemen belirtelim ki MDD tezi, ülkemiz gerçeğine uymaz. Mahir bunu, "Kesintisiz Devrim 2-3" de aşmış ve doğru bir anlayışa ulaşmıştır. Ancak yine de, TİP ve onun "Sosyalist Devrim" tezi karşısında, M. Belli - D. Perinçek ve benzerlerinin değil, M. Çayan'ın savunduğu MDD tezi, ileri ve devrimci bir konumdadır.

Aren oportünizminin, toptancı ve pragmatist mantığının karşısında Mahir, ilkeli ve diyalektik yöntemi benimser.

"Toprak Köylünün, Fabrika İşçinin" sloganını, Aren oportünizmi toptancı bir mantıkla ele alır. Mahir ise bunu diyalektik yöntemle ayrıştırır, her sloganı yerli yerine koyar. Popülist ve özünde Rosa Lüksembourgcu "Fabrika işçinin..." sloganını, bilimsel sosyalizm temelinde, Leninist bir tarzda ele alır. Ayrıca bir bölgedeki fabrikanın bizatihi o bölgedeki işçilerin değil, işçilerin devletine ait olduğu ve şiarın olsa olsa işçi devletinin kurulması aşamasının (sosyalist aşamanın) bir şiarı olabileceğini..." (B. Yazılar S, 23) söyleyerek sorunu doğru, bilimsel kavrar.

"Anti-emperyalist küçük burjuvalar gelir, sosyalist mücadeleye katılır, çünkü sosyalist mücadele, anti-emperyalizmi içerir..." oportünist mantığı; o dönemde, Aren oportünizmine, TİP'e aittir. Ama bu yaklaşımın hiç de Marksist yönü yoktur. Mahir, "...biz proleter sosyalistlerin feodal unsurlar hariç, köylülüğün bütünüyle beraber yürüdüğümüz sürece, önümüzdeki devrimin demokratik devrim olduğunu, ancak bu aşamaya geçtikten sonra proletarya, yarı proletarya ve yoksul köylü ittifakı ile sosyalizmi kurmanın mücadelesinin yapılmasının mümkün olacağını..." ve , "...her sınıf kendi sınıf iktidarı için mücadele edeceğinden, bağımsız bir güç halinde, bağımsız örgütleriyle ortak hedef için yanımızda yer alacağı..."nı söylerken, sadece demokratik devrim ile sosyalist devrim arasındaki ittifak sorununu doğru biçimde ele almakla kalmaz; ilkeli, pragmatizmden uzak bir tutumu benimser.

Mahir, Marks'ın okulunda sürekli öğrenir. Lenin'den, Stalin'den, Mao'dan, tüm Marksist klasiklerden öğrenir ve bu öğrenme sürecinde ulaştığı evrimi, polemiklerinde, teorik çalışmalarında başarıyla kullanır. Doğru olan da budur. Öte yandan öğrenme, doğal olarak

etkilenmeyi içerir, özellikle etkilenme ile başlar. Doğru ve yanlış da bu süreçte yerli yerine oturur. Örneğin, "Aren Oportünizminin Niteliği" makalesinde bunu çok net görürüz. Felsefi bir temelde gelişmesi gereken çelişki üzerine tartışmalarda; çelişkinin, "antogonist" ve "antogonist olmayan..." karakteri üzerine Engels ve Lenin'in tanımlamaları doğrudur. Ama, tam bu noktada, biraz da ifade kolaylığı sağlayan "uzlaşır çelişki" ve "uzlaşmaz çelişki" kavramlarının altı, doğru bir biçimde doldurulmaz. Mahir, öğrenir ama bu öğrenme sürecinde, örneğin Mao'nun bu yanlış felsefi kavramlarını da kullanır. (Bkz. B. Yazılar Sf,19)

Etkilenme, bununla sınırlı değildir. Yukarıda dönemin en önemli polemiklerinden biri olan "Sosyalist Devrim" ile "Milli Demokratik Devrim" tartışmalarında, bu etkiyi görmek mümkün.

Ne var ki tüm bunlar doğaldır, kaçınılmazdır. Öğrenen, öğrendiğini yaşamın canlı ilişkilerine aktaran, süreci de ayrıştırır. Yaşam ayrıştırır. Diyalektik yöntemi içselleştiren Mahir, devrimci teoriden ve devrim mücadelelerini vermiş ülkelerin pratiğinden öğrenir, ama yaşamın içinde doğru ve yanlışı da, bir ihtilalcinin yöntemiyle ayrıştırır.

C- Leninist Devrim Teorisine Giriş ya da "Revizyonizmin Keskin Kokusu"

"Revizyonizmin Keskin Kokusu" makalesi, Türk Solu Dergisi'nin 91 ve 92. sayılarında, 12 ve 19 Ağustos 1969 tarihinde iki makale olarak yayınlandı.

Bu makaleler, iki açıdan ele alınabilir. Öncelikle, daha önce de ele aldığımız gibi; Mahir, bu dönemde, MDD tezini savunmaktadır. Sözkonusu makalenin ilk sözleri de giriş cümlesi de bunu gösterir.

"Bilindiği gibi Türkiye, yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülkedir. Böyle bir ülkede devrimci mücadele, bağımsızlık ve demokrasi için yapılan mücadeledir. Yani emperyalizmin ve uzantıları müttefiklerinin temizlendiği milli bir demokrasiye sahip tam bağımsız Türkiye'yi kurma mücadelesidir. Bugünkü devrimci mücadele, milli demokrasiye sahip, bağımsız Türkiye'yi kurma mücadelesi, yalnız proleter devrimcilerin değil, bütün Türkiyeli yurtseverlerin ortak mücadelesidir."

1969'da savunulan devrim perspektifi budur.

Bu perspektiften yola çıkılarak, daha önce de ele aldığımız gibi, "Türkiye yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülkedir..." tespiti, buna paralel ele alınan MDD tezi ifade edilir. Çizilen çerçeve, ülkenin somut koşulları ile örtüşmez... Milli bir demokrasiyi hedefleyen; "bağımsızlık ve demokrasi" mücadelesi ile sınırlı bir bakış açısı; dardır, devrimci demokratizmin en önemli kaynağıdır. Sosyalizm ile mesafeli bir perspektif, sözkonusu "Revizyonizmin Keskin Kokusu" makalesinin asıl içeriğini de oluşturmaz.

İkincisi ve makalenin ruhunun gerçek normlarına kavuşması ise, Emek-TİP revizyonizmi ile, Marksizm esasları üzerine yapılan polemikte kendini gösterir. Bu polemikte Mahir'in Leninizm'i doğru tarzda kavrayışı çok daha somut bir biçimde görülür.

Marksizm, doğal olarak kendi tarihsel önceli ile; idealist, ütopik, anarşist vb. akım ve anlayışlarla çatışarak, siyasal bir polemik içinde, Mark ve Engels'in elinde bir kuram kimliğine

ulaşır. Dünyayı sadece yorumlamayan, onu değiştiren, dogma değil eylem kılavuzu olma kimliğine kavuşur. Başta ütopik sosyalistler olmak üzere, mezhepçe anarşistlerle, burjuva demokrasisine tutunan sosyal demokrasi ile; Hegel, Prudhon, Bakunin vb. ile yapılan bir dizi siyasal polemiğin gerçekleştirilmesi, Marksizmin kendi ayakları üzerinde durmasında önemli katkılar sunmuştur.

Yine, emperyalist çağın Marksizmi olan Leninizm, kendini Marks ve Engels'in tezleri ile sınırlamamıştır. Yeni dönemin, emperyalist çağın temel özelliklerini tahlil edip, Marksizmin ruhuna, "tek değişmeyen şey diyalektiktir" anlayışına sadık kalarak, anarşizmle, revizyonizmle, enternasyonal oportünizmin her rengi ile, sol komünistlerle bir dizi polemik yürüterek ete kemiğe bürünmüştür.

Siyasal polemik bizde, TDH'de sık sık yapıldığı gibi, içerikten yoksun küfür, hakaret furyası değildir. Lenin, çok usta bir polemikçidir; ve her siyasal polemiği, karşısındaki düşünceyi yerli yerine oturtmak, yerleştirmek için tam bir berraklıkla, somut-nesnel olgulara dayanarak yapar. Her polemiği, bir siyasal olguyu, bir siyasal gerçeği çeşitli açılardan ele alarak açıklar, sınıfsal çözümlemeleri içerir. Bize gerekli olan da budur; siyasal polemiği, Lenince yapmaktır.

Mahir, Emek-TİP revizyonizmi ile girdiği polemikte, "Revizyonizmin Keskin Kokusu"nda, tam da bunu yapmıştır. O, Marksizmin evrensel tezlerini Lenin'e dayanarak savunmakla kalmaz, siyasal polemikte tarz olarak Lenin'in tarzını benimser...

Revizyonizm; sadece barışçıl yoldan sosyalizme geçiş, parlamenterist yol, burjuva demokrasisinin kutsanması, Menşevik örgüt anlayışını savunmaz. Aynı zamanda bunları savunurken, başta Marks, Engels, Lenin olmak üzere tüm Marksizm kuramcılarının düşünce ve tezlerini yoğun biçimde çarpıtır. İşte söz konusu siyasal polemik, Emek-TİP revizyonizminin, Lenin'in "Devlet ve İhtilal" isimli eserini çarpıtmasına, Leninizm'in esaslarına bağlı kalarak verilen bir yanıttır.

Konu şudur: Emek-TİP revizyonizmi, onun adına Kenan Somer, "Devlet ve İhtilal" adlı Marksist-Leninist klasiklerin belki de en başında gelen eseri tanıtır, ama bu eserin 1917 dönemini kapsadığını, 52 yıl sonra proletarya devrimi için bir metot olarak değerlendirilemeyeceğini, "böyle değerlendirmenin bilimsel düşünceye temelden aykırı bir sapıklık olacağını, 'Devlet ve İhtilal'in Ekim Devrimi'nden sonra yayınlanabildiğine göre ihtilal üzerinde doğrudan doğruya bir etkisinin olmadığını, sosyalist devrim için ihtilalden başka da bir yolun olduğunu" söylemiştir. Tüm bunlar için gösterdiği kanıt da, Marks'ın 1872'de ileri sürdüğü, İngiltere ve Amerika için bir istisna olarak ifade ettiği "barışçıl yoldan sosyalizme geçmenin mümkün olduğu"na ilişkin tezidir. Kenan Somer, bu teze dayanarak, çağın sosyalizminin gerçeklerini yadsır ve 1800'lerin İngiltere-Amerika'sı ile Türkiye'yi özdeşleştirmeye çalışarak revizyonizmine, devrim kaçkınlığına oralardan dayanaklar arar.

İşte Mahir, bu revizyonist tezlerle hesaplaşır; Marksizmi, Lenin'i savunur.

Marksizmi savunmak,"Marksizmi savunuyorum" demekle veya Marks, Engels, Lenin, Stalin'den bolca alıntı yapmakla mümkün olan bir iş değildir. Marksizmi savunmak, somut koşulların doğru analizini yapmak, genel ile özel arasında doğru bağlar kurmak, diyalektik yöntemi özümsemek, olguları ve olayları tarihselliğe bağlı kalarak ayrıştırmakla mümkündür.

Lenin'in "Devlet ve İhtilal" isimli eseri, Leninizm'in en temel yapıtlarından biridir. Lenin, (Emek-TİP revizyonizminin çarpıttığı, barışçıl sosyalizm anlayışına dayanak yapmak istediği, Marks'ın 1871-1872 döneminde Amerika ve İngiltere için, "istisna" olarak ele aldığı "barışçıl geçiş" konusu dahil) Marks ve Engels'in düşünce evriminin, özellikle proletarya diktatörlüğü tezinin -ki bu tez Leninizm'in temel tezidir- her aşamasını büyük bir titizlikle ele alır. İlk proletarya diktatörlüğü deneyimi olan Paris Komünü'nü inceler ve proletarya diktatörlüğünün sosyalizm anlayışının ana noktalarını belirler. Devlet konusunu, bu temelde, doğru, evrensel açıdan çözümler, tüm idealist sapmalardan arındırır.

Parlamenter yolu her şeyin önüne koyan sağcı sosyalizm savunucusu revizyonizmin iddia ettiği gibi, "Devlet ve İhtilal" yapıtı, 1917 koşulları ile sınırlı değildir. Aynı şekilde bu yapıtın Ekim Devrimi'nin üzerinde doğrudan bir etkisinin bulunmadığı iddiası, bir tersyüz mantığının ürünüdür. Tam tersine, "Devlet ve İhtilal", Ekim Devrimi'ni de kapsayan bir evrenselliğe sahiptir. Bilimsel sosyalizmin temel yaşamsal hatları bu eserde mevcuttur. Devrimci şiddetten öcü gibi korkan tüm revizyonistler, bu eseri, aynı zamanda sosyalizmin ilk büyük muzafferi olan Lenin'in "Devlet ve İhtilal" yapıtını sevmezler; çünkü onlar zaten Lenin'e düşmandır. Çünkü onlar, sosyalizmin pratiği ile uzlaşamazlar. Onların sorunu, sosyalizmin teorisini hafifleterek, kendilerine mevcut düzen içinde soldan bir yer açmaktır.

Mahir, "barışçıl geçiş sorunu" başta olmak üzere; parlamenter mücadelenin önemi, Marksistlerin sorunu ele alış tarzı, proleter devrim, proletarya diktatörlüğü vb. konularda; bu polemikte, "Revizyonizmin Keskin Kokusu (1)" de Leninizm'i savunur. Konuya ilişkin değerlendirmeler, bütün dönemler için aynı derecede önem taşımaya devam etmektedir.

Ancak, hepsi bu değil... Bu polemik makalesinde de Mahir, politik tarz ve yöntem konusunda önemli bir noktada, Leninist bir zeminde durur. Sürecin bir çok açıdan bir "ilkler" süreci olması, siyasal gelişmelerin çok büyük bir hızla akması, ciddi saflaşmaların gerçekleşmesi ve özellikle Mahir açısından önemli evrensel tezlerin oluşturulması süreci olduğu göz önüne alınırsa; bütün bunların yanı sıra tarz ve yöntem konusundaki devrimci duruşun önemi, çok daha iyi anlaşılacaktır.

Mahir, diyalektik yöntemi çok usta kullanır. "Somut koşulların analizini", "genel-özel ilişkisini", "parça-bütün" diyalektiğini Marksist açıdan özümler, Marksist bilgi teorisini bu yönleriyle yaşama akıtabilir. Hatta bu yöntemi, Lenin'e dayanarak, emperyalizm koşullarında Çarlık Rusyası'nda, hem emperyalist hem de askeri-feodal karakterin nasıl yan yana olduğunu açıklar. (B.Y. Sf. 55) Burada yöntem, diyalektik yöntem çok önemlidir. Mahir de, Lenin'den öğrendiği gibi; kalıpçı, mekanik değildir.

"Emperyalizmin olmadığı ve 'kapitalizmin gelişmesinin eşit oranda olmaması' kanunu bulunmamışken, bulunmasına da imkan yokken; Marks ve özellikle Engels'in bir tek ülkede değil, bütün Kara Avrupası'nda birden sosyalist devrimin başarıya ulaşacağını öneren tezine, "kapitalist ülkelerin gelişmesinin eşit oranda olmaması" kanununun bulunması ile birlikte, tek ülkede sosyalizmin zaferinin mümkün olmasını oluşturan tekelci kapitalist dönemde; nasıl ki buna dört elle sarılan Troçki oportünizmin batağına saplanmışsa, aynı dönemde artık Leninizm tarafından kabul edilmeyen "barışçıl yoldan sosyalizme geçiş" istisnasına dört elle sarılanlar da, gırtlaklarına kadar oportünizm bataklığına gömülmüşlerdir. (B.Yazılar S,49)

Burada, Marksist yöntemin, diyalektik yöntemin kendisi vardır. Ve ayrıca aynı zamanda, Troçkizmin en temel tezinin, emperyalist çağda dünya devrimi tezinin, tek aşamalı sürekli devrim tezinin kaynağının formüle edilmesi sözkonusudur. Demek ki M. Çayan, Troçkizmle doğru ve devrimci tarzda mesafe koymaktadır.

M. Çayan, yine diyalektik yöntemi kullanarak, daha sonra geliştireceği Bunalım Dönemleri teorisinin; emperyalist çağda, emperyalistler arası ilişkiyi, buna alternatif olan sosyalist ülkeler ve ulusal kurtuluş hareketlerinin emperyalizmle ilişki biçimlerini ve sömürü ve istismar biçimlerinin almış olduğu şekle göre konumlanan bunalım dönemlerini ayrıştırmayı, ilk kez bu makalede ifade etmiştir.

"Yazımızın başından beri gerekli olduğu için belirttiğimiz gibi, kapitalizmin 1. Bunalım Dönemi'nde Lenin, kapitalizmin tekelci döneme girmesiyle birlikte burjuva devlet bürokrasisi ve militarizmin tekel öncesi dönemine nazaran çok daha kuvvetlendiğini belirterek, kapitalizmin bu yeni özellik ve şartlarına uygun olarak, Marks ve Engels'i derinleştirerek Leninist İhtilal teorisini önermiştir." (B. Yazılar Sf .51)

Mahir, aynı Leninist mantığı devam ettirir:

"20. Yüzyılın ikinci yarısında ise, kapitalizmin 3. Bunalım Dönemine girdiğini ve ölümünü biraz daha ileriye atabilmek için 1. Bunalım dönemine nazaran bürokrasi ve militarizmine 1. Bunalım Dönemi ile kıyaslanmayacak ölçüde çok daha sıkı yapıştığını söyleyen bu dönemin Marksist ustaları, Lenin'in ihtilal teorisinin bu dönemde çok daha fazla önem kazandığını ve evrensel geçerliliğe sahip olduğunu açıkça belirtmekte ve bu evrensel geçerliliği kabul etmeyen sözde Marksistleri de Marksizm Leninizm'e ihanet etmekle suçlamaktadırlar." (B. Yazılar Sf, 51)

Zincirin ucundan yakalayıp, zaman ve koşulları hesap ederek ulaşılan sonuç budur; doğrudur. Çünkü, Leninizm iradeciliktir, Leninist devrim teorisi, ihtilalcidir.

Mahir, bu sonuçla sınırlı kalmaz; onu güncel politik hedeflerle, pratiğe ışık tutan siyasal sonuçlarla bütünleştirir.

Leninist devrim teorisi ihtilalcidir; bu, doğal olarak, proletaryanın en ileri örgüt biçimi olan parti sorununu bu temelde ele almayı gerektirir. Leninist örgüt anlayışı ile; örneğin Rosacı Menşevik örgüt anlayışı, taban tabana zıttır. Birincisi ihtilalciliğe, kadroya, hareketli- kurallı bir örgüte özel vurgu yaparken, ikincisi kendiliğindenciliğe, soyut bir kitleselleşmeye, hantal bir örgüte vurgu yapar. Mahir'in duruşu çok nettir. "Devlet ve İhtilal" yapıtını Lenin, Marks'ın devlet anlayışını derinleştirerek oluşturmuştur. Marksizmin 'devlet teorisini' ve yine Marks'ın 'sınıf mücadelesi ve proletarya diktatoryası' düşüncesini derinleştirerek az sayıda profesyonel ihtilalciden oluşmuş, çelik gibi bir disipline sahip, manevra kabiliyeti yüksek, devrimci teoriyi eylem kılavuzu kabul etmiş öncü bir partinin yönetiminde, zorla burjuva devlet cihazını parçalayarak kurulan proletarya diktatoryası aracılığıyla sosyalizme geçişi belirleyen 'ihtilal teorisini' kapsamaktadır." (B.Yazılar. Sf, 51)

Lenin, bu örgüt modeline 1917'de, "Devlet ve İhtilal" eserinde değil; çok önceleri, 1902'de, NE YAPMALI'da ulaşır. "Ne Yapmalı" ile "Devlet ve İhtilal" eserleri, aynı mantığın birbirine eklenen iki halkasıdır.

Ancak "Revizyonizmin Keskin Kokusu (1)" makalesinde Mahir, "Devlet ve İhtilal"den hareketle, örgüt konusunda Leninist halkayı yakalamaktadır.

Gerçekten de, Leninist devrim teorisi ile Leninist örgüt-parti anlayışı birbirine kopmaz bağlarla bağlıdır. Lenin, 1890 sonbaharında bu konu ile yoğun biçimde ilgilenir. "Nereden Başlamalı" ve bir örgütlenme planı olarak, "Bir Yoldaşa Mektup" makalesini yazar; buradaki örgütlenme planını, 1902 yılında "Ne Yapmalı"da etraflıca o dönemde egemen olan kendiliğindenci ekonomizmle hesaplaşarak ele alır. "Ne Yapmalı"da ifadesini bulan Leninist anlayış, farklı çevrelerce kurulan ama o süreçte bir dağılma yaşayan RSDİP'e gerçek bir örgüt-parti kimliği vermek için, ideolojik birliği yerli yerine oturmak için partiyi bu temelde, sağlam temelde yükseltmek için formüle edildi. Bu Leninist anlayış, Lenin tarafından çıkarılan Iskra'da işlendi, "Iskracı" olan tüm parti çevrelerince benimsenmesi çabası verildi.

1903'te; parti kongresine gelindiğinde bu anlayış partiye önemli ölçüde nüfuz etmişti. Kongre'de kazanılan Bolşevik anlayışın zaferi de tamamen buna, Lenin'in bu yöndeki olağanüstü çabasına bağlıdır. Kongre sonrasında yazılan ve 1904 yılında, Kongre'deki gelişmeleri etraflıca ele alan, "Bir Adım İleri İki Adım Geri" eseri, bu tartışmaların ve Leninist parti-örgüt anlayışının bir ürünüdür.

Lenin'in kaleme aldığı, "Nereden Başlamalı", "Bir Yoldaşa Mektup", "Ne Yapmalı", "Bir Adım İleri İki Adım Geri" ve bunları tamamlayan bir dizi makale ve konuşma, Leninist örgüt anlayışını bize etraflıca açıklar. Her Marksist, her P-C'li, bunları büyük bir titizlikle okumalı, incelemeli, kavramalıdır.

Mahir, "Revizyonizmin Keskin Kokusu(1)"de, yukarıda aktardığımız pasajda, bunu çok net yakalamıştır; "Revizyonizmin Keskin Kokusu (2)" de ise, aynı mantığı geliştirmiştir. "Leninizm'in Devrim teorisi, örgütlenme ilkesi belirtilmeden kolay kolay anlaşılamaz." (B. Yazılar. Sf, 61) diyen Mahir, "Ne Yapmalı"cı bir mantıkla, Leninist örgüt-partinin önemi ve temel ilkelerini ele almıştır. (Bkz.S. 62-63)

Tam bu noktada, denilebilir ki; Mahir, "Son Gençlik Hareketi Üzerine" başlıklı makalesinde yakaladığı partinin, -herhangi bir partinin değil Leninist bir partinin- önemini, bu siyasal polemik yazısında tamamen netleştirmiştir.

Bu, oldukça önemli bir halkadır, gerçek bir ilerlemedir.

THKP-C'nin Leninist örgüt-parti anlayışı ekseninde, teorik olarak bu makalede temellerinin atıldığı söylenebilir.

Bu aşamalar kat edilerek THKP-C somutlaşmıştır.

Mahir, "Revizyonizmin Keskin Kokusu (2)" de , özellikle de bu makalenin üçüncü bölümünde nefis bir özet yapar. 1917 Şubat ve Ekim devrimleri arasındaki dönemi; yani 2.Burjuva Demokratik Devrim ile Ekim Sosyalist Devrimi arasındaki dönemi özetler. (Bkz. S. 65-70)

Bu özet doğrudur, önemlidir. Mahir, bu özette yer yer Troçki'nin "Ekim Dersleri" broşüründen alıntı yapar... Mahir, Troçki ile mesafelidir ve Troçki'nin değil, Lenin'in politik zeminindedir. TDH'de bazı dar kafalı, antika akımların Mahir için "Troçkist" vb. dedikleri

biliniyor; ve mekanik bir yaklaşımla pekala, Stalin'in eleştirdiği, "Ekim Dersleri" broşüründen alıntı yapmak, "Troçkizm" olarak adlandırılabilir...

Bizim derdimiz, bu tip antik çağa ait, zaman tünelinde kalmış akımlara hak ettikleri yanıtı vermek değildir; onlar bu yanıtı hep aldılar ve yeri geldikçe de alacaklardır. Bizim derdimiz başkadır... Bizim, devrim diye bir derdimiz var ve Marksizmin okulunda sürekli öğrenerek bu eylemi yapacağız...

Stalin ve düşünceleri, Mahir tarafından önemli ölçüde benimsenir. İleride ele alacağımız gibi; Mahir, dogmatik olmadığı için, Stalin'e rağmen, ondan farklı tespitler de yapar. Örneğin, hem de çağ tespitinde önemli bir yer tutan 3. Paylaşım Savaşı'nın, Emperyalizmin 3. Bunalım Dönemi'nde çıkıp çıkmaması konusunda Stalin'le çelişir.

Keza, daha önce de ifade ettiğimiz gibi, Troçkizm'le Mahir arasındaki fark, Troçkizm'le Leninizm arasındaki fark kadardır. Ancak, bu mesafeye rağmen; Lenin döneminde değil de, özellikle 1935'lerden sonra resmi bir hale dönüşen, adı "Resmi İdeoloji"ye çıkan, Troçkizmi "Faşist", "Karşı Devrimci" vb. kavramlarla tamamen yok sayan bir anlayışla da Mahir, belirli bir mesafe koymaktadır.

Mahir, Marksizm okulunda öğrenir, dedik. Başöğretmen, Lenin'dir, ölçüde mihenk taşı da budur. Ama, o aynı zamanda Marksizmin tüm usta ve siyasal kişiliklerinden öğrenir. Mahir'in resmi ideolojiden kopuşunun ilk kıvılcımlarını, bu yazıda görürüz. O, resmi ideolojinin yöntemini benimsemez ve o sürecin egemen modasının tam tersine, Troçki'ye küfür etmek şöyle dursun, ondan yararlanması gerekiyorsa yararlanan tutumu ile politik bir karakterini gösterir.

Söz ettiğimiz Emek-TİP revizyonizmi ile yapılan polemiğin yer aldığı "Revizyonizmin Keskin Kokusu" çalışmasında, Mao'ya da yaklaşır.

Emek-TİP revizyonizmi, "Barışçıl yoldan sosyalizme geçiş" için Lenin'i çarpıttığı gibi; Mao'yu da, Mao'nun "İktidar namlunun ucundadır" sözünü ve bunun niteliğini de çarpıtır. Revizyonizmin iddiası, bu sözün, genel, evrensel bir karakter değil de; Çin için, parlamentosu vb. olmayan, legal mücadele imkanı olmayan Çin ülkesi için geçerli olduğudur. (Bkz. Sf, 71) Mahir, doğru olarak, bu çarpıtmaya yanıt verir ve bu sözün; "İktidar namlunun ucundadır" veya "Dünya ancak tüfekle değişebilir" (Mao) sözlerinin evrensel bir nitelik taşıdığını, devrimin özüne ilişkin olduğunu savunur. Böylece, revizyonizme karşı onun, "barışçıl yoldan sosyalizme geçiş" tezine karşı güçlü bir barikat oluşturur.

Siyasal mücadelede, siyasal tarz, siyasal kimliği yansıtır; ve bu en az politik tespitler, tezler kadar önemlidir.

Herhangi bir politik tezi, farklı sınıflara ait politik akımlar da yapabilir; ama aynı politik tespite rağmen politik tarz farklıdır.

İki kere iki dört eder; bunu herkes söyleyebilir, bilimsel bir gerçektir. Ama, örneğin bu gerçeği burjuvazi toplumsal düzeninin ebedi olduğu yönünde kullanabilir. Proletarya ise, değişimin zorunluluğu yönünde, toplumsal düzenin yıkılması yönünde değerlendirir. Daha farklı örnekler de verilebilir. Bu ülkede, bir çok akım demokratik devrim tespiti yapar, herkes bunu

farklı anlar; silahlı mücadele der, ama bunu da farklı anlar, farklı uygular. Bu konuda, ne yazık ki özellikle bizim mücadele tarihimiz, çok 'zengin' örneklerle doludur. Ama sürekli vurguladığımız gibi, politik tespit ve tezlerin önemi kadar, en az bunun kadar, politik kimliği yansıtan tarz da önemlidir.

İşte sözkonusu "Revizyonizmin Keskin Kokusu" başlıklı polemik yazısında; bu konuda, "bilimsel namus" vesilesi ile Mahir şunları söyler:

"Namuslu bir aydın kişi, bir doktrini kabul etmese bile, o doktrine ilişkin bir eseri, diyelim ki görevi gereği tanıtırken, eseri yazarının düşüncesine uygun olarak tanıtmak zorundadır.

Siz Marksist düşünceye inanmayabilir, Marksist dünya görüşünü, dünya görüşü olarak kabul etmeyebilirsiniz bay Somer...

Ama bu size bir doktrini tahrif etmek hakkını vermez. Belli bir dünya görüşünü savunmak ayrı bir şeydir, bu görüşe karşıt olan bir dünya görüşünü tahrif etmek ayrı bir şeydir.

Kişi kendine ve bilime saygılı ise, kendi dünya görüşüne karşıt görüşleri, bu görüşlerin yer aldığı eserleri tahrif ederek kendi düşüncelerini savunmak yoluna gitmez. Tam tersi bir davranışla, karşı olduğu düşünce sistemini ve bu sistemin yöntemlerini, önce o düşünce sisteminin sahiplerinin tez ve yöntemlerini, sonra da kendi düşüncesinin tez ve yöntemlerini ortaya koyarak "ret yoluna" gider." (M.Ç Bütün Yazılar Sf, 52-53)

Bu, bir politik kimlik sorunudur; Mahir, proletaryanın politik kimliğini yansıtıyor, onu temsil ediyor.

Kendimize ve bilime saygılı olmak, tüm sorunları nesnel açıdan ele almak, tahrifat yapmamak, bu tip bozuk kişilik özelliklerinden uzak olmak, her koşulda doğruları savunmak, her türlü kaygıdan uzak olarak bunları bayrak yapmak, bir politik tarzdır.

Mahir'den bunu öğrendik; resmi ideolojiden kopuşu da sağlayan bu tarzı, bir bayrak gibi taşıyacağız !

Ayrıca, ileride ele alacağımız ve bizler için politik bir manifesto niteliğinde olan "Kesintisiz Devrim 1, 2, 3" deki tezlerin, özellikle de "Kesintisiz Devrim 1" bölümünde ayrıntılı ele alınan Leninist devrim teorisinin hammaddesi, bu siyasal polemiktir, diyebiliriz. "Revizyonizmin Keskin Kokusu", siyasal bir evrim içinde önemli bir uğraktır ve "Kesintisiz Devrim -1"deki görüşlerin nüvesidir.

Mahir, Leninizm halkasını tutmuştur ve o halkayı sıkıca kavrayarak devrim yürüyüşüne devam edecektir.

D- Netleşmede Yeni Bir Adım veya "Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori"

1969 sonrasında, tüm toplumsal sınıf ve katmanlarda yankısını bulan düzen değişikliği talebi, 1970 yılına gelindiğinde somut taleplerle bütünleşti ve işçi-köylü-gençlik-aydın hareketi, dönemin en yüksek aşamasına devindi. Yükselme eğilimi içindeki sınıfsal mücadele, anti-emperyalizm platformunda büyüdü ve keskinleşti.

Gelişmelerin Oligarşi'yi ürküttüğü, arayış içine ittiği açıktı...

Ama aynı zamanda, bu gelişmeler, devrimci saflarda da önemli ayrışmalara yol açmakta; genel söylemler, "devrim", "sosyalizm", "milli kurtuluşçuluk", "proletarya" vb. kavramlar yerli yerine oturmaktadır. Dönem; "birleşmek için ayrışmak lazım" (Lenin) denildiği, düşük bilinç seviyesinin Marksizm'le beslenip canlandığı, daha somut hedefler için adımların atıldığı ve bu temelde ayrışmanın ve netleşmenin hazırlandığı bir dönemdir.

İşte 1970 yılına bu panoramada girildi...

TİP revizyonizmi ile hesaplaşma bitmemişti; dolayısıyla, yoğun halkçılıkla mamul "sosyalist devrim..." tezi ile ideolojik hesaplaşma bu yılda da devam etti. Ancak, 1962'den sonra, Özellikle M. Belli tarafından dillendirilen, ama 1965 sonrasında çok daha fazla netleşen, "sosyalist devrim" tezine karşı bir şemsiye rolü oynayan "Milli Demokratik Devrim" tezi, bu tez etrafında kümelenen anlayışlar da yerli yerine oturtulmak zorundadır. Kavramlar artık sorunu çözmede yeterli değildir. Kavramların arkasındaki anlayışlar önemlidir.

1961 yılında 12 sendikacı tarafından kurulan Türkiye İşçi Partisi (TİP), bu dönemde benimsediği programında, sosyalizm kavramına yer vermez; ancak 1964-65 sonrası "sosyalizm" kavramını söylemde kullanmaya başlar. Mümtaz Soysal tarafından çıkarılan Yön dergisi, "Türkiye'nin yönünün bağımsızlıktan, planlı ve hızlı kalkınmadan..." yana olduğunu açıklar. Bu çerçevede bir dizi yazı sunar. Bu tezlerden, TİP ve TİP içindeki MDD'ciler yoğun biçimde etkilenirler. "Kalkınmacı Sosyalizm" anlayışı, 1964 İzmir Kongresi'nde benimsenen "Kapitalist Olmayan Yol" tezi eşliğinde, tüm TİP tarihine damgasını vurur.

TİP, "1. dönem" olarak da adlandırılan Mehmet Ali Aybar döneminde, Aybar tarafından dillendirilen, "yukarıdan aşağı örgütlenme modeline", "tepeden inmeciliğe" karşı, Leninizm'e karşı, "aşağıdan yukarı örgütlenme" modelini savunur. "Demokratik sosyalizm", "güler yüzlü sosyalizm", bilimsel sosyalizme karşı, revizyonizmin cephaneliğinden alınıp, Bernstein'in Türkiye versiyonu haline dönüştürülür. Elbette, bütün bunlar, " kalkınma", "plan", "Kemalizm" renkleri ile harmanlanarak... İşçi söylemi, "otuz bin üye" söylemi ile devam eder; ama "en geniş hürriyet..." sözde kalır. Aybar TİP içindeki tüm muhalifleri baskı altına alır...

"İkinci dönem" olarak adlandırılan Aren-Boran dönemi de, özünde Aybar döneminden farklı değildir. Sadece, bir seçim partisi olan TİP, sınıfın değil, "tüm emekçi sınıfların...", sadece ve sadece muhalefet partisi'dir. Dolayısıyla, Aybar revizyonizminden nitelik farkı olmayan Aren-Boran revizyonizmi ile, "sosyalist devrim..." tezi üzerinde, (1970 Ocak ayında ve 15 sayı olarak yayınlanan Aydınlık Sosyalist Dergi (ASD)'de Mahir, "Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori" yazısı ile bir kez daha hesaplaşır.

Revizyonizm, "Emek Dergisi"nde sosyalist devrimi savunurken şunları söyler: "...Bugün sosyalist toplumu kurma sürecinde bir an olan sosyalist devrimi gerçekleştirmeden, Türkiye'de anti-emperyalist ve anti-feodal bir mücadeleyi başarıyla tamamlamak olanaksızdır. Buna karşılık anti-emperyalist mücadele kazanılmadan ve feodal kalıntılar ayıklanmadan sosyalist toplumu kurmaya başlamak mümkün değildir.

Bir başka deyişle, sosyalist devrimin gerçekleşmesinden sonra, sosyalist düzeni kurma sürecinin ilk evresi, anti-emperyalist mücadele ve feodal kalıntıların yok edilmesi olacaktır." (Emek Dergisi'nden Aktaran Mahir, B. Yazılar Sf, 83)

1970 Türkiye'sinde anti-emperyalist, anti-feodal mücadeleyi bir bütün olarak yadsımak mümkün olmuyor. Bundan dolayı, "sosyalist devrim" savunucusu TİP, önce "sosyalist devrimi" gerçekleştirip iktidara geldikten sonra, tabi ki seçim yoluyla oyların % 51'ini alıyor ve barışçı yoldan sosyalizme geçiliyor; bu kez de anti-emperyalist ve anti-feodal mücadele veriliyor...

Bu bir saçmalıktır ve Mahir bu saçmalığın ipliğini pazara çıkarıyor.

Ancak bu saçmalık daha sonra örneğin B. Boran'ın yazılarında da görülür. (Bkz. Sosyalist Yay, B.Boran) Kökeni, 2. Dönem TİP'ten 1978'deki kopuşa dayanan ve bugün TİP'in kalkınmacı sosyalizm anlayışından uzaklaşarak, "aşamacı" devrim anlayışını eleştiren, aşamasız, demokratik görevleri de içeren bir sosyalist devrimi savunun SİP (Sosyalist İşçi Partisi) ve tüm 'sosyalist devrim' savunucularında da aynı mantığı görmek mümkündür. Bunlar, özellikle de son yıllarda yükselen demokratik taleplerin yoğun etkisi ile anti-emperyalist ve anti-faşist mücadeleyi, sosyalist devrim sonrasına ertelemektedirler.

Leninist Kesintisiz Devrim, böylece bu baylar tarafından, tıpkı öncülleri olan TİP revizyonizminin yaptığı gibi, tersyüz edilmekte, mantık tersten kurulmaktadır.

Mahir, "Proleter devrimci hareket, emperyalizme teslimiyeti empoze etmeye çalışan Aren (Emek) oportünizmi ile daha hesaplaşmasını bitirmemiştir (Sf. 86)" diyerek, saçmalığı eleştirmiştir.

"Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori" makalesinin ilk hedefi budur. Ama bu çalışmanın /makalenin bir diğer hedefi ise, MDD içindeki sağ sapmadır.

Daha önce ifade ettiğimiz gibi, "Sosyalist Devrim" - "Milli Demokratik Devrim" saflaşması, Türkiye Devrimci Hareketinde o dönemin en önemli siyasal saflaşmalarından biridir. Ama bu ilk saflaşmada her şey sadece bu iki siyasal merkezden birinde saf tutmakla sınırlı da değildir. Sınıf mücadelesi, kendi mecrasında aktıkça, siyasallaşma hızlandıkça, Türkiye Devrimci Hareketi'nin rönesansı olan bu dönemde taşlar, süreç içinde yerli yerine oturur. Bu anlamda, Türkiye Devrimci Hareketi'nin devrimci damarını oluşturan ama yoğun bir biçimde devrimci demokratizmi içeren MDD tezi, kendi içinde de netleşmek, ayrışmak zorundadır.

Ayrıca, zaten MDD bir platformdur; yani, Türkiye devriminin öncelikle MDD olduğunu ifade eden bir platformdur ve örgütsel bir kimlikten uzaktır... Öte yandan TİP, menşevik, anti-Leninist bir partidir. "Sosyalist devrimi" savunur. Ama yine de bir örgüt karakteri vardır. Sosyalist devrim, TİP çatısı altında savunulmaktadır. Ancak, MDD platformu için böyle bir çatı, örgüt yoktur; MDD platformu, bir dizi oluşumu bünyesinde barındırır.

Böylesi şekilsiz bir platformda, ayrışma zorunludur...Ve bu ayrışmada siyasal karakter öncelikli bir yer tutar.

"Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori" makalesinin asıl hedefi, MDD içinde yer alan ve kendini PDA oportünizmi olarak şekillendiren sağ sapmadır... Polemik, o dönem PDA'nın en önemli teorisyeni olan Şahin Alpay (sonradan PDA ile yolları ayrılmıştır ve bugün Türkiye'nin en büyük holdinglerinden birinde danışmandır) ile yapılır.

Sağ sapmanın temel tezi özetle şöyledir:

"Türkiye proletaryası, milli demokratik devrime öncülük edebilecek objektif ve sübjektif şartlara tam olarak sahip değildir. Proleter devrimcilerin bugünkü başlıca görevi, proletaryayı bu şartlara kavuşturmak için mücadeledir."

"Ülkenin iktisadi gelişme seviyesi, işçi sınıfının siyaset sahnesindeki rolünü ikincil kılmaktadır." (Aydınlık Sayı 12'den aktaran, Mahir. B.Yazılar S,87-88)

Proleter devrimcilerle her türden küçük burjuva devrimciler arasındaki en temel ayrım noktalarından biri, proletaryanın önderliği sorunudur.

Bu dönemde, 1970'lerde, küçük burjuvazinin tüm tonları, dönemin burjuva ve küçük burjuva görüşlerinden yoğun biçimde etkilenmektedir. D. Avcıoğlu, bu tür etki alanları yaratan insanların belki de en başında gelir. Keza, D. Avcıoğlu, "kalkınma", "plan", "devrim" derken; proleter bir devrimden değil, küçük burjuvazinin önderlik yapacağı, anti-emperyalist milli bir devrimden söz eder. Kapitalist olmayan kalkınma yolunu önerir. Doğal olarak, böyle bir "devrimde", "milliyetçi devrimciler ön planda rol oynamaya adaydır." Küçük burjuvazinin programını en çıplak biçimde savunun D. Avcıoğlu, en çok da MDD içindeki tüm sağ anlayışları etkilemektedir. Bundan dolayı, PDA'da ifadesini bulan sağ sapma, proletaryanın devrimdeki rolünü bir yana atarken, Kemalistlerin rolünü ön plana çıkarmaktadır.

Mahir, sağ sapmanın bu tezini haklı olarak, 2. Enternasyonal'in ünlü "üretici güçler teorisi" ile ilişkilendirir. Yazısının "objektif şartlar ve MDD teorisi" ara başlıklı alt bölümünde, Leninist Kesintisiz Devrimin özünün, ona proletaryanın önderlik etmesi olduğunu söyler. "İşçi sınıfının köylülükle bağının" kayıp değil, kazanım olduğunu savunur, ve tüm bunları Çin devrimi başta olmak üzere dünya devrim deneylerinin canlı pratiğinde ölçer. Mahir, daha önce ele aldığı Leninist Kesintisiz Devrim tezini, bu yazılarında daha da geliştirir.

Bilindiği gibi, Leninist Kesintisiz Devrim, Çarlık Rusya'sında, BDD (Burjuva Demokratik Devrim) tamamlanmayan bir ülkede; devrimci rolünü yitirmiş burjuvazinin yapamadığı devrimin, çağın devrimci sınıfı olan proletaryanın önderliğinde yapılması, bunun hızla proleter bir devrime dönüştürülmesidir. Menşevizm, BDD gerçeğinden hareketle, bu devrime burjuvazinin önderlik yapmasını savunur, proleter devrimden uzak durur. Troçkizm ise, sol bir mantıkla, BDD ve köylülüğü atlar, "işçi hükümeti" adı altında sosyalist devrimi savunur. Leninizm, bu iki sapmadan tamamen uzak, proletaryanın öncü rolü ile geniş köylü potansiyelinin kaynaşmasının üzerinde yükselir. Marks ve Engels'in Alman Devrimi'ne ilişkin öngörülerini geliştirerek çağın temel özelliklerinin tahlilinden hareketle, tüm Kıta Avrupası'nda kıtasal bir devrim gerçekleştirilemeyeceğini, emperyalist zincirin en zayıf halkasından koparılacağını, toplumsal-sınıfsal çelişkilerin en yoğun olduğu ülkede, Rusya'da devrimin olacağını ileri sürer.

Leninizm, Kesintisiz Devrimi savunurken, proletaryanın önder rolünde ısrarcıdır. Mahir de ısrarcıdır. "Emperyalist dönemle birlikte, tarihin lokomotifinin burjuvazi değil proletarya olduğu esprisi, Leninist Kesintisiz Devrim düşüncesinin özüdür." (B.Yazılar Sf,98) "İşçi sınıfının rolü, artçı değil, öncü bir roldür."(B.Yazılar Sf,96)

Mahir, devrimde proletaryanın rolünü, soyut, kuru bir iddia olarak değil, başta Çin Devrimi olmak üzere, dünya devrimci pratiğinin örnekleriyle ele alır. Türkiye gerçeğinin tahlilini yapar ve tezlerinin somut dayanaklarını ortaya koyar.

"İki milyon civarında imalat sanayinde çalışan, dört milyona yakın proletaryanın bulunduğu ve nüfusunun % 70'i köylülükten oluşan, tarımda feodal ilişkilerin yanında kapitalist ilişkilerin uç verdiği bir ülkede (Türkiye'de) proletaryanın milli demokratik devrimde öncülüğü için objektif şartlar yoktur; ve bu şartlara sahip olabilmesi için, "köylülükle, özel mülkiyetle bağları tam olarak kopmalıdır" diyen görüşün devrimci olmadığını, devrimci pratiğin canlı pınarı açıkça göstermektedir... "(M.Ç./B.Yazılar Sf,103)

Bu rakamlar 1970 Türkiye'si için doğrudur; ama bugün için bu rakamlar oldukça farklılaşmıştır. Kapitalizm gelişmiş, kentleşme yoğunlaşmış ve proletaryanın nicelik gücü, 1970'ler Türkiye'si ile kıyaslanamayacak derecede büyümüştür. Sınıf ilişki ve çelişkileri, aradan geçen ve çok hızlı akan olağan değişimlerin yanı sıra olağan dışı özellikler taşıyan süreçlerin de etkileriyle yirmi yıllık zaman dilimi içinde bir hayli değişmiştir.

1970 yılına ilişkin olarak, Batman'da, Singer'de, Demir Döküm'de, Ereğli'de, işçi karakteri incelenir ve sınıfın niteliğine ilişkin şu tespit yapılır:

"...Aylardan beri süregelen işçi sınıfı hareketi, işçi sınıfının sınırlı da olsa, 'kendi kendine sınıf'tan, 'kendisi için sınıf' durumuna geçmekte olduğunun belirtileridir. Bütün bu hareketler, işçi sınıfının potansiyel öncülüğünün fiili bir öncülüğe dönüşebileceğinin ilk işaretleridir..." (B. Yazılar Sf,107)

Tüm bunlar, örneğin Çin devrimi ile kıyaslanırsa, Türkiye devriminde proletaryanın rolünün çok daha net olduğunu gösterir.

Mahir, proletaryanın devrimdeki öncülüğünde ısrarcıdır. Ancak, her şeye rağmen, son derece objektif bir değerlendirme yapar ve proletaryanın önderliğinin fiili değil, ideolojik olduğunu söyler.

İşte, her türden oportünizm bu tanımlamayı çarpıtır; ideolojik önderliği fiili önderliğin karşısına koyar. Mahir'in devrim anlayışını, PASS'tan hareketle tam olarak karikatürize ederek onun anlayışının proletaryasız olduğunu, öncülüğün "öncülere" ait olduğunu ileri sürer.

Mahir'in hiçbir yazısında, "pratik-fiili önderlik" ile "siyasal-ideolojik" önderlik karşı karşıya değildir... Proletaryanın rolünü bir yana atan, "ikincil" ele alan sağ sapmaya karşı, MDD içinde savaş açar, proletaryanın önderliğini bayrak yapar. Dahası, devrim sürecinde, "proletaryanın bilinç ve örgütlenme düzeyine" bağlı olarak fiili rol oynayacağını, hiçbir çarpıtmaya yer bırakmayacak tarzda ifade eder.

"Türkiye proletaryasının pratik öncülüğü (fiili öncülüğü) için, proletaryanın sübjektif şartlarının (bilinçlenme ve örgütlenme düzeyinin yüksek olması) olgunlaşmış olması gerekir; yani bilimsel sosyalizm silahı ile teçhizatlanmış öncü bir proletarya müfrezesinin var olması, proleter yığınların oldukça büyük bir kısmının kendi partisinin komutlarına kulak vermesi ve işçi-köylü ittifakının sağlanması, bu ittifak üzerinde bütün anti-emperyalist sınıf ve zümreleri kapsayan bir milli cephenin kurulmuş olması, veyahut bu yolda epeyce mesafe katedilmiş olması gerekir..." (B.Yazılar Sf,105)

Ölçü, mantık doğrudur. Ölçü, "bilinçlenme ve örgütlenme düzeyi"dir.

Bu tespitlerin yapıldığı dönemden bu yana, yıllar geçti... Devrimde proletaryanın rolü daha çok netleşti. Ama, "fiili" öncülüğü, "ideolojik öncülüğün" karşısına koyan oportünizm, arpa boyu yol almadı!

Denilebilir ki; Mahir, MDD platformunda, küçük burjuvazinin önderliğine karşı, proletaryanın önderliğini bayrak edinir.

Devam edelim... Leninist devrim anlayışında proletaryanın önderliği önemlidir; Mahir, bu yazısında, tam bu noktada, bir sıçrama yapmıştır. Bu sıçrama, doğal olarak MDD ile sosyalist devrim ilişkilerine yansımaktadır. Aktaralım:

"Devrimle birlikte kurulacak olan işçi-köylü iktidarı içinde proletarya bu devrimi derinleştirerek, proletarya devrimi için dönüşümü sağlama imkanlarına sahip olur." (B.Yazılar Sf, 90)

"Demokratik devrim ile sosyalist devrim arasında bir Çin Setti yoktur. Stalin'in deyişiyle, burjuva demokratik devrim ile sosyalist devrimi bir tek zincirin iki halkası olarak ve bir tek tablo olarak görmek gerekir." (B.Yazılar Sf, 91-92)

Daha önce, "Son Gençlik Hareketi Üzerine" ve " Revizyonizmin Keskin Kokusu" yazılarında; Mahir, demokratik devrim ile sosyalist devrimi, tıpkı Mao gibi, "iki devrim süreci" olarak ele almış ve bundan dolayı çözümlemesini netleştirememişti.

Ancak burada, proletaryanın önemi, devrimde proletaryanın hegemonyası, her iki devrim arasındaki ilişkiyi güçlendirmiş ve "tek bir zincirin iki halkası olarak ve tek tablo olarak", aralarında "Çin Settinin" olmadığı iki devrim olarak çözümleme noktasına ulaşmıştır. Bu arada her ne kadar, hala "MDD" kavramı kullanılsa da, varılan sonuç, gerçek bir ilerlemedir.

Bu ilerleme, Kesintisiz Devrim 1-2-3'de devam edecektir.

Tam da bu noktada söylenmesi gereken şudur: Mahir, MDD tezini en çok Stalin ile Mao'dan beslenerek savunur. Ve daha çok da Çin Devrim deneyimini referans olarak ele alır. Fakat bu konuda Mao'nun "Yeni Demokratik Devrim" anlayışı ile adı konulmayan bir hesaplaşma içindedir. Ne var ki bu hesaplaşma daha çok, henüz tanımlanmayan, cepheden çatışmayan bir kopuşun ayak sesleridir.

Mahir, ülkesinin coğrafyasında, kendi ayakları üzerinde, M-L'nin doğruları ile ilerlemektedir.

Doğal olarak, bu ilerlemenin her adımı, bir hesaplaşmadır.

Bu konuya, Mao'nun "Yeni Demokratik Devrim" anlayışını ele alacağımız bölümde yeniden ve daha geniş biçimde döneceğiz.

Oportünizmin temel özelliklerinden biri, kendi öz gücüne güvenmemek, sağındaki güçlerden medet ummak, onlara bel bağlamaktır.

PDA'da ifadesini bulan sağ sapma, proletaryanın objektif ve sübjektif olarak devrimde önderlik yapamayacağını ileri sürerken, gerçekleri ters yüz eder, Kemalistlere önderlik rolünü verir. Tabii, kendisi de "Milli Cephe..." söylemi içinde, artçı rolüne talip olur.

Oportünizmin bu niteliği hiç değişmemiştir. Bu gelenek, PDA geleneği, bugün oportünizmle sosyal şovenizmi bütünleştirerek karşı-devrimci bir karaktere bürünmüştür. Ama denilebilir ki, onun bu özelliği, çok eskilere, MDD içindeki bu saflaşmalar dönemine kadar uzanır. Kemalistlere övgü dizmek ise, sadece o günlere özgü değildir. 12 Mart'ta Açık Faşist Diktatörlük alkışlanarak, 1975-80 döneminde "Milli Birlik Hükümetleri" formülleri gündeme getirilerek, bugün de KUKM (Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi) karşısında, Sevr'ci bir mantıkla, "İkinci 19 Mayıs Çıkarması" söylemi dillendirilerek, MGK solculuğu yapılarak ipliği pazara çıkan Kemalizm diriltilmeye çalışılmaktadır.

Bunca yıla ve bunca acı tecrübeye rağmen oportünizm cephesinde değişen bir şey yok!..

Mahir doğru bir halkayı tutmuştu ve "bugün emperyalizme karşı ilk boy hedefi Kemalistler değil, proleter devrimcilerdir" (B.Yazılar Sf.108) diyerek, proletaryanın bağımsızlığını göz bebeği gibi korumuş, savunmuştur. Bir yandan, en geniş kesimleri anti-emperyalist mücadelede bir cephe mantığı ile yan yana getirmeyi savunurken, diğer yandan proletaryanın bilinçlenmesine ve örgütlenmesine özel önem vermiştir. Birbiri ile diyalektik bir ilişki içinde bulunan bu iki görev, Mahir'de "ünlü ikili görev" olarak tanımlanmış, çelişki yasasının usta bir kavrayışı ile bu iki görevi, birbirine eklenen zincirin iki halkası gibi yakalamıştır. Proletaryanın partisinin inşası ile ulusal bir cephe karşı karşıya getirilmemiştir. Öncelik birinciye, proletaryanın partisine verilerek çıkış noktası çağın devrimci gücünden yana formüle edilmiştir.

"... Proleter devrimciler olarak bizlerin ana görevi, işçi sınıfına sosyalist bilinç götürmek ve işçi kitlelerini öz örgütlerine kavuşturmaktır...." (B. Yazılar Sf, 115)

"...Ama bütün bunları yaparken, proletarya hareketinin siyasal bağımsızlığını göz bebeğimiz gibi koruyacağız!" (B. Yazılar Sf,113)

"... İçinde bulunduğumuz aşama, demir gibi bir disipline sahip bir proletarya örgütünün içinde bu hareketi merkezileştirmektir..." (B.Yazılar Sf,110)

Her şey çok net... Mahir, proletaryanın partisinden söz etmektedir; ve THKP, bunun bir ifadesi olarak aynı yılın sonunda somutlaşmıştır...

Bu dönemde, kökenini 3. Enternasyonal'den alan, Lenin'in 2. Kongre'de ileri sürdüğü tezlerden de sapmayı ifade eden, onun yanlış yorumuna dayanan "işçi-köylü partisi", modadır. PDA ve ondan kopan İ. Kaypakkaya, bu yaklaşımların derin izlerini taşır...

Ama Mahir'in duruşu, bakışı çok nettir. Kavramlar bu dönemde henüz tam olarak yerli yerine oturmamıştır; ama mantık, bakış açısı çok nettir. Mahir adına "biz halkın, işçilerin, köylülerin, lazın, kürdün, türkün partisiyiz" diyenler; bunu, bunca siyasal ve toplumsal evrime rağmen, adeta, otuz yıl önceye dönerek koyu bir halkçılık şerbetine bulayanlar, özünde Mahir'i değil, PDA'yı savunmaktadırlar. Bu güçlerin, KUKM'ne karşı yaklaşımlar başta olmak üzere, Körfez savaşı'nda vb. aynı platformlarda olmaları ise, hiç tesadüf değildir. Bir platforma, sağdan ya da soldan, hangi yönden girildiği önemli değildir. Önemli olan, o platformun ortak paydalarındaki buluşmalar ile, alınan tutumların ülke politikaları, halkların geleceği adına ne ifade ettiğidir.

Yönü ileriye olanlar Mahir'e sadıktır, onu geliştirebilir; pragmatizmi kendine kıble yapanlar ise asla!..

Gerçek bir proletarya partisi, elbette sosyalist hareketin birikimine dayanır. Bu birikimi görmeyenlere, özgücüne güvenmeyip Kemalistlerden beslenenlere Mahir'in yanıtı çok nettir: "Türkiye'deki sosyalist hareketin yarım asırdan fazla bir geçmişi, bir tarihi vardır..." (B.Yazılar Sf,109) Dahası, TİP'in, 1965 seçimlerinde almış olduğu 300 bin oy için de bu birikimin temel rol oynadığını ileri sürer.

Proleter devrimci hareket, bu tarihsel birikime dayanarak parti kimliğine kavuşacaktır. Ancak bu, aynı zamanda politik tarz sorunu, yaşamsal önem taşımaktadır. Tarihsel birikimi görüp onu eleştirel ele alanlarla; her şeyi kendi ile başlatıp, kendi ile bitiren ben merkezci anlayış sahipleri aynı olabilir mi? Elma ile armut toplanmaz. İnkarcı tarz ile eleştirel tarz, tarihsel olanla olmayan, sosyalist harekete bütünsel bakan ile bakmayan, kolektif olan ile bencil olan, hiçbir zaman aynı kefeye girmez. Bunlar iki farklı tarzdır, iki farklı sınıf tavrıdır.

Mahir'in tarzı, proletaryanın tarzıdır; proletaryanın tarzı, Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi tarzıdır...

Bu politik tarzı, hep yükseklerde tutacağız.

Bu bölümde son söz olarak şu söylenebilir: Yukarıda ele aldığımız gibi, proletaryanın önderliği ve bağımsızlığı, devrimci savaşımda özel bir yer tutar. Bu yaklaşım, sosyalist hareketin Kemalizm'in yoğun etkisi altında geliştiği bir dönemde, aynı zamanda Kemalizm'den kopuşun ilk işaretleridir. Ancak buna rağmen bu kopuş tam sağlanamamıştır, programatik düzeyde yerli yerine oturmamıştır. Bundan dolayı, "Milli Devrim", "Milli Devrimci Yol", "İkinci Milli Kurtuluş", " Kemalizm, emperyalizme tavır alıştır" kavramları, bu temelde "CHP" değerlendirmesi, Kemalizm lekeleri olarak varlığını sürdürür.

MDD içindeki bu sağ sapma ile hesaplaşma, bu yazı ile, "Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori" yazısı ile sınırlı değildir. Bu yazı, bu hesaplaşmada birinci raunttur ve 1970 yılının Haziran ayında yayınlanan, Aydınlık Sosyalist Dergi'nin 20. sayısında devam eden bu polemik, "Yeni Oportünizmin Niteliği Üzerine" yazısı ile devam etmiştir.

III. BÖLÜM

E- İdeolojik Mücadelede Israr veya "Yeni Oportünizmin Niteliği Üzerine"

Mahir'in, MDD içinde boy veren sağ sapmaya karşı yazdığı, "Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori" yazısına, Proleter Devrimci Aydınlık (PDA) 16. ve 17. sayılarında yanıt verir. PDA cephesi, Mahir'in yanıtına sözde karşılık olmak üzere, tam bir çarpıtmayı içeren çeşitli polemikler geliştirir. İdeolojik mücadelenin önemini kavrayan, doğru çizginin, bu sapmalarla hesaplaşılarak yaratılacağına inanan Mahir tarafından bu kez, "Yeni Oportünizmin Niteliği Üzerine" yazısı kaleme alınır.

Ancak, bu yazıda Mahir, PDA'nın ideologlarından olan Şahin Alpay'ı olduğu kadar; PDA oportünizminin tüm teorisyenlerini, özellikle de Doğu Perinçek, H. Berktay ve Ş. Alpay'ı hedef seçer. Polemiklerini bunlarla da yürütür.

PDA oportünizmi, Perinçek'in kişiliğinde, Milli Demokratik Devrim'de proletaryanın temel gücü oluşturduğunu ileri sürerken; bunu tıpkı TİP revizyonizmi gibi, işçi dalkavukluğu çizgisinde yapmıştır. İşçilerin partide çoğunluğu oluşturacağını ileri sürmüşler ve "Bizim partimiz milli kurtuluş cephesidir. Bizim partimizin komutanı Mustafa Kemal'dir..." (Bkz. S. 158-159-160) demişlerdir. Mahir ise, bu tezlerin tam karşısında, çok net biçimde tavrını koymuştur:

"...Bizim partimiz ne milli cephe partisidir, ne de bizim partimizin komutanlığı, küçük burjuva radikallerine aittir. Bizim partimiz, sosyalistlerin partisi, Marksist bir partidir ve partimizin de eylem kılavuzu Kemalizm değil, bilimsel sosyalizmdir..." (B. Yazılar, S. 160)

Mahir, bilimsel sosyalizmi rehber alır ve dönemin politik ihtiyacını da bu temelde çok net kavrar: Proletaryanın Partisi!..

Ancak bu parti, hemen "kurulabilecek", istenince bir çırpıda gerçek olacak bir yapılanma değildir. Öncelikle toplumun en ileri kesimlerinin somut bir örgütsel çatı altına toplanmasını ifade eder. Ama bunun için de, Marksizmin esasları üzerinde, somutun doğru analizini içeren programın ve programatik görüşlerin net bir biçimde ortaya çıkması gerekir. Amorf, şekilsiz, "milli" veya "halk" partisinden değil, Leninizm'in ilkeleri üzerinde yükselen proletaryanın partisinden söz ediyoruz. Böyle bir partinin, her şeyden önce ideolojik birliğinin sağlanması zorunludur.

Peki bu nasıl olacak? Her şeyden önce, yaşamın içinde, sınıf mücadelesinin canlı pratiği içinde, bir dizi sapma ile dövüşe dövüşe ideolojik birlik yakalanacaktır.

İşte, Mahir'in PDA oportünizmi ile giriştiği ideolojik kavga, tam da böyle bir sürecin hizmetindedir.

PDA oportünizmi, başlangıçta Marksizmi kendisine referans almış, fakat bunu dönemin Çin toplumuna son derece yapay bir şekilcilikle birebir uyarlamaya çalışmıştır. İlk sürecinde, Mao Tse Tung'u fanatikçe savunur. Dönem, uluslararası sosyalist hareketin önemli sancılar yaşadığı bir dönemdir ve TDH de bu eğilimlerden fazlasıyla nasibini almaktadır.

Kendi özgücüne güvenmeyen, Marksizm-Leninizm'e, onun yaratıcı gücüne inanmayanlar, kendilerini hep bir yerlere havale etmişlerdir. Referans noktası; kimileri için SBKP'dir, kimileri için ÇKP'dir, kimileri için de daha sonra AEP olacaktır... PDA oportünizmi ise Mao Tse Tung'un bilinen temel bir dizi doğru tezlerine rağmen, bu tezlerle hiç ilgisi olmayan bir biçimde kendini "Mao'cu" olarak tanımlar.

Bu tip kraldan daha çok kralcı olma tarzı, yeni değildir ve birçok Marksist önderin-devrimcinin başına gelen, burada Mao'nun başına gelmektedir. Bu noktada; "ben Arabım, ama Arap benden değildir..." diyen Hz. Muhammed'in sözlerini anımsamaktan, böyle Maocular düşman başına demekten başka yapacak bir şey yoktur.

PDA oportünizmi, 1970 yılında; ülkeyi yarı-feodal, yarı-sömürge olarak ele alır, MDD tezlerini savunur. Ama MDD tezleri, yukarıda da ele aldığımız gibi, proletaryanın önderliğinin ve halk savaşının reddine dayanır; Kemalistlerin önderliği savunulur: "İşçi sınıfı temel güçtür..." denilir. "Gerilla savaşından mı, yoksa halk savaşından mı yanasın..." söylemi ile gerilla mücadelesi, halk savaşı, silahlı mücadele temelden yadsınır.

İşte böyle bir ortamda, sınıf mücadelesinin her türlü pratiğinin yanı sıra kendini öğrenmeye adayan Mahir, Mao Tse Tung'u da inceler ve Mao Tse Tung için şunu söyler:

"Mao Tse Tung'un Marksizm-Leninizm hazinesine katkıları sorunu, bugün Marksist çevrelerde tartışılan son derece önemli bir sorundur. Mao Tse Tung'un Leninizm hazinesine katkılarını ana hatları ile başlıca iki başlıkta toplayabiliriz:

1-Milli Demokratik Devrim teorisi,

2-Proleter Kültür Devrimi

Mao'nun bu iki önemli katkısının özlerini ve temel unsurlarını Lenin'de de görmekteyiz. Fakat Marksizm-Leninizm'in bu son derece önemli iki ilkesi, en mükemmel şekillerini, Mao'nun siyasi pratiği içinde almışlardır. Bu nedenle Leninizm'in bu iki önemli ilkesini açıklarken; Çin'in somut pratiğinden hareket ederek, Mao'nun siyasi pratiği içinde değerlendirme yapmak zorundayız. (B.Yaz. S,147)

Mahir, Çin Devrimi somutundan hareket ederek, MDD tezini, bunun yanı sıra, proleter kültür devrimi tezini, Mao'nun Marksizm-Leninizm'e "katkısı..." olarak tanımlamıştır.

Doğrudur, her iki tez de; MDD tezi ve Proleter Kültür Devrimi tezi, nüve halinde Lenin'de vardır. Özellikle Stalin, Çin Devrim deneyini de göz önüne alarak, MDD tezini geliştirmiştir. Enternasyonal içinde, daha çok da 1928 yılında yapılan 6. Kongrede, bu konuda yoğun tartışmalar yaşanmıştır.

Ve Mao, tam da bu tartışmalar içinde, özellikle de Stalin'den esinlenerek, MDD'yi formüle etmiştir. Ancak, hemen belirtelim ki, Mao'nun, MDD tezini, daha doğru bir ifade ile "Yeni Demokratik Devrim" tezini geliştirirken, Çin somutundan yola çıktığı doğrudur. Ama bu tezin kendisi, ne ölçüde Leninist Kesintisiz Devrim tezine uygundur? Bu tartışılır... Daha doğrusu bu tez, Çin somutunu yansıtırken, bir "katkıyı" değil, bir sapmayı içerir...

Bu anlamda, MDD için; "Mao'nun Marksizm-Leninizm'e katkısı..." demek abartılı, doğru olmayan bir yaklaşımdır.

Eğer Mao'nun bir "katkısından" söz etmek gerekirse; bu, MDD tezi ile bağı olan, sömürge ve yarı-sömürge ülkeler için Mao'nun formüle ettiği "HALK SAVAŞI" tezidir. Bunu böyle anlamak gerekir.

Dikkatle incelenirse; Mahir, MDD tezini savunur ama bunu özellikle de Stalin'in Çin Devrimi'ne ilişkin ileri sürdüğü görüşler etrafında formüle eder. Bu tezler, 2. Bunalım Dönemi'nde, sömürge ve yarı-sömürge, yarı-feodal ülkeler için geçerlidir ve Mahir, tam da bu çerçevede MDD'yi ele almıştır. 3. Enternasyonal içindeki tartışmadan biraz daha geniş bir değerlendirme yaparsak, Mahir'in Leninist Kesintisiz Devrim teorisinde ele alındığı, çerçevesini çizdiği MDD ile Mao'nun YDD tezi arasında önemli farklılıklar vardır.

Denilebilir ki, Mahir'in zaman zaman Mao adına dillendirdiği MDD tezi, 1. ve 2. Bunalım Dönemleri için son derece doğrudur. Ama 3. Bunalım Dönemi için, bugün için doğru değildir. Zaten, Kesintisiz Devrim 1-2-3, tam da bunun, devrimci tarzda aşılmasını ifade eder.

İşte bu çerçevede, özünde Mahir'in "Kesintisiz Devrim 1-2-3" öncesi ele aldığı, savunduğu MDD tezi, doğrudur. Yani, 2. Bunalım Dönemi'nde, sömürge ve bağımlı ülkelerde, yarı-feodal bir toplumsal sürecin yaşandığı ülkelerde, Çin, Vietnam vb. ülkelerde, MDD zorunlu bir duraktır. Burada devrimin "milli" karakteri, bir anlamıyla uluslaşma sürecini ifade etmektedir. Aynı zamanda, nüfusun büyük bir çoğunluğunu oluşturan (Çin'de % 90), feodal ve yarı-feodal ilişkiler içinde bulunan köylülüğün en önemli demokratik talebi, topraktır. Devrimin demokratik karakterini de bu sorun, toprak/köylü sorunu oluşturur. Bundan dolayı, örneğin yine bu polemik yazısında, "Yeni Oportünizmin Niteliği Üzerine" başlıklı makalesinde Mahir, "Milli Demokratik Devrim, özünde bir köylü devrimidir" der.

"Milli Demokratik Devrim'in özünde köylü devrimi olmasının doğal sonucu olarak, sınıf mevzilenmesinde köylüler, devrimin temel gücüdür." (B. Yazılar S,149) "Milli Demokratik Devrim'de işçi sınıfının önderliğinin, bir ideolojik öncülük olmasıdır. İşçi sınıfının ideolojik önderliği, çoğunluğunu yoksul köylülerin teşkil ettiği işçi sınıfının öz örgütünün köylü devriminin komutanı olmasıdır." (B. Yazılar S,151-152) tanımlamaları, tam da bu çerçevede, doğrudur.

Mahir, MDD tezini böyle savunur. Yine, Mao'yu, bu çerçevede ele alır. Denilebilir ki Mahir, bu yazısında, Maocu geçinen PDA oportünizmine karşı, çubuğu Mao'dan yana bükmüştür.

Dönem, Mahir'in yoğun okuduğu, araştırdığı, devrim için sonuçlar çıkardığı, Türkiyeli Sol'un ideolojik yanlışlıklarını teoride de yenmeye çalıştığı bir dönemdir. Dolayısıyla her teorik çaba, doğal olarak birden bire yerli yerine oturmamıştır. Ama o, boş durmaz, öğrenir, öğrendikçe, öz güven temelinde, düşüncelerini ve tezlerini daha güçlü bir biçimde savunur.

Mahir, Lin Piao'yu da, öyle öğrenir ve savunur.

Lin Piao; "Yeryüzünün tümünü ele alırsak, eğer Kuzey Amerika ile Batı Avrupa'ya dünyanın şehirleri denilebilirse; Asya, Afrika ve Latin Amerika da dünyanın kırlık bölgelerini teşkil

ederler. Çağdaş dünya devrimi bir bakıma, şehirlerin kırlık bölgelerden kuşatılması görüntüsünü vermektedir" der.

Mahir, bu düşünceyi eleştirmez, biçimle yetinen Lin Piao'yu destekler. Elbette, bu sadece bir "görüntüdür" ve Marksist teori görüntüye değil, somut olgulara dayanır.

Ekim Devrimi ile devrim fırtınasının "doğu"ya, sömürge ve bağımlı ülkelere kaydığı doğrudur ve dünya devrim süreci de bu görüşü haklı çıkarmıştır. Ama, buradan hareketle tüm dünyayı "şehir" ve "köy" diye ayırmak, uzun süreli HALK SAVAŞI tezini, böylesi bir ölçütle, dünya ölçeğinde ele almak, en azından mekanik bir yaklaşımdır.

Leninizm, devrim zincirinin, geri ülkelerde değil, çelişkilerin en yoğun olduğu ülkelerde, zincirin en zayıf halkasından koparılacağını söyler. Bu "en zayıf halka" pekala geri bir ülke olabileceği gibi, gelişmiş kapitalist bir ülke de olabilir. Denilebilir ki 'geri kalmış bir ülkede çelişkiler daha yoğundur.' Bu saptama, genelde doğrudur, bunun nesnel-somut-toplumsal nedenleri de vardır, ama yine de teorize edilemez. Lenin; "Rusya'da devrime başlamak kolay, sosyalizmi kurmak zordur. Batı Avrupa'da devrime başlamak zor, sosyalizmi kurmak kolaydır..." derken, bir anlamda da bu gerçeğin altını çizmektedir.

Zor olan, imkansız olan değildir.

Ve devrim gibi toplumsal bir eylem, üretici güçlerin gelmiş olduğu seviyeye birebir bağlı değildir, nesnel ve öznel koşulların oluştuğu her ülkede mümkündür. Devrim, imkansızı istemek, zor olanı gerçekleştirmektir.

Öte yandan Mahir, "Proleter Kültür Devrimi"ni, devrimin teorisine ve pratiğine "bir katkı" olarak tanımlar. Proleter Kültür Devrimi'nin unsurları, Lenin'de vardır. Buna Stalin'i de eklemek gerekir. Ama tarihsel seyir içinde bir kavram olarak en yüksek biçimini, Mao Tse Tung'da bulduğu açıktır.

Proleter Kültür Devrimi'nin özü şudur: Proletarya, kendi sosyalist devrimini yaparak, sadece kendi tarihi için bir "giriş" yapmıştır. İktidarı kaybeden burjuvazi, Lenin'in ifadesi ile yüz kat saldırganlaşmıştır. Uluslararası sermayeden ve ülke içinde, özellikle de küçük meta üretiminden beslenerek, kapitalist restorasyon için mücadele eder. Bundan dolayı, sosyalizm, sınıf mücadelesinin durduğu veya ortadan kalktığı bir toplumsal sistem değil, yeni koşullarda, yeni biçimler alan, yoğunlaşan sınıf mücadelesinin sürdüğü bir toplumsal sistemdir.

Burjuvazinin tüm direncini kırmak, yeni toplumu ve o topluma ait yeni insanı yaratmak, proletarya diktatörlüğünün görevidir. İşte bu süreçte, özellikle siyasi ve kültürel alanda devrimi sürekli kılmak, kitlelerin bilinç ve kültür seviyelerini yükseltmek, onları yönetime katmak, vazgeçilmez bir görevdir. Proleter Kültür Devrimi, devrimin sürekliliği içinde bunu gerçekleştirir. Bu yanıyla, Mao Tse Tung tarafından ileri sürülen bu kavram doğrudur, sürekli/kesintisiz devrim mantığı içinde Marksizm/Leninizm'e bir katkıdır.

"PROLETER KÜLTÜR DEVRİMİ" alt başlığında, yaklaşık 3-4 sayfada ele alınan bu konuda, (S.162-166) Mahir'in söylediği her söz, bugün sosyalizmin sorunları olarak karşımızda duran

bir dizi probleme, bilimsel sosyalizm temelinde bir "giriş" niteliğindedir. Önemli olan budur, bunun değerini kavramaktır.

Çin Devrimi'nde ise, Büyük Proleter Kültür Devrimi olarak tanımlanan süreç doğru uygulanmadı, bir dizi yanlışlar yapıldı. Örneğin, Lin Piao bir dönem, özellikle ÇKP içindeki sağ sapmalara karşı yüceltildi, ama sonra "hain", "komplocu" oldu, hatta şaibeli bir uçak kazasına kurban gitti. Bunlar savunulamaz. Bütün bu "uygulamalara" karşı durmak ve "devrimci mücadelenin, devrimin çıkarları adına" onlardan etkilenmemek, onları ya da türevlerini tekrarlamamak; bizim özellikle altını çizdiğimiz "politik tarz" konusu ile, politik proleter kişilik ve ahlak sorunu ile kopmaz bağlarla bağlıdır.

Politik mücadele, özellikle bir proletarya partisi içinde tam bir "aleniyet" ilkesi ile, son derece dürüst-temiz biçimde yürütülür. Olgular önemlidir, niyet değil... Ve eleştiri-özeleştiri, devrimci içeriğe sahiptir; komplocu, kumpasçı, fırsatçı, pragmatist, şantajcı vb. özellikler taşımamak zorundadır. Deniliyor ki; "Mao sağ sapmaya karşı sol sapma ile, Lin Piao ile ittifak yaptı, sağ sapmayı tasfiye etti. Sol sapma tehlike oldu, bu kez sağ ile ittifak yaptı, asıl tehlikeyi ortadan kaldırdı." Bunlar sadece söylenmiyor, büyük bir "taktisyenlik", "politik öngörü" ile ödüllendirilip, bunlar üzerinde sayfalarca yazılıp çiziliyor. Yani pragmatizm, komploculuk, kumpasçılık, çeşitli gerekçeler yaratılarak kutsanıyor. Bu politika yapma tarzı, gerçekte bütün 3. Enternasyonal partilerine hakim olan tarzdır ve sosyalist mücadele tarihinin kara lekelerinden biridir. Sosyalist harekete sinmiş bu lekeden kurtulunmadan sosyalizm gerçek kimliğine kavuşamaz.

Proleter Kültür Devrimi'nin, Çin Devrim sürecinde yanlış uygulandığı, hatta onun maddi temeli olan sosyalist ekonominin rolünün gözden uzak tutulduğu açıktır. Ama bütün bunlar devrimler tarihinde bir kavram olarak, bir "katkı" olarak Proleter Kültür Devrimi'nin önemini ortadan kaldırmaz.

Bilindiği gibi, sosyalizmde geriye dönüş sorunu, ekonomi-siyaset veya alt yapı-üst yapı ilişkisi, hep Marksist çerçevede tartışıldı, tartışılacaktır da... Bu tartışmaların Stalin'i ve Mao'yu da kapsayacak tarzda yapıldığı biliniyor. Ama önemle altını çizmek ve unutmamak gerekir ki reel sosyalizm pratiği, ekonomik indirgemeci bir sosyalizm anlayışına sahiptir ve bu anlayış en yüksek ifade biçimini, Kruşçev-Brejnev revizyonizminde bulmuştur.

Bu tip tartışmaların SBKP-ÇKP polemiği ile, 1963 polemikleri ile hızlandığı -ki 1963 polemiklerinde ÇKP daha doğru bir noktadadır, sonradan bu duruşunu yitirmiştir- 1970'lerde ise bir çok şeyi belirleyen önemli bir ölçüte dönüştüğü biliniyor.

SBKP'de kalın çizgilerle görülen ekonomik indirgemeci tarzın mantığı şudur: Çağımız kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır. Tarımda ve sanayide sosyalist ekonomi zafer kazanmıştır. Bundan geriye dönüş mümkün değildir. Komünizme geçiyoruz. (Hatta komünizme geçiş için 1980 ortaları gibi net tarihler verilir.) Sınıflar ortadan kalkmıştır, sınıf mücadelesi ortadan kalkmıştır. Bütün bunlardan dolayı devlet artık proletaryanın devleti değil, tüm halkın devletidir. Sosyalizm, özellikle de ekonomik açıdan kapitalizme üstünlük sağlayacaktır ve barışçıl yoldan sosyalizme geçiş, "ileri demokrasi" ve "kapitalist olmayan yol" tezinin öngördüğü gibi gerçekleşecektir...

Mahir, bu ekonomik indirgemeci sosyalizm anlayışı ile ciddi biçimde hesaplaşır.

Mao'nun; "kapitalizmin mi yoksa sosyalizmin mi kazanacağını; bütün bir tarihsel çağı kapsayacak, uzun ve dolambaçlı bir mücadelenin sonucu tayin edecektir" sözlerini temel alır. Ve özünde, Marks'ta da var olan, daha gelişmiş biçimi Lenin'de görülen ve bugün bizim için son derece önemli olan üç temel sonucu ifade eder:

"1-Emperyalizm dünyada var olduğu sürece,

2-Özünde köylü mülkiyeti sayılabilecek küçük üretim varlığını sürdürdüğü, kolektif mülkiyet var olduğu sürece,

3-Sınıflı toplumların bin yıllık alışkanlıklarının etkisi ile sosyalist devrimden sonra da kapitalizmin yeniden restore edilmesinin her zaman mümkün olduğu..."(B.Yazılar S,163)

bu formülasyon doğrudur ve sadece SBKP'de değil, ÇKP içinde de görülen "üretici güçler geliştikçe artık geriye dönüş olmaz" tezine vurulan büyük bir darbedir.

Mahir, tam bu noktada, doğru olarak sosyalist topluma geçişin, diğer toplum biçimlerine geçişten oldukça farklı olduğunu ele alır ve önemli bir saptama yapar.

Bir biçimde, üzerinden atlanan, sosyalist hareketçe de, örneğin SBKP-ÇKP-AEP çatışmasının boyutlu yaşandığı, "sosyal emperyalizm" vb. teorilerin tozu dumanı içinde birçok kavramın birbirine karıştığı bir dönemde, üzerinde fazla durulmayan bir saptama yapar Mahir. Bu saptamaya göre; sosyalizm ile kapitalizmin sanayi toplumları, iki farklı sanayi toplumu olma özellikleri içeren toplumlardır. Üretici güçler içinde önemli bir yer tutan üretim araçları, her iki toplumda da aynı olmasına rağmen, üretim ilişkilerinin farklılığı, durumu belirler.

"Bir kere kapitalizm (sanayi kapitalizmi) ve sosyalizm, sanayi devriminden sonra ortaya çıkmış olup, ileri teknolojinin ürünü olan düzenlerdir. Makine çağının toplumsal düzenleridir. Bu anlamda üretici güçler geliştikçe, ekonomiye teknoloji egemen oldukça, feodal kalıntılar ve ideolojiler giderek geriler ve yerini yeni düzenin, "kapitalist düzenin" ilişkilerine ve ideolojisine bırakır. Artık, geriye dönüş imkansızdır." (B. Yazılar S,164)

Üretim araçları; makine, fabrika, teknik seviye vb. her iki toplumda da (sosyalist ve kapitalist toplumda), her ikisi de sanayi toplumu olduğundan dolayı, aynıdır. Farklılık, bunlar üzerindeki mülkiyet biçiminde ve üretici güçlerin önemli bir öğesi olan insandadır.

Bundan dolayı, insana önem vermeyen, onun siyasal, kültürel gelişmesini dışlayan bir sosyalizm, bilimsel sosyalizm değildir.

İktidarı ele geçiren proletarya, "egemen sınıf olarak" örgütlenir, yani proletarya diktatörlüğünü örgütler. Ama iktidarı almak, sadece ilk adımdır. Tüm toplumu komünizm hedefleriyle, tedricen değiştirir, burjuvazinin direncini kırar. Fakat sınıf mücadelesini gevşetemez. Başta küçük üretim olmak üzere, tüm üretim ilişkileri karşısında sosyalizmin zaferi sağlanır. Bu zafer, başta alışkanlıklar olmak üzere, insanın özel mülkiyet kalıntılarından arınması ile devam eder, insan değişir. Artık, yeni insandır. Zafer, dünya ölçeğine, uluslararası sermayenin tüm kalelerinin yıkılmasına kadar taşınır.

"Sosyalist devrimde iktidarı ele geçirmek, sadece başlangıçtır. Büyük çapta üretimi gerçekleştirmek, sosyalist ekonomiyi yaratmak, o güne kadarki sınıflı toplumların "yabancılaştırmasına" maruz kalmış insanın "tabiatını" değiştirmek gibi görevleri vardır. Bu nedenle sosyalist devrim sadece mülkiyet biçimini değiştirmek, sadece yeni ekonomiyi yaratmakla sona ermez. Proletaryanın sınıf olarak ortadan kalkmasına kadar üst yapıda siyasi bir devrim olarak devam etmek zorundadır. Bu ihmal edilir veya önemsenmezse, yani ideolojik ve kültürel mücadele, üretici güçlerin geliştirilmesi ile beraber yürütülmezse, kapitalizmin restore edildiği görülür." (B.Yazılar S.165)

Mahir'in Che'yi son derece iyi okuduğu biliniyor. Ama Che'nin sosyalizmin kuruluşu ile ilgili yazılarını okumuş olması, o günün Türkçe'ye tercüme edilmiş kitapları açısından pek olası değil. Ne var ki olaylara ve olgulara aynı pencereden bakmak, bilimsel sosyalizmi gerçekten özümsemiş bir ihtilalcinin kafasıyla yorumlamak, Mahir'i ve Che'yi, aynı sosyalizm anlayışından kaynağını alan aynı yorumlarda ve tanımlamalarda buluşturmaktadır.

Bu sosyalizm anlayışı, Sovyetler Birliği, Çin ve diğer ülkelerin pratiklerinden farklı, bunlardan kopuşu ifade eden bir sosyalizm anlayışıdır.

Mahir'in sosyalizm anlayışı, eleştirel yaklaşımı içeren bilimsel sosyalizm anlayışıdır. Herhangi bir ülkeyi veya partiyi kendine "merkez" olarak görmez. Eğer bir merkezden söz edilecekse; bu merkez, enternasyonalist bilimsel sosyalizm anlayışıdır. Yani kuramın kendisidir. Bir ülkenin, bir partinin yorumu değil... Bir ülkeyi, bir partiyi "merkez" olarak ele almak, bilimsel sosyalizmin ruhuna aykırıdır, onu daraltmak, onu bağnazlaştırmaktır.

Dolayısıyla Mahir, tüm dünya devrimci deneyimlerinden, eleştirel bir yaklaşımla yararlanır ve onlara gerçek anlamda sahip çıkar. Dar, şabloncu bir bakış açısı ile, dünya devrimlerinin birer parçası olan, bu yanıyla da dünya devrimine katkı sunan devrim deneylerini, devrim önderlerini inkar etmek, Mahir'in tarzı değildir. O, kendi doğruları ile, tümünü çözümlemeye çalışır, tümünden kendi coğrafyasının başarılı sonuçlarını yaratmak için sentezler almaya çalışır. Bu yöntemi, Mao'dan Stalin'e, Che-Fidel'den bütün Üçüncü Bunalım Dönemi devrimcilerine kadar geçerlidir.

Öğrenme eylemini süreklileştiren, kendi doğruları ile öğrendiğini savunan bu mantık karşısında şabloncu mantık, örneğin PDA oportünizmi, Küba Devrimini ve onun önderlerini koyu bir inkara tabi tutar.

PDA oportünizmi, Küba Devrimi'nin, "dar deneyci bir anlayışın tesadüfi sonucu" olduğunu, "Küba hakim sınıflarının ve ABD emperyalizminin uykuda olduğu koşullarda" gerçekleştirildiğini; Fidel Castro ve Che Guevara'nın "küçük burjuva maceracıları" olduğunu ileri sürer.

Bu iddiaların PDA ile sınırlı olmadığı, 1970'ten bu yana her türden revizyonizmin, oportünizmin aynı ve benzer iddiaları ileri sürdüğü biliniyor. Dün bu koroya katılanlar, Küba Devrimi'ne cepheden tavır alıp, onun "sosyal emperyalizmin sömürgesi" olduğunu ileri sürenler; bugün, bir zorunluluk olarak Küba'ya övgüler dizmektedirler. Ama bu övgüler de yanıltıcıdır, çok fazla anlamlı da değildir.

MDD içindeki söz konusu sağ sapmaya karşı; PDA oportünizmine karşı, Küba Devrimi'ni, onun önderlerini savunmak, onurdur. Mahir, hem Küba Devrimi'nden öğrenir, hem de bu onuru taşır.

"Evet, Küba Devrimi, Marksizm-Leninizm hazinesine büyük bir katkıdır ve Küba Devrimi'nin muzaffer proleter devrimcileri olan Fidel Castro, Che Guevara ve arkadaşlarından bizim gibi yarı-sömürge ülke Marksistlerinin öğreneceği pek çok şey vardır. Çünkü biz Marksizm'i entelektüel gevezelik ve dünya devrimci hareketinin trafik polisliğini yapmak için okuyup öğrenmiyoruz. Biz, dünyayı değiştirmek için, dünyanın Türkiyesi'nde devrim yapmak için öğreniyoruz." (B.Yazılar. S,144)

Küba Devrimi'ni doğru kavrayan Mahir, Küba Devrimi'nin sol yorumuna dayanan Regis Debray'ın fokocu anlayışı ile de hesaplaşır.

Fokocu görüş özetle; fokonun, yani gerillanın partiyi yaratacağına, şehirlerin devrimcileri burjuvalaştıracağına, kırları proleterleştireceğine, dolayısıyla şehirlerin reddine, askeri liderliğin temel olduğuna ve diğer politik mücadele araçlarının inkarına dayanır.

Küba Devrimi ile bu fokocu anlayışın ortak bir yanı yoktur. Dahası fokocu anlayış, bizzat Kübalı devrimcilerin yoğun eleştirisine maruz kalmıştır.

Mahir, başarılı bir şekilde kavradığı Küba Devrimi'nden çıkardığı sonuçları, Kesintisiz Devrim 1-2-3' de geliştireceği devrim teorisinde, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nde sentezlemiştir.

"Fidel-Guevara Ve Küba Deneyi Karşısındaki Tavrımız" alt başlığı ile verdiği bölüm (B.Y./S,142-147) bu konuda son derece önemli bir özeti içermektedir.

Ayrıca THKP-C öncüllerinin Küba Devrimi'ne ilişkin araştırmaları ve ortaya koydukları yazılı ürünler bununla sınırlı değildir. Hüseyin Cevahir yoldaşın, "Küba Devrimi Üzerine" başlıklı yazısını da burada saygıyla anmak gerekir.

F- MDD, Tam Kopuş ve Parti ya da "Aydınlık Sosyalist Dergi'ye Açık Mektup"

1970 yılı, Türkiye toplumu ve Türkiye Devrimci Hareketi açısından önemli bir halkayı ifade eder. Tüm toplumsal/sınıfsal gelişme ve çelişkiler, bu dönemde önemli bir evrim yaşamakta, yeni bir aşama ise çatışmalı bir biçimde kapıyı çalmaktadır.

Kemalist dönemin özellikle de 1930 ile 1940'lı yıllarının, uygulanan devlet kapitalizmi ve savaş dönemi politikalarının sağladığı sermaye birikimi üzerine oturduğu bilinmektedir. 3. Bunalım Dönemi'ne karakterini veren yeni-sömürgecilik, bu dönemde olgunlaşmış, tekelci sermaye, diğer sermaye grupları ile çelişkilerinde, kendi lehine gelişme sağlamıştır.

1970 Türkiyesi'nde egemen olan anlayışların tersine, 1960 darbesi; "ilerici", anti-emperyalist değil, böyle bir görüntü içinde emperyalizme bağımlılığı hızlandıran gerici darbeler dizisinin başlangıcıdır.

Başta ABD emperyalizmi olmak üzere, Avrupa emperyalizminin desteğini almış, birikimini güçlendirmiş olan sanayi sermayesinin önünü açmıştır. Bu arada özellikle askeri bürokrasi

içinde önemli bir güç olan küçük burjuva radikalizmi ile uyum sağlayarak, Oligarşi içinde bir denge yaratmıştır.

OECD'nin baskıları sonucu, sanayi kapitalizmini geliştirmek amacıyla "Planlı Dönem" başlatılmıştır. 1. Dönemde % 12.3, İkinci Dönemde %11.2 ve Üçüncü Dönemde % 12.2 oranında sanayinin gelişmesi öngörülmüş ve bu rakamlar aşağı yukarı gerçekleştirilmiştir. Bu gelişme, sömürüde sanayi sermayesinin pay oranının yükselmesini doğurmuş ve Oligarşi içi dengeler bozulmuştur. Sanayi çevrelerinin bir denge içinde üzerinde anlaştıkları Adalet Partisi iktidarı, sanayi sermayesinin bu ihtiyacına yanıt verebilecek durumda değildir. Çünkü diğer egemen-sömürücü kesimlerin de desteğini alarak ayakta durmaktadır.

Öte yandan,1961 Anayasası'na yansıyan küçük burjuva radikalizminin talepleri, özellikle sanayi sermayesi için bir tehdit oluşturmaktadır. Sosyalizmin yüksek prestijinden, dev boyutlara ulaşan ulusal kurtuluş hareketlerinden de etkilenen, dünyadaki hakim dalganın etkisiyle sol jargon kullanan, ordu içinde varlığını hissettiren bu kesimin önünün kesilmesi, emperyalizm ve özellikle de sanayi sermayesinin gündemindedir. OYAK, yeni-sömürgeciliğin, sömürge tipi faşizmin bir ürünü olarak; 1960 sonrasında, emekli generallerin tekelci sermayeye bağlanması yönünde kurulmuştur. Dolayısıyla küçük burjuva radikalizmine değil, emperyalizme ve tekelci sanayi sermayesine yaslanmışlardır.

Gelişmelerin yönünün kapitalizmden yana olduğu, bu yönde önemli adımların atıldığı bir dönemde gerçekleşen bütün bu gelişmeler, Oligarşi içindeki çelişkileri yoğunlaştırmış, suni dengeleri bozmuştur.

1965 sonrası hızla yükselen sınıf savaşımı, dönemin finalidir. Anti-emperyalist gençlik eylemleri, demokratik üniversite mücadelesi, anti-faşist taleplerle bütünleşmiş, ciddi bir toplumsal odak haline dönüşmüştür. Toprak işgalleri yoğunlaşmış, bunlar küçük üreticilerin talepleri ile bütünleşmiş, hak arama kavgası büyümüştür. İşçi hareketi, fabrika işgallerinden grevlere uzanan bir mücadele mayası tutturmuş ve Türkiye işçi sınıfı açısından adeta bir "milat" olan 15-16 Haziran Direnişi, 1970 Haziranı'nda, döneme damgasını vurmuştur. Tüm bunlar, adeta bir final yılının yaşandığını göstermektedir.

Her sınıf, doğal olarak kendi penceresinden sorunları kavrıyor; örgütlü ve güçlü olan, yaşanılanları kendi lehine çevirmeyi başarıyor. Toplumsal gelişmelerin doğası da, o yıllarda bir kez daha yaşanılan da budur. Daha örgütlü ve hazırlıklı olan tekelci sermaye, emperyalizmin desteği ile süreci kendi lehine çevirecek ve böylece günümüze kadar uzanan yeni bir tarihsel süreci başlatacaktır.

İşte, 1971 yılının Ocak ayında, "Kurtuluş Yayınları" tarafından broşür olarak çıkarılacak olan "AYDINLIK SOSYALİST DERGİ'YE AÇIK MEKTUP", böyle bir tarihsel zeminde yayınlanmıştır. Ve daha girişinde, kritik bir noktada olunduğunu ifade eder. Açık faşizm günlerinin yaklaşmakta olduğunu saptar:

"Hakim sınıfların sınırlı demokratik hakları rafa kaldırma hazırlıkları içinde oldukları, proleter devrimci hareketi ezmek için oyunların tezgahlandığı şu günlerde..." (B.Y./S,185)

Dönem, "birleşmek için ayrılığın" zorunlu olduğu, her kopuşun aynı zamanda bir netleşme olduğu bir dönemdir. Doğaldır ve bu durum, özünde devrimcidir. Yani sonradan ve özellikle

de Mihri Belli tarafından dillendirilen, "ayrılık olmasaydı", "Mahir duygusal davrandı...", "Mahir'e ben söyledim, o da kabul etti, ama..." tarzındaki açıklamalar, doğru değildir. Hem doğru değildir, hem de tarihsel materyalizmin zorunluluk kavramıyla tamamen terstir.

Bilindiği gibi MDD (Milli Demokratik Devrim) kavramı, 1961'den itibaren Türkiye solunda Mihri Belli tarafından kullanılmaya başlanılmıştır. MDD tezi ile, Sosyalist Devrim tezi, 1965 sonrasında Türkiye Devrimci Hareketi'nde yaşanan en ciddi siyasal ayrışma konularından biridir.

Bir dönem, özellikle 1965 seçimlerinde TİP, tüm sol akım ve birikimi bünyesinde toplamış; TİP içinde bulunan MDD'ciler de "TİP'i devrimcileştirme" politikası izlemişlerdir. Ama yaşamın gerçekleri, plan ve tasarılara galebe çalmış, hiç bir zaman demokratik bir nitelik kazanamayan TİP içinden MDD'ciler tasfiye edilmişlerdir. Ve 1970 yılına gelindiğinde, TİP ve sosyalist devrim savunucuları ile MDD savunucuları arasındaki kopukluk, ideolojik alandan çıkıp, örgütsel alanları kapsamaya başlamıştır.

Ancak, MDD sadece bir takım kavramlar üzerindeki anlayış ve yaklaşım birliğinden oluşan bir platformdur. Örgütsel bir kimlik taşımaktan uzaktır. Sözkonusu platformda farklı oluşumlar vardır ve bu farklı oluşumlar, bir netleşme, ayrışma süreci yaşamaktadır.

MDD içinde ilk ciddi kopuş, Mahir Çayan tarafından kaleme alınan "Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori" ve "Yeni Oportünizmin Niteliği Üzerine" yazılarında siyasal hedef olan PDA oportünizmi ile yaşanır. Ve bu ayrışma; MDD içinde "Beyaz Aydınlık", "Aydınlık" diye tanımlanan çatışmalara kadar uzanır.

Dikkat edilirse; bu ayrışmalara açık bir biçimde damgasını vuran, siyasal karakterdir. Yani, TDH'de daha sonra yaşanacak olan sudan bahanelere, kişisel çelişkilere, dayalı bir ayrışma değildir yaşanan... Ciddi siyasal-toplumsal kaynağı olan ayrışmalar yaşanmıştır. Bu tür ayrışmalar, "olmamalı" demekle olmayacak, niyetten bağımsız siyasal gelişmelerdir.

MDD, bir platformdur. Burada her çevre, örgütsel sürecini kendi içinde, kendi anlayışları temelinde yaşamaktadır. DEV-GENÇ içinde THKP-C öncülleri, DÖB (Devrimci Öğrenci Birliği) etrafında THKO öncülleri, kendi yollarında ilerlemektedirler.

Mihri Belli, 1970 sonlarında, 29-30 Ekim tarihinde, MDD içinde, legal bir parti için toplantı, kurultay örgütler. THKP-C öncüleri de bu toplantıya katılırlar. M. Çayan katılmaz, ama E. Kürkçü, Sinan Kazım Özüdoğru ve arkadaşlarını bu toplantıya gönderir. Bu toplantı ile, zaten belirli bir kopukluk yaşanan ilişkiler, tamamen kopar.

M. Belli, kendini "eski tüfek" olarak, MDD'nin ideolojik önderi olarak görür. Doğrudur, MDD kavramının Türkiye sol literatürüne girmesinde M. Belli'nin rolü vardır. Ancak, M. Belli'nin MDD anlayışı, özünde TİP'in "kalkınmacı sosyalizm" anlayışından, "kapitalist olmayan yol" tezinden çok farklı değildir. Şehirleri temel alan, sınıfın öncülüğünü cuntacı bir anlayışla Kemalistlere bırakan, MDD'yi legalleştiren bir anlayıştır bu... Popülist bir karaktere sahiptir. Bundan dolayı da MDD içinde, kendi yolunda yürüyen, bunun ilk adımlarını siyasal planda "Revizyonizmin Keskin Kokusu", " Sağ sapma, Devrimci Pratik Ve Teori", "Yeni Oportünizmin Niteliği Üzerine" yazılarında koyan M. Çayan ve THKP öncülleri ile farklılaşma zorunludur. Burada iki farklı anlayış, iki farklı perspektif ve özünde iki farklı sınıf tavrı vardır.

Her şey bu kadar değil...

Giderek netleşen Devrim-Örgüt-Çalışma Tarzında somutlaşan farklı anlayışlar, farklı sınıf tavırları ile ilişkilere karakterini vermektedir. M. Belli, MDD içinde manevi bir otorite kurmak ister, bunu "eski" olmasıyla açıklar. Benmerkezci tavırda ısrar eder, "ben bilirim, tarih benim, gelen arkamdan gelsin" noktasına kadar gider. Pragmatizm, bu yaklaşıma başka bir karakter verir. Daha önce yolları ayrılan, "Aydınlık-Beyaz Aydınlık" sürecinde PDA oportünizmine tavır almak zorunda olan M. Belli, bu toplantıda ona tekrar yanaşır.

Artık, Lenin'in ifadesi ile, "üzerinde ısrar edilirse, öne çıkarılırsa, insanlar ayrılığın köklerini-kollarını araştırmaya koyulursa, her küçük ayrılık, büyük bir ayrılık haline gelebilir. Eğer belli hatalı görüşler sapmakta başlangıç noktası olarak iş görürse, eğer bu hatalı görüşlerde yani ayrılıklardan ötürü, partiyi bölme noktasına getiren anarşist girişimlerde birleşilirse, her küçük farklılık çok büyük önem kazanır." (Bir Adım İleri İki Adım Geri S.72) denilen bir aşama söz konusudur.

AYDINLIK SOSYALİST DERGİYE AÇIK MEKTUP, bu tartışma ve ayrışma sonunda kaleme alınmıştır. Bu döneme kadar, Türkiye sosyalist hareketine revizyonizm, sağ bir sosyalizm anlayışı, cuntacılık, Kemalizm'e kan veren düzen solculuğu egemendir. Ve bu ilişkiler genellikle, Lenin'in tanımladığı "çevre ruhu" ekseninde, soyut bir hümanizm eşliğinde, ataerkil ilişkilerle karışık bir tarza sahiptir.

Sınıf mücadelesi keskinleşmekte, bu tip ilişkileri parçalamakta, farklılıklar büyük ayrılıklara dönüşmekte, dün birlikte olunan insanlarla yollar hızla ayrılmaktadır. Burada duygusallığa, eski alışkanlıklarla yetinmeye yer yoktur. Birlik, ideolojik karakterlidir ve devrimci yoldaşlık da bunun üzerinde yükselir.

"Artık ayrılık parolamız!"

Mahir, tavrını, bakış açısını, ilişkilerini buna göre düzenler. Mahir; "Gerçek anlamda birlik, bilimsel sosyalizmin temelleri üzerinde kurulabilir. Birlik, şu veya bu kişinin etrafında kümelenme değildir. Hareketin birliği, Leninizm'in ilkeleri üzerinde birliktir," demektedir. (B. Yazılar S,186)

Bu doğru tavır, devrimci yoldaşlık dahil her ilişkiye yön vermektedir. Mahir, tutarlı politik tarzında ısrar eder. "Bu mücadele, sınıf mücadelesidir. Burada el titremesine, tereddüde ve karamsarlığa yer yoktur. Sınıf mücadelesinde proletarya yoldaşlığının dışında feodal ve ataerkil ilişkilere yer yoktur." (B.Yazılar S,189)

"Sosyalistler arası ilişkiler, askeri kışla ilişkileri değildir. Her geçen yıl kıdeminin arttığını zanneden ve başkalarından itaat bekleyen kişinin kafası sosyalist değil, olsa olsa asker kafasıdır." (B. Yazılar S,195)

"Varsın bütün oklar üstümüze yağsın. Biz doğru bildiğimiz bu yolda sonuna kadar yürüyeceğiz. Bu yolda çeşitli suçlamalara, haksız kötülemelere, iftiralara, küfürlere hatta provokasyonlara hedef olacağız." (B.Yazılar S, 196)

Bu bir tarzdır: Leninist tarzdır!

Buradan herkesin öğreneceği, bugün için de sorgulayacağı bir devrim mantığı vardır. Ortadoğu devrimciliği de bir tarzdır ve Mahir tarzı ile, THKP-C tarzı ile taban tabana zıttır. Siyasi otorite, doğal bir manevi otorite üzerinde yükselir. Büyük bir sevgi ve saygıya dayanır. Bu ilişkide, "rütbe", "kıdem", "kışla ilişkisi" yoktur. "Tapınma","yaşasın önderimiz" diye bağırma, dinsel motiflerle her gün dua etme yoktur. Burada, devrimci yoldaşlık vardır.

Mahir, bunu bayrak edinir. Görüşlerinin yanı sıra bu tarzından dolayı da oportünizmin oklarına hedef olur. Oportünizm ona "bölücü", "kariyerist" der. Sekter olmakla suçlar. Ama o, doğru bildiği yoldan sapmaz. İnandığını söyler, söylediğini yapar. Hem de bütün bunları kapalı kapılar ardında değil, her zaman herkesin önünde yapar.

Bu tarz, tarihe eleştirel yaklaşır. "Biz Türkiye'de Marksist hareketin tarihine sonuna kadar saygılıyız. Ve onun bir devamı olarak kendimizi görmekteyiz." (B.Yazılar S, 194) Tarihi kendisi ile başlatıp bitirenlere Mahir'in yanıtı çok nettir.

İşte bütün bu temeller üzerinde ayrılık artık parola olmuş, Mahir Çayan, Mihri Belli'nin başını çektiği ASD ile tüm bağlarını koparmış, kendi yolunu netleştirmiştir. Bu anlamda "ASD'ye Açık Mektup", MDD içindeki sıradan bir ayrışmayı değil, Mahir'leri THKP-C'ye sıçratan devrimci bir kopuşu ifade eder.

MDD platformu, TİP ve onun "sosyalist devrim" tezi karşısında devrimci bir platformdur. Ama bu tek başına yeterli değildir. Dahası, sınıf savaşımının ayrıştırıcı niteliği, bir dönem birbirine cephe alanları aynı noktada buluşturabilir. Zaten, bu dönemde yoğunlaşan bir dizi tartışma da böyle bir işlev görmüştür. Başta devrim anlayışı olmak üzere, çalışma tarzı ve özellikle de örgütlenme anlayışı eksenindeki tartışmaların böyle bir karakteri vardır. Örneğin, Leninist örgüt/parti anlayışının iki temel noktası; "demokratizm" ve parti üyelerinin "sınıfsal karakteri" sorununda, TİP/Emek revizyonizmi ile PDA ve Mihri Belli oportünizmini aynı noktada buluşturmaktadır. Nedir bu nokta? Menşevik, yatay, Leninizm dışı bir örgüt modelidir.

Siyasal tartışma ve polemiklerde Leninizm halkasını kavrayan Mahir, yine bu tartışmalarda; tıpkı TİP/Emek revizyonizmi ile mücadelede olduğu gibi, Leninizm'i ısrarla savunur. Mihri Belli'nin oportünist örgüt/parti anlayışına karşı, "Ne Yapmalı" ve "Bir Adım İleri İki Adım Geri"de içselleşen Leninist örgüt/parti anlayışını bir mevzi olarak savunur. Ve "savaş örgütü" kavramına ulaşır. (Bkz. B. Yazılar S, 201-202-203)

MDD'yi savunmak, reformizmin önünde engel değildir. Legal bir parti veya sözde illegal bir parti de pekala reformist olabilir. Ve bu durum belki de en yakıcı tarzda, önce örgüt/parti anlayışında ortaya çıkar. Demokratizmi kutsayan, liberal aydın hastalığına yakalanan bir parti, ya da tam tersi bir görünüm sunduğu halde tek şef, önderlik makamı, ulu önder anlayışlarıyla örgütü lider ve diğerleri diye saflaştıran, gerçek kurumlaşmayı yadsıyan bir parti, kaçınılmaz biçimde, giderek farklı sınıfların özlemlerini yansıtır; sosyalizmi değil, en ilerisinden halkçılığı savunur. Lenin'in, tasfiyeciliğin önce örgüt sorununda ortaya çıktığını söylemesi boşuna değildir. İşte M. Belli oportünizmi de özünde budur; legal bir parti ile,"tarih benim" çarpıklığı ile meşruiyet aramaktır. Doğal olarak, Leninist parti anlayışı, böyle bir partinin anlayışı ile

bağdaşmaz. Leninist parti örgütünün yapısı, onun bir savaş örgütü olduğunun en somut biçimidir.

Reformizm, sağcı sosyalizm anlayışının bir devamı olarak, sömürge ve bağımlı ülkelerde zafere ulaşan halk savaşlarına karşıdır. Bu dönemde, devrimci bir mevzide olmanın temel koşuludur halk savaşı tezi. Her kim ki bu teze karşı çıkmış, savaş değil düzen örgütüne dönüşmüştür.

Biliniyor ki Mahir, MDD'yi savunduğu dönem de dahil olmak üzere, her zaman halk savaşını savunmuştur. Ancak burada sorunun tüm sömürge ve bağımlı ülkeler için geçerliliğinin altı, doğru olarak çizilmekle beraber, yakalanan halka, sorunun dogmatik değil devrimci tarzda ele alınmasıdır. "Leninizm'in dünyanın yarı sömürge ve sömürge ülkeler için öngördüğü devrim teorisi; işçi sınıfı önderliğinde köylü ordusunun halk savaşıyla kırlardan şehirleri kuşatma teorisidir."

Biz, hiçbir sömürge ve yarı-sömürge ülkenin, kıtanın veya bölgenin Leninizm'in bu evrensel ilkesini geçersiz kılabilecek kendine özgü şartlar taşıdığını kabul etmiyoruz."

Bu, sorunun evrensel yanına, sömürge ve bağımlı ülkelerdeki evrensel yanına vurgudur. Ve devam ediyor Mahir:

"Mahalli, tarihi, gelenek, görenek veya üretici güçlerin gelişme seviyesi, sadece Leninizm'in evrensel devrim teorisinin taktiklerine yön verecek unsurlardır. Bu farklılık, her ülkenin devrim stratejisinin kendine özgü aşamalarının niteliklerini biçimlendirir."

Bu sözler, klasik halk savaşından kopuş ve Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisine sıçrayışın ilk tohumlarıdır.

Ve aynı anlayışın devamı olarak şunlar vurgulanır:

"Biz, devrimin işçi-köylü ittifakı temeli üzerinde emperyalist boyunduruğun en zayıf olduğu kırlardan şehirlerin fethi rotasını izleyen bir halk savaşı ile zafere erişeceğini söylüyoruz. Bu devrim anlayışında köylülük temel güçtür, proletarya önder güçtür. Proletaryanın önderliği, ideolojik önderliktir." (B.Yazılar S,198)

Bu, son derece özlü bir formülasyondur. Bu özlü formülasyonda klasik halk savaşının izleri elbette vardır. Ama "işçi-köylü ittifakı temelinde" kavramı için düşülen dipnotta - "kimilerinin zannettiği gibi, proletaryanın önder güç olması, devrimin itici güçleri arasında olmaması demek değildir. İşçiler ve köylüler devrimin itici güçleridir." (B. Yazılar S, 198 /3 nolu dipnot) - demektedir. Bu dipnotta, işçi sınıfının "devrimin itici gücü" olarak tanımlanması, yani ona bilinç ve örgütlülük seviyesine göre "fiili rol" atfedilmesi, klasik halk savaşı tezi ile sınırlanılmaması sözkonusudur.

Mahir'de evrensel yan ile özgün yanı sentezleme çabası vardır ki; iki yöne de ayağını sağlam basmıştır ve bunları harmanlamaktadır. Evrensel olanla yetinmek, dogmatizme sürükler, somutla yetinmek ise inkâra yöneltir. Mahir, diyalektiği çok iyi kavrayan, somut koşulları doğru analiz eden çok iyi bir sentezcidir. Devrim konusunda yukarıdaki sözleri çok iyi kavramak gerekir.

Kopuş vardır ama, evrensellikten kopmadan, yeninin tohumlarını atan bir kopuştur bu...

Ayrıca, ASD'ye açık Mektup'ta, bu çatışma sürecinde, hem dönemin tartışmaları açısından hem de bir bütün olarak devrim süreci açısından anlamlı olan iki konuda, iki önemli formülasyon vardır.

Birincisi, revizyonizm konusundadır:

"Bir kere, revizyonizm Marksizm'in resmen inkârı değildir. Tam tersine revizyonizm, Marksizmin bazı tezlerinin gayrı resmi inkârıdır. Kelime anlamı düzeltme, kontrol etme olan revizyonizm, Marksizmin lafızlarına sahip çıkarak, özünün belkemiğinin inkârıdır." (B.Y. S,204)

Oportünizm ise, revizyonizmi Marksizmin resmi inkârı olarak ele alır ve bir dizi sakat mantığı da bunun üzerinde inşa eder. Halbuki revizyonizm, Marksizmin içinden çıkar, onu saptırır. Bunu yaparken resmen Marksizmi inkâr etmez. Marksizmi savunuyor görünerek, onun devrimci özünü, örneğin proletarya diktatörlüğü teorisini inkâra yönelir. Eğer revizyonizm Marksizmi açıktan, resmen inkâr ederse, o revizyonizm değil, dolaysız burjuva ideolojisi olur. Lenin,"revizyonizm son tahlilde burjuva ideolojisidir" derken, bu gerçeği ifade etmektedir. Unutmayalım; yıllarca oportünizm, bu çarpıtmaya dayanarak, idealizmin bir teorisi olan "sosyal emperyalizmi" savundu.

İkincisi ise, yakıcı bir konu olan ulusal sorundur. 1970 Türkiyesi'nde Kürt ulusal sorunu, siyasal gündemde bu denli ağırlıklı bir yer işgal etmiyordu. Bu yıllarda, Kemalizm'in de etkisi ile sorunun üzerinin örtülmesi, bundan TDH'nin yoğun biçimde etkilenmesi ve KUKM'nin henüz rüşeym halinde olması sözkonusudur. Mücadele birçok sorunu açığa çıkarır, küllerin üzerindeki örtüyü kaldırır, gerçekleri yakıcı hale getirir.

Türkiye merkezli, sınıf mücadelesi eksenli gelişen mücadele, 1970 Türkiyesi'nde, Kürt ulusal sorununu "ikincil", "devrim yürüyüşünde sonradan çözülecek bir sorun" olarak görülür. Marksizmin yeni kavrandığı-kavranmaya çalışıldığı, Kemalizm'in politika üzerinde bir sis perdesi oluşturduğu bu dönemde, sözkonusu sorun doğru bir rotada ele alınamamıştır. Genç proleter devrimci hareket ise konuya önem verir ve bu öneme bağlı olarak aceleci bir tutum benimsemez. Hüseyin Cevahir yoldaş, bu konuda araştırma yapmak üzere görevlendirilir.

Yine de şu söylenebilir: 1970 dönemi dahil, bu döneme kadar en ileri, nitelikli çalışma, Hikmet Kıvılcımlı'ya aittir. Kürdistan'ın bir ülke, Kürtlerin ise bir ulus olup olmadığı yönünde bir dizi tartışmanın olduğu veya tüm bunların hiç dile getirilmediği bir dönemde Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın çalışması çok anlamlıdır. Dönemin bu yöndeki en ileri halkasını oluşturur.

Mahir'in Hikmet Kıvılcımlı'yı olan saygısı biliniyor. Hatta M. Belli'nin "tarih benim" sözlerinin karşısında H.Kıvılcımlı'ya hak ettiği yeri ve sevgiyi sunuyor.

Öte yandan Hüseyin Cevahir Kürdistan'a ilişkin ciddi bir araştırma yapar. Sözkonusu araştırmanın metinleri, dönemin savaş ve yoğun çatışma koşullarından dolayı ne yazık ki günümüze ulaşamamıştır. Fakat dönemin tanıklarının aktardığına göre, bu ürünlerin "resmi görüşle" ya da Kemalizm'in yoğun etkisi altında çalakalem ortaya sürülen Kürdistan tespitleriyle ilgisi olmadığı yönündedir. Bu ortamda Mahir'in şu tanımlaması da oldukça anlamlıdır:

"Mihri Belli'yi göre, Türkiye'deki milli meselenin her zaman ve her şart altında tek bir çözüm yolu vardır: Kürt emekçi halkının çıkarlarıyla bağdaşan tek bir formül vardır; o da, meseleyi şartlar ne olursa olsun, misak-ı milli sınırları içinde ele almak gerekir.

Oysa bu görüş, temelden yanlıştır ve anti-sosyalist bir görüştür. Bilindiği gibi, devrimci proletarya milli meseleyi ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının ışığında ele alır." (B. Yazılar S, 205)

Özünde tek bir paragrafta ifadesini bulan ve formülasyon niteliğinde olan bu sözler, Kürt ulusal sorununa bir "giriştir". Fakat çok etraflı, kapsamlı bir giriş niteliğinde değildir. Ayrıca, bu formülasyon, sorunu tam açıklamaktan bir hayli uzaktır. Marksizmin sorunu ele alışının kısa bir özetidir. Bu yanıyla Kürt sorununda, konunun 1970'lerde TDH'nde ele alınış tarzından net bir kopuşun tanımlandığı iddiası abartılıdır.

Ancak diyalektik yöntemi iyi bilen bir düşüncenin, Kürt ulusal sorunda her koşulda "Misak-ı Millici bir çözüm" dayatmasına karşı bir direnç göstereceği açıktır. İşte Mahir'de bu direnç vardır. Dolayısıyla, M. Belli'de somutlaşan, özünde Kemalizm'in yoğun etkisini ifade eden, sorunu "Misak-ı Milli" sınırları içinde, resmi devlet sınırları içinde ele alan egemen görüşü "temelden yanlış ve anti-sosyalist", "burjuva ve küçük burjuva milliyetçi" olarak tanımlar. Sorunun Misak-ı Milli sınırlarının dışında ele alınabileceğini söyler. İşte bu paragrafın önemi de buradadır. Yani Kürt ulusal sorunun her koşulda Misak-ı Milli sınırları içinde ele alınmasının mümkün olmadığının tanımlanmasındadır.

Kürdistan bir ülkedir ve Kürtler bir ulustur. Bunun doğal sonucu olarak, Kürt ulusu, kendi kaderini tayin hakkını nasıl kullanacağı konusunda, söz ve karar hakkına sahiptir. Söz ve karar hakkı, onundur. Marksizm örneğin "kültürel özerklik" vb. savunan Viyana/Avusturya ekolünden farklı olarak, ulusal sorunu; "devlet içi sorun" olarak değil, "emperyalizme karşı mücadele sorunu, sömürgeler sorunu", bunun "proleter devrime bağlanması sorunu" olarak ele alırken; ulusların "eşitliğini" ve "özgürlüğünü" bayrak yapar. Bu temelde programında ulusların özgürce ayrılma, bağımsız devlet olma hakkını formüle eder. Bu gerçeği göremeyenler, Kürt ulusu adına, sorunlara Misak-ı Milli sınırları içinde, "çözüm" arayışı içindedirler. Hatta Kürt ulusal sorununu devrim sonrası çözülebilecek bir sorun olarak görenler hiç de az değildir.

Bu, her şeyden önce koyu bir şovenizmdir. UKKTH (Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı) ilkesinin kaba bir inkârıdır. Ayrıca Kürdistan, ayrı bir ülkedir ama aynı zamanda sömürgeci güçler ve emperyalizm tarafından dört parçaya bölünmüştür. Böylesi bir sonuç, Kürt Ulusal Sorunu'nun Misak-ı Milli sınırları içinde ele alınamayacağını çok kesin bir biçimde gösteriyor. İşte o dönem Mahir'in tanımladığı tohum halindeki düşüncenin önemi burada yatar.

Bu tohum tespit, bu diyalektik düşünceden alınan ışık, MLSPB tarafından giderek daha fazla geliştirilmiş ve Kürt ulusal sorununun doğru çözümlenmesi temsil edilmiştir. TDH'nde, Kürt ulusal sorununa yönelik en ciddi birinci katkı, H. Kıvılcımlı'ya aittir. İkincisi ise, birincisini aşan biçimde, günün somut çözümlerini de içeren biçimde ele alınması ile, MLSPB'ye aittir.

Böylece, öncüllerin bıraktığı miras, sadece politik mücadele geleneği açısından değil, politik çizgi-ideolojik zenginleşme açısından da rehber olmaya devam ediyor... Onların mirasını

korumak, onların önderliğinde iktidar yürüyüşüne devam etmek onurdur; bu onuru hep taşıyacağız.

IV. BÖLÜM

A-Döneme kısa bir bakış

Ekim Devrimi ile emperyalist-kapitalist sistemin dışına çıkan Sovyetler Birliği ülkesi, 2. Paylaşım Savaşı'ndan sonra yalnızlıktan kurtulmuş, devrim Doğu Avrupa ve Asya'ya yayılmış ve dünyanın 1/3'ü kapitalist sömürünün dışına çıkmıştır. Paris Komünü'nü dışta tutarsak, proletarya ilk kez, Ekim Devrimi ile kendi iktidarını yaratırken, devrimin açmış olduğu yoldan bir dizi ülke proletaryası yürümüş ve sosyalizm, maddi bir güce dönüşmüştür.

Ayrıca, Ekim Devrimi ile artık sömürge devrimlerine dönüşen ulusal kurtuluş hareketleri; Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerinde önemli mevziler kazanmış, emperyalist-kapitalist sistemi tehdit eden en önemli güç olmuştur.

2. Paylaşım Savaşı'nda önemli ölçüde sarsılan emperyalist-kapitalist sistem, bu savaşta en az yıpranan, savaştan güçlenerek çıkan ABD emperyalizmi önderliğinde, yeniden örgütlenme, kendini yeniden üretme sorunuyla karşı karşıyadır.

İşte 2. Paylaşım Savaşı sonrasında, Marshall ve Truman Doktrinleri ile gündeme getirilen uygulamalar, sosyalizme ve ulusal kurtuluş hareketlerine karşı; emperyalist-kapitalist sistemin yeniden yapılanması politikalarıdır. Uzun süreli bir programı önüne koyan bu politikalar, ilk önce; Avrupa ve Japon kapitalizminin yaralarını sarmayı, giderek de, yeni sömürgecilik ekseninde, geri bıraktırılmış ülkeleri emperyalist-kapitalist sisteme entegre etmeyi amaçlamıştır.

Denilebilir ki, bu dönemde, dışta yeni sömürgecilik geliştirilirken; içte, ekonomik-siyasal-askeri karakterde bir entegrasyon yaşanmıştır. 3. Bunalım Dönemi olarak tanımladığımız bu dönemin en önemli özellikleri arasında bunlar sayılabilir.

Sözkonusu süreç 1970'lere geldiğinde, bu döneme kadar görece dengeli ilişkiler yaşanan emperyalist-kapitalist sistem içinde, sömürüden pay alma kavgası büyümüş, Avrupa ve Japon kapitalizmi, ABD emperyalizmini genelde rahatsız eden, bazı alanlarda tehdit eden bir konum kazanmıştır.

ABD emperyalizmi önderliğindeki sistem, doları uluslararası para birimi olarak kabul etmiş, ama değişmez para birimi dolar, 1971 Nikson Hükümeti Dönemi'nde devalüe edilmek zorunda kalınmıştır. Sosyalizmin ve ulusal kurtuluş hareketlerinin , özellikle de Vietnam Devrimi'nin yarattığı etki, emperyalist sistemin bunalımını derinleş tirmiş, sistem, 2. Paylaşım Savaşı sonrasında ilk kez ciddi bir krizle karşı karşıya kalmıştır.

Doğal olarak bu kriz, yeni sömürgecilik ilişkileri içinde, geri bıraktırılmış ülkelere yansıtılmıştır. Latin Amerika deneyleri derinleştirilerek, tüm yeni sömürgelere taşınmıştır. Emperyalist-kapitalist sistem, yeni sömürgeciliği korumak için, açık askeri faşist diktatörlükleri yaygınlaştırmıştır. Bu, dönemin en önemli özelliklerinden biridir.

Yeni sömürgeciliğin ilk uygulama alanlarından biri olan Türkiye, sözkonusu dönemde, durumun tüm özelliklerini yaşamaktadır.

Ayrıca, ülkemiz açısından yeni sömürgecilik, ithal ikameci model gereği, iç pazara yönelik olarak geliştirilmiş; bir yandan ülkede yeni sömürge olmanın derin krizi yaşanırken, diğer yandan sistemin tüm iç dengeleri, bu dönemde yeni özellikler kazanmıştır. Yeni sömürgecilik önemli bir kriz içindedir dedik; bu krizin faturası, işçi-köylü-memur vb tüm emekçi halka çıkarılmak istenmektedir. Öte yandan Oligarşik İttifak içindeki huzursuzluk ve çelişki had safhadadır. Yeni sömürgecilik, iç pazarı genişletirken; doğal olarak, emperyalizmin ihtiyaçları doğrultusunda kapitalizm gelişmiş; başta kırsal alan olmak üzere, tüm alanlarda çarpık kapitalizm egemenliğini kurmaya başlamıştır.Oligarşi, bir ittifaktır ve tekelci sermaye ile diğer pre-kapitalist sınıfların zorunlu ittifakını tanımlar. Ancak, bu ittifak biçimi, zaman zaman önemli çatışmaları yaşar. İşte 1970 dönemi, böyle bir dönemdir.

1960 sonrasında, özellikle tekelci sermaye içinde sanayi kesimi, ithal ikameciliğin bir ifadesi olarak gelişmiştir. 1960'da GSMH'den % 16 pay alırken, 1970'de bu oran % 22'ye çıkmış; aynı dönemde, tarımın payı, %37'den % 26'ya düşmüştür. Ancak, bu gelişme, sanayi sermayesinin, tarım için ayrılan fonlara da el koyma isteğini artırmış, ama tarım burjuvazisinin desteğini alan AP İktidarı, bu sorunu çözmekten çok uzak kalmıştır.

Yine, başta tekelci sermayenin tüm kesimleri olmak üzere, küçük burjuva radikalizminin desteğini alan 1960 Askeri Darbesi ve bu dönemde oluşan 1961 Anayasası, tekelci sermayenin daha fazla sömürü isteğinin önünde bir engeldir. Özellikle ordu içinde varlığını koruyan küçük burjuva radikalizmi, Talat Aydemir, Fethi Gürcan vb olaylar sonrasında etkisizleştirilmeye çalışılmışsa da, potansiyel bir tehlike oluşturmayı sürdürmüştür. Sömürge tipi faşizmin kurumsallaşması her açıdan devam etmiş, OYAK bu yönde bir işlev görmüş, ama yine de bu kurumlaşma henüz tam olarak oturtulamamıştır. Bu eksendeki çelişkiler de, alabildiğine yoğundur.

Bu dönemde, dış borç yükü 300 milyon dolara çıkan, üretimi zayıflayan, parasını devalüe eden, kırsal alanda yoğun çözülme yaşayan, işsizliği büyüyen bir Türkiye vardır. Ve en yetkili ağızlar, bu dönemi "70 sente muhtacız" (S.Demirel) diyerek tanımlar.

Tüm bunlar, yeni sömürge sisteminin, iç ve emperyalist kapitalist sistemden kaynaklı sorunlarıdır.

Türkiye devrimi açısından ilk kez, sisteme karşı toplumsal tepki önemli ölçüde yoğunlaşmış, işçi-öğrenci-köylü-küçük üretici-aydın halk muhalefeti, yeni sömürgeciliği tehdit eden bir konum kazanmıştır.

Oligarşi içi çelişkiler bu dönemde önemli bir yer tutmasına rağmen, her şeye rağmen bir sürece yayarak farklı çözümlere başvurabilirlerdi. Ama, yükselen sınıf mücadelesi, demokrasi ve sosyalizm talepleri ile bütünleşmiş, tüm toplumsal kesimlerde yankı bulmuş, sistemin dengelerini bozacak bir potansiyel kazanmıştır.

Bu dönemde Emperyalizmin desteğini alan tekelci sermaye, tarihsel bir evrim içinde, ekonomik-siyasal-askeri açıdan örgütlenmiştir. Toplumsal sistem, her ne kadar bir dizi çelişki yaşıyorsa da, sistem kendi zıddını doğurmuşsa da; başta proletarya olmak üzere, tüm emekçi

sınıflar bu sürece karşı hazırlıklı, örgütlü değilse, can çekişen yeni sömürgecilik kendini yeniden ve yeniden üretir. Tekelci sermayenin örgütlülüğüne karşılık, proletarya ve emekçi sınıflar, dönemin ihtiyaçlarına yanıt verebilecek bir örgütlülüğe sahip değildir. Bilinç ve örgütlülük düzeyi düşüktür.

2. Paylaşım Savaşı sonrası gelişen yeni sömürgecilik; bu dönemde, yeni bir aşamaya ulaşacaktır. Şimdi artık ya yeni sömürgeciliği karakterize eden "emperyalist üretim ilişkileri" tam bir egemenlik kuracak ya da yönü sosyalizme dönük bağımsızlık-demokrasi mücadelesi nitel bir sıçrama yaparak, tarihsel rolünü oynayacaktır.

Toplumsal süreçler boşluk tanımaz. Örgütlü ve hazırlıklı olan sınıf, kendi politikasını egemen kılar; onu, zorla da olsa, toplumsal gelişmelerin merkezine koyar. Böylece, kendi içinde bir evrim yaşayan tarihsel süreç, sınıflar mücadelesi; hazırlıklı ve örgütlü sınıfın çizdiği yönde devinir. Ne var ki, bu devinime rağmen mücadele durmaz, devam eder. Bir tarihsel süreç olgunlaşır, yeni bir tarihsel sürece yerini bırakır. Elbette, tarihin motoru sınıf mücadelesidir. Her şeyi belirleyen de, bu savaşımdır.

Tarih, 1970 Mart'ını gösterdiğinde, bu özet başlıklar, ülkemizin kaba bir tablosunu çizmektedir.

B- Yayın politikamız

1970 yılının Aralık ayı, tarihsel bir toplantıya şahit olur. Bu toplantıda, partimiz THKP kurulur.

Özellikle 1965-70 döneminde, Devrimci Gençlik Hareketi başta olmak üzere, halk muhalefetinin içinde pişen temel kadrolar, artık bir zorunluluğun bilincindedir. Bu zorunluluk, toplumsal sürece, amatör bir çevre veya gençlik hareketi olarak değil, programlı ve disiplinli bir yapılanmayla önderlik edecek, proletaryanın en üst örgüt biçimidir, partidir.

Sık sık ele aldığımız gibi, bu dönemin ikili bir karakteri vardır. Birincisi, bir dizi ideolojik mücadele ile doğru devrimci çizgiyi yaratmak ki 1969 ve 1970 yılları bunun yoğun izlerini taşır. İkincisi ise, toplumsal muhalefete önderlik eden kadroların, toplumun en ileri kesiminin, bu doğru devrimci çizgi etrafında, süreci parti ruhu ile karşılamalarıdır.

Bundan dolayı, bir yandan işçi eylemlerinden köylü eylemlerine, küçük üreticinin taleplerinin savunulmasından öğrenci gençliğin tüm eylemlerine kadar, yaşamın ve mücadelenin içinde olan THKP-C öncülleri, diğer yandan özellikle Mahir Çayan önderliğinde yoğun bir ideolojik mücadele içindedirler.

Marksizm'le tanışan, onu mücadele içinde özümleyen kadrolar, bu yönüyle bir birikim kazanmışlardır. Ayrıca bu coğrafyada, şu ya da bu şekilde, elli yıllık bir sol birikim vardır. Bu birikimin olumlu yanları olduğu gibi, son derece olumsuz yanları da vardır. Dahası, bu döneme damgasını vuran, revizyonizm ve onun Kemalizm'le barışık-karışık versiyonlarıdır. TİP ve MDD süreçleri biliniyor. Ve bu oportünist önderliklerle, Türkiye Devrimi ileriye taşınamamıştır.

Süreç dinamiktir. İşçi-köylü-öğrenci-aydın tüm toplumsal kesimler, sınıflar yoğun bir hareketlilik içindedir. Kendiliğinden de olsa, tohum halindeki bilinç gelişmekte, emperyalizmi

ve işbirlikçi Oligarşi'yi tehdit etmektedir. Bilinç ve örgütlülük düzeyi zayıftır; ama buna rağmen 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi, bu ülkede yaşanmaktadır.

Gelişmeler tüm statüleri yıkmakta, yeni oluşumların önünü açmaktadır. 1971 Dönemi'nin ülkemiz ve halklarımız için ifade ettiği en önemli anlam, mevcut bütün statükoları sarsmasıdır, kısa ama nitelikli mücadele kesiti içerisinde, coğrafyanın tüm değer yargıları üzerindeki önemli etkileridir.

Burada, 15-16 Haziran direnişini özel olarak anmak gerekiyor. Yaklaşık yüz yıllık bir tarihi olan sınıf hareketi, dar, dağınık, sakattır ve sağcıdır. Sınıf ise, "kendisi için sınıf olma" durumundan uzaktır. Ama özellikle 1960 sonrasında, kapitalizmin ve siyasal mücadelenin gelişmesi, sınıf hareketine yeni özellikler kazandırmaktadır. 15-16 Haziran, sınıf hareketinin bu sürecinin adeta bir finalidir ve kendiliğindenci bir sınıfın, proletaryanın, kendisi için bir sınıf olma yönünde bu dönemde attığı en ileri adımdır. 15-16 Haziran Direnişi'nin verdiği siyasal mesaj ise, proletaryanın partisinin bir an önce yaratılmasıdır.

Başta Mahir Çayan olmak üzere, THKP-C öncülleri yoldaşlarımız, özellikle 1969'dan bu yana bunun bilincindedirler. Yaşanan ideolojik-politik mücadele ve devrimci kopuşlar, hep bu yöndedir. 15-16 Haziran Direnişi'nin siyasal mesajı, bunu bir kez daha onaylamış, revizyonizmin, kalkınmacı sosyalizmin, MDD'ciliğin etkisinden kurtulan kadrolar, proleter sosyalizm ekseninde yeni oluşumlar içine girmişlerdir.

Bu temelde, belirli bir anlayış ekseninde, kendi ayakları üzerinde, 1970 Aralık ayı içinde gerçekleştirilen bir toplantı ile, THKP'nin ilk somut adımı atılmıştır.

Elbette ki parti yenidir, gençtir ve bir önceki dönemin izlerini üzerinde taşır ama, öncüllerimizin kafası çok açıktır: Bu süreç, mücadele içinde yaşanacak, olumsuz izler iktidar yürüyüşünde silinecek, devrim kavgası büyütülecektir.

Toplantı gerçekleştirilir, yaşanan süreç değerlendirilir, programatik görüşler yeniden gözden geçirilir ve görevlendirmeler yapılır. Bu bir sıçramadır fakat kuşkusuz eksik olan bir çok şey vardır. Başta devrim anlayışı olmak üzere, programatik görüşlerin derli toplu hale getirilmesi kararlaştırılır. Yeni bir yayın organının oluşturulması kabul edilir. Program, tüzük ele alınır. Böylece, yeni bir anlayış, yeni bir çerçeve vardır artık... Ve bir dizi hazırlık yapılarak, bu oluşum, parti, kamuoyuna açıklanacaktır. Parti kurulmuştur ama kamuoyuna açıklanmamıştır. Sınıf mücadelesinin hızlı ivmesinin zorlaması sonucu, yeteri derecede hazırlıkların tamamlanmadığı bir sırada, 1971 Mayısı'nda, Elrom olayı ile partinin adı, kamuoyuna duyurulur.

1971 yılına bu zeminde girilir. Her şey yeniden harmanlanacak ve yeniden üretilecektir. Elbette bu "yeni", belli bir birikimin üzerinde yükselmiş olan bir "yeni"dir. Tarihine, geleneklerine sahip çıkan bir yenidir. Bu yeni, THKP-C'dir, THKP-C ruhudur.

KURTULUŞ/ "DEVRİM İÇİN SAVAŞMAYANA SOSYALİST DENMEZ", Mahir'in de vurguladığı gibi, partimizin yayın organıdır.

"AYDINLIK SOSYALİST DERGİ'YE AÇIK MEKTUP" ile Mihri Belli oportünizminden kopan THKP-C öncülleri, bu dergiden de koparlar. ASD'yi MDD'cilere bırakırlar. Kafalarında iktidar yürüyüşü

vardır. Yeniyi yaratırken, her şeyin yeni olmasına özen gösterirler. "KURTULUŞ/DEVRİM İÇİN SAVAŞMAYANA SOSYALİST DENMEZ", bu anlayışla ve böyle bir ortamda çıkarılır. 1972 yılının ilk adımı budur.

Her alanda dönemin gereklerine uygun yeni bir anlayış, yeni taktikler geliştirilecektir. Bu yeni anlayışlar, doğal olarak eski anlayışlarla çatışacaktır. Hatta tıpkı Lenin gibi, yeni anlayışı yükseltmek için çubuk, yeni olanın tarafına, biraz da sert bükülecektir. Böyle de olmuştur. Ve yeni anlayış, eskinin yıkıntıları üzerinde yükselmiştir.

"KURTULUŞ/DEVRİM İÇİN SAVAŞMAYANA SOSYALİST DENMEZ", partimizin ilk ideolojik politik yayın organıdır. Ve bu yeni anlayışı, yeni bir yayın politikası ile yürütmek üzere çıkarılmaya başlanılmıştır. Derginin birinci sayısında (19 Mart 1971), "Yayın Politikamız" başlıklı yazı, bu yöndeki bir perspektif olarak yayınlanır.

Önce hesaplaşma sergilenir, özeleştiri verilir, kırtasiyecilik eleştirilir. DEV-GENÇ'in yayın organ olan "İLERİ", merkezi yayın organına bağlanır, yeni düzenlemeler yapılır.

Bu yeni anlayışın temelinde, bir yayın organı etrafında örgütlenme değil, bir strateji ekseninde örgütlenmek, yayın organını da bunun üzerinde inşa etmek vardır. Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi, yeni anlayışın temelidir. Yayın organı, PASS ekseninde, gerilla savaşı temelinde bir stratejiyi savunur. Ülkenin ve dönemin koşullarını dikkate almayan, dergi aracılığı ile örgütlenmeyi önüne koyan anlayışlar, "revizyonist anlayışlar" olarak tanımlanır ve reddedilir. Ve anlayış şöyle formüle edilir:

"Biz, emperyalizme karşı aktif mücadeleyi savunuyoruz. Politikleşmiş Askeri Savaş Metodunu, temel mücadele metodu olarak kabul eden bizler, bu savaşı askeri bürokrasi ile yürüteceğiz. Asla kırtasiyeciliğin bataklığına yuvarlanmayacağız. Tek bir ideolojik ve politik organla görüşlerimizi kitlelere ileteceğiz. Ayrıca, kitlelerin ekonomik ve demokratik mücadelelerine, bölgesel meselelere ilişkin olarak, onlara bilgi götüren, somut meselelerine ışık tutan KURTULUŞ özel sayıları çıkarılacaktır. Devrimci pratiğe ışık tutan uzun araştırmalar ve teorik, ideolojik polemikler ve çeviriler KURTULUŞ yayınevinin çıkaracağı broşürlerle yürütülecektir." (Bütün Yazılar Sf, 209-210)

Bugün bile değerinden hiçbir şey kaybetmeyen bir yaklaşım!

Burada bir parantez açmakta yarar var. Mahir'de, mekanikliğin zerresi yoktur. O, diyalektik yöntemi içselleştirmiştir. Ve, yukarıda aktardığımız sözlerinden de anlaşılacağı üzere (ki KURTULUŞ / DEVRİM İÇİN SAVAŞMAYANA SOSYALİST DENMEZ'in siyasi pratiği de budur), Mahir, hiç bir zaman bir yayın organına karşı çıkmaz. Tam tersine onu zorunlu görür, ama bunu yeni sömürge bir ülkede her şeyin merkezine koymaz.

Mahir'in mekanik bir yorumu, pekala onun "dergiciliğe karşı olduğunu, birden fazla derginin hiç bir koşulda çıkmaması gerektiğini vb." savunur. Hatta; "Kitleler yayın organı ile bilinçlenmezler. Kitleler savaş içinde, pratik içinde öncünün yakacağı kıvılcımla bilinçlenirler, örgütlenirler" (B.Y. Sf, 209) sözlerini, bu tür mekanik anlayışlarına dayanak yaparlar. Oportünizm de yıllarca Mahir'i böyle suçladı, ona böyle çamur attı. Yani, Mahir'in "sol anlayışı", böyle ispatlandı!..

Hayır, çizilen bu eleştiri karikatürlerinin, mekanik yorumların, Mahir'le, Mahir'in, THKP/C'nin yayın politikası ile ilgisi yoktur. Mahir, "kırtasiyeciliğe" karşı çıkar, yayın organına değil...

Yayın organı, kitlelere, bilinç de taşır; ama vurgulanan, yeni sömürge bir ülkede bu rolün ikincil, tali olduğudur. Ayrıca, bir yayın organı, sadece kitlelere ulaşmanın araçlarından biri değildir. Nitelikli bir yayın organı, genelde devrim sempatizanlarına, özelde çizginin kendi taraftarlarına, kadrolarına; sürekli, sistemli ulaşma yöntemlerinin en önemlilerinden biridir. Bireyden bireye, bireyden gruba aktarım, her zaman belli yanlışlıkların, eksikliklerin riskini taşır. Düşüncelerin hafıza, algılama ve sübjektivizm ile malul olması riskini taşır.

Bireyler ve örgüt ne kadar çaba harcarsa harcasın, düşünsel alışveriş ya da eğitim temelindeki iletişimin düzenli ve sistemli olabilmesinin olanağı yoktur. Özellikle faşizmin baskı ve tahakkümü, bu iletişimi daha da kesintili, zorlu ve riskli kılar. Fakat gereken önlemler alındığı ve nasıl bir ülkede yayın çıkarılmakta olunduğunun bilinci ile hareket edildiği takdirde, bu riskler asgariye indirilebilir.

Öte yandan kuşkusuz yayın organından söz ederken, devrimci, sosyalist bir içerikten sözediyoruz. Gerçek bir düşünce akışından ve düşüncenin tahrik edilmesinden, geliştirilmesi, derinleştirilmesinden, eğitselliğinden söz ediyoruz.

Devrimci yayın organı, daha sık, daha da sık aralıklarla çıkarılan yayın organı, düzenli dağıtılan ve satılan yayın organı, gelir getiren, kimlik veren yayın organı, dostlar alışverişte görsün, 'rakip firmalardan' daha renkli, daha çok basan ve zorla da olsa daha çok "satılan" yayın organı, 'rakip firmalara' küfretme aracı olarak yayın organı, varlığın bir göstergesi ve tanımı olarak yayın organı, belli çevrelerin siyasal platformda hala ve her şeye rağmen gezinmelerinin aracı olarak yayın organı, "önderlik makamlarının" kutsanmasının ve o bir ya da bir-iki kişinin ayetlerinin ezberletilmesi için yayın organı, şehitler albümü anlamında yayın organı, slogan ve sözde örgütün birkaç cümleden ibaret düşüncelerinin hatmi için yayın organı... gibi moda "yayın organı" tarzları, kuşkusuz devrimci sosyalist yayın organı anlayışı ile bağdaşmaz.

Bu tarz yayın organı yaklaşımları ve pratikleri, devrimci basının da sempatizanlar ve halk nezrinde gereken işlevlerini yerine getirebilmesinin önündeki engeller haline gelmiştir ne yazık ki...

Öte yandan, iletişimin ve mücadelenin ihtiyaçları, daha önceki süreçlerde ve özellikle devrimin kitleselleşmesi koşullarında birden fazla yayını zorunlu kılar. O zaman Marksistler bundan da kaçmaz. Kaldı ki, sözkonusu mekanik mantığa göre, Lenin, hepten yanlıştır. Çünkü Rusya koşullarında siyasi gerçekleri açıklamada yayın organı temel bir rol oynamıştır. ISKRA, "ip" görevi görmüştür.

Yeni sömürge ülkelerde, siyasi gerçekleri açıklamada gerilla savaşı temel rolü oynar, ama yayın organı ve onun önemi, rolü, asla reddedilemez. Ayrıca öyle tarihsel dönemler olur ki, "nereden başlamalı?" sorusu, klasik yanıtlarda karşılık bulamaz. "Nereden başlamalı" sorusuna Lenin, Rusya koşullarında, "yayın organından" yanıtını vermiştir. Ve bu yanıt, stratejiktir. Bizim gibi yeni sömürge bir ülkede, sömürge tipi faşizmin sürekli olduğu bir

ülkede, bu sorunun stratejik yanıtı ise, gerilladır. Ama öyle tarihsel anlar olur ki, bu stratejik yanıt, an ile, sürecin gereklilikleri ve olanakları çelişir. Bunu böyle kavramak gerekir.

Bugün, böyle mekanik-sol anlayış, bir çizgi olarak yoktur. Ama tek tek unsurlarda ve bazı çevrelerde bu tür eğilimlerin hala varlığını koruduğu biliniyor. Öte yandan geçmişte Mahir'e sağdan ve soldan , oklarını sorumsuzca fırlatanların, siyasal varlıklarını Mahir, THKP/C, daha sonra THKP/C MLSPB saldırıları üzerine oturtanların, bugün çok kaba ve ilkel tarzda bu çizginin karikatürlerini oluşturmaya çalıştıkları ya da bazı dergi sayfalarına hapsoldukları biliniyor. Bu durum, ülkemiz devrim mücadelesinin çarpıcı ironilerinden biridir.

Mahir, YAYIN POLİTİKAMIZ makalesinde, adını koymadan THPK-C'nin doğduğunu, oluşturulduğunu kamuoyuna ilan eder. Zaten yayın organında, bu örgütlü gücü siyasal mücadelenin bir parçası olarak ele alır. Parti, kamuoyuna ilk kez, bu yayın organında, kendi yayın organında açıklanır.

"Toplumun bütün kesimlerini sarmaya başlayan bu devrimci kasırga, genç militanlara devrimin arenasında sadece kendilerinin kaldığını gösterdi. Bu esen kasırga, devrimci kavganın çeşitli kesimlerinde fedakarca dövüşen genç militanların benliğinde, bilincinde ve kalbinde derin değişiklikler yaptı. Her çeşit feodal ve ataerkil ilişkileri parçaladı. Hayat, devrimci pratiğin içindeki işçi-köylü-öğrenci militanları bir araya getirdi. Böylece, Leninizm'in temelleri üzerinde, devrimci yoldaşlığın oluşturduğu, kelimenin geniş anlamı ile proleter devrimci bir örgüt doğdu. Bu örgüt, Türkiye'deki karşı devrim cephesinin bütün baskı, şiddet cebrini göğüsleyecek, kırsal alanlardan fabrikalara, üniversitelere kadar, bütün kesimlerdeki devrimci mücadeleyi yönlendirme gayretleri içinde olanların ürünüdür." (B.Yazılar /Sf, 208)

Kafa çok net... Yönü çok açık ve hedefi iktidar! Ama aynı oranda gerçekçi. Üzerinde yükseldiği zemini iyi tanır Mahir:

"Bu hareket, revizyonizmin uzun yıllar etkin olduğu bir ortamda yeşermiş, gelişmiş ve güçlenmiştir. O yüzden işler ne kadar sıkı tutulursa tutulsun, başlangıçta, şu veya bu ölçüde, bu ortamın izlerini içinde taşıyacaktır. Tersini düşünmek idealizmdir. Bu kalıntılar, savaş içinde, savaşıla savaşıla atılacaktır." (B.Y / Sf, 208)

İktidar kavgasını diyalektik kavramak, tam da budur. Yaşamı ve mücadeleyi tanımak, mevcut olana samimi, gerçekçi yaklaşmak, budur!..

Bu alıntıdaki cümleleri, ileride KESİNTİSİZ DEVRİM 2-3 'te bir kez daha tekrarlar Mahir. O, mücadele içinde öğrenir, öğrendiğini sınıf savaşımına uyarlar. İçinden çıkılan ortamın, revizyonizmin, üçüncü dünya devrimciliğinin, TİP, YÖN, MDD'ciliğin izleri, sonradan da açığa çıkacağı gibi, kaçınılmaz olarak sadece teorik planda değil, örgütsel planda da görülür.

Teorik planda, her ne kadar politik düzeyde bir kopuş yaşansa da, en açık biçimi, Kemalizm tespitinde görülür. Bu revizyonizmin ağır bastığı ortam, legal ilişkiler, en temel kadroların deşifre olmasına yol açmıştır. Ve ağır baskı koşullarında kadroların kendini koruması sorunu başta olmak üzere, bir dizi örgütsel sorun yaşanmıştır.

Hiçbir toplumsal-siyasal olgu, öznel talep ve başarılarla açıklanamaz. Verili nesnel koşullar o olguya rengini verir. Dünyanın en mükemmel örgütlenmesi bile, ülkelerinde devrim yapmış

Marksist partiler bile, nesnel koşulların elverdiği sınırların dışında "değiştirme" eyleminde bulunamazlar.

Dolayısıyla, kaçınılmaz olarak, Mahir yoldaşın ifade ettiği "izler", THKP'de de vardır. THKP-C'yi bu anlamda idealize etmek, onun eksikliklerini, yanlışlarını görmemek, ona hakarettir. Marksist bir tarz değildir. THKP/C tarzı değildir.

Mahir'in sözünü ettiği bu "izler"in bir kısmını; aynı makalede, "Yayın Politikamız" başlıklı yazıda görmekteyiz.

"27 Mayıs Hareketi ile birlikte, reformist burjuvazi ile Finans Oligarşi arasında kurulan nispi denge, Türkiye'de sınırlı da olsa bir demokratik ortam yarattı." (B.Y / Sf, 207)

Makalenin ikinci paragrafı ise; bu ortamın, sol harekete "belli ölçülerde legalite kazandırıp geliştirdiğini", başta TİP revizyonizmi olmak üzere, M. Belli vb. revizyonizminin bu ortamda geliştiğini, bu ortamda "yayılma imkanı" bulduğunu saptar.

Burada neden sonuç ilişkilerinde, sonuç doğru tanımlanırken, neden; yani 27 Mayıs Hareketi, doğru tanımlanmamıştır. Daha önce de ifade ettiğimiz gibi, bu dönemde, tekelci sermaye ile küçük burjuva radikalizmi arasında bir denge vardır. Ve bu denge, 1960 sonrasında oluşan ortamda önemli bir rol oynamıştır.

Ama dönemi, sadece buradan hareketle açıklayamayız. Bunların yanı sıra, henüz zayıf da olsa bir halk muhalefeti vardır ve bu muhalif eğilimlerin, nispi demokratik ortamın oluşmasında katkısı olmuştur. 1961 Anayasası'nda ifadesini bulan bu sınırlı demokratik ortam, asıl olarak yeni sömürgeciliğin nefes borularını açmak yönünde işlev görmüştür. Yeni sömürgeciliğin oturması için, nispeten "demokratik bir ortam" gereklidir, o dönemde, tekelci sermayenin buna ihtiyacı vardır.

Mahir'in 27 Mayıs değerlendirmesi bu çerçevede değildir. O, sorunun bir yanına işaret etmiş; dahası, buna paralel olarak, ileride görüleceği gibi, 27 Mayıs Hareketi için "ilerici" tanımlamasını kullanmıştır. İşte, içinden çıkılan dönemin "izleri" olarak belirlediğimiz teorik eksikliklerden ve yanlışlardan biri de örneğin budur.

Kemalizm değerlendirmesi ile dolaysız bağı olan bu konu, Mahir'de, dolayısıyla partimiz THKP'de, teorik bir zaafı oluşturmaktaydı. THKP'nin Kemalizm, Kürdistan vb. konulardaki ideolojik zaafları, Marksist bilgi kuramının ve yönteminin bir gereği, sonucu olarak; daha sonraki yıllarda, THKP-C'nin ikinci döneminde, THKP-C / MLSPB tarafından aşılmıştır. Teorik çerçevelerin, yaşamın değişen gerçekleri ve bilgi birikimine paralel gelişimi ifade etmeleri zorunludur. MLSPB'nin teorik düzeyde gerçekleştirdiği açılımlar, Mahir'in, "geçmişin izleri, savaşın içinde, savaşıla savaşıla atılacaktır" saptamasına uygundur.

Ayrıca Mahir, Kemalizm için; "küçük burjuvazinin sol kanadı" tespitini yapar. Kimi yazı ve çalışmalarında, "liberal burjuvazi" kavramını kullanır. Burada, ciddi bir çelişki yoktur. Ve yine "tekelci sermaye" tanımı, "finans oligarşi" tanımı ile özdeş kullanılmıştır. Lenin de bu iki kavramı sık sık aynı anlamda kullanır. Ama mekanik yaklaşım sahipleri, pekala buradan hareketle; yeni sömürge bir ülke için, Türkiye için, TC Oligarşisi'ni "finans oligarşi" olarak tanımlayabilir...

Oportünizmin Mahir'de çelişki arama çabalarının boşuna olduğu, 1970'lerden bu yana defalarca görüldü. Mahir döneminde de, PDA, Mihri Belli, TİP oportünizminin bu yöndeki yoğun çabaları biliniyor. Yalan, tahrifat, hatta provokasyon, oportünizmin klasik yöntemleridir. Ne var ki Mahir ve THKP-C, bütün bunlara karşı gereken yanıtları vermiştir. Gerek teorileri, gerek pratikleri, gerekse de yaşam içinde objektif karakterini kanıtlayan öngörüler ile...

1970'ten sonra ise oportünizm, adeta teorik ve pratik varlığını THKP-C'ye saldırı, temelinde buldu. Ondan uzaklık mesafesine göre devrimci mücadele içinde konumlandılar. Ama 1990 sonrasında tüm bunlar unutuldu ve yine aynı insanlar, gerilla mücadelesini, silahlı savaşımı kutsamaya başladılar. Geçmişte Mahir, THKP-C ve THKP-C/MLSPB için sarfettikleri sözlerin ve devrime karşı bu anlamda konumlanışlarının hesaplaşmasını yapmadan... Bu hesaplaşmanın gerektiği gibi yapılamamış olması ve bir önceki dönemin özeleştirisinin yapılmamış olması, rüzgar başka türlü estiği an bu tür oportünistlerin hızla söylemlerini ve konumlanışlarını değiştireceklerinin de kanıtıdır.

Devrim kavgası büyütülürken, oportünizminde devrimci ideolojiden ve pratikten gereken yanıtları alması, kaçınılmazdır.

C- Devrimde sınıfların mevzilenmesi

THKP-C öncülleri, bir dizi ayrışmayı yaşayarak, bir dizi ideolojik siyasal ayrışmada taraf olarak, 1970 sonlarında partileşmişlerdir.

Bir toplumsal sürecin hem ürünü, hem de onun aktif örgütlü gücü olan THKP-C, bu toplumsal siyasal sürecin içinden süzülerek yükselmiştir. Ve artık gündeminde tek bir madde yazılıdır: Parti!..

Bu, adeta bir depremdir. Her açıdan, her şeyle hesaplaşmak, yeniyi oluşturmak için reddetmek, yeniyi sadece siyasal düşüncede değil, davranışta, eylemde, ahlakta, tarzda temsil etmek zorunludur. Her şey yeniden harmanlanmakta, düşünce, davranış, eylem, ahlak, tarz, bir üst boyutta yeniden üretilmektedir.

Bu, geleneksel soldan, Marksizm adına oluşturulan "resmi ideolojiden", Leninizm esaslarına dayanan bir kopuştur. Leninizm'in bu topraklarda, bu coğrafyada yaşam bulmasıdır.

Elbette, bu kopuşma, "birden","aniden", "hemen" gündeme gelmemiştir. İncelediğimiz gibi, tohumları önceden atılan, ama o süreçte filizlenen bir olgudur. Filiz büyüyecek, kök salacak, dalları, budakları etrafa yayılacak ve sınıf savaşımı içinde yeniden ve yeniden budanacak, sulanacak, gübrelenecek, tek kelime ile; büyütülecektir.

Biliniyor, örneğin, "YENİ OPORTÜNİZMİN NİTELİĞİ", 1970 ortalarında yazıldı ve sözünü ettiğimiz tohumları burada görmek mümkündür. Bu yazı, THKP-C öncüllerinin Karadeniz çalışmalarında önemli bir yer tutmuştur. Yani, ciddi olarak savaşıma yöneliş ve dönemin özelliklerine göre hazırlık, baştan itibaren sözkonusudur.

Bir tarihsel evrim yaşanmaktadır ve bu evrimin, 1971 başlarında yeni bir çerçeveye, THKP-C çerçevesine oturması sözkonusudur. Her şeyin yeniden üretimi mücadelesi, ana bir eksene

bağlanır. Yeni sömürge bir ülkede, Türkiye'de, devrimin stratejik planı olan Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ne... Her şey buna göre ele alınır, biçimlendirilir. Çalışmalar bu temelde planlanır.

İşte, sözkonusu "YAYIN POLİTİKAMIZ" yazısı da, bu doğrultuda kaleme alınır. KURTULUŞ / DEVRİM İÇİN SAVAŞMAYANA SOSYALİST DENMEZ", THKP-C'nin politik yayın organı olarak, bu anlayışla örgütlenir. Öte yandan, "Kesintisiz Devrim" broşürlerinin oluşturulması için tartışılır, çerçeve çizilir, yazıma başlanır. Ve 1971 Mart-Nisan aylarında bu broşürün en önemli bölümü yayınlanır. Kesintisiz DEVRİM 2-3, sıcak mücadele koşullarının getirdiği güçlükler nedeniyle tamamlanamaz. Çerçevesi oluşturulmuş olan bu çalışma, daha sonra Mahir Çayan tarafından kaleme alınır. Ama bu çerçeve, THKP-C'nin temel siyasal görüşlerinin çerçevesi, 1971 başlarında somutlaşmıştır.

Ama oportünizm itiraz edecektir: Hayır, bunu Mahir kendi kafasından yazmıştır!.. Bu iddia yeni değildir. Oportünizm, çeşitli vesilelerle ve değişik gerekçelerle, bu tezini defalarca ileri sürmekten bıkmamıştır. Kaldı ki öyle olması, sözkonusu broşürün önemini ve değerini ne azaltır, ne de çoğaltır. Onun değerini belirleyen, içeriğidir, kimin yazmış ya da yazmamış olduğu değil...

Bu iddiaların kaynağı, Mahir'in 1971 Haziranı'nda esir düşmesi, Hüseyin Cevahir yoldaşın şehit düşmesi sonucu; partiyi Münir Ramazan Aktolga ve Yusuf Küpeli ikilisinin ele geçirmiş olmasıdır. Daha o günlerde yılgınlığın batağına sürüklenen bu şahısları, firarından hemen sonra tasfiye eden Mahir, Oligarşi ile soluk soluğa bir mücadelenin yürütüldüğü günlerde, ne yazık ki bu sorunla ve sonuçlarıyla da uğraşmak zorunda kalmıştır.

Aktolga ve Küpeli: "Mahir'in ifade ettiği görüşler bizim görüşlerimiz değildir" diyerek, tutumlarını ortaya koymuşlardı. Daha sonraki süreçlerde ise; "o söylerdi, biz uyardık" söylemi içine girerek, düşmanın ve oportünizmin oklarının tamamen Mahir'e yönelmesine hizmet etmişlerdir. Oportünizm, bu şahısların iddialarına dayanarak, THKP-C'yi siyasal parti olma kimliğinden uzaklaştırma çabası içine girmiş, onu Mahir'in kişiliğine indirgemeye çalışmıştır. Partiyi, "eklektik ve iç bütünlükten yoksun" bir zemine oturtma gayreti içine girilmiştir.

Başta THKP/C'nin devrimci savaş hedef ve anlayışlarından uzaklaştırılmasına en fazla ihtiyaç duyan Devrimci Yol oportünizmi olmak üzere, (daha sonra Dev Yol'dan ayrılan Devrimci Sol da bu söylemi sürdürmüştür) çeşitli kesimler, özellikle Aktolga-Küpeli olayını göstererek, THKP-C için "ideolojik birlik yoktu" tezini işlemişlerdir. Anlaşılacağı üzere, tüm THKP-C düşmanları, tam da THKP-C'nin siyasal oluşumunun "yorumlanmasında", aynı platformda buluşmuşlardır.

Bütün bunları, Mahir'in sözleriyle yanıtlamak gerekiyor: "Biz, ülkemizdeki devrimci harekete ilişkin bütün görüşlerimizi uzun bir broşürle ortaya koymaya karar verdik. Bu broşürün ilk kısmı, (Kesintisiz Devrim1 kastediliyor) birkaç güne kadar çıkacaktır." (B.Y. / Sf, 212)

Ancak, oportünizmin çarpıtmalarına karşı acil bir yanıt verilmesi gündemdedir. Ve "DEVRİMDE SINIFLARIN MEVZİLENMESİ" yazısı bu ihtiyaçtan dolayı kaleme alınır. Devamla Mahir, bunu dile getirir:

"Bu broşürde kendi görüşlerimizi ortaya koyarken doğal olarak, ülkemizdeki oportünist fraksiyonların görüşlerinin eleştirisini de yaptık. Bu broşürün bütününün çıkması biraz zaman alacağından ve de bazı arkadaşların acele cevap verilmesindeki ısrarından dolayı, biz bu cephenin "teorik" eleştirilerine, kısa bir şekilde KURTULUŞ'ta cevap vermeye karar verdik."(B.Y./ Sf.212)

Aynı yazıdaki bir dipnot, ayrıca bu çalışmaları, tartışmaları ve sonuçlarını ifade eder: "Bir kaç aya kadar, 2. ve 3. kısımları çıkacak olan KESİNTİSİZ DEVRİM broşürlerinde, bu mesele etraflı bir şekilde konulmuş olacaktır."

Aynı dipnotta, devrimci savaşın hazırlıklarının da ipuçları vardır: "Birkaç ay sonra anlaşılacaktır; devrimci savaş, kavanozda yetişmiş kampus "maocu" kalpazanlarının sandığı gibi, saksıda mı geliştirilecektir, yoksa devrimci pratikte yakılan kıvılcımla, emekçi halkın bilincinde, ruhunda, kalbinde mi gelişecektir." (B.Y./ Sf, 218)

Bu sözler, KURTULUŞ'un birinci sayısında, 15 Mart 1971'de yayınlandı. THKP-C, kendini 1971 Mayıs ayında, Elrom Olayı ile kamuoyuna ilan etti.

Mahir, aynı konuda, sözkonusu planlamayı, KESİNTİSİZ DEVRİM 1'in önsözünde, 1971 Nisan ayında bir kez daha ifade eder.

Bizzat Mahir'in kaleminden ortaya konulan ve o güne kadar "bizim böyle bir planımız, görüşlerimiz yok" denilmeyen, inkar edilmeyen-edilemeyen bu düşünceler, oportünizmin ve döneklerin daha sonraki tüm iddialarını çürütecek niteliktedir.

Bütün bunlar aynı zamanda, bir Marksist Parti için zorunlu olan ideolojik birliğin oluştuğunu da gösterir. Ardı ardına bir dizi siyasal süreç yaşanmış, revizyonizm ve oportünizmle hesaplaşma soncu, bu ideolojik netliğe ulaşılmıştır. Elbette ideolojik birlikten, aynı parti içinde herkesin aynı cümleleri tekrar etmesi zorunluluğu anlaşılamayacağı gibi, ilelebet herkesin aynı tezleri savunmak zorunda olduğu sonucu da çıkarılamaz.

İdeolojik birlik, o tarihsel koşullarda, başta devrim-örgüt-çalışma tarzı olmak üzere, bir dizi konuda sağlanmış, bu durum kendisini özellikle KESİNTİSİZ DEVRİM broşürlerinde somutlaştırmıştır. THKP-C de, bu temelde kurulmuştur.

THKP'ye giden yolda, THKP'nin oluşturulmasında ve daha sonraki mücadele sürecinde Mahir'in rolü çok nettir. Önderdir, siyasal programın oluşmasından partinin örgütlenmesine, politik faaliyetlerden askeri faaliyetlere kadar, hemen her alanda Mahir'in rolü belirleyici, sürükleyicidir. Bunun adı, askeri-politik önderliktir!..

Peki, parti her açıdan kurumlaşmış mıdır? Kuşkusuz hayır. Parti -Cephe, Parti-Cepheliler, kendilerini değerlendirirken,; daima çuvaldızı kendilerine batırmışlardır. Daima tüm açık yüreklilikleri ile kendilerine ilişkin gerçekleri ifade etmeyi bilmişlerdir. Ve bu gerçekleri tanımlarken, ölçüleri "başkalarının durumu" olmamıştır. Kıyas, olmamıştır. Onların ölçüleri daima, olması gereken, olmuştur.

KESİNTİSİZ DEVRİM 1-2-3 çerçevesinde ideolojik birlik sağlanmıştır ama yeni ve genç bir parti olarak THKP, başta illegalite olmak üzere, bir çok açıdan zaaflı bir süreci yaşamaktadır.

THKP-C eylemleri, bu durumun ipuçlarını vermektedir. Ancak tüm bunlar, kaçınılmazdır. Tüm bunlar, yaşamın, mücadelenin, savaşın içinde olgunlaşacak, değişecektir. Dünyanın hiçbir yerinde, hiçbir Marksist parti mükemmel olarak doğmamıştır. Bunun en güzel ve somut örneklerinden biri, RSDİP değil midir!..

Öte yandan mücadele, doğal bir ayrışmayı ve dökülmeyi de beraberinde getirecektir. Başta parti ideolojisini özümseyemeyen, parti saflarına sızan küçük burjuvalar olmak üzere, bazı geçici yol arkadaşları, daha ilk fırtınada, ilk dönemeçlerde, safları terkedecektir. Ve bunlar, yalan, iftira üretip, parti çizgisinin yanlış olduğunu ifade etmeye başlayacaklardır, önderliğe yüklenmeye, onun kişiliğinde çizgiyi, örgütü yıpratmaya çalışacaklardır.

THKP pratiğinde yaşanan da budur. İlk fırsatta, geçici yol arkadaşları, parti çizgisine ihanet etmiş, Mahir'in tutsaklığından da yararlanarak, partiyi geriye çekmeye, bölmeye çalışmışlardır. Aktolga ve Küpeli olayının özü budur. Oportünizm bu olaydan yola çıkarak, "ideolojik birlik yoktur" savına dört elle yapışmıştır. Bu, sadece gerçeğin çarpıtılması değil, idealize edilmiş Rosa'cı-Menşevik parti anlayışının da itirafıdır.

Öte yandan, oportünizm uzun yıllar boyu bir başka yalanı, tutamak edindi. Onlara göre; 12 Mart Açık Faşizmi karşısında THKP-C "şaşkındır" ve cuntayı desteklemiştir. THKP-C'nin gençlik tabanının oluşturduğu DEV-GENÇ, bu sav için kullanılır.

12 Mart'tan sonra DEV-GENÇ'in ilk açıklaması temkinlidir, ama asla "destek" yoktur. Ve kısa bir süre sonra, tavrını tümüyle net bir biçimde koyar:12 Mart, açık faşizmin icra dönemlerinden biridir.

Ayrıca, THKP, sürecin açık faşizme doğru evrildiğini, daha önceden de tespit ediyor, gelişmelerin bu yönde evrildiğini ifade ediyordu. Doğru bir sınıflar mücadelesi tahlili temelindeki bu öngörü ile, süreç bir kez daha doğru yakalanıyordu. Daha önceki bölümlerde incelediğimiz AYDINLIK SOSYALİST DERGİ'YE AÇIK MEKTUP yazısında, bu konu herkesin anlayabileceği bir açıklıkla dile getirilmiştir. (B.Y./ Sf,185)

Aynı konu, bir kez daha, tam da 12 Mart günlerinde, DEVRİMDE SINIFLARIN MEVZİLENMESİ broşüründe ifade edilir. Broşürün ilk sözü şudur:

"Ekonomik ve politik buhran hızla derinleşiyor. Hakim sınıflar kendi aralarında çeşitli fraksiyonlara bölünmüş, düzeni kendi resmi kanunlarıyla koruyamaz duruma gelmişlerdir. Bu yüzden, devrimciler üzerinde, karşı devrim cephesinin baskı, şiddet ve cebri, görülmedik bir derecede artmıştır. Temsili demokrasi hızla rafa kaldırılmaktadır. Artık sosyalist politikanın devrimci cesaretle sürdürüleceği bir ülke haline gelmiştir Türkiye." (B.Y. / Sf, 211)

Her şey bu kadar net iken, oportünizm klasik saldırılarını sürdürdü. Onun işi, görevi idi bu... Gıdasını, varlık koşullarını buradan alıyordu. Bu tarih hırsızlarına en iyi yanıtı, yine olgular, tarihsel gelişmeler verdi. 12 Mart Açık Faşizmi ile savaşım, en net ve yüksek biçimiyle, partimiz tarafından yürütüldü. Askeri ve politik planda...

Tarihe ve tarih hırsızlarına yanıt, devrimin tarzıyla verilmiştir. THKP, sosyalist devrimci bir siyasal olgu olarak, doğuşundan bu yana, Türkiye devrim sürecinin belirleyici faktörü olmuştur. Dost da, düşman da bunu kabul etmek zorunda kalmıştır!..

Oportünizm oklarını, M. Belli ile yollar ayrıldıktan sonra, THKP-C öncüllerine çevirmiştir. Mahir'in ifadesi ile, "...saldırmada tek cephe teşkil ettiler. Namlularını, görevleri gereği bize çevirdiler. Son iki üç aydır (1970'in sonu, 1971'in başları) hareketimiz, bu oportünist cephenin utanmazca tahriflerine, şarlatanca yalanlarına, rezilce iftiralarına ve haince provokasyonlarına maruz kaldı." (B.Y. / Sf, 211)

Ama tüm bunlar, yeniden biçimlenen politik tarzda ısrar etmeyi zorunlu kılmaktadır: "Bizi bu rezillikler ne üzüyor ne de kızdırıyor. Hiçbir şeyden şikayetçi değiliz. Oportünizmin herhangi bir kliği bize mültefit davransaydı, biz o zaman üzgün olurduk. Çünkü bu, bizim hareketimizde mutlaka geri bir yanın, oportünist bir yanın var olması demektir... Artık devrimciliğin ölçüsü geçmişteki kahramanlık menkıbeleri değil, devrimci pratiktir. Savaş açıktır, savaşmayanlar da açıktır ve ortadadır." (B.Y. / Sf 211-212)

Daha önce de ele aldığımız bu politik tarz, çok nettir ve toplumsal-siyasal sürece parti kimliği ile müdahale edilme hazırlıkları olduğu dönemde, bunda ısrar vardır. Bu politik tarzın yönü, iktidara, iktidar savaşına dönüktür, ana halka budur!..

Biliniyor, M. Belli, sonraki yıllarda, çeşitli defalar, özellikle de Kızıldere Manifestosu nedeniyle yapılan röportajda: "Mahir'le aramızda çok büyük farklılıklar doğdu. Mahir ayrılıktan pişmandı." Hatta Mahir'in Kızıldere'ye giderken; 'Mihri Belli'den ayrılmamız yanlıştı" dediği üzerine spekülasyonlar yapılmıştır. Tüm bunlar, olgular tarafından çürütülen, üzerinde bu nedenle söz söylemenin gerekmediği, THKP'nin siyasal karakterine gölge düşürmeye yönelik çarpıtmalardır.

Kızıldere, PASS doğrultusunda, 12 Mart Açık Faşizmi koşullarında bir politik savaş manifestosudur. Ama aynı zamanda, bu savaşın yarattığı devrimci dayanışmanın da en üst biçimidir. Böyle dönemlerde, sıcak savaş koşullarında, yüreği devrimden yana atan herkesin katkısı önemlidir. Politik tarzımız, THKP tarzı, buna yüksek değer biçer. Ancak bu tarz, bu tarzın gereği, uzatılan devrimci kardeşlik elleri, oportünizmin siyasal kimliğimizi zedelemesine izin vermemizi gerektirmez. Bu politik tarzda ısrar, asıl hedef iktidar savaşı olduğundan, parti çizgimize, yeni bir vurguyu armağan eder: "Kendi örgütlü gücümüzle bu krizi derinleştirme..." (B.Y. / Sf, 211)

Leninizm iradeciliktir. Leninist devrim teorisi bu anlamda ihtilalin teorisidir. Leninizm, koşullara teslim olmayı, nesnel koşullarla yetinmeyi, onu devrimci irade ile değiştirip, onun üzerine çıkmayı ifade eder. Bu yanıyla Leninizm, Marksizmi kendine referans alan, evrimci, ekonomist, sağcı sosyalizm anlayışlarıyla taban tabana zıttır. Leninizm, kendiliğindenciliğin düşmanıdır. İradeyi, elbette nesnellikten koparmadan, kendisine şiar edinir.

Ve devrimci iradenin en yoğunlaşmış ifadesi, Leninist partidir. Nesnel koşulların bir ürünü olan Leninist parti, bu koşulları değiştirme eyleminde, proletaryanın en üst örgüt biçimidir. Bundan dolayı Leninist parti, yukarıdan aşağıya örgütlenme ilkesini benimser. Demokratik merkeziyetçilik, parti yaşamının en temel öğesidir.

İşte Mahir, ve THKP, bütün bunların alabildiğine bilincindedir. DEVRİMDE SINIFLARIN MEVZİLENMESİ broşürünün ilk cümlesi, bir stratejik tespittir. Yeni sömürgeciliğin en temel özelliğini tanımlar: "Ekonomik ve politik buhran, derinleşiyor."

Ve bunu izleyen yukarıda aktardığımız paragrafta, bu krizin, politik irade ile, onun en üst biçimi olan Leninizm'in esasları üzerinde kurulmuş Leninist bir parti ile "derinleştirilmesi" saptaması yapılır.

İşte bu, Leninizm ile her türden revizyonizm arasında, Leninizm'in bu ülkedeki temsilcisi THKP ile, revizyonizmin tüm tonları arasındaki temel ayrım noktasıdır. Oportünizm de bunun farkındadır. Bundan dolayı partimize, parti çizgimize en çok bu noktadan, iradecilik noktasından saldırır.

Oportünizm, büyük bir çarpıtma ile, partimizin kitlelere önem vermediği, nesnel koşulları hesap etmediği, her şeyi silahın ucunda gördüğü, öncü savaşı vb. tespitlerimizin bunun ifadesi olduğu yolundaki anti Leninist iftira kampanyasını örgütler. Tüm bunlara yanıt verildi. Ama, burada, bir kez daha, bir cümle ile yanıt verelim. Lenin, NE YAPMALI yapıtında ne kadar iradeci ise, biz de o kadar iradeciyiz. Bolşevik parti ne kadar Menşeviklerden farklı ise, partimiz THKP, oportünist parti ve gruplardan o kadar farklıdır.

DEVRİMDE SINIFLARIN MEVZİLENMESİ BROŞÜRÜ; özellikle Aydınlık Sosyalist Dergi (ASD) oportünizminin, M. Belli ve D. Perinçek oportünizminin kimi çarpıtmalarına karşı, programlanan KESİNTİSİZ DEVRİM koşullarında, acil bir yanıtın zorunlu olmasından dolayı kaleme alınmıştır. Doğal olarak bu broşürde, özellikle bu iki oportünist akım hedef alınmış, Demokratik Halk Devrimi'nde sınıfların mevzilenmesi, bu temelde formüle edilmiştir.

Bu broşürde Mahir, sınıf tahlillerinden yola çıkan, somutun soyutlanması olan formülasyonlar için, Marksistlerin formülasyonları nasıl ele alması gerektiği üzerine, son derece doğru, nefis bir özet yöntemin altını çizer. Şu sözleri hep aklımızda tutmalıyız:

"Bu formülasyonlar bilimsel soyutlamalar olduğu için, kelime yorumuna tabii tutulamazlar. Çünkü bu formülasyonlar, nitelik belirleyicidir. Bir başka deyişle, Marksist formüller, belli bir formülün birkaç kelime ile soyutlanmalarıdır. Ve bir kaç kelimelik soyutlama, bütün bir stratejik görüşü ifade eder." (B.Y./ Sf, 213)

Bu broşürde, üç alt başlık vardır ve bu alt başlıklar, DHD'de sınıfların mevzilenmesinde önemli bir yer tutar. İlk alt başlık şudur: "İDEOLOJİK ÖNDERLİK ESASTIR"

Bu alt başlık, şu formülasyonla başlar:

"Bizim gibi halk savaşının zorunlu bir durak olduğu ülkelerin devrimci mücadelesinde köylülük temel güçtür, proletarya önder güçtür ve proletaryanın öncülüğünün niteliği, ideolojiktir." (B.Y. / Sf, 213)

Bu bir formülasyondur ve Mahir'in ifade ettiği gibi nitelik belirleyicidir. Kelime yorumuna tabi tutulamaz. Önemli olan, bu tip formülasyonların arka planıdır. Bu formülasyon, bizim gibi, emperyalizmin açık ve gizli işgali olan ülkelerde zorunlu bir durak olan halk savaşı stratejisini ifade eder. Öncelikle bunu anlamak gerek...

Mahir, etraflıca ele almış: Çarlık Rusyası'nda 1. ve 2. Burjuva Demokratik Devrimi sürecindeki devrimde sınıfların mevzilenmesi ile, öz olarak aynı içeriğe sahip olsa da; örneğin Çin Devrimi'nde, MDD sürecinde sınıfların mevzilenmesi farklıdır. Her iki devrimin ortak paydası,

Burjuva Demokratik Devrimin tamamlanmasıdır. Devrimin karakterinin, çözüme kavuşturacağı sorunların, öz itibarıyla Burjuva Demokratik Devrim olmasıdır.

Ama biliniyor ki, bütün bunlara rağmen 1905 ve 1917 Devrimleri'nde, şehirler temel alandır ve proletaryanın mücadelesi, nitelik belirleyicidir. Çin Devrimi'nde ise, kırlar temel alandır ve köylülüğün mücadelesi, devrimde nitelik belirleyicidir. Bunda yanlış bir şey yoktur; çünkü, Çarlık Rusya'sı ve Çin, farklı somut koşullara sahiptir. Çarlık Rusya'sı, her ne kadar yarı feodal ilişkileri temsil etse de, dünyanın altı sömürgeci ülkesinden birisidir. Çin ise, kendisi bir sömürgedir, emperyalizmin işgali altındadır. Her iki ülkede de burjuvazi iktidarda değildir ama, Çarlık Rusyası'nda devrimin ilerlemesi, burjuvazinin tercihine bağlıdır.

Çin Devrimi'nde, özellikle ulusal savaşımın ön planda olduğu dönemde, milli burjuvazi ile ittifak, devrimin zaferi için zorunludur. Çarlık Rusya'sında devrimin kitlevi gücü, esasta şehirlerdedir ve proletarya anahtar rol oynar. Çin Devrimi'nde ise, devrimin kitlevi gücü esas olarak kırsal alanlardadır, köylülük devrimin kitlevi gücüdür. Bunun dışında da, çeşitli farklılıklar vardır.

Ama somut koşulların farklılığı, iki ayrı devrim stratejisi yaratmıştır. Çarlık Rusyası'nda devrimin stratejik hedefi BDD'dir ve bu, şehirlerin anahtar rol oynadığı bir ayaklanma ile gerçekleştirilecektir. Çin'de ise, MDD stratejik bir hedeftir ve burada uzun süreli bir halk savaşıyla, köylülüğe dayalı bir halk savaşıyla devrim zafere ulaşacaktır. İşte bu temel farklılık, devrimde sınıfların mevzilenmesinde iki farklı formülü bize vermektedir.

Mahir bu gerçeği çok net kavramıştır; dolayısıyla tekrar tekrar bunun altını çizer, haklıdır!..

Yine bu mantığın devamı olarak, ikinci alt başlık önem kazanır: "KÖYLÜLÜĞÜN DEVRİMDE TEMEL GÜCÜ TEŞKİL ETMESİ, DEVRİMCİ SAVAŞTA KIRLARIN TEMEL ALAN OLMASINDAN DOLAYIDIR. (B.Y. / Sf, 221)

Yukarıda aktardığımız; "Bizim gibi halk savaşının zorunlu bir durak olduğu ülkelerin devrimci mücadelesinde köylülük temel güçtür, proletarya önder güçtür ve proletaryanın öncülüğünün niteliği ideolojiktir" formülasyonu, bu çerçevede ele alınmıştır. Ancak bu çerçeve, sorunu ele almakta önemli bir halka olmakla beraber, yeterli değildir. Tamamlanması gereken yönleri vardır. Bu çerçeve, toplumsal yapının karakterini; bu temelde ortaya çıkan sınıf ilişkilerini, proletaryanın nitel ve nicel gücünü, şehir-kır ilişkilerini ifade eder. Bunları dikkate alan bir bakış açısı, sorunu bütünsel değerlendirebilme şansına sahiptir.

Hemen belirtelim ki, Mahir; herhangi bir siyasal polemikte, çubuğu tersine büker. Bu, anlaşılır bir tutumdur. Keza, örneğin YENİ OPORTÜNİZMİN NİTELİĞİ yazısında, daha önce ele aldığımız gibi, Mahir, sorunun bu yanına da işaret etmiştir. Biz, burada sorunu bütünsel ele alma kaygısındayız. Dolayısıyla, siyasal evrimimizi yerli yerine oturturken, eğer eksik bir yan varsa görebilmek açısından, objektif temelde, bilimsel ahlaka sıkı sıkı sarılmaya çalışıyoruz.

Tekrar edersek, DHD'de sınıfların mevzilenmesinde temel ölçümüz; yeni sömürge bir ülkede Halk Savaşı ve Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi gerçeği ve bu stratejinin üzerinde yükseldiği toplumsal ilişkilerin bütünsel ele alınmasıdır.

Çin Devrimi gibi Vietnam Devrimi, 2. Bunalım döneminde zafer kazanan Küba Devrimi, daha yakın bir tarihsel dönemde gerçekleşen Nikaragua Devrimi vb. devrimler, halk savaşı stratejisi ile zafere ulaşmıştır. Ancak emperyalizmin bunalım dönemleri evrimi ve her ülkenin toplumsal-sınıfsal ilişkileri, kendine özgü ara aşamalar ve dönemler yaratmış, bu durum da sınıfların mevzilenmesini dolaysız etkilemiştir.

Proletaryanın önderliği temel, vazgeçilmez bir kuraldır ama devrimin içinde bulunduğu ara aşamalar, temel güçlerin bileşkesini etkiler, zaman zaman belirler. Yine aynı dönemden hareket edelim: 2. Bunalım dönemi'nde, örneğin Çin'de proletarya önder güçtür, köylülük temel güçtür ve burada, "proletaryanın önderliğinin niteliği ideolojiktir" formülasyonu geçerlidir.

Ama Emperyalizmin 3. Bunalım döneminde, kapitalist ilişkilerin egemen biçim olduğu bir süreçte, proletaryanın nicel ve nitel olarak daha da güçlendiği bir ülkede, yukarıdaki formülasyon, gerçeği gerektiği gibi ifade edemez. Bu gibi ülkelerde, proletaryanın devrimdeki rolü daha çok artmıştır, bu olgu temel güçler bileşkesini etkiler. Burada, genel olarak şöyle bir çıkarım daha doğrudur: Proletarya devrimde önder güçtür, işçi, köylü-küçük üretici, temel güçtür.

Mahir bu halkayı yakalamıştır. Aynı broşürün ilerleyen bölümlerinde şunları ifade eder:

"Demokratik Halk Devrimi, adı üstünde bütün halkın devrimidir. Bu aşamada halk ise, proletarya, köylülük ve şehir küçük burjuvazisidir. Halk devriminin temel güçlerini bu sınıflar teşkil ederler." (B.Y. / Sf, 217)

Burada sorun çok daha net biçimde ele alınmıştır. "Bu aşamada" sözleri, özellikle önemlidir. Toplumsal evrimin ulaştığı aşama ve buna uygun olarak devrimde rol oynayan sınıfların bileşkesine, yani "halk" kavramının sınıfsal bileşkesine işaret eder, onun çerçevesi çizilir.

Sorunu daha da netleştirmek için şu soru sorulmalıdır: 'Kır', nasıl bir kavramdır? Coğrafi bir kavram mı, yoksa toplumsal bir kavram mı? Uruguay, Latin Amerika'da, yeni sömürge bir ülkedir. Burada PASS geçerlidir ama "Latin Amerika'nın İsviçresi" olarak bilinen bu ülkede, 'kır' yoktur. Ayrıca, kapitalizmin gelişmesi, köylülüğü sınıfsal ayrışmaya uğratır, onu parçalar. Bu durumda "kırlar temel savaş alanı olduğundan, kırlar temeldir" formülü, ne kadar doğru olabilir?

İşte tüm bu soruların yanıtını ancak, DHD'nde sınıfların mevzilenmesi sorununun doğru bir analizine bağlarsak, yani yukarıda çerçevesini çizdiğimiz bütünsel yaklaşımla sorunu ele alırsak, gerçeği doğru formüle edebiliriz.

Bir yanılsamayı ele alarak devam edelim. Yanılsama şudur: DHD, özünde bir köylü devrimidir. Türkiye yarı feodal bir ülkedir, kırlar temeldir... 1970'lerde PDA oportünizmi benzer tanımlamalar yaparken; bugün bu tez, TKP/ML geleneği tarafından sürdürülmektedir. Bu yanılsamada, özellikle Stalin'in, "ulusal sorun özünde köylü sorunudur" ve Mao'nun "MDD özünde toprak / köylü sorunudur" tezleri temel alınır.

Bu tezler, şabloncu bir yaklaşımın ürünüdür ve büyük bir yanılsamayı ifade eder. Sık sık vurguladığımız gibi, 1. ve 2. Bunalım Dönemleri'nde, bağımlı ve sömürge ülkelerde zorunlu

bir durak olan MDD'de anti-feodal mücadele, devrimin demokratik yanını oluşturur. Bu anlamda; Mao, "özünde bir köylü devrimidir" derken veya Stalin, bu tip ülkeler için, "ulusal sorun eninde sonunda bir köylü sorunudur" derken, doğruları ifade ederler.

Ancak bunları her dönem ve her ülke için geçerli bir şablona dönüştürmek, Marksizm'den fazlaca bir şey anlamamaktır. 1970'li yıllarda ülkemizde bu tip yaklaşımlar oldukça yaygın idi. Ve değişen dünyanın sunduğu bütün verilere rağmen, hala aynı görüşleri savunabilenler vardır.

Her şeyden önce, ulusal sorun her koşulda bir köylü sorunu değildir. Ulus ve ulusal hareket, kapitalizm dönemine ait kavramlardır. Kapitalizmin şafağında doğmuş, ama toplumsal süreçte farklı biçimler almıştır. Bundan dolayı, ulusal mücadele, farklı ülkelerde farklı biçimler almıştır. Çarlık Rusyası, bu durumun en somut örneğidir. Ulusal sorun, sınıf mücadelesinin yanında ikincil bir sorundur ve köylülerin toprak sorunu, ulusal taleplerden daha ön plandadır. Bundan dolayı Stalin; "Rusya siyasal yaşamının eksenini ulusal sorun değil, toprak sorunu oluşturur." diyor. (Marksizm ve Ulusal Sorun Sf.33) Stalin ulusal sorunda, Gürcistan ve İrlanda örneklerini inceler ve şu sonuca ulaşır: "Ulusal hareketin içeriği, elbette her yerde aynı olamaz. Bu içerik, hareket tarafından formüllendirilen çeşitli istemlere bağlıdır." (A.g.e. Sf.23)

Ayrıca Lenin'in şu sözleri, sorunu çok net ifade eder:

"Tüm toplumsal düzenin kapitalist karakterde olduğu koşullarda, ortaçağ kalıntılarına karşı yönelen her köylü devrimi, bir burjuva devrimidir. Fakat her burjuva devrimi, köylü devrimi değildir. Tarımın tamamen kapitalist tarzda örgütlendiği bir ülkede, kapitalist çiftçiler, ücretli işçilerin yardımıyla bir tarım devrimi gerçekleştirirse, örneğin toprak ve arazi üzerinde özel mülkiyeti ortadan kaldırırsa, bu pekala bir burjuva devrimi olur. Fakat asla bir köylü devrimi olmaz. Tarım ilişkilerinin halihazırda bir bütün olarak kapitalist ekonomi ile, bu ilişkilerin yok edilmesi için aynı zamanda kapitalizmin d e yokedilmesini gerektirecek kadar iç içe geçmiş olduğu bir ülkede, örneğin otokratik bürokrasi yerine sanayi burjuvazisini dümene getiren bir devrim olursa, bu bir burjuva devrimi olur. Fakat asla bir köylü devrimi olmaz." (Seçme Eserler 3. Cilt / Sf, 245-246)

Her şey çok açık... Buradan, toprak devrimi ile tarım devrimi, iki farklı kavram olarak karşımıza çıkar. DHD'nin zorunlu olması, Çin Devrimi'ni şablon olarak benimseyerek, bunun köylü devrimi olduğunu ileri sürmek, en hafif deyimiyle Lenin'in yukarıdaki sözlerinden hiçbir şey anlamamak demektir.

Mahir, DEVRİMDE SINIFLARIN MEVZİLENMESİ broşüründe, eski tezi, MDD tezini aşar. DHD tezini geliştirir ve tarım devrimi kavramı ile köylü devrimi kavramını yerli yerine koyar. (B.Y. Sf, 222)

Bu, Mahir'in siyasal düşünce evriminde, bir sıçramadır.

Bu noktada bir soru daha soralım: 1970 Türkiyesi ile bugünün Türkiyesi; 1970 döneminin toplumsal-siyasal-sınıfsal ilişkileri ile bugünün toplumsal-sınıfsal-siyasal ilişkileri aynı mıdır? Hatta yeni sömürgecilik, varlığını aynı özelliklerle mi sürdürmektedir? Dünya çapında

yaşanan değişimler ve ülkedeki değişimler, bütün bunlarda da son derece ciddi farklılıklara yol açmamış mıdır?

Fakat bırakalım 1970 Türkiyesi'ni, bugünün Türkiyesi ile 1930'ların Çin'ini ele alarak değerlendirmeler yapmaya ve "çözümler" üretmeye çabalayanlar vardır.

Yukarıdaki sorunun yanıtı, P-C çizgisinin savunucuları açısından çok nettir. Sözkonusu dönemler, farklı ilişki ve çelişkiler yaratmıştır. Aynı sürecin kendi içinde evrim yaşayan halkaları olmakla birlikte, ortak payda üzerinde yükselinmiş olmakla birlikte, bu süreçlerin farklılıkları gün geçtikçe büyümekte ve özellikler değişiminden nitelik değişimine doğru yol alınmaktadır.

Ülkemiz, emperyalizme bağımlı yeni sömürge bir ülkedir. Emperyalizmin işgal biçimi gizlidir. Tüm toplumsal ve sınıfsal ilişkiler bu olgular temelinde, uluslararası kapitalizmin ihtiyaçlarına göre şekillenir. Dolayısıyla DHD'nin en önemli hedefi de budur. Yani, emperyalizme karşı mücadeleyi yükseltmek, yeni sömürgecilik ilişkilerine son vermektir. Ama, yeni sömürgeciliğin 1970'lerde almış olduğu biçimle, bugün almış olduğu biçim aynı değildir.

1970'lerde yeni sömürgecilik ithal ikameci bir modelle uygulanırken; bugün, ithal ikameciliğin yanı sıra ihracata yönelik bir sanayileşme gerçekleştirilmektedir. Bu süreç, 1980 sonrası belirginleşmiştir. Bunun anlamı; daha çok bağımlılık, emperyalist sermayenin ülkeye daha çok girmesi, emperyalizmin mallarının açık pazarda "mecburen" tüketilmesi, kapitalizmin yeni bir sermaye birikimi modeli yaşaması, hatta emperyalizm adına özellikle bölgede daha aktif rol oynamasıdır.

Ülkeye ve toplumsal ilişkilere ait bazı rakamlar verelim. 1970 Türkiyesi'nde, toplam nüfusun % 70'i kırsal alanda, %30'u kentlerde yaşar. Bugün bu rakam, adeta tersine dönmüştür. Yaklaşık olarak nüfusun %60'ı kentlerde yaşamaktadır. Bu rakamlar, Kürdistan'daki savaş nedeniyle, Kuzey Kürdistan'da bulunan dört bin köyden üç bininin zorunlu göçe tabi tutulmasını da içermektedir. Bu nüfus, metropollere yığılmış, kırsal ilişki ve çelişkileri de metropollere taşımıştır.

Yeni sömürgeci kapitalizm, özellikle 1960 sonrası gelişmiştir. 1960 yılında tarımda çalışan nüfus oranı %75 iken, bu oran 1970'de % 67'ye düşmüş; günümüzde ise, % 40'lara inmiştir. Aynı yıllarda sanayide bu oran % 6.3'den %10.6'ya çıkmış, bugün ise çok daha fazla yükselmiştir. Keza tarımda kapitalist ilişkiler, aynı biçimde hızla gelişmiştir. Bunun bir ifadesi olarak, 1948'de 1756 olan traktör kullanımı; 1974'de 2000'e, 1980'de ise 436.369'a çıkmıştır. 1990'lı yılların bu konuya ilişkin rakamı, elimizde yoktur.

Tüm bu gelişmeler, kapitalist ilişkilerin her alana egemen olmasına yol açmış, kırsal alanda sınıfsal ayrışma hızlanmış, çalışan nüfusun içinde ücretlilerin oranı hızla yükselmiştir. Bu rakamlar, 1960'da %18.8 iken, 1965'de %22.4'e; 1970'de %27.6'ya 1975'de %31'e ve 1980'de %33.4'e yükselmiştir. Günümüzün rakamları %50'lerle ifade edilebilmektedir.

Bu rakamlar, kapitalist sınıf ilişkilerinin en önemli sınıfı olan proletaryanın nicel gücündeki değişimleri göstermektedir. 1970 yılında iki milyonu sigortalı olan toplam dört milyon işçi varken, bu rakam 1980'de 7 milyona, bugün ise yaklaşık 15 milyona çıkmıştır.

Sendikalı işçi oranı her dönem düşüktür. Bu, günümüzde de geçerlidir. Ayrıca özellikle 1980 sonrasını, özellikle kirli savaşın getirdiği sorunlarla birlikte düşünürsek, coğrafyamızda korkunç oranda bir işsiz kitlesi olduğu, bilinen bir gerçektir. Her işsiz, yoksul proleter değildir ama kapitalizmin ekonomik-siyasal baskı mekanizmaları, onu feodal ilişkilerinden koparmakta, çarpık kapitalizmin payandası haline dönüştürmektedir.

Yukarıda verdiğimiz rakamların anlamı şudur: 1970 dönemine kıyasla bugün şehir -kır ilişkilerinde şehirlerin rolü artmış, köylülük yoğun bir çözülme sürecine girmiş, DHD'de proletaryanın kitlevi gücü gelişmiş, buna paralel olarak potansiyel rolü artmıştır. Artık örneğin 1. ve 2. Bunalım dönemlerinde olduğu gibi sömürge ve bağımlı ülkelerde "cılız" bir proletarya değil, özellikle nicelik açısından güçlü bir proletarya vardır. Nitelik açısından ise, daha da zayıf bir proletaryadan söz etmek zorundayız. Bunun nedenlerini ve çözümlenmesi ayrı bir konudur.

3. Enternasyonalin 6. Kongresi'nde, 1928 yılında, sömürge ve bağımlı ülkeler, farklı kategorilere ayrılmıştır. Ayrıca Stalin, yine aynı dönemde bu farklılıkların altını çizmiş ve "üç tip ülke" belirlemesi yapmıştır. Yani, yaşam şablonlara sığmıyor.

Tam da bu noktada, proletaryanın önderliği kavramına dönmek gerekiyor. Parti çizgimiz ve Mahir Çayan yoldaş, hiçbir zaman "fiili önderlik" ile "ideolojik önderliği" karşı karşıya koymamıştır. Tam tersine, örneğin YENİ OPORTÜNİZMİN NİTELİĞİ yazısında, proletaryanın fiili rolünün, bilinç ve örgütlülük düzeyine paralel olarak önem kazanacağının altını çizmiştir. Fiili önderlik kavramı bir ayaklanma stratejisini ifade ettiğinden, vurguyu sık sık ideolojik önderlik yönünde yapma gereksinimi duymuştur.

Bizim gibi yeni sömürge ülkelerin devrim stratejileri, elbette her ülkede özgünlükler gösteren Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejileridir. Yani, uzun süreli ve değişik özellikler gösteren, aşamaları olan bir halk savaşıdır. Bu strateji, farklı aşamalardan geçerek zafere ulaşacaktır.

Gerilla Savaşı'nın, politik gerçekleri açıklamada anahtar rolü oynadığı bir evrede; doğal olarak, proletaryanın ideolojik önderliği ön planda olacaktır. Ama devrimin kitlevi karakteri geliştikçe, yürütülen öncü savaşı kitleleri devrim saflarına kattıkça, proletaryanın fiili rolü buna paralel olarak artacaktır. Ve yukarıda çizdiğimiz tablonun sonucu, proletarya şehirde ve kırda devrimde önder rolü üstlenecektir. Sorunu bu temelde kavramak zorunludur.

O halde, DHD'de sınıfların mevzilenmesini, bu temelde yeniden ele almak, bu tarihsel sürecin yarattığı olguları da dikkate alarak formüle etmek, önemli bir siyasal ihtiyaçtır. Sorunu, daha çok klasik halk savaşlarını açıklayan "kırlardan şehirlerin fethedilmesi" biçiminde değil de, parti çizgimizin önemli bir sıçrama noktası olan, şehir-kır diyalektiğini ifade eden "BİRLEŞİK DEVRİMCİ SAVAŞ" formülasyonu ile birlikte düşünmek, ele almak, bu tarihsel süreci çok daha iyi açıklar.

PASS, klasik halk savaşından farklı olarak, şehir ve kır ilişkisini bütünsel ele alan Birleşik Devrimci Savaş'ın özellikleriyle tanımlanır. Politikleşmiş Askeri Savaş, bir halk ordusunu yaratacaktır ve bu da kırlarda vücut bulacaktır. Buradan, devrimin toplumsal hedefinden bağımsız olarak, yani devrimin anti-feodal bir devrim olup olmamasından bağımsız olarak (ki

bizim devrimimiz köylü devrimi değil, tarım devrimini de kapsayan bir birleşik devrimdir) kırlar stratejik öneme sahiptir, ama şehirlerde mücadele süreklidir.

DHD, halkı bu tarihsel dönemde; proletarya başta olmak üzere, kır yoksullarının, küçük üreticinin, orta köylülüğün, şehir küçük burjuvazisinin, tüm halkın devrimidir. Devrimin temel gücünü bu sınıflar oluşturur. Bu, aynı zamanda, kurulacak halk iktidarının sınıfsal bileşkesidir.

Leninist Kesintisiz Devrim'in birinci adımı olan DHD'nde devrimde sınıfların mevzilenmesi, böyle formüle edilebilir. Devrimin önder gücü, proletaryadır. Köylüler, şehir ve kır küçük üreticileri, devrimin kitlevi gücüdür.

Aynı zamanda sosyalist devrimin de bazı görevlerini yerine getiren, yönü sosyalizme dönük DHD'nin sınıflar mevzilenmesi budur.

Bu arada, DEVRİMDE SINIFLARIN MEVZİLENMESİ broşüründe karşımıza çıkan bir başka kavrama, "proleter siyasi kitle partisi" kavramına değinmek gerekiyor.

Sözkonusu broşür özenle incelenirse ve bu arada Mahir'in parti-örgüt anlayışı gözönünde bulundurulursa; Mahir'in, "proleter siyasi kitle partisi" kavramını, proletaryanın partisi anlamında kullandığı, devrimde ideolojik önderliğin önemi ile birlikte ele aldığı anlaşılır.

Ancak kavramlar önemlidir ve parti konusunda "kitle partisi" kavramı karşımıza çıkar. Ama bu kavram Lenin'e değil, Rosa Lüksemburg'a aittir.

Mahir ise, parti konusunda Leninist halkayı son derece iyi yakalamıştır. Tutarlıdır, ısrarcıdır...

Leninizm,"kitle partisini" değil, sınıf partisini gündeme getirir. Mahir, "proletarya"ya, sürekli ve özellikle vurgu yapar. Ama devamla, "siyasi kitle partisi" der. Böylece bir yanlışın kapısı açılmış olur. Keza görülecektir, tıpkı Marksizmin içinden revizyonizmin çıktığı gibi, THKP/C içinden de, Menşevik-Sivil Toplumcu anlayışlar çıkar. Elbette bunların THKPC ile ilişkisi yoktur ama bunların bu kapıdan nefes aldıkları, revizyonizmi buradan temellendirdikleri açıktır.

Örneğin Devrimci Yol, gökten zembille inmedi. Bu noktalardan beslendi ve bugün ÖDP içinde "Muhalif Kitle Partisi" şiarını bayrak edinmişlerdir.

Eğer, sınıf bakış açısının bir sonucu olarak, 'proletaryanın partisine' gerektiğinden daha güçlü vurgu yaparsak, devrimde proletaryanın öncülüğü tartışmaları içinde "ideolojik öncülüğe" abartılı yaklaşırsak, yanılırız, yanıltırız. 2. Bunalım Dönemi'ne ait bir gerçeği; "ideolojik öncülük, proletarya partisinde fakir köylülerin sayıca ağır basması ve partinin, proletaryanın öncü müfrezesi olarak halk savaşını yönlendirmesidir" (B.Y./Sf,219) dersek, ve bunu "siyasi kitle partisi" formülü ile devam ettirirsek, bu durumda halkçı popülizmin de kapısını açmış oluruz.

Revizyonizm bu kapıdan girer, Mahir adına Mahir cezalandırılır. Birileri, "kendine DY'ciyim diyen herkes DY'cidir" biçiminde formüle ettikleri şekilsiz çevre anlayışına ulaşır. Bir diğeri, proletaryanın artan rolüne rağmen, "ideolojik önderlik esastır, bizde kitapların yazdığı proletarya yoktur" diyerek, proletaryanın değil, "halkın partisine" ulaşır.

Her şey yerli yerine oturmalıdır.

Şiarımız, sınıfın partisi, Leninist partidir.

Şiarımız, Mahir'in, THKP/C'nin şiarlarıdır.

Gücümüz, bu temelde THKP/C-MLSPB'nin yücelttiği ideolojik, politik, pratik niteliktedir.

V. BÖLÜM

Bu bölümde ele alacağımız 'Kesintisiz Devrim 1-2-3', partimiz THKP'nin programatik görüşlerini içerir. 'Kesintisiz Devrim 1-2-3' broşürlerindeki görüşler, Mahir Çayan'ın düşünce zincirinin en olgun halkalarıdır. Parti, bu düşüncelerin üzerinde yükselmiştir.

Bu açıdan, parti tarihimizin en önemli halkası olan, 'Kesintisiz Devrim 1-2-3' Broşürü'nü incelemek, aynı zamanda parti tarihimizle yeniden kucaklaşmak, tarihsel köklerimizle buluşmak anlamına gelmektedir.

Marksizm bir dogma değil, eylem kılavuzudur. Yaşamın gerçekleri, toplumsal evrimin aldığı biçim, sınıfların çatışmalı ilişkisi, toplumsal evrimin yarattığı olgular karşısında Marksizm derinleşir, bu toplumsal siyasal gerçeklikle buluşur. Bu anlamda Marksizm, her koşulda, her tarihsel dönem için geçerli bir reçete ortaya koymaz. O, esas olarak diyalektik yöntemi içselleştirir, toplumsal süreçleri bu yöntemle açıklar ve birbirine bağlar.

Tam bu noktada söylenmesi gereken, Mahir'in bu Marksist yöntemi, tarihsel maddeci bakış açısı ile ele alıp çok iyi özümlediğidir. Partimiz THKP'nin ideolojik-politik çerçevesi olan 'Kesintisiz Devrim 1-2-3' Broşürleri, bu yöntemin zengin verilerini bulabildiğimiz bir manifestodur. Mahir bu broşürde, yöntemi son derece ustaca kullanmıştır.

"Marksizm, son derece büyük bir derinliği olan, son derece karmaşık bir doktrindir. Marksizm sürekli olarak, hayatın yeni gerçekleri karşısında derinleşip zenginleşen, kendi kendini aşan bir doktrindir. Marksizm'de esas olan lafızlar değil, muhtevadır.

Marksizm'de değişmeyen tek şey, Lenin'in deyişiyle; onun yaşayan ruhu olan diyalektik metottur. Diyalektiğin en önemli iki unsuru olan zaman ve mekan kavramları dikkate alınmazsa, Marks ve Engels'e göre Lenin'in, Lenin ve Stalin'e göre Mao Tse Tung'un ve Mao'ya göre emperyalizmin Üçüncü Bunalım Dönemi muzaffer proleter devrimcilerinin revizyonistliklerinden sözetmek mümkündür." (B.Yazılar, Sf. 230)

Somut koşulların somut tahlili, bilimsel sosyalizmin temel yöntemidir. Yöntemde köşe taşıdır. Mevcut verili koşulların doğru tahlili, analizi, doğru teorik sonuçları verir. Ve Marksizmin yaşamın gerçekleri ile örtüşmesi için, bu yöntem sürekli kullanılır. Lenin, "gerçekler somuttur" derken, bunu ifade etmiştir. Doğal olarak, Marksizm, herhangi bir konuyu ele alırken, somut olanı inceler ve soyutlar, onu teorik kurama dönüştürür.

Somuttan soyuta giden bu yönteme en iyi örnek, Marksizmin teorik köşe taşlarından biri olan, en başta hakkı olan yeri tutan, Marks'ın 'Kapital' yapıtıdır. Avrupa'da devrim dalgasının geri çekildiği bir dönemde teorik çalışmalara yüklenen Marks, zor koşullarda, uzun yılları kapsayan çalışması ile bu baş yapıtı ortaya çıkarmıştır.

Ve Marks'ın yöntemi, Kapital'de, somuttan soyuta doğru bir rota izlemiştir. Kapitalizmin en küçük parçasından, onun hücresinden, metadan, metanın çözümlenmesinden işe başlamış, kapitalist sistemin temel yasalarını ortaya koymuştur. Kapitalizmden yola çıkarak, kapitalizm öncesi toplum biçimlerini açıklamıştır.

Ancak, bütün bunlardan, 'Marksizm için genel olan, her koşulda özele indirgenebilir' anlamı çıkmaz. Öyle tarihsel anlar olur ki, çubuk tersine bükülür. Ve yöntem olarak, soyuttan somuta doğru bir yol izlenir.

Teorik bulanıklığın sınıf mücadelesinin önünü tıkadığı, sınıf dışı akımların sınıf adına hareket ettiği, düşünce sisteminin sınıfsal karakterle bütünleşemediği; kısaca, bir çok açıdan kaosun yaşandığı dönemlerde, yöntem olarak, soyut olandan başlamak zorunludur.

Lenin'in 'Devlet ve İhtilal' eseri, buna somut bir örnek teşkil eder. Lenin, proletarya diktatörlüğünü ve sosyalizm anlayışını devrim sürecinde somutlamak için, Marks ve Engels'in düşünce evrimini incelemiş, bu zincirin halkalarını birbirine bağlayarak, devlet ve devrim konusunda evrensel sonuçlara ulaşmıştır. 'Devlet ve İhtilal', Ekim Devrimi sonucu doğan toplum ve devlet örgütlenmesinin ana çerçevesini oluşturmuştur.

Mahir de, teorik keşmekeşliğin egemen olduğu, proletarya hareketinin siyasal sürece inisiyatif koyamadığı, burjuva ve küçük burjuva sosyalizminin yaygın olduğu bir dönemde, yöntem açısından çubuğu tersine bükmüştür.

Kesintisiz Devrim broşürlerinde, önce Marks ve Engels'in devrim anlayışları ele alınmış, Lenin'in devrim anlayışı ile devam edilip somuta, ülkemizdeki devrim anlayışına ulaşılmıştır. Kesintisiz Devrim 1-2-3 broşüründeki yöntem için, "soyuttan somuta doğru bir yöntem izledik" ifadesini kullanmaktadır.

Daha önce ifade ettiğimiz gibi bu broşürler, 1970 sonlarında parti kimliğine kavuşan sosyalist hareketin, THKP-C'nin, bir dizi tartışma ve iç süreç sonrası ortaya çıkan görüşlerinin kalıba döküldüğü bir broşürdür. Yöntemde izlenen rotayı açıklayan şu sözler, son derece önemlidir:

"Meseleyi üç kısımda inceledik. Birinci kısım, Marks, Engels ve Lenin dönemlerinin Marksist devrim teorisini ihtiva etmektedir.

İkinci kısım; 'İki Taktik' te formüle edilmiş olan Leninist Kesintisiz Devrim Teorisi'nin bizzat Lenin tarafından derinleştirilmesini, bu teorinin sömürge ve yarı sömürge ülkelerin pratiklerine uygulanmasını; Stalin'in yönetimindeki Komüntern'in ve Mao'nun, Lenin'in bu önerisini ayrı ayrı yorumlamalarını; 'Kapitalist Olmayan Yol' tezinin özünü ve Milli Demokratik Devrim Teorisi bölümlerini ihtiva etmektedir.

Üçüncü kısım ise; emperyalizmin ayırt edici özelliklerini, Leninist önerinin yeni şartlar karşısında zenginleşip derinleşmesini ve yarı sömürge ülkelerin devrim stratejisini, Küba Devrimi'nin devrimci, revizyonist yorumlarını, Türkiye Devriminin Yolu bölümlerini kapsamaktadır." (B.Yazılar, Sf. 231)

'Kesintisiz Devrim-1' in önsözündeki ifadeler bunlardır; sözkonusu broşürde, yöntem ve plan üzerine bu sözleri okuyoruz.

Mahir, Marksist Diyalektik yöntemi gerçekten çok usta kullanır. Onun ideolojik-politik evriminde, bilimsel cesaret, önemli bir anlam daha kazanır.

Cesaret, özünde bilimseldir. Yönü ileriye dönük olan toplumsal siyasal gelişmeler, diyalektik yöntemle ayrıştırılır, yerli yerine konulur. Ve eğer bunun yanı sıra, bilimsel cesaretiniz varsa, beyninizi dogmalara teslim etmemişseniz, ortaya çıkan olguları doğru tanımlarsınız.

Mahir, sadece doğru yönteme sahip değildir, aynı zamanda bilimsel cesarete de sahiptir. Kendini dogmalara teslim etmez ve ortaya çıkan olguları doğru tanımlar. Bu olguları kavramlaştırır.

'Kesintisiz Devrimler' bu açıdan TDH'de önemli bir yer tutar. Bundan dolayı, TDH'de çeyrek yüzyıldan fazla bir zaman diliminde, Mahir ve 'Kesintisiz Devrim'ler çok fazla tartışılmıştır.

Ayrıca, yöntem üzerine tartışırken; Mahir Çayan Yoldaş'ın düşünce zincirini, tarihsel evrim içinde ele alıyoruz. Dolayısıyla, Mahir'in her çalışmasını, tarihsel zincirin her halkasını, bir tarihsel kronoloji içinde değerlendiriyoruz. Bu açıdan, zaman zaman tekrarlar zorunlu hale geliyor. Elbette tekrardan mümkün olduğu kadar kaçınıyoruz. Ama konunun kapsamı ve özellikleri nedeniyle bundan tümüyle uzaklaşmak mümkün değildir.

Programatik tezler açısından, yeni, ek bölümler, parti çizgimizin daha iyi kavranması için kaleme alınmıştır. Bu yeni bölümler, 'Kesintisiz Devrim 1-2-3' incelenirken, özgün başlıklar altında ele alınacaktır.

Devrimin Tanımı Marks, Engels ve Lenin'in Sorunu Ele Alışı

Kesintisiz Devrim 1 Broşürü, devrimin tanımı ile başlar. "Devrimin tanımı" alt bölümünün ilk sözleri şunlardır:

"Marksist devrim teorisi, hem determinist hem de volantiristtir. (İradecidir)

Bu ikili yön, diyalektik bir bütün oluşturmaktadır. Devrimin olabilmesi için maddi bir zeminin varlığı şarttır. Üretici güçler, devrim için gerekli olan, "belli olan" seviyede olursa devrim olabilir. Bu anlamda devrim teorisi, deterministtir. Fakat sadece devrimin zaferi için üretici güçlerin belli bir seviyede olması, objektif şartların olgun olması yetmez. Devrimin zaferi için ihtilalci inisiyatif de geçerlidir. Bu anlamda da Marksist devrim teorisi, volantiristtir." (B.Yazılar 233)

Devrim tanımı, 1970'lerde Türkiye Devrimi açısından bir yandan önemli karmaşayı ifade ederken, bir yandan da, net bir tanımın zorunluluğu vardır. Yukarıdaki özlü tanım ise, bu ihtiyacın doğrudan bir yanıtıdır.

Felsefi kavramlarla yapılan bu ünlü tanım, doğrudur. Marksist devrim teorisinin son derece berrak bir biçimde ifade edilmesidir.

Devrim, karşı devrimcilerin ya da idealistlerin ileri sürdüğü gibi, "bir avuç kışkırtıcının" tavırları sonucu gerçekleşen bir toplumsal eylem değildir. Kendine özgü yasaları vardır. Devrim gibi bir toplumsal eylemin olabilmesi için her şeyden önce, mevcut nesnel koşulların devrim için uygun olması gereklidir. Zorunlu uygunluk yasası, tüm toplumsal sürecin, bir

toplum biçiminden bir başka toplum biçimine geçişini belirler. Bu yasa, toplumsal devrimlerin zeminidir.

Toplumsal devrimler, bu yasanın bir sonucu olarak ortaya çıkarlar. Bunun için, toplumsal ilişkilerin en dinamik, devrimci öğesi olan üretim güçleri ile o toplumsal biçimi belirleyen üretim ilişkileri arasındaki çelişkinin, antogonist bir karakter kazanması gerekir.

Yani bir dönem çelişkili de olsa uyum gösteren üretim güçleri ile üretim ilişkilerinin; üretim güçlerinin gelişip belirli bir seviyeye ulaşması ile, o döneme kadar aralarında var olan göreli uyum, bozulur. Mevcut üretim ilişkileri, üretici güçlerin önünde bir engel teşkil eder. Artık, eski üretim ilişkileri, toplumsal gelişmenin, üretici güçlerin önünde engeldir. Ve toplumsal süreçte yeni üretim ilişkileri ön plana çıkar.

İşte, bu ilişkiler bütünü, zorunlu uygunluk yasası gereği, toplumsal devrimlerin maddi koşullarını oluşturur.

Kapitalizm, emperyalist aşamaya ulaşıncaya kadar, serbest rekabetçi kapitalist dönemde, kapitalist üretim ilişkileri ile mevcut üretim güçleri, uyumlu bir gelişme göstermişlerdir.

Ancak ortaya çıkan tekelleşme, üretim güçlerinin gelişmesini engeller, frenler ve mevcut üretim güçleri, kendine uygun üretim ilişkilerini, sosyalist üretim ilişkilerini talep eder. İşte, toplumsal sürecin önünü açan proletarya devrimleri, bu koşullarda, emperyalist çağda ortaya çıkmıştır. Bu, devrimin determinist yönüdür.

Ancak, diğer toplum biçimleri veya üretim biçimleri gibi, sosyalizm veya sosyalist üretim ilişkileri, kapitalizmin bağrından, doğrudan üretim ilişkileri olarak çıkmaz. Önceki üretim ilişkileri, bir önceki toplumun içinden sonraki toplum biçimine akar.

Örneğin, kapitalist üretim ilişkisi, feodalizmin bağrında yeni bir üretim ilişkisi olarak doğar, gelişir ve toplumsal sürece egemen olurken; burada ortaya çıkan politik devrim sosyal devrimi tamamlarken, bu süreç sosyalizm açısından tam tersi bir rota izler.

Bundan dolayı, sosyalizm aşamasında, zorunlu uygunluk yasası, şiddete dayalı bir devrimi tanımlar.

Proletarya ve müttefikleri, önce politik iktidarı ele geçirir; sosyal dönüşüm, daha ileri bir toplum, bu toplumun üretim ilişkileri, buna paralel biçimde örgütlenir. İşte bütün bunlar da, özellikle Leninizm'de ifadesini bulan devrimin öznel yanının, iradeci yanının önemini ortaya koyar.

Lenin, "her devrimin temel sorunu, iktidardır" der. Devrimin temel sorunu olan iktidar, devrim için vazgeçilmez bir öneme sahiptir; iktidarı hedeflemeyen bir devrim düşünülemez. Ancak, devrimin kendisi, tek başına iktidar da değildir. Devrim, bu temel sorundan, iktidar sorunundan yola çıkarak, daha ileri bir toplumun yaratılmasıdır.

İktidar savaşı, proletaryanın elinde, onun toplumsal sistemi olan sosyalizmle birlikte ele alınır. İktidar sorunu, devrimciler için vazgeçilmez bir olgudur. Ama Marksist olmak, daha ileri bir konumdur. Bu sorunu sosyalizm ekseninde ele alabilen devrimci, Marksist'tir.

"Proletaryanın yönetimi ele geçirebilmesi için, üretim ilişkileri ile üretici güçlerin arasındaki çelişkinin antagonizma kazanması, son hattına ulaşması gerekmektedir. Proletarya, daha doğrusu onun öncü müfrezesi, bu zıtlığı çözümlemek için devrimci sınıfları kendi saflarına çekerek, ileriye fırlar, karşı tarafın baskı ve cebrini devrimci şiddet ile bertaraf edip, eski devlet mekanizmasını parçalayarak, kendi politik hegemonyasını kurarak, kendi iktidarına uygun alt yapı düzenlemelerine geçerek, sınıfsız topluma kadar devrimi sürekli kılar." (B. Yazılar, Sf. 233)

"Marksist devrim anlayışı, sürekli ve kesintisiz bir ihtilal sürecini öngörmektedir. Devrim, halkın devrimci girişimiyle, -aşağıdan yukarıya- mevcut devlet cihazının parçalanarak, politik iktidarın ele geçirilmesi ve bu iktidar aracılığıyla, -yukarıdan aşağıya- daha ileri bir üretim düzeninin örgütlenmesidir." (B.Yazılar Sf, 234)

Devrimin bütünsel tanımı budur...

Bu tanım genel olarak, kapitalizmden sosyalizme geçişin ve Leninist sürekli devrimin tanımıdır. Ve bu tanımda iki tane dipnot vardır. Birinci dipnot: "Devrim kavramı, burada proletarya devrimi veya proletaryanın hegemonyasında demokratik devrim anlamında kullanılmaktadır" şeklindedir. İkinci dipnot da ise denir ki: "Sosyalist devrimde, proletarya diktatoryasını, demokratik devrimde ise, halk diktatoryasını kurar." (BY, Sf. 233)

Bu iki dipnot, bize; DHD'nin zorunlu bir durak olduğu ülkeleri de içine alan, bu devrimi de içeren bir tanımlamayı verir ve doğrudur. Proletaryanın hegemonyasındaki bir DHD, yine aynı işlevi yerine getirir. Yani mevcut devlet mekanizmasını parçalar, proletaryanın hegemonyasında halk iktidarı kurulur ve bu halk iktidarı daha ileri bir toplumu, önü sosyalizme açık bir toplumu örgütler. Daha ilk gününden itibaren bunun savaşımını verir.

Bu tanımlama, DHD'ni sosyalist devrime bağlar ve devrimi sürekli kılar.

Şimdi düşünelim... Eğer proletarya devrimciliği her koşulda sosyalist devrimi savunmak değilse, ki değildir; bu durumda, Lenin'in değil Troçki'nin proletarya devrimcisi olması gerekir.

Yukarıdaki tanımlama, devrimci demokrasiden tümden kopuşun resmidir. Çeyrek asır sonra, Mahir'i bütün gelişmelere ve O'nun tezlerinin yaşam içinde böylesine somut biçimde kanıtlanmasına rağmen anlamayanların ve büyük bir iftira kampanyası ile, Mahir'e ve parti çizgimize "devrimci demokrasi" yaftası asanların, bir çeyrek yüzyıla daha gereksinimleri olduğu açıktır.

Mahir, 'Tekel Öncesi Marksizm'de Devrim Teorisi'nin ana bölümünde (Sf 235 ile 236), Marks ve Engels'in devrim sorununu nasıl ele aldığının son derece doğru bir özetini verir.

Burada her şeyden önce, Marks ve Engels'in birbirine karışan kavramlarını ayrıştırır, tam bir netliğe kavuşturur. Devrim yapmanın doğru yorumlanması için zorunlu olan 'devrimci bunalımı', bütünsel bir biçimde ele alır; bunu kapitalizmin devrevi bunalımlarından ayırır. Sürekli bunalım ile sürekli devrim arasındaki bağı açığa çıkarır ve özellikle 1847-1848 devrimlerinde Almanya örneğinden yola çıkarak, Marksist Kesintisiz Devrim teorisinin

temellerini açıklar. Her cümlesi Marksist Devrim Teorisi açısından önemli olan bu anlayışı şöyle özetler:

"Dikkat edilecek olursa, Marks ve Engels'in sürekli devrim teorisi, dört ana unsuru ihtiva etmektedir:

1) Sürekli Devrim Teorisi, sürekli buhranlar teorisinin bir sonucudur. (Sürekli buhran, kesintisiz buhran değildir. Bu, kapitalizmin öldürücü buhranının zaman zaman kesilmesi, fakat yok olmaması demektir. Bir başka deyişle, kapitalizmin ölüm döşeğine girmesi, zaman zaman komadan çıkması, düzelmesi, ama döşekten kalkamamasıdır.)

2) Sürekli Devrim Teorisi; Avrupa Devriminin yakın olması düşüncesine dayanır.

3) Sürekli Devrim Teorisi, o zamana kadar burjuvazinin ordusu sayılan köylülerin, proletaryanın ordusunu teşkil etmesi düşüncesine dayanır. Bu teori, geniş köylü yığınlarının feodalizme karşı kanalize edilmesini öngörür. Bir başka deyişle Sürekli Devrim Teorisi, köylülerin devrimci potansiyelinin Marksist analizidir.

4) Marks ve Engels'in Sürekli Devrim Teorisi, Almanya'daki gecikmiş burjuva devrimine proletaryanın önderlik etmesini ve bu proletaryanın, Avrupa proletaryasının -özellikle Fransız proletaryasının- yardımıyla, durmaksızın, sosyalist devrime yönelmesi düşüncesine dayanır. " (BY, Sf. 248-249)

Marks ve Engels'in 1848-50 devrimler döneminin sonuçlarına ilişkin önemli saptamaları, uzun yıllar bir yana atıldı.

2. Enternasyonal Partileri, Marks ve Engels'in bir istisna olarak ele aldığı, İngiltere ve Amerika için bürokrasi ve militarizmin zayıf olmasından ve özellikle İngiltere'de güçlü bir proletaryanın varlığından kaynaklı, "barışçıl geçiş" tezini kural haline getirdi.

Böylece, devrim için çok ileri bir potansiyele sahip Avrupa proletaryası, devrimci önderlikten yoksun kaldı, 2. Enternasyonal'in "reform için" barışçıl mücadele tezleriyle, kapitalizmin saldırıları karşısında "en az direnme" politikası tavrı ile düzen sınırları içine çekildi...

Lenin, Marks ve Engels'in, Marksist devrim teorisini iyi kavradı. Marks ve Engels'in, son yıllarında Rusya Proletaryası için ileri sürdüğü görüşlere dayanarak onu geliştirdi.

Lenin, 20. Yüzyıl'ın başında, 1900'lü yıllarda, kendi düşünce sistemini kurmaya başladı. Ve 2. Enternasyonal partilerine, onların revizyonist tezlerine karşı çıktı.

Tarihin bir döneminde, özellikle Alman proletaryasının oynadığı önderlik rolünün, emperyalist dönemde, en zayıf halka olan Rusya'da, Rus proletaryasının eline geçtiğini gördü. Ve yüzyılın başından itibaren Marksist devrim teorisini geliştirdi. 2. Enternasyonal'in ünlü revizyonist "üretici güçler teorisi" ile hesaplaştı.

Lenin, dönemin, emperyalist çağın temel niteliklerini kavrayarak, sistemin zayıf halkasından koparılmasını ileri sürer. Barışçıl mücadele ile, "barışçıl geçiş" teorilerine prim vermez, yeni toplumun şiddet yolu ile kurulacağı ve özellikle de bunda proletaryanın mücadelesinin önemli olduğunu, köylülüğe proletaryanın önderlik edeceğini belirtir. Emperyalist çağda, bu

çağın temel özelliklerini, özellikle de eşitsiz ve dengesiz gelişim yasasını keşfeder; devrim teorisini bunun üzerine inşa eder.

EMPERYALİST DÖNEM MARKSİZMİNİN DEVRİM TEORİSİ bölümü (Sf. 257 ile 287), bu açıdan önemli bir incelemedir, analizdir.

1971 Nisan ayında yayınlanan Kesintisiz Devrim 1, Marksist devrim teorisinin evrimi ve köşe taşları açısından, her dönem başvuracağımız bir yapıttır, bu açıdan da TDH'ne önemli bir katkıdır. Devrim için savaşan her proleter devrimcinin bu broşürü özümlemesi gereklidir.

Ve Mahir, 1905 BDD öncesi, Leninist devrim perspektifini bir kez daha özetler:

"Bu perspektifin ayırdedici özelliklerini şu şekilde özetleyebiliriz:

1) Leninist Kesintisiz Devrim Teorisi, kapitalizmin can çekişme döneminin devrim teorisidir. Bu teori, sadece kapitalizmin genel bunalımının başlangıcındaki Çarlık Rusyası için değil, emperyalist kapitalist sürecin içine girmiş, dolayısıyla sömürge ve yarı sömürge olan bütün ülkeler için geçerlidir.

2) Leninist Sürekli Devrim Teorisi, Marks'ın sürekli devrim teorisinden daha da ileride köylülerin potansiyelinin devrime kanalize edilmesine dayanır. Bu teoriye göre, köylü ordusuna, emperyalist dönemde proletarya kumanda edebilir. Ve devrimi kesintisiz kılmak isteyen proletaryanın görevi, bu orduya kumanda etmektir.

3) Çarlık Rusyası gibi bir ülkede burjuva demokratik devrimin sosyalist devrime dönüştürülebilmesi için, iktidara gelmiş olan Avrupa proletaryasının yardımı şarttır." (BY,Sf. 269)

1905 BDD sürecinde, Leninist devrim teorisinden habersiz olanlar, bu üçüncü maddeye 'Troçkizm' diyebilirler. Keza Troçkizm, sürekli devrim tezini oluştururken, BDD tezini ve köylülüğün devrimci potansiyelini atlar ve sosyalist devrim için Avrupa proletaryasının iktidarını şart koşar. Ekim Devrimi ve tek ülkede sosyalizm gerçeği ise, bu tezi çürütür.

Şabloncu-mekaniklerin tersine, Lenin, 1905 döneminde, döneminin ve coğrafyasının devrim tezlerini savunmuştur. Mahir de, Lenin'in ileri sürdüğü tezleri, döneminin ve coğrafyasının özlü formülasyonları haline getirmiştir.

Burjuva demokratik devrim ve üç makale

Her şeyden önce 1905 Burjuva Demokratik Devrimi, "burjuva içeriğinden" bağımsız olarak, Lenin'in tanımıyla, "mücadele araçları itibarıyla proleter" bir devrimdir. Devrimin "mücadele araçları itibarıyla proleter" olması özelliği, 1905 devriminin yanı sıra, 1917 Şubat Devrimi'nin ve 1917 Ekim Sosyalist Devrimi'nin temel özelliğidir.

1905 Devrimi, yükselen kitle mücadelesinin kendiliğinden bir karakter gösterdiği, Bolşeviklerin, kitle hareketinin oldukça gerisinde olduğu koşullarda doğmuştur.

Papaz Gapon önderliğinde, son derece geri taleplerin ileri sürüldüğü ve bu yürüyüşün kanla bastırıldığı bir ortamda başlamıştır. Rusya'da, 1890-1905 döneminde, devrimin eğitici

özelliğine paralel olarak, bünyesinde taşıdığı potansiyel açığa çıkmış, ekonomik ve politik karakterli grevler yaygınlaşmıştır. Lenin, "devrim sırasında ekonomik ve politik grevlerin iç içe geçmesi son derece ilginçti" ve "Rus Devrimi dünya tarihinde, politik kitle grevinin korkunç büyük rol oynadığı ilk -elbette son olmayacak- büyük devrimidir." (Seçme Eserler C-3, Sf, 17) derken, tam da bu gerçeği ifade etmektedir.

Lenin'in ifadesi ile, 1905 Devrimi'nden önce, Rusya'da devrimci partiler, bir avuç insandan oluşuyordu. Yurt dışında basılan, ayda bir çıkan birkaç dergi ve bunun etrafında şekillenen, sayısı ancak yüzlerle ifade edilen yerel sempatizanlar vardı. Ancak, bütün bunların, "devrimin dingin süreçlerinde ve siyasal gelişme döneminde inanılmaz görünen bir hız ve derinlikte insanları eğittiği, tartışma götürmez bir gerçektir. Ve asıl önemli olan, devrimin, yalnızca önderleri değil, aynı zamanda yığınları da eğitmesidir." (İki Taktik, Sf.8)

Bundan dolayı, esas olarak kendiliğinden bir karaktere sahip olan 1905 devrim fırtınası, kısa zamanda tüm toplumu etkiledi. Atıl olan kesimleri devrime kattı. Son derece dar bir yapıya sahip olan Bolşevik Parti'nin bu temelde genişlemesine yol açtı, Lenin'in ifadesi ile, "yüzler aniden binler oldu, binler ise, iki-üç milyon proleterin önderi durumuna geldi."

Gelişme sadece şehirlerde ve proletarya sınıfı ile sınırlı kalmadı. En başta yoksul köylülüğü ve onun bir devamı olan Çarlık Ordusu'nu etkiledi. Dolayısıyla politik karakterli ilk köylü hareketi, bu dönemde ortaya çıktı. Çarlık Ordusu'nda da bir dizi ayaklanma oldu.

Elbette, tüm bunların öncelikle bir toplumsal-sınıfsal zemini vardır. Bu, açlık, yoksulluk, savaş, ülkeyi bir halklar hapishanesine dönüştüren sömürgecilik koşulları ve bütün bunlara karşı yükselen sınıf mücadelesidir.

Kazan kaynamaktadır. Ve bir devrim döneminde, kaynayan kazan ani bir ateşle taşmaktadır. Nispeten dingin olan kitle hareketi, bu dönemde ani sıçramalar yapmaktadır.

"Kitlelerin gerçek eğitimi hiçbir zaman, bizzat kitlelerin bağımsız politik ve özellikle de devrimci mücadelesinden ayrı ve onun dışında gerçekleşmez. Sömürülen sınıfı eğiten, güçlerini ölçmesine olanak sağlayan, ufkunu genişleten, yeteneklerini geliştiren, onu aydınlatan, iradesini çelikleştiren, ancak mücadeledir." (Lenin, S.Eserler-3 Sf. 17)

Kitlelerin doğrudan mücadele içinde eğitilmeleri sonucu ortaya çıkan gelişmeler, eski örgütlenmelerle yetinilmemesi ve yeni kitle örgütlerinin yaratılmasına yol açtı.

İşte, Sovyetler veya Konseyler, "Çılgın Yıl" olarak da tanımlanan 1905 Devrimi'nde doğdu. İşçi, asker, köylü sovyetleri, bu devrim döneminin, ayaklanma döneminin bir ürünü olarak ortaya çıktı.

Sovyetler, bir çok kentte, geçici devrimci hükümetin rolünü üstlendi. Bu anlamda iktidar organları işlevini gördü. Ancak bu dönemde Sovyetler, sadece iktidar organları işlevini yerine getirmedi, aynı zamanda, "ayaklanma organları" rolünü üstlendi. Lenin, "Rus Devrimi'nin özelliği tam da, sosyal içeriği itibarıyla burjuva demokratik, mücadele araçları itibarıyla ise proleter bir devrimdir" derken, son derece haklıdır.

Bu gelişmeler, Çar'ı yeni bir taktik benimsemeye zorladı. "Buligin Duması", işte bunun bir ifadesi olarak gündeme geldi. Tamamen, yükselen ve devrimi hedefleyen kitle mücadelesini boşa çıkarmaya hizmet eden, sınırlı sayıda insana oy hakkı tanıyan, işlevi yasama olmayan, istişare ile sınırlı olan "Buligin Duması", bir danışma meclisidir. İçeriği ve amacı Bolşeviklerce iyi kavranan bu aldatmaca, "boykot" tavrı ile geri püskürtüldü.

1905 yılının ilk ayında başlayan ve tüm yıla yayılan, adım adım büyüyen devrimin doruk noktası, Aralık ayında gerçekleşen Moskova Ayaklanması'dır. Dokuz gün süren ve yenilgi ile sonuçlanan bu ayaklanma, engin derslerle doludur. Lenin, bu dersleri özümledi, geliştirdi ve insanlığı Ekim Devrimi'ne taşıdı.

1905 Devrimi, yenilgi ile sonuçlandı ama muazzam etkileri oldu. Lenin'in sözleri ile her şeyden önce Avrupa devriminin "provası" oldu. Çin, İran ve diğer bazı ülkelerdeki burjuva demokratik hareketlerine ivme kazandırdı. 2. Enternasyonal oportünizminin tersine, 'barış' tezleri ile mücadeleyi engellemeye değil, "Çarlık Hükümeti ile sınıf bilinçli proletaryanın öncüsü arasında silahlı bir kati mücadeleye yol açtı." (a.g.e, Sf. 27)

1905 Devrimi, halkları "sermayenin boyunduruğundan ancak şiddetli savaşların ve özellikle de iç savaşların" kurtarabileceğini gösterdi.

Bu, özet bir tablodur, yeri geldikçe 1905 Devrimi'nin farklı yanlarını ele alacağız.

Lenin'in elinde gerçek kimliğine kavuşan Marksist-Leninist Devrim Teorisi'nin, 1905 koşullarında nasıl formüle edildiğini kavramak için, bu anlamda önemli olan ve Leninist Devrim Teorisi'nin formüle edildiği üç makaleyi inceleyelim.

Hemen belirtelim ki, bu dönemin ve devrim anlayışının zirvesi, "İKİ TAKTİK"tir. Programatik tezler açısından engin bir yapıt olan "İKİ TAKTİK" eserini, ayrı bir bölüm olarak ele alacağız.

Şimdi, 1905 sonlarında yazılan sözkonusu diğer üç makaleyi inceleyelim.

Birinci makale, "DEVRİMİN SAFHALARI, YÖNÜ VE TAKTİKLERİ"dir. Bu makale, 1905 sonu veya 1906 başlarında yazılmıştır ve toplam 6 tezden oluşmaktadır. Bu tezlerde Lenin, Rus Devrimi'nin içinde bulunduğu olası aşamaları ve geçmekle zorunlu olduğu aşamaları formüle eder.

Bu formüller, daha sonra Lenin tarafından, "RUSYA'NIN YENİLGİSİ VE DEVRİMCİ KRİZ", "BAZI TEZLER" ve "DEVRİMİN İKİ ÇİZGİSİ ÜZERİNE" adlı makalelerde yeniden ele alındı. Bu sözünü ettiğimiz üç makale de son derece önemlidir.

"DEVRİMİN SAFHALARI, YÖNÜ VE PERSPEKTİFLERİ" makalesinin 4. tezinde, proletarya ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğünü ele alır. "Köylü ayaklanması zafer kazanır, çiftlik beylerinin iktidarı kırılır" denilerek, BDD formüle edilir.

Altıncı tez ise şudur: "Proletarya artık sosyalist devrimin çıkarları doğrultusunda, demokratik devrimin kazanımlarının korunması için mücadele eder. Eğer Avrupa'nın sosyalist proletaryası Rus proletaryasının yanına gelmezse, bu mücadele tek başına Rus proletaryası için neredeyse umutsuz bir hale gelecek ve yenilgisi de tıpkı 1849-50 yıllarında Almanya

devrimci partisinin yenilgisi gibi ya da 1871 yılında Fransız Proletaryasının yenilgisi gibi kaçınılmaz olacaktır." (Seçme Eserler, Cilt-3, Sf. 126-127)

Anlaşılacağı gibi, burada, içte Rusya'da Burjuva Demokratik Devrimi' ne yönelme; dışta ise "Rus proletaryası artı Avrupa Proletaryası ile devrimi örgütlüyor". "İkinci zafer, Avrupa'da sosyalist devrim olacaktır" perspektifinde, sosyalist devrimin Avrupa proletaryasının desteği ile zafere taşınması vardır.

İkinci makale ile, 'SOSYAL-DEMOKRASİNİN KÖYLÜ HAREKETİYLE İLİŞKİSİ' makalesi ile devam edelim.

Bu makale, 1905 Eylül ayı içinde yazılmıştır ve Bolşeviklerin partisinin köylü hareketine yaklaşımını, yalın bir biçimde ele alır.

Her şeyden önce Bolşevik Parti, sınıfın, proletaryanın partisidir. Onun iradesini temsil eder. Bundan dolayı tüm sorunları, demokrasinin tüm sorunlarını, bu sınıfın bakış açısı ile ele alır. Bolşevikler, Rusya'da köylü sorununa da bu temelde yaklaşırlar.

Bolşevikler'in bu dönem, köylü ve toprak sorununa yaklaşımı, "topraklara el konması" ve bunun "devrimci köylü komitelerine" devredilmesidir. Bir köylü partisi olan Sosyalist Devrimciler, "toplumsallaştırma" ve "yeniden paylaşım" ilkesini savunurlar. Ama Lenin ve Bolşevikler, bu taleplere somut yanıt vermezler. Hemen belirtelim, Lenin politikada, elini kendi bağlamaz, "ertesi gün" köylülük katmanlarının sınıfsal tavır alışlarının ne yönde gelişeceğini bilmek zordur. Bunu, sadece ve sadece, zaman tayin edebilir.

"Gerçekten de, küçük burjuva sosyal devrimcilerden farklı olarak bizim için bugün ağırlık noktası, köylü ayaklanmalarının devrimci demokratik yanı ve kır proletaryasının bir sınıf partisi içinde ayrı örgütlenmesidir. Bugün sorunun özü "kara paylaşım" ya da ulusallaştırma projelerinde değil, eski düzenin köylülük tarafından devrimci tarzda yıkılmasının kavranmasında ve gerçekleşmesinde yatmaktadır. O nedenle sosyal devrimciler, "toplumsallaşma" da vb. ısrar ediyorlar. Biz ise, Devrimci Köylü Komitelerinde ısrar ediyoruz. Bunlar olmadan, diyoruz, bütün reformlar bir hiçtir." (Lenin, Seçme Eserler Sf.136-137)

"Köylü ayaklanmasına her biçimde yardım etmek zorundayız. Arazilerin zor alımına kadar. Fakat kesinlikle her türlü küçük burjuva projelere kadar değil... Köylü hareketini devrimci demokratik olduğu sürece ve ölçüde destekliyoruz. Gerici, anti-proleter yanı ortaya çıkar çıkmaz, onunla mücadele etmek için hazırlanıyoruz..." (Lenin a.g.e. Sf, 137)

Bolşeviklerin köylülük karşısındaki tavrı, böyle bir netlik taşır. Bir kez daha vurgularsak: "Kır proletaryasının bütün durumlarda ve her koşul altında bağımsız örgütlenmesi" ve "köylü hareketinin devrimci-demokratik içeriğinin tüm gerici katkılardan temizlenmesi"... (Lenin)

Lenin'in Sosyalist-Devrimcilerin programına mesafeli yaklaşmasının, yukarıda ifade ettiğimiz somut koşullarla, yani köylü ayaklanmalarının konumu ile yakın ilgisi olduğu açıktır. Ama sadece bununla sınırlı değildir, bu yaklaşımında, kesintisiz devrim anlayışına sahip olmak da, çok önemli bir yer tutar. Lenin, kitlelerin yaratıcı gücüne güvenmiştir, mücadeleyi bir okul olarak ele almıştır. Ve bunu tüm yaşamı boyunca içselleştirmiştir. Lenin'in tarzı, mücadeleden öğrenmek, ona göre biçimlendirilen somut taktik programlar benimsemektir.

Dolayısıyla, Lenin, köylü sorununda "yeniden dağılım"la elini bağlamaz, bunu "devrimci köylü komitelerine" bırakır. Ayrıca, biliniyor ki, 1917 Ekim Devrimi'nin hemen ertesinde bu silahı kendi eline almış, proletarya iktidarı için köylü sınıfının desteğini sağlamıştır. Bu da, Lenin'in yaratıcılığının ve politik esnekliğinin en güzel örneklerinden biridir.

Demokratik Devrimin hemen ertesinde, somut koşullar olabildiğince esnek olmayı gerektirir. Ama aynı zamanda, demokratik devrimin sosyalist devrime bağlanması, demokratik devrimin "ertesi günü" sosyalist devrime, proletaryanın bilinç ve örgütlenme derecesine göre belirlenecek programlar doğrultusunda sosyalist devrime geçmeyi emreder. Böylesi koşullarda, pekala "yeniden dağıtım" değil, kolektif çiftliklerde sosyalist uygulama gündeme gelebilir.

Lenin, bunu düşünür ve bundan dolayı, toprak sorununu "Devrimci Köylü Komitelerine" bırakır.

"... çünkü demokratik devrimden sonra derhal, gücümüz oranında, sınıf bilinçli ve örgütlü proletaryanın gücü oranında sosyalist devrime geçmeye başlayacağız. Biz, Kesintisiz Devrimden yanayız. Yarı yolda durmayacağız..." (a.g.e. Sf. 138)

Lenin'in bu yaklaşımının, Türkiye Devrimi açısından son derece öğretici olduğunu düşünüyor ve DHD'de, tarım programında, bunu önemsiyoruz. Rusya, Çin ve diğer devrimler ile Türkiye Devriminin karşılaştırılması, bu konuda bize önemli ipuçları vermektedir.

Üçüncü makale, 'KÜÇÜK BURJUVA SOSYALİZMİ VE PROLETARYA SOSYALİZMİ'dir.

Lenin bu makaleyi, 1905 Ekimi'nde Narodniklere karşı kaleme almıştır. Köylülüğün rolü, 1905 Devrimi'nde oldukça önemlidir. Hatta 1905 Devrimi'nin yenilgisinin en önemli nedenlerinden biri de budur: İşçi-köylü ittifakının kurulamaması... Narodnikler ve sosyalist devrimciler, özellikle kırsal alanda etkindirler. Ve bunlar, köylülüğü, küçük burjuva sosyalizmini temsil ederler.

Narodnikler, geleceğin insanı olarak köylülüğü görür. Marksistler ise, toplumsal evrimi çok net tanımlar, kapitalizmin gelişmesinin proletaryayı yarattığını bilir ve bundan dolayı, geleceğin insanı olarak işçiyi görür.

Narodnikler, köylü hareketine "sosyalist" nitelik yüklerler ve "köy komünü" ile sosyalizmi kurmayı hayal ederler. Marksizm ise, bu teze temelden karşıdır ve "köylü hareketi sosyalist değil, demokratik bir harekettir" diyerek taşları yerli yerine koyar.

Köylülük, demokratik devrimde zorunlu "refakatçidir". Ve asla, kapitalizme, meta üretimine, temelden karşı çıkmaz, feodal kalıntıların tasfiye edilmesini ister. Bundan dolayı, köylü hareketinin hedefi, "toprak ve özgürlüktür." (a.g.e. Sf. 144) Ve elbette, proletarya, köylülüğün bu hareketini destekler, onun "toprak ve özgürlük" talebine karşı çıkmaz, demokratik devrim sürecinde, onun devrimci enerjisinden yararlanarak, sosyalizmin koşullarını hazırlar.

Lenin, sözkonusu bu makalesinde, "demokratik" ve "sosyalist" görevleri şöyle açıklar:

"Sınıf bilinçli işçi, sosyalist mücadele uğruna demokratik mücadeleyi ya da demokratik mücadele uğruna sosyalist mücadeleyi unutabilir mi? Hayır! Sınıf bilinçli işçi kendisine, tam da bir mücadelenin diğeriyle ilişkisini iyi anladığı için 'sosyal demokrat' demektedir. O, sosyalizme demokrasi üzerinden, politik örgütler üzerinden gitmekten başka bir yol olmadığını bilir. O işte bu nedenle nihai hedefe, sosyalizme ulaşmak için, demokrasinin tam ve tutarlı biçimde gerçekleşmesini sağlamaya çalışır.

Demokratik mücadeleyle sosyalist mücadelenin koşulları neden aynı değildir? Çünkü işçilerin bu iki mücadelenin her birinde farklı müttefikleri olacaktır. İşçiler demokratik mücadeleyi, burjuvazinin bir kesimiyle, özellikle de küçük burjuvaziyle birlikte yürütürler, sosyalist mücadeleyi ise, burjuvazinin tamamına karşı yürüteceklerdir..." (a.g.e. Sf. 145)

Demokratik devrim ile sosyalist devrim arasındaki en önemli farklılık, her iki devrime önderlik eden proletaryanın, müttefiklerinin farklı olmasıdır.

Ve demokrasi mücadelesi okulunda eğitilmeyen proletarya, kendi öz devrimini, sosyalist devrimi yapamaz. Sosyalist devrim için, politik özgürlükler zorunlu bir duraktır.

Politik özgürlüklerden, demokrasi mücadelesinden "atlanarak" sosyalist devrime ulaşılamaz. Bir başka deyişle, proletarya devrimi "bir vuruşta", demokrasi mücadelesi atlanarak gerçekleştirilemez. Sosyalist devrime, politik özgürlükler üzerinden ulaşılır.

İşte, 1905 BDD sürecinde Lenin, kesintisiz devrimi böyle ele alır. Bu dönemin programatik çerçevesi olan, "İKİ TAKTİK" bu öngörüler, bu tezler üzerinde şekillenmiştir.(sürecek)

***

"Her devrimin temel sorunu iktidar sorunudur." (Lenin). Bu yalın gerçek, demokratik devrim ile sosyalist devrim arasındaki ilişkiyi de en çarpıcı biçimde açıklar. Demokratik devrim sonucu oluşan iktidarın sınıfsal bileşkesi ile sosyalist devrim sonucu oluşan iktidarın sınıfsal bileşkesi birbirinden farklıdır : bu farklılık, iki devrimi birbirinden ayıran en temel ölçüdür.

İKİ TAKTİK'ten, bu konuda iki alıntı yapalım.

Birinci alıntı, sosyalist devrime ilişkindir : "...Gerçekten de, sosyal demokrasi tarafından ' iktidarın ele geçirilmesi ', sosyalist devrimin ta kendisidir." (a.g.e. Sf:27)

İkinci alıntı ise, demokratik devrime ilişkindir: "Üstelik, iktidarın (kısmen, arazi, vb. olsa da) ele geçirilmesi" besbelli ki yalnızca sosyal demokratların ve yalnızca proletaryanın katılmasını öngörmez. Bu demokratik devrimde çıkarı olanın ve bu devrimde yer alanın tek başına proletarya olmadığı olgusundan çıkan bir sonuçtur..." (a.g.e. Sf: 90)

Her iki alıntının ortak paydası, iktidar sorunudur: anahtar budur. Konuya tekrar döneceğiz.

1905 devrimi BDD'dir ve "demokratik cumhuriyet" temel siyasal şiardır. Doğal olarak, bu devrimde çıkarı olan sınıf sadece proletarya değil, demokrasi ortak paydasında çıkarı olan tüm sınıf ve katmanların, başta köylüler olmak üzere, liberal burjuvaziye kadar olan tüm kesimlerin, bu devrimden çıkarı vardır. Bu ortak payda da buluşan sınıflar arasında, özelliklede işçi sınıfı ile köylülük arasında sağlam bir ittifak kurulmazsa devrim zafere

ulaşamaz. Ana yönelimi sosyalist devrime dönük olan, bunu da Avrupa proletaryası ile yani bir dünya devrimi perspektifi ile ele alınan demokratik devrimde, aynı zamanda iktidarı paylaşacak olan işçi-köylü ittifakı elzemdir. Lenin'in şu sözleri, bu gerçeği ifade eder, Rus BDD dünya devrimine bağlar...

"...Eğer cumhuriyet ve demokrasi uğruna savaşımımızda proletaryaya olduğu kadar, köylülüğe de dayanamamış olsaydık, 'iktidarı elde tutma' umudumuz olmazdı. Ama bu umudu taşıyorsak, devrimin Çarlık üzerindeki kesin zaferi bize böyle bir olasılığı sağlıyorsa, o zaman bunu belirtmeli, bunun gerçeğe dönüşmesi için çağrıda bulunmalı ve yalnızca devrimin Avrupa'ya taşınması olasılığı için değil, aynı zamanda devrimin orada olması amacıyla pratik sloganlar atmalıyız...." (a.g.e. Sf:97)

Lenin, "ulusal" bir devrimi değil, enternasyonali içselleştiren bir devrimi savunur. 1905 koşullarında Avrupa devrimi bir "olasılık" tan öte "amaç"tır. Elbette bu devrim, Marks ve Engels'te olduğu gibi, "toptan" bir devrim değil, aşamalı bir devrimdir. Lenin, mantığını şöyle kurar: Rusya'da BDD yapılmamıştır, proletaryanın önderliğinde BDD zorunludur. Bunun için beklenmemeli, devrim Rusya'dan başlamalı, Rus proletaryasının omuzlarında bu görev vardır. Rusya'da tutuşturulan kıvılcım Avrupa devrimini hızlandıracaktır. Avrupa'da "demokrasi ve cumhuriyet" sorunu başta olmak üzere. BDD tüm sorunları "tarihsel ve mantıksal" olarak geride kalmıştır ve Avrupa'da sosyalist devrim gündemdedir. İktidar olan Avrupa proletaryasının desteği ile Rusya'da proletarya sosyalist devrimi yapacak ve iktidar olacaktır işte, 1905 döneminde Lenin'in mantığı budur.

Elbette, bu mantık, örneğin, Troçki'nin aşamasız sürekli devrim anlayışı ile tamamen farklıdır.

1905 BDD döneminde formüle edilen, proletarya ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğü kavramına itirazlar vardır. İtirazın gerekçesi, proletarya ve köylülüğün/veya küçük burjuvazinin farklı sınıf olduklarından, bu demokratik diktatörlüğün "tek bir irade"yi oluşturmayacağıdır. Kaba bir yaklaşım, bu itirazın doğru olduğunu söyleyebilir. Ama, ayrıntılar önemlidir: 1905 döneminde, devrimin aşamasının içinden geçtiği süreci göz önünde bulundurursak, itirazların hiçte doğru olmadığı, kaba bir sosyalist devrim savunuculuğu olduğunu söyleyebiliriz. Demokrasi, sadece proletarya için değil, Lenin'in ifadesi ile "tüm halkın" uğruna mücadele ettiği bir siyasal taleptir. Bu ortak paydada, 1905 koşullarında Çarlık-Rusya'da, Çarlığın yıkılması ve "demokrasi ve cumhuriyet" talebi için mücadelede, "tek bir irade" mümkündür. Ancak, buna rağmen, doğada ve toplumda hareket yok olmuyor, sınıf mücadelesi ortadan kalkmıyor. Devam eden süreç, "tarihsel ve mantıksal" açıdan bir devrimi ve görevlerini geride bırakırken, yeni bir devrimi başlatır: bu durumda, demokrasi ortak paydasından oluşan "tek irade" bozulur, yeni bir irade şekillenir.

"... Bir tek irade' bir konu üzerinde sağlanırken bir başka konu üzerinde sağlanamayabilir. Sosyalizm sorunlarında ve sosyalizm için savaşımda birliğin bulunmayışı, demokrasi sorunlarında ve cumhuriyet için savaşımda, iradenin tekliğini engellemez. Bunu unutmak, demokratik devrimle sosyalist devrim arasındaki mantıksal ve tarihsel farklılığı unutmak demek olur. Bunu unutmak, demokratik devrimin tüm halkın devrimi olması özelliğini unutmak demek olur. Eğer bu devrim "tüm halkın" ise, bu demektir ki, bu devrimde tüm halkın gereksinmelerini ve istemlerini karşıladığı kadarıyla, kesin bir 'irade birliği' vardır.." (a.g.e. Sf:98)

Demokratik devrim ile sosyalist devrimin "mantıksal ve tarihsel farklılığı", her iki devrimin birbirinden tamamen koparılması, aralarında bir Çin seddinin olması anlamı çıkmaz. Burada bir zincirin iki halkası vardır, iki farklı aşama söz konusudur: her aşamanın irade birliği de bu anlamda farklıdır. Ancak, bir sürecin iki ayrı unsuru olan bu aşamalar ve demokratik görevler ile sosyalist görevler iç içedir. Sözü yine Lenin'e bırakalım.

"'Elbette, bugünkü tarihsel koşullarda, geçmişin unsurları, geleceğin unsurları ile iç içe girmişlerdir: iki yol kesişmektedir. 'Ücretli emeğin özel mülkiyete karşı savaşımı, otokrasi koşullarında da vardır: serflikte bile vardır. Ama bu, hiç de bizi gelişmenin belli başlı aşamaları arasındaki mantıksal ve tarihsel ayrımı yapmaktan alıkoyamaz. Hepimiz burjuva devrim ile sosyalist devrimi karşı karşıya', koruz: hepimiz ikisi arasındaki kesin kes bir ayrımın mutlak zorunluluğu konusunda direniriz: ama tarihin akışı içerisinde, bu iki devrimin tek tek özgün unsurlarının iç içe geçmiş oldukları yadsınabilir mi? Avrupa'da demokratik devrimler dönemi bir takım sosyalist hareketler ve sosyalizmi kurma yolundaki girişimlerle karşılaşmadı mı? Ve Avrupa'daki geleceğin sosyalist devrimi, demokrasi alanında geri bırakılmış olan bir sürü tamamlanmamış şeyi tamamlamak zorunda kalmayacak mıdır?" (a.g.e. Sf:99)

Bu sözler, Troçkist "aşamasız" sürekli devrime yanıt olduğu gibi, oportünizmin "Lenin iki taktik'te aşamalı devrimi savundu, Nisan tezlerinde bunu reddetti.." iddialarına da yanıttır. Lenin, BDD "tamamlanmasını" beklemez. Menşevikler ve 1917'de "eski Bolşevikler", Kamenev-Zinovey tamamlanmayı bekler. NİSAN TEZLERİ, bu "tamamlama" beklemeye yanıttır ama görüldüğü gibi, bunun kaynağı İKİ TAKTİK'tir. Lenin, Marksist yöntemi, diyalektik yöntemi kullanır: bundan demokratik devrim ile sosyalist devrimi "mantıksal ve tarihsel" açıdan ayrıştırır, ama her iki devrimin aynı süreçte görevlerinin iç içe olduğunu da bilir.

Peki, demokratik devrimin "geçmişi" ve "geleceği" nedir? 1905 BDD sürecinde bunu Lenin şöyle açıklar:

"... Dünyadaki her şey gibi proletaryanın ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğünün de bir geçmişi ve bir de geleceği vardır. Bunun geçmişi otokrasidir, serfliktir, monarşidir ve ayrıcalıklardır. Bu geçmişe karşı savaşımda, karşı devrimle savaşta proletaryanın ve köylülüğün "irade birliği" olanağı vardır. Çünkü burada çıkarların birliği vardır.

Geleceği ise özel mülkiyete karşı savaşımdır, ücretli işçilerin işverene karşı savaşımıdır, sosyalizm için savaşımdır. Burada irade birliği olanaksızdır. Burada önümüzdeki yol, otokrasiden cumhuriyete değil de, küçük burjuva demokratik cumhuriyetten sosyalizme doğru uzanır." (a.g.e. Sf:98-99)

Elbette, yukarıdaki sözler Çarlık Rusya'sını açıklar: ama burada önemli olan, mantıktır, ruhtur, lafız değil...

Burada bir not düşelim... DHD zorunlu bir durak olduğu ülkemizde, bu devrimin geçmişinde "feodalizm-monarşi" vb. aramak hayaldir. Bizde, gericiliğin, ayrıcalığın kaynağı, feodalizm-monarşi vb. değil, oligarşidir. Bu anlamda, sınıfsal mücadelenin önemine paralel, DHD, elbette, tamamlanmayan BDD görevlerini yerine getirir, ama kendini bununla sınırlamaz, sosyalist devrimin görevlerini de sarılır. Lenin, proletarya ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğü için "geçici sosyalist amaç.." (Sf:100) tanımı yapar: bu bizde çok daha kalın

çizgidedir. Demokratik devrimin "özgün unsurları" ile sosyalist devrimin "özgün unsurları" örneğin, 1905 BDD ile kıyaslanırsa çok daha iç içedir, tek bir sürecin iki yanını oluştururlar. Ancak, buna rağmen "tarihsel ve mantıksal" açıdan DHD ile sosyalist devrim farklıdır, aynı sürecin, iç içe geçmiş görevlerin birbirine kesintisiz biçimde izlemesidir.

Devam edelim...

Lenin, "Rus otokrasisine karşı savaşımın son bulacağı ve Rusya'da demokratik devrim döneminin geçmişte kalacağı bir zaman gelecektir..." derken, Almanya örneğinden hareket eder "...1898'in Alman sosyal demokratlarının cumhuriyet sorununa özel bir ağırlık vermiş olması oldukça doğaldı ve bu ne bir şaşkınlığa ve ne de bir suçlamaya neden olabilir. Ama 1848'de cumhuriyet sorununu arka plana iten bir Alman sosyal demokratı düpedüz bir devrim haini olurdu." (a.g.e Sf:100)

Dahası, Marks ve Engels'i inceleyen Lenin, Alman devriminin dört önemli sonucunu çıkarır (a.g.e. Sf: l62-l63) ve ekler: "somut ulusal özellikler akılda tutulduğunda ve feodalizmin yerine serflik konulduğunda, bütün bu önermeler eksiksiz olarak 1905 Rusya'sına uygulanabilir..." (a.g.e. Sf:163)

Leninist kesintisiz devrim anlayışında Alman devrimi özel ve önemli bir yer tutar. Alman devriminden çıkan sonuçlar: Alman burjuvazisini demokrasiye ve köylülere ihanet ettiği, demokratik devrimin kesin sonuçlanması için özgür köylülük yaratılmalıdır, köylüler burjuvazinin en doğal müttefikidir ve feodalizmin bu temelde tasfiyesi sosyalist devrim değildir.

Dikkat edilirse, köylülüğün rolü önemlidir. Leninist devrim teorisinin en önemli özelliği de budur: yani, burjuvazinin yedeği alan köylülüğün, demokratik devrimde önderliği ele geçiren proletaryanın yedeği olmasıdır. Proletarya devrimi zafere taşıması için, köylülüğün devrimci enerjisinden sonuna kadar yararlanacaktır. Leninist kesintisiz devrim anlayışının en önemli köşe taşı budur"

Elbette, devrimde köylülüğün rolü soyut değil somuttur. Köylülük ile burjuvazi arasında ciddi farklar vardır ve bu toplumsal kesim, köylülük, ekonomik-siyasal çıkarları gereği demokratik devrime katılır. "Soyut gerçek diye bir şey yoktur. Gerçek her zaman somuttur." (Lenin)

Lenin, İKİ TAKTİK'te, 1905 Çarlık Rusya'sı koşullarında, bu toplumun sınıfsal panoramasını çıkarır, sınıfları mevzilendirir ve bunda, demokratik devrimde, köylülüğe özel rol biçer. Devrim köylü sınıflara dayanarak zafere ulaşacaktır.

BDD hedefi: Çarlıktır, otokrasidir: "Devrime karşı birleşenler, otokrasidir, saraydır, polistir, bürokrasidir, ordudur ve bir avuç aristokrasidir." (a.g.e. Sf: 116)

BDD'de burjuvazi hedef değildir ama ittifakta değildir. Burjuvazi, BDD'de rol oynamak, hatta önderliği ele geçirmek ister: ama sınıfsal konumundan, tutarsızlığından bu rolü sonuna kadar götüremez. "Burjuvazi, dar, bencil çıkarları karşılanır karşılanmaz, tutarlı demokrasiye 'yüz çevirir çevirmez' (ve bunu daha şimdiden yapmaktadır.) yığınlar halinde, kaçınılmaz olarak karşı-devrime, otokrasiye yönelecektir, devrime ve halka karşı dönecektir." (a.g.e. Sf:116-117)

Köylülük, sınıf olarak burjuvaziden farklıdır ve BDD'de aktif rol oynar."Ne var ki, köylülüğün kararsızlığı burjuvazinin kararsızlığından temelden ayrıdır, çünkü bugün köylülük özel mülkiyetin başlıca biçimlerinden biri olan malikhane topraklarına el konması durumunda olduğu gibi özel mülkiyetin mutlak korunmasına pek ilgi duymaz. Böylece sosyalist olmayan, ya da küçük burjuva olmaktan çıkmayan köylülük, demokratik devrimin yürekten ve en radikal yanlısı olabilme yetisine sahiptir..." (a.g.e. Sf:117)

Neden, köylülük demokratik devrimde bu rolü oynar? Sınıfsal çıkarından, hem "tarımsal reformlar kapsamı içine giren her şeyi verebilir" (a.g.e Sf:117), hem de "proletaryaya karşı savaşım verirken bile, köylülük demokrasiye gereksinim duyar." (a.g.e. Sf: 118)

Tüm bunlar bizi, sosyalist devrim ile demokratik devrim arasındaki ilişkiyi veren, ünlü formüle ulaştırır. Aktaralım:

"Proletarya, kuvvet yoluyla otokrasiyi ezmek ve burjuvazinin tutarsızlığını etkisiz hale getirmek için köylü yığınlarıyla ittifak kurarak demokratik devrimi sonuna kadar götürmelidir. Proletarya, kuvvet yoluyla burjuvazinin direncini kırabilmek için, köylülüğün ve küçük burjuvazinin kararsızlığını etkisiz hale getirmek için, halkın yarı-proleter unsurlarıyla ittifak kurarak sosyalist devrimi başarmalıdır..." (a.g.e. Sf:119-120)

İşte, demokratik devrim ile sosyalist devrim arasındaki doğru bir denklemi kuran ve her koşulda anahtar rolüne sahip olan formül budur. Her iki devrime önderlik eden proletaryanın, her iki devrim sürecinde birlikte yürüyeceği sınıf bileşkesi farklıdır, bu aynı zamanda, her iki devrimin iktidar bileşkesini açıklamaktadır.

Özetle, Lenin, İKİ TAKTİK eserinde, 1905 BDD sürecinde, Leninist kesintisiz devrim teorisini, yukarıda ele aldığımız biçimde kurmaktadır.

İKİ TAKTİK, bu açıdan, "üzerinden atlanamayan" hiç "eskimeyen" temel bir yapıttır. Ancak, Marksizm adına dogmatizm benimsenirse, "soyut gerçek diye bir şey yoktur. gerçek her zaman somuttur." (Lenin) ilkesi bir yana bırakılırsa, somut koşulların ortaya çıkardığı olgular, tam bir bilimsel yöntemle dikkate alınmazsa, 1917 BDD sonrası, NİSAN TEZLERİ'nde Lenin'in başına gelen, Lenin adına tüm Leninistlerin başına gelebilir, geliyor da. Hatta, 1917 Nisan sonrası, "eski bolşevik"ler olarak tanımlanan, dogmatikler, sadece Rus devrimi ile sınırlı olmadığı söylenebilir; Mao'nun "Yeni Demokratik devrimi" bu dogmanın Çin devriminde aldığı biçimdir. "ülkemizde otuz yıldır,bu dogmatik mantıklar, bir biçimde varlığını korur.

Tekrar, Mahir'e, KESİNTİSİZ DEVRİM'e dönelim; ve kaldığımız yerden devam edelim...

VI. BÖLÜM

E- MAHİR VE İKİ TAKTİK

Mahir, KESİNTİSİZ DEVRİM (1)'de, Lenin'in ve özellikle İKİ TAKTİK eserinin

önemini çok net kavramıştır. Bundan dolayı, İKİ TAKTİK için özel bir bölüm, 1905 DEVRİMİ VE LENİN'in ÖNGÖRDÜĞÜ DEMOKRATİK HALK DEVRİMİ (BY: Sf:75 ile 281) bölümünü ayırmıştır.

Bu bölüm, Leninist devrim teorisinin köşe taşları ve Rus devriminin izlediği rota açısından son derece önemli ve özet bilgileri içerir: dahası, bu temelde dogmatiklerle, H. Kıvılcımlı ve M. Belli ile Mahir hesaplaşır.

Mahir, bir kez daha Leninist kesintisiz devrimin temel unsurlarını İKİ TAKTİK'e dayandırarak özetler:

"1) Emperyalist düzende, tarihi ileriye götüren lokomotif proletaryadır. Bu yüzden Rus liberal burjuvazisi, artık tarihi kaçırmıştır. Burjuva devriminin önderi, sonuna kadar tek devrimci sınıf olan proletaryadır." (Bütün Yazılar, Sf:275)

Bunu, İKİ TAKTİK'den yaptığı alıntı ile destekler.

"2) Demokratik halk devriminin temel güçleri işçiler, köylüler ve şehir küçük burjuvazisidir." (a.g.e. Sf:275)

Bunu, yine İKİ TAKTİK'ten yaptığı alıntı ile destekler.

"3) Devrimci temel güç birliği işçi-köylü ittifakıdır." (a.g.e. Sf:276)

Ve, yine bunu Lenin'den yaptığı alıntılarla destekler.

Tüm bunlar, dönemin en canlı tartışması ile birleşir.Yani, Rus devriminin rotası nedir? devrimde sınıflar nasıl mevzilenmiştir? DEVRİM ŞEHİRDEN KIRA DOĞRU BİR ROTA TAKİP EDECEKTiR, alt başlığı (Sf:277) bu sorunun yanıtıdır. KURULACAK OLAN İKTİDAR TEMEL GÜÇLERİN İKTİDARI OLACAKTIR: İŞÇİ VE KÖYLÜ DEVRİMCİ DİKTATORYASI " (Sf :278) alt başlığı ise, demokratik devrim sonrası, Çarlık üzerinde kesin zaferin garantisi olan iktidarın niteliğini, Lenin tarafından 1905 BDD'de geliştirilen, "Proletarya ve Köylülüğün Devrimci Demokratik Diktatörlüğü" kavramını ele alır.

Bu dönemde, Lenin'e ve onun temel eseri olan İKİ TAKTİK'e dogmatik yaklaşanlar hiçte az değildir. Eğer bunlarla sağlıklı bir hesaplaşma yapılamazsa, Marksist yöntem ustaca kullanılamazsa, dogmatizmin zincirleri ile eller bağlanmış olur.

Mahir, kendi elini kendi bağlamaz: bundan dogmatizmle hep mesafelidir, onun tam karşısında yerini alır. Konuya ilişkin şu sözler dogmatizmle mesafeyi gösterdiği gibi, somut bir gerçeği de ifade etmektedir.

"Oysa Marksist-Leninist kesintisiz devrim teorisi, İKİ TAKTİK'teki formülasyonundan günümüze kadar hayatın çeşitli değişiklikleri karşısında değişmiş, yeni deneylerden zenginleşip derinleşmiştir. İçinde bulunduğumuz dönem, kapitalizmin bunalımının başlangıç dönemi değildir. Türkiye'de Çarlık Rusya'sı gibi dünyanın 5-6 büyük sömürgeci ülkesinden bir tanesi değil, tam tersine emperyalizmin işgali altında bir yarı-sömürgedir.

Marksist-Leninist sürekli devrim teorisini, İKİ TAKTİK'teki formülasyonla sınırlandırıp dondurmak, onu her dönem için geçerli evrensel bir model olarak alıp, ülkenin sınıfsal orjinalitesine uygulamaya kalkmak (...) kişiyi sağ sapma içine sokar" (B.Yaz: Sf: 280)

Gerçeklerde budur… 1905 BDD'de Çarlık Rusya'sında "siyasal hedef olan Demokratik Cumhuriyet" her ülkede, her koşulda temel siyasal hedef olamaz. 1905 BDD sürecinde savunulan kapitalizmin özgür gelişimi her koşulda savunulamaz. Eğer, somut gerçekler dikkate alınmazsa, "eski formüller" ile yetinilirse, bizzat Ekim Devrimi döneminde olduğu gibi, BDD "tamamlanması" beklenirse, bir devrim koşullarında kapitalizmin özgür gelişimi savunulursa, buna paralel proletaryanın güçleneceği ütopyasına saplanılırsa, tıpkı Kamenev ve Zinovyev'in yaptığı gibi, kişi sağ sapma içinde olur, hatta, yeni bir çağ açan Ekim sosyalist devrimine karşı burjuva saflara kişi sürüklenir.

Devrimci teori olmadan devrimci pratik olmaz ama devrimci pratik ile doğrulanmayan devrimci teori soyuttur. Sınıf savaşımı içinde biçim alan devrimci pratik, bir çok açıdan devrimci teori için zengin sonuçlar çıkarır, böylece devrimci teorinin yaşamın canlı pratiğini sürekli aydınlatması sağlanır. Devrimci pratik, dünyayı değiştirme eylemidir ve bununda en önemli aygıtı, proletarya için, proletaryanın en yüksek örgüt biçimi olan proletarya partisidir.

Farklı devrim anlayışına sahip olanların farklı örgüt/parti anlayışına ulaşacakları açıktır veya tam tersi, farklı örgüt/parti anlayışı farklı devrim anlayışına yol açar, onu temsil eder. "Dünyayı ayrı yorumlayanların, değiştirme araçlarının da ayrı olacağı açıktır" (M. Çayan)

1905 BDD sürecinde, Bolşevik partinin devrim anlayışı ile menşevik partinin

devrim anlayışı, bu temelde taktikleri temelden farklıdır. Bu doğaldır çünkü, her iki kanat, Rus devrimini Jakoben/Bolşevik kanadı ile Jironden/Menşevik kanada farklı sınıfların özlem ve taleplerini yansıtmaktadır. Ve biliniyor RSDİP içinde, bolşevik-menşevik ayrışması, 2. parti kongresinde, 1903 yılında yaşanmıştır. 1905 BDD bu ayrışmanın tozu dumanı içinde ortaya çıkmıştır. Bu açıdan, 1905 BDD ele alınırken, bu tarihsel ayrışmayı bir yana atmak, soruna eksik yaklaşmaktır.

Biz, bu çalışmamızda bu ayrışmanın, 1903 yılında yaşanan, ama uluslararası bir boyutu olan, tüm Rus devrimi tarihinde izleri olan bu ayrışmanın, bolşevik-menşevik ayrışmasının tüm yanlarını ele almayacağız. 2. parti kongresi öncesi "birleşmek için ayrışmak" anlayışından hareketle, bütünsellikten uzak bir tablo gösteren partiyi bütünsel bir noktaya getirmek için Lenin, "Ne Yapmalı"yı (1902)'de kaleme alır bu eser 2. kongrede etraflıca tartışılır. Ancak, buna rağmen 2. kongrede ayrışma kaçınılmaz olur; Lenin, bunu "Bir Adım İleri İki Adım Geri" (1904'de) eserinde etraflıca inceler. Bu açıdan her iki eser, sadece bir dönemi açıklamakla kalmaz, aynı zamanda, Leninist parti anlayışının temellerini atar; ve tam bu noktada bize önemli bir miras oluştururlar. Leninist parti için, böyle bir partinin bütünlüğü için, her iki eser vazgeçilmez bir öneme sahiptirler: her bir Devrimci Kurtuluşçu bunları devrim kavgasında özümlemek zorundadır. Bu notu düşerek devam edelim.

Mahir, devrim anlayışı ile örgüt/parti anlayışı arasındaki kopmaz bağı çok net gördüğünden, bu dönem için, ayrıca, "Ne Yapmalı" ve "Bir Adım ileri İki Adım Geri" eserlerine dayanarak, bu ayrışmayı incelemiştir. "BOLŞEVİKLERİN VE MENŞEVİKLERİN PARTİ ANLAYIŞLARINDAN NE KADAR BÜYÜK" alt bölümü (B.Yaz: Sf:270 ile 275) buna ayrılmıştır.

Ancak, daha da önemli yan var. Mahir'in yönü geleceğe, değiştirme eylemine yöneliktir. Bundan, onun yaptığı, sadece, bu dönemin iki temel anlayışını ele almak değil, bundan devrim için, attığı adımlar için sonuç/ders çıkarmaktır"

Mahir, Leninizm'in ruhunu yakalamıştır, ona sıkı sıkı sarılır. Burada bir dönemi incelerken, Marksist yöntemi ustaca kullanır, ve ihtilalci sonuçlar çıkarır ve bunu ayakları havada, kuru sözcüklerle değil, nesnel-somut olgulara dayandırır. Marks ve Engelsin devrim teorisi için, "ekonomik ve sosyal determinist yön, volantirist yöne nazaran daha ağır basar" sonucunu çıkarır, bu doğrudur. Emperyalist dönemin Marksizmi olan Leninizm için ise, "Leninist teori ise, politikanın, ekonomiye oranla belirleyiciliği ağır basmaktadır. Yani ihtilalci inisiyatif temeldirler ve oportünizmin çarpıtmasını sanki önceden görür ve ekler: "Temel olması tek başına belirlemesi demek değildir." (Bütün Yazılar Sf:271)

Mahir, bir noktada durmaz, o devrimci teorinin gitmesi gereken en son noktaya kadar, yaşamla bağlar kurarak götürür. "Teori gridir, ama yaşam ağacı hep yeşildir" (Lenin) Dünya devrim pratiği, Ekim Devrimi ile birlikte, hızla doğuya kaymaktadır. Marks ve Engels döneminde, Almanya, İngiltere vb. ülkelere gözler çevrilirken, şimdi gözler doğuya, Çin'e, Hindistan'a vb. ülkelere çevrilmiştir. Ve, devrim doğuya, sömürge ve bağımlı ülkelere kaydıkça, özellikle köylü sınıfların rolü buna paralel artmakta, devrim, bir ayaklanma ile değil, uzun süreli bir silahlı savaşımla zafere ulaşmaktadır" Buradan, uzun süreli bir halk savaşından bir sonuç çıkarmak gerekirse, konuya paralel olarak o da şudur; "devrim teorisinde volantirist yönde daha ağır basan (Bütün Yazılar Sf:272/5-no'lu dipnot)

Mahir'in Leninizm adına çıkardığı sonuç budur, devrimin volantirist yanı, ihtilalci yanı ön plandadır.

Mahir'i Mahir yapan, THKP-C'yi özgün ve önemli yapan da budur. Ve oportünizm tüm oklarını Mahir'e, parti çizgimize çevirmesi de bundandır.

Devrimin ihtilalci inisiyatifi, en somut biçimde, Leninist partide cisimleşir. Ve bu örgüt yatay-amorf-demokratik-kitle-muhalefet örgütü değil, demokratik-merkeziyetçilik ilkesi üzerinde yükselen savaş örgütüdür. Mahir, bu örgütün/partinin karakterini çok net kavrar ve şu doğru tanımı yapar; "Bu örgüt yarı-askeri nitelikte olan bir örgüttür. Yani, demokratik-merkeziyetçilik ilkesinde demokratik yan değil de, merkeziyetçi yanı ağır basmaktadır." (Bütün Yazılar Sf:272)

Ama, bu sözlerin devamında, bu nitelikteki bir örgütün/partinin "burjuva demokrasisi olmayan bütün ülkeler için geçerlidir" (Bütün Yazılar Sf :272) diyerek, Leninist parti modelinin kapsamını daraltmıştır: bu anlamda da, böylesi bir sonuca ulaşması yanlıştır. Yani, Leninist parti anlayışı, devrimin volantirist yanının ön planda olduğu gerçeği ile sıkı sıkıya bağlıdır ama, bunun "burjuva demokrasisinin olup" veya "olmaması" ile bir ilgisi yoktur. Burjuva demokrasisi olan ülkelerde, devrimin determinist yanının ağır basacağı, burjuva demokrasisinin olmadığı ülkelerde ise, ihtilalci inisiyatifin ağır basacağı elbet doğru değildir. Devrim doğuya, sömürge ve bağımlı ülkelere kaydıkça, ihtilalci inisiyatifin önem kazanacağı açıktır ama bu Leninist bir partinin en temel ilkesi olan demokratik-merkeziyetçiliğin burjuva demokrasisi olan ülkeler için "geçersiz" olduğu sonucunu doğurmaz.

Leninizm: volantirizmdir, iradeciliktir, ihtilalciliktir ve Leninist parti bunun cisimleştiği canlı bir organizmadır. Emperyalizm, tüm dünya çapında devrimin nesnel koşullarını yaratır; bu anlamda, devrimin volantirist yanı, tüm dünyada ön plandadır. Ve Leninist partide, bunun bir ifadesi olarak, "burjuva demokrasisi olan" veya "olmayan" ülke ayırımı yapmaksızın tüm ülkeler için, tüm ülkelerin proletaryasını kurtuluşa taşıyan bir niteliğe sahiptir. Elbette, devrim farklı ülkelerde farklı bir yol izleyecektir, İleri kapitalist ülke devrimleri ile sömürge ve bağımlı ülke devrimleri birbirinden farklıdır. "Zaten, Leninizm, her ülke için geçerli bir devrim reçetesini öngörmez, o somut koşulların somut tahlili sonucu, farklı biçimlerin yaşanacağını söyler."

Mahir'in bu yanlış? sonucu ile daha önce ele aldığımız "proletaryanın siyasi kitle partisi" kavramını birlikte düşünürsek ileri kapitalist ülkeler için P.Lüksembourgcu bir anlayış, geri bırakılmış ülkeler için Leninist bir anlayış sonucu veya yorumu pekala mümkündür. Ama bu doğru değildir"

Leninizm ve Leninist parti anlayışı, tüm ülkeler için geçerlidir, proletaryanın, dünyayı değiştirmede en önemli silahıdır.

F- SAVAŞ YILLARI VE DEVRİM TEORİSİ

Öncelikle ifade edelim, savaş yıllarında Lenin'in kaleme aldığı makale ve yazılar, kesintisiz devrim açısından son derece önemlidir. "AVRUPA BİRLEŞİK DEVLETLERİ ÜZERİNE", "PROLETARYA DEVRİMİNİN ASGARİ GÖREVLERİ", "SOSYALİST DEVRİM VE ULUSLARIN KENDİ KADERİNİ TAYİN HAKKI", "MARKSİZMİN BİR KARİKATÜRÜ VE EMPERYALİST EKONOMİZM" çalışmaları özel olarak anılması gerekir...

Ancak, biz, daha öncede işaret ettiğimiz gibi Leninist devrim teorisinin temellerini oluşturan, 1915 yılına ait üç makaleyi öncelikle ele alacağız: bunlar, "RUSYA'NIN YENİLGİSİ VE DEVRİMCİ KRİZ", "BAZI TEZLERİ" ve "DEVRİMİN İKİ ÇİZGİSİ ÜZERİNE"dir.

İnceleyelim.

RUSYA'NIN YENİLGİSİ VE DEVRİMİ KRİZ, birinci Emperyalist paylaşım savaşı koşullarında, bu savaşın yarattığı "devrimci kriz" koşullarında yazılan bir makaledir: burada Rus proletaryasının görevleri ve bunun dünya devrimi perspektifi ile özellikle Avrupa proletaryası ile ilişkisini ele alır.

Biliniyor, devrim, ancak bu toplumsal eylemin maddi koşullarının olgunlaşması ile mümkündür: bundan, toplumsal bir devrim için, toplumsal alt-üst oluşun koşullarının, yani devrimci bir krizin oluşması zorunludur. Ve, bir emperyalist paylaşım savaşı, bu devrimci krizin tüm koşullarını yaratıyor. Ancak devrim için, böylesi bir devrimci krizin olması, sorunun bir yanıdır: ve emperyalist paylaşım savaşı içinde, bu nesnel olguyu bir çok kesim tespit edebilir. Marksizm, bu tespitle yetinemez; daha ileri ve somut görevleri önüne amaç olarak koyar. "Rusya'da devrimci krizin varlığını artık herkes görüyor. Fakat onun anlamını ve bundan çıkan proletaryanın görevlerini herkes doğru anlamıyor..." (Lenin). Ve, ekliyor Lenin, "Tarih tekerrür gibi: 1905'te olduğu gibi..."

1905 döneminde, "İKİ TAKTİK" ve diğer yazılarında Lenin'e dayanarak konuyu incelemiştik. Burjuva demokratik devrimini yapmamış bir ülkede, Çarlık Rusya'sında, bir devrimci kriz döneminde, Japon-Rus savaşı döneminde, proletarya BDD görevlerini omuzlar ve devrimi sürekli kılar. Ancak, bu BDD, Avrupa'da gündemde olan sosyalist devrimi ateşler; iktidarı ele alan Avrupa proletaryasının yardımıyla Rusya'da sosyalist devrim tamamlanır-işte 1905 BDD sürecini de Leninist devrim formülü budur.

Hemen belirtelim. 1905 BDD süreci ile 1915 Paylaşım Savaşı koşulları elbet aynı değildir. Rusya için, her iki dönemde de savaş söz konusudur, ama Emperyalist paylaşım savaşı, tüm Avrupa'yı sarmıştır. Bu anlamda da, devrimci kriz, tüm Avrupa'da, dünyada nesnel olarak mevcuttur. Savaş, kitlelerin demokratik taleplerini büyütmüş: savaş, açlık, yıkım vb. devrimin koşullarını oluştururken, kitlelerde demokratik esinler uyandırmıştır. Bu, 1905'le kıyaslanırsa, 1915'li yıllarda, Avrupa'da devrimci dalganın büyümesine yol açmış, özellikle Alman devrimi başta olmak üzere, Macar vb. devrimler büyük bir gelişim içindedir. Ancak, bu gelişimin önünde, en önemli engel, 2.Enternasyonal'de ifadesini bulan oportünizmdir; bunun sosyal-şovenizmle bütünleşmesidir. Devrimci gelişme, Avrupa ile sınırlı değildir. 1905 BDD rüzgarı Asya toplumlarına sıçramış Çin, İran, Türkiye, Hindistan vb. ülkelerde burjuva demokratik hareketler yeni kanallar açmıştır.

İşte bu ortamda, tıpkı 1905'te olduğu gibi, Lenin, devrim anlayışını iki temel noktada toplamıştır. Nedir bu; Rusya için sosyalist devrimin "önsözü" olan BDD ve Avrupa için ise sosyalist devrim. Devrimci kriz, her iki devrimi, Rusya'da BDD'ni, Avrupa'da ise sosyalist devrimi harmanlayacak, birbirine destek sunacak, birbirini besleyecektir"

"... Emperyalist savaş Rusya'daki devrimci krizi, burjuva demokratik devrim temelindeki krizi, Batı'da gelişen proleter, sosyalist devrimle birleştirmiştir. Bu bağ öylesine dolaysızdır ki, şu ya da bu ülkede devrimci görevlerin hiçbir tekil çözümü mümkün değildir: Rusya'da burjuva-demokratik devrim bugün artık Batı'daki sosyalist devrimin sadece önsözü değil, aynı zamanda ayrılmaz bir bileşenidir". "(Lenin, S. Eserler-5:Sf: 161)

1915'te, bir Emperyalist paylaşım savaşı koşullarında, Lenin'in ifadesi ile, "görevin ikinci bölümü", yani Rusya'da BDD yükseltilmesi ve böylece Avrupa'da proleter devrimin ateşlenmesi güncel görev haline geldi.

"Yaşam öğretiyor, diyor Lenin, yaşam, Rusya'nın yenilgisinden geçerek Rusya'da devrime gidiyor ve bu devrimden geçerek, bu devrimle bağıntılı olarak Avrupa'da iç savaşa gidiyor. Yaşam bu yolu tuttu..." (S. Eserler-5: Sf:164)

Elbette böylesi bir koşulda, devrim dalgasının yükseldiği koşulda görevleri çok net ele almak gerek. Oportünizm ve sosyal şovenizm devrimin önünde en ciddi engeldir. Bundan dolayı, oportünizme ve sosyal şovenizme karşı mücadele vermek bir zorunluluktur: "bu mücadele olmadan kitlelerin devrimci bilincini geliştirmek imkansızdır." (Lenin) Bunun yanı sıra, kitle mücadelesinin önünü açmak için, net somut şiarları benimsemek, kitleleri bu şiarlar etrafından örgütlemek gereklidir. Yani, "devrimin net şiarlarıyla" örneğin, "monarşinin yıkılması, Cumhuriyetin kurulması, büyük toprak mülkiyetine el konması ve sekiz saatlik iş günü.." (Lenin) şiarlarını, BDD şiarlarını ileri sürmek, bunun etrafında kitleleri örgütlemek."

RUSYA'NIN YENİLGİSİ VE DEVRİMCİ KRİZ makalesinde, Lenin, sorunu, 1915 yılında böyle ele alır.

BAZI TEZLER, aynı perspektifle kaleme alınmıştır, ve dönemin devrim anlayışını somutladığından önemlidir.

Hemen belirtelim, BAZI TEZLER, daha önce incelediğimiz, 1905 dönemine ait tezlerin, yeni koşullarda formüle edilmesidir. Ki, bu tezlerin bazıları ise, 1917 Nisan itibariyle, 1917 Şubat BDD sonrası eskimiştir. Konumuz açısından önemli gördüklerimizi, tezlerin önemli olanlarını ele alalım.

"5) Rusya'da önümüzdeki devrimin sosyal içeriği, ancak proletarya ve köylülüğün devrimci-demokratik diktatörlüğü olabilir. Rusya'da devrim, monarşiye ve feodal çiftlik sahiplerini yıkmadan zafere ulaşamaz. Fakat proletarya köylülük tarafından desteklenmeden bunlar, yıkılamaz. Kırsal nüfusun, "köylü çiftlik sahipleri" ve kır proletaryası olarak ayrılmasında ileriye doğru atılan adım, kırsal nüfusun Markov ve ortakları tarafından ezilmesini ortadan kaldırmamıştır. Eskiden olduğu gibi bugün de kır proleterlerinin ayrı örgütlenmesi zorunluluğunu her halükarda kayıtsız-şartsız savunuruz." (S.Eserler-5: Sf: 166-167)

Sorun burada, tıpkı 1905 BDD'de olduğu gibi ele alınmıştır. Monarşiyi ve feodal çiftlik sahiplerinin iktidarını yıkmak, proletaryanın önderliğinde bir devrimle mümkündür. "Proletaryanın ve köylülüğün devrimci-demokratik diktatörlüğü, devrimin zaferi için elzemdir" devrimin garantisi budur. Bunun için, proletaryanın köylülük tarafından desteklenmesi, köylülüğün devrimci potansiyelinden sonuna kadar yararlanmak vazgeçilmez bir görevdir, devrim için bu zorunludur. Ancak, kırsal alanda, kapitalizmin "Prusya tipi" gelişmesi söz konusudur; bu sınıfsal çözülmeyi hızlandırmaktadır ve tıpkı 1905-1907 BDD döneminde savunulan tarım programında olduğu gibi, "kır proletaryasının ayrı örgütlenmesi" desteklenir.

Bu tezde ifadesini bulan, proletarya ve köylülüğün devrimci-demokratik diktatörlüğü, özgün biçimde 1917 Şubat devriminde yaşandığı için, 1917 Nisan koşullarında, sosyalist devrimin gündemde olduğu koşullarda "eski bolşevik" tez haline dönüşmüştür.

Ayrıca, 1905 dönemi ile 1915 kıyaslarsak, Rusya'da kapitalizm gelişmiştir; bu gelişme kırsal alana yansımıştır. Lenin, "1905-1907 İLK RUS DEVRİMİNDE SOSYAL-DEMOKRASİNİN TARIM PROGRAMI" broşüründe ele aldığı üzere, Rusya'da, "Amerikan tipi" değil, feodal toprak sahiplerinin büyük toprak kapitalistlerine dönüştüğü "Prusya tipi" bir geçiş söz konusudur. Tarımda kapitalizmin gelişmesi, ileri doğru atılan tarihsel bir adımdır "Bu adım, sınıfsal bir bakış açısı ile ele alınırsa, tarımsal alanda sınıfsal ayrışmanın yaşanması, kır proletaryasının gelişmesi anlamını taşımaktadır. Ve, bu koşulda, proletarya partisi, "kır proletaryasını" ayrı örgütlemeyi önüne koyar, yaklaşımını bu sınıfsal ayrışmaya göre biçimlendirir. Ancak, bu gelişme, BDD görevlerini bir yana almak anlamını taşımaz, BDD görevlerine sıkı sıkı sarılıdır - 1915'te sorun böyle ele alınır.

"6) Avrupa'da sosyalist devrimi körüklemek amacıyla Rusya'da burjuva demokratik devrimi sonuna kadar götürmek Rus proletaryasının görevidir. Avrupa'da sosyalist devrimi alevlendirmek görevi bugün, Rusya'da burjuva-demokratik devrimi sonuna kadar götürme

görevine olağanüstü yaklaşmıştır ama yine de özel ve ikinci bir görev olarak proletaryanın önünde durmaktadır, çünkü

Rusya'daki proletarya ile işbirliği içinde olan çeşitli sınıflar söz konusudur. Rusya'da burjuva-demokratik devrimi sonuna kadar götürme görevi için Rusya'nın küçük burjuva köylülüğü, Avrupa'da sosyalist devrim görevi için başka ülkelerin proleterleri." (a.g.e. Sf:167)

Bir dünya devrimi perspektifi ile -zamandaş bir dünya devrimi değil- sorunun ele alınışı söz konusudur. 1905 döneminde olduğu gibi, Avrupa'da sosyalist devrimi "körüklemek" için Rusya'da BDD "sonuna kadar götürmek". Bunun için, içte, Rusya'da, BDD sürecinde proletarya "küçük burjuva köylülükle" ittifak yapacak, bunlarla yürüyecektir: dışta ise, Avrupa'da ise, sosyalist devrim için, proletarya, Avrupa proletaryası ile ittifak kuracak, onunla yürüyecektir -işte tez budur.

"7) Sosyal-demokratların bir geçici devrimci hükümete demokratik küçük burjuvazi ile birlikte katılmalarını eskiden olduğu gibi uygun görüyoruz, ama şovenist devrimcilerle birlikte değil..." (a.g.e. Sf: 167)

Bu tezde de, sorun, 1905 BDD dönemindeki gibi ele alınmıştır. Ancak, Emperyalist paylaşım savaşı sosyal şovenizmi beslemiş, bunları burjuvazinin yanına itmiştir: bundan böylesi bir ittifakta, bu kesim, sosyal şovenist kesim dışta tutulur. Devrimin ilerlemesi içinde bu zorunludur.

"10) Rus burjuva devriminde proletaryanın önderlik rolünün mümkün olup olmadığı sorununu şöyle yanıtlıyoruz; Evet, eğer küçük-burjuvazi tayin edici anda sola çark ederse mümkündür: ve küçük burjuvazi sadece bizim propagandamız sonucu değil, ekonomik, mali (savaş yükleri), askeri, politik vs. türden bir dizi nesnel faktör tarafından da sola itilmelidir.." (a.g.e. Sf:168)

Küçük burjuvazinin tavrı, Lenin'in ifadesi ile "sola çark etmesi" proletaryanın önderliği ve devrimin zaferi açısından olmazsa olmaz koşuludur. Küçük burjuvazinin devrime katılımı, sadece ve sadece öznel bir talep değil, nesnel bir olgudur. Çünkü, "bir dizi nesnel faktör, küçük-burjuvaziyi devrime yaklaştırır, onu proletaryanın müttefiki yapar. Devrim, böylesi nesnel bir potansiyeli yok sayamaz, bunun üzerinden atlayamaz. Ekim Devrimi pratiği de bu tezi doğrulamıştır...

İşte, Leninist kesintisiz devrim için bir köşe taşı oluşturan, BAZI TEZLER'de sorun böyle ele alınır.

Devam edelim.

DEVRİMİN İKİ ÇİZGİSİ ÜZERİNE adlı Lenin'in makalesi, iki ana konu üzerine oturmuştur.

Birincisi, yukarıda, BAZI TEZLER'de ele aldığımız, Rusya'da BDD ve Avrupa'da ise sosyalist devrim ilişkisi, bu süreçte proletaryanın izleyeceği ittifak politikasıdır. Üç temel şiarla sorun ele alınır: görevler bu temelde belirlenir.

"Bu fiili durumdan proletaryanın görevi apaçık ortaya çıkmaktadır. Monarşiye karşı sınırsız bir cesaretle yürütülen mücadele (1912 Ocak konferansının şiarı, üç temel talep) tüm

demokratik kitleleri, yani esas olarak köylülüğü peşinde sürüklemek zorunda olan bir mücadele. Fakat aynı zamanda, şovenizme karşı amansız bir mücadele, Avrupa proletaryasıyla ittifak halinde Avrupa'da sosyalist devrim için mücadele. Küçük burjuvazinin yalpalamaları tesadüf değildir, kaçınılmazdır, onun sınıfsal konumundan kaynaklanır. Savaşın zincirinden boşandırdığı kriz küçük burjuvaziyi-köylülük dahil sola iten ekonomik ve politik faktörleri güçlendirmiştir. Rusya'da demokratik devrimin zaferi için kesin olanağın nesnel zemini burada yatmaktadır. Batı Avrupa'da sosyalist devrim için nesnel koşulların tamamen olgunlaşmış olduğunu burada kanıtlamamıza gerek yok, bunu savaştan önce uygar ülkelerin bütün önde gelen sosyalistleri kabul etmektedir." (Seçme Eserler-5 Sf:173)

Makalenin ikinci konusu ise, bu perspektifin devamı olarak, Troçkizmin "sürekli devrim" anlayışı ile hesaplaşmadır, onun eleştirisidir.

Lenin, Troçki'nin Parvus ve Rosa'dan ödünç aldığı "sürekli devrim" tezine yönelik olarak, bolşevik-menşevik karışımı bir tez olduğunu ileri sürer: "Bolşeviklerden, proletaryanın kararlı mücadele yürütmesi ve politik iktidarın proletarya tarafından ele geçirilmesi çağrısını alıyor. Menşeviklerden ise köylülüğün rolünün "yadsınmasını..." (a.g.e. Sf:175) Böylece Troçkizmin "sürekli devrim" tezinin iki ayağı, Lenin'in sözleriyle budur.

Elbet, Troçki kendi "sürekli devrim" tezini geliştirirken, kapitalizmin köylülüğü sınıfsal açıdan ayrıştırdığı, ulusal bir devrilin imkansızlığını, burjuva ulusa karşı proletaryanın duruş biçimi vb. ileri sürer. Lenin, bu iddialarla alay ederek şunları söyler:

"... Eğer Rusya'da artık proletarya ile 'burjuva ulus' karşı karşıya duruyorsa, bu şu anlama gelir: Rusya doğrudan doğruya sosyalist devrimin arifesindedir, o zaman (...) 'çiftlik sahiplerinin topraklarına el konulması' şiarı yanlıştır, o zaman 'devrimde işçi hükümeti' değil sosyalist işçi hükümeti söz konusudur: Troçki'de kafa karışıklığının ne ölçülere ulaştığı şu cümleden anlaşılıyor; proletarya kararlılığıyla 'proleter olmayan (!) halk kitleleri'ni de peşinden sürükleyecektir.. Troçki bunu söylerken şunu hiç düşünmemiştir: eğer proletarya, proleter olmayan kırsal kitleleri, çiftlik sahiplerinin topraklarına el koymak için peşinden sürüklenip monarşiyi yıkmayı başarabilecekse, bu tam da Rusya'da 'ulusal burjuva devriminin' tamamlanması, proletarya ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğü olacaktır" (a.g.e. Sf:174)

1905 ile 1915 yılları arasında sınıf ayrışması hazırlanmış, bundan dolayı, özellikle 1906 yılından sonra, "kır proletaryasının ayrı örgütlenmesinde ısrar edilmiştir. Ancak, bu toplumsal olgu, Troçkizm'e karakterini veren, köylülüğün devrimci rolünün inkarı anlamına gelmiyor. Tam tersine, kırsal alanda çözülen köylülük, proletaryanın önderliğini güçlendiriyor.

Burada karşımıza çıkan "burjuva ulus" kavramı önem kazanıyor: "Burjuva ulus" sosyalist devrimin "arifesidir" . Ayrıca, "proleter" ve "proleter olmayan halk kitlesi", yeni devrime karakterini veren, devrimin temel güçlerini oluşturan sınıf bileşkesi, "burjuva ulusa" karşı değil, çarlığa/otokrasiye karşı burjuva demokratik devrimi tamamlıyor. Yine burada ifade edilen "devrimci işçi hükümeti" ile "sosyalist işçi hükümeti" tamamen birbirinden ayrıdır, birincisi demokratik devrimi formüle ederken, ikincisi sosyalist devrimi formüle etmektedir. Sözü tekrar Lenin'e bırakalım.

"Ve bugün asıl mesele budur. Proletarya iktidarın ele geçirilmesi için, Cumhuriyet için, çiftliklere el konması için, yani köylülüğün kazanılması için, köylülük içindeki devrimci güçlerin tümünün meydana çıkarılması için, burjuva Rusya'nın askeri-feodal "emperyalizmden (Çarlık) kurtulmasına" proleter olmayan halk kitlelerinin katılması için mücadele ediyor -ve mücadele etmeyi acımasızca sürdürecek- ve proletarya, burjuva Rusya'nın çarlıktan, çiftlik sahiplerinin toprak üzerindeki egemenliğinden kurtarılmasından, zengin köylüleri kır Proleterlerine karşı mücadelesinde desteklemek için değil, tersine Avrupa'nın proleterleriyle ittifak halinde sosyalist devrimi gerçekleştirmek için yararlanacaktır." (a.g.e. Sf:174-175)

Rusya'da Burjuva Demokratik Devrim, daha sonra ise, Avrupa proletaryasının desteği ile sosyalist devrim işte 19l5'te kesintisiz devrim tezi budur.

Ancak Troçkizm, içte, Rusya'da BDD "atlaması" tezini savunur: bu yanıyla Leninizm ile Troçkizm tamamen farklıdır.

Anlaşılacağı üzere, savaş yıllarında Lenin, oportünizme karşı yoğun bir mücadele içindedir. Bir yanda, 2. Enternasyonalde ifadesini bulan, ve onun Rusya kolu olan Menşevizme karşı mücadele yürütürken, diğer yandan Menşevik-Bolşevik karışımı tezler savunan, ilkesizliği ilke edinen Troçkizm'e karşı mücadele yürütülmüştür. Troçkizm, konumuz açısından, sosyalist devrim adı altında Marksizmi soldan tahrif etmekte, Menşevizm ise BDD'de, her şeyi, devrimin önderliği dahil her şeyi burjuvaziye bırakmaktadır, bu da Marksizmin sağdan tahrifidir.

Tüm bunlar biliniyor. Ancak, sosyalist devrim savunucusu yerli oportünizm, tam bu noktada, Leninizm'i tahrif ediyor ve "savaş yıllarında Lenin'in sosyalist devrimi savunduğunu ileri sürüyor...Yukarıda ele aldığımız ve dönemin köşe taşı niteliğinde olan yazı ve makalelerde her şey çok açık: bunlar oportünizmin yüzünü kızartacak yazılardır. Dahası var, sadece bu yazılar değil, savaş içinde yazılan, savaş sonrası yazılan bir dizi yazıda, Lenin, sosyalist devrimi hiç savunmamıştır, tam tersine, bu tip sosyalist devrim savunucularıyla -örneğin Kiveski ile emperyalist ekonomizmle- amansız bir savaşım içinde olmuştur.

Ancak, burada şu söylenebilir. Savaş yılları, özellikle Avrupa'da sosyalist devrimi güncelleştirmiştir ve Rusya'da gündemde olan BDD ile Avrupa'da gelişecek olan sosyalist devrim arasında bağları daha da güçlendirmiştir. Bu anlamıyla, savaş yıllarında kaleme aldığı yazılarında Lenin, bu bağı çok daha güçlü vurgulamıştır bu yanıyla da, örneğin İKİ TAKTİK'te, demokratik devrim ile sosyalist devrim arasında mesafe daha kalın bir çizgideyken, incelediğimiz yazılarda bu mesafe daha azdır, iki devrimin bileşkenleri daha yoğun iç içedir. Bu doğaldır; ifade ettiğimiz gibi, devrim ateşi yaygınlaşmıştır, Rusya'da sınıfsal ayrışma hızlanmıştır, proletaryanın devrimdeki rolü çok daha belirgindir vb...

Lenin gerçekçidir, dogmalarla kendi elini kendisi bağlamaz. Ama, köksüzde değildir: düşüncesi sürekli bir gelişim içindedir, ufku hep ileriye açıktır. Bundan, hep somut olgularla ilgilenir, tezlerini bu somut olgulara dayandırır, ancak, yaşam yeni olguları ortaya çıkarmışsa, eski olanla yetinmez, onu bir yana atarak ilerler NİSAN TEZLERİ, bir anlamda bunun ifadesidir.

Lenin'i kavramaya oportünizm, Lenin adına Lenin'i çarpıtmayı meslek edinmiştir.

G- EŞİTSİZ VE DENGESİZ GELİŞME YASASI VE DEVRİM BİÇİMİ

Lenin'in savaş yıllarında kaleme aldığı yazı ve makaleler, Lenin'in düşüncesinde son derece önemli bir yeri tutar. Burada, EMPERYALİZM adlı yapıtı özel olarak anmak gerekir, ama bununla sınırlı değildir. Emperyalist savaş, kapitalizmin en yüksek aşaması olan emperyalizmin tüm niteliklerini ortaya çıkarmış, Lenin bunu doğru biçimde tahlil ederek, devrim teorisine dayanarak yapmıştır.

Lenin'in devrim teorisinde en önemli halkanın birisi, kapitalizmin eşitsiz ve dengesiz gelişim yasasıdır. Bu yasa, 1915 yılında ilk kez ifade edilmiştir ama Lenin'in tüm yapıtlarında, bu yazının izleri vardır. Hatta, hiç kavram olarak ifade edilmese bile, örneğin 1905 BDD sürecinde, daha önce incelediğimiz gibi, Leninist kesintisiz devrim teorisinin dayanaklarından biridir bu yasa. Ancak, formülasyon olarak ilk kez 1915 yılında yazılan bir makalede, AVRUPA BİRLEŞİK DEVLETLERİ SLOGANI KONUSUNDA makalesinde karşımıza çıkar.

İktisadi ve siyasal gelişmenin eşitsizliği, kapitalizmin mutlak bir yasasıdır. Bundan şu sonuç çıkar ki sosyalizmin zaferi, ilkin küçük bir sayıdaki kapitalist ülkede ve hatta yalnızca tek bir kapitalist ülkede olanaklıdır. Bu ülkenin muzaffer proletaryası, kapitalistleri mülksüzleştirdikten sonra ve ülkesinde sosyalist üretimi örgütledikten sonra, öteki ülkelerin ezilen sınıflarını kendine çekerek, onları kapitalistlere karşı ayaklandırmaya özendirerek, hatta zorunluluk durumunda, sömürücü sınıflara ve onların devletlerine karşı askeri güç de kullanarak, kapitalist dünyanın geri kalan bölümünün karşısına dikilecektir..." (TEK ÜLKEDE SOSYALİST DEVRİM Sf. 13)

Aynı formülasyon 1916 yılında kaleme aldığı, PROLETER DEVRİMİN ASKERİ PROGRAMI yazısında da vardır. Aktaralım; "...Çeşitli ülkelerde kapitalizm, son derece farklı bir biçimde gelişir. Ayrıca ticari üretim rejiminde de başka türlü olamaz. Bundan şu kaçınılmaz sonuç çıkar ki sosyalizm, bütün ülkelerde aynı anda zafer kazanamaz. Sosyalizm ilkin bir tek ya da bir kaç ülkede zafer kazanırken öteki ülkeler belli bir süre boyunca burjuva ya da burjuva öncesi ülkeler olarak kalacaklardır..." (a.g.e. Sf. 18)

Yaşam, toplumsal süreç, Ekim devrimi ve sonraki süreç bu sözleri doğruladı. Kapitalizmin eşitsiz ve dengesiz yasası, ilkin emperyalist-kapitalist sistemin en zayıf halkasının kopmasına yol açtı, Ekim devrimi bunun bir ürünü olarak doğdu. Ekim devrimi sadece bir başlangıçtı, sosyalizm bu devrim üzerinde, ilkin tek ülkede inşa edildi. Daha sonra ise, bu sosyalist ülkenin desteği ile sosyalizm, Doğu Avrupa ve Asya'dan yayıldı.

Tam bu noktada şu söylenebilir. 1925 yılında, yukarıdaki formülasyondan hareketle geliştirilen, tek ülkede sosyalizm anlayışı, her ne kadar Stalin tarafından, sosyalizmin inşası için geliştirilmişse de, bunun teorik öncülü Lenin'de vardır, yukarıdaki formülasyon bunun kanıtıdır. Sadece bu formülasyon değil, Ekim devrimi sonrası, bizzat Lenin tarafından sosyalizmin inşasına yönelik tartışma ve uygulamalar tek ülkede sosyalizm için ciddi verilerdir. Lenin'in ölümünden sonra, sosyalizmin inşası ile karşı karşıya olan, bu büyük idealin somutlaştığı bir ortamda, Stalin, Lenin'den hareketle tek ülkede sosyalizm anlayışını geliştirmiştir. Bu anlamda, tek ülkede sosyalizm gerçeğinin bir dizi handikabı doğsa da, teorik

olarak, I925'lerde ifade edilen tek ülkede sosyalizm anlayışı doğrudur, Leninist bir tezdir. Ancak, bu bir gerçektir: ama bu gerçeğin teorize edilmesi, dünya devrimi perspektifinden koparılması ve de bu gerçeğin doğurduğu bir dizi açmazın ortaya çıkması sorunun bir başka boyutudur. Konumuz bu olmadığından ve de sosyalizmin sorunları yazılarında ele aldığımızdan bu konuları ele almayacağız.

Devem edelim. Eşitsiz ve dengesiz gelişim yasası kapitalizmin mutlak yasasıdır ve Leninist devrim teorisinin en önemli dayanağıdır. Ancak, burada şu soru sorulabilir; eşitsiz ve dengesiz gelişme yasası, tüm kapitalizme özgü bir yasa mıdır, yoksa, emperyalizm dönemine ait bir yasa mıdır ?

Lenin'in sorunu ele alışını yukarıda alıntıladık. Lenin'e göre, bu yasa "kapitalizmin mutlak yasasıdır".

Stalin ise, sorunu daha çok, emperyalizmle ilişkilendirir, bu dönemde ortaya çıktığını, ifade eder. Stalin, tekelci kapitalizmin temel olgularını, Lenin'e dayanarak ele alıp, "bu yasa bunlardan yola çıkar" diyerek, "emperyalizm koşullarında eşitsiz gelişme"nin olduğunu ileri sürer. (Bkz. Proleter Devrim Teorisi/2.Defter-Sf.70-71-75) .

"BİR KEZ DAHA PARTİMİZDEKİ SOSYAL DEMOKRAT SAPMA ÜZERİNE" adını taşıyan bu makalesinde Stalin, Troçki-Ziyonev muhalefetine karşı kaleme aldığı bu makalede, iki kapitalist ülke arasında farkın eşitsiz gelişme yasası olmadığını vurgular ve şunları söyler: "Ama bundan şu sonuç çıkar ki, emperyalizm koşullarında eşitsiz gelişme yasası ilk kez 20. yüzyılın başında bulunup temellendirildi". (a.g.e. Sf. 76) Ancak, buna rağmen, yine aynı Stalin, Ziyonev'le polemikte, serbest rekabetçi kapitalizm koşullarında eşitsiz ve dengesiz gelişme yasasının "kapitalizmin çöküşünün önemli bir parçası haline gelmediği", "emperyalizm döneminde olduğu gibi olmadığı.." (a.g.e. Sf. 74) vurgularını yapar.

Sonuç olarak, Stalin için şu söylenebilir, Stalin, sorunu zaman zaman muğlak ele almaktadır ama emperyalizm döneminde, bu yasanın çok daha belirginleştiği açıktır.

Bir alıntıda, komünist enternasyonalin programından aktaralım: "kapitalizmin, emperyalizm aşamasında daha da belirginleşen eşit olmayan gelişmesi... (a.g.e. Sf. 91)

Toparlayarak, özetleyelim. Eşitsiz ve dengesiz gelişim yasası kapitalizmin mutlak yasasıdır. Ancak, bu yasa, serbest rekabetçi kapitalizm koşullarında, çok belirgin değildi. Tekelleşme, tekellerin ekonomiye egemen olması, yeryüzündeki tüm kara parçasının emperyalist güçler tarafından paylaşılması bilimsel gelişmenin hızlanması vb. olgularına paralel olarak bu yasa tekelci kapitalizm koşullarında tamamen belirginleşmiştir. Böylece, daha geri bir emperyalist ülke, bu yasa gereği, daha ileri ülkenin teknik ve teknolojisinden de yararlanacak, sıçrama yapmakta, daha ileri emperyalist ülkeye rakip olmaktadır, yeryüzünde tüm kara parçaları paylaşıldığından, bu sıçramalı gelişim, emperyalistler arası çelişkiyi hızlandırmakta, emperyalist savaşların doğmasına yol açmaktadır. İşte emperyalist paylaşım savaşlarının emperyalizm çağında ortaya çıkmasının en önemli nedeni budur, eşitsiz ve dengesiz gelişim yasasının belirginleşmesi, hızlanan pazar savaşımının askeri plana yansımasıdır.

Mahir'in KESİNTİSİZ DEVRİM 1'de, "EMPERYALİST DÖNEM MARKSİZMİNİN DEVRİM TEORİSİ" ana bölümünde şu tanımlaması doğrudur;

"Ve bu gelişmenin doğal sonucu (üretimin yoğunlaşması, tekellerin doğuşu, mali sermayenin oluşması, tüm kara parçalarının paylaşılması, yani emperyalizmin niteliğinin ortaya çıkması- B.N) serbest rekabetçi dönemde belirgin olmayan kapitalizmin dengesiz ve kesimli gelişiminin, bütün çıplaklığı ile ortaya çıkması, iyice belirginleşmesidir". (B.Yaz. Sf . 258)

Emperyalist dönemde belirginleşen eşit olmayan gelişim yasası, emperyalistler arası çelişkiyi büyütmüş ve bu gelişme, bir Emperyalist paylaşım savaşına yol açmıştır. Ekim sosyalist devrimi, bu emperyalist güçler arasındaki çelişkinin açmış olduğu yarıklardan doğmuştur. Ekim Devriminin böyle bir karakteri vardır. Dahası, Ekim devrimi sonrası doğan ilk proletarya devleti, önemli ölçüde varlığını, bu emperyalist ülkeler arasındaki çelişkiye dayanarak, ondan yararlanarak korumuştur. Lenin dönemi Sovyetler Birliğinin dış politikasında bu faktör belirleyicidir. Bu politika Stalin tarafından da yürütülmüştür.

Emperyalist-kapitalist sistem bir dünya sistemidir, yani, kapitalizm tekelci kapitalizme dönüşmesiyle, tüm yeryüzüne yayılmış, tek tek ülkeleri bir zincirin halkalarına dönüştürmüştür. Böylece, artık, "ileri", "kültürlü", "geri", "kültürsüz" vb. ülkeler kavramı veya sorunların tek tek ülkelerde çözümü dönemi kapanmış, başta ulusal sorun gibi demokratik sorunlar olmak üzere tüm sorunlar uluslararası bir karakter kazanmıştır. Bu toplumsal evrim, yani rekabetçi kapitalizmin tekelci kapitalizme dönüşmesi, eşitsiz gelişimin tüm sistemde "nesnel gerçeklik" haline gelmesine yol açmış, böylece sistemde farklı ülke tipleri belirginleşmiştir. "Kapitalizm eşit olarak gelişmez ve nesnel gerçeklik, üst düzeyde gelişmiş kapitalist ulusların yanı sıra ekonomik yönden bir parça gelişmiş ya da tümden gelişmemiş uluslarla karşı karşıya olduğumuz gerçeğidir". (Lenin)

Buradan, elbet, Leninizm'in temel tezlerinden biri olan, devrimin, "ileri", "kültürlü" vb. olduğu ülkelerde değil, toplumsal-sınıfsal çelişkilerin en yoğun olduğu, emperyalist-kapitalist sistemin zincirinin en zayıf olduğu ülkede devrimin olacağı gerçeği sonucu çıkar. Ancak, bunun yanı sıra, ileri kapitalist ülke devrimleri ile bağımlı-sömürge ülke devrimlerinin farklı olduğu gerçeği ortaya çıkar. Lenin, bunu savaş yıllarında, 1916'da şöyle ifade eder:

"Toplumsal devrim, ancak, ileri ülkelerde proletaryanın burjuvaziye karşı iç savaşıyla, gelişmemiş, geri ve ezilen uluslarda, ulusal kurtuluş hareketi dahil, bir dizi demokratik ve devrimci hareketi içinde birleştiren bir çağ biçiminde sökün edebilir." (Marksizmin Bir Karikatürü ve Emperyalist Ekonomizm Sf. 58)

Hiç şüphesiz, 1916 yılında Lenin, eşitsiz ve dengesiz gelişme yasasını bilmektedir -yukarıda bunu aktardık- ama, yine de, bu dönemde, bir Emperyalist paylaşım savaşı içinde, eşit ve zamandaş olmayan ama birbirini izleyecek bir devrimler döneminin başlayacağı, böylece, bir veya birkaç ülkede başlayan toplumsal devrimin, özellikle Avrupa'da, proletaryanın birleşik eylemiyle sosyalizme geçileceği beklentisi vardır. Yukarıdaki sözlerin böyle bir yanı vardır. Dahası, aynı çalışmasında Lenin bunu çok daha net vurgular; "Sosyalizm, bütün ülkelerin değil, ama ülkeler azınlığının, yani gelişmenin ileri kapitalist aşamasına ulaşmış ülkelerin proletaryalarının birleşik eylemiyle gerçekleşecektir." (Marksizmin Bir Karikatürü ve Emperyalist Ekonomi Sf: 57)

Burada karşımıza çıkan "toplumsal devrim" kavramı tek başına siyasal bir kavram değildir. Siyasal devrimi de içeren sosyal devrimdir... Eşitsiz ve dengesiz gelişme yasasından hareketle,

"toplumsal devrim, bütün ülkeler proletaryalarının birleşik eylemiyle olmaz..." (a.g.e. Sf. 56) der. Böylece "ileri kapitalist" ülkeler için sosyalist devrim; "Gelişmemiş ülkeler ayrı bir konudur (...) Nesnel olarak, bu ulusların önünde henüz başarmaları gereken genel ulusal amaçlar, özellikle demokratik amaçlar, yabancı baskının ortadan kaldırılması amaçları vardır..." (a.g.e. Sf. 57) diyerek demokratik devrim önerilmiştir.

Biliniyor, Lenin, bu bakış açısını, 1917 yılında, bir devrim koşullarında, Ekim devriminin ön gününde kaleme aldığı, DEVLET VE İHTİLAL yapıtında, daha da geliştirmiş ve sosyalizme geçişin farklı biçimlerde olacağını, bu temelde, proletarya diktatörlüğünde farklı biçimlerde somutlanacağını ileri sürmüştür.

Ayrıca, bu bakış açısı, Komünist Enternasyonal tarafından daha da geliştirilmiş, özellikle bağımlı ve sömürge ülkeler devrimi iktisadi evrime paralel olarak, kendi içlerinde farklı biçimler alacağı ileri sürülmüştür, bu ülkeler devrimine özel önem verilmiştir. 1ve 2. Bunalım dönemlerinde sömürge ve yarı-sömürge ülkeler için önerilen MDD ve halk savaşı tezi, bunların bir sonucu olarak doğmuştur. Bu konuya tekrar döneceğiz, bundan şimdilik bu notu düşelim.

Oportünizm, yıllardır, ne zaman devrimin yoluna ilişkin bir tartışma olsa, özünde, ülkemiz geçekliği ile bağdaşmayan "ayaklanma" veya "iç savaş" tezine sarılır, özünde buna da karşıdır, bu yönde ciddi hiç bir adımı yoktur ve sık sık "koşullara göre" sözleriyle politikasızlığını gizler. Oportünizm bir ilke tanımaz, onun ilkesi ilkesizliğidir, o bazen Lenin'den alıntı yapar, ama asıl amaç Lenin'i, Leninizm'i sulandırmaktır. Yukarıda gördük, Lenin ileri kapitalist ülkeler için, sosyalist devrim ve iç savaş önerir. Hiç şüphesiz Lenin'de, örneğin "halk savaşı" yoktur, ama buna da kapalı değildir, zaten olamazda, çünkü, bu tez daha Lenin döneminde somutlaşamamıştır. Ama, ileri kapitalist ülkelerden farklı bir yolun izleneceği çok nettir. Elbette, dünyayı ikiye bölmek ve iki şablonu buraya koymak bizim mantığımız değildir, bizim hareket noktamız hep somut koşulların somut tahlilidir, ülke gerçekleridir. Bu noktada, evrensel paydalarda vardır, özgün yanlarda vardır. Emperyalizme bağımlılık tüm bağımlı ve sömürge ülkelerin ortak paydasıdır, bu halk savaşını zorunlu kılar. Ama, örneğin Çin ile Küba, Küba ile Türkiye, Türkiye ile Kürdistan birbirinden farklıdır, bundan halk savaşları özgün biçimler alır. Ama, oportünizm bunu kavramaz: o, "koşullara göre" genel sözlerinin ardına gizlenir ve ciddi hiç bir devrimci adım atmaz. Lenin'in, yukarıda ele aldığımız tezlerini de hiç kavramaz, çünkü, o Leninizm'in ruhu ile uzlaşmaz bir karşıtlık içindedir.

Herkes kendi bayrağının altına…

H- SAVAŞ VE DEMOKRASİ SORUNU

Emperyalizm, tekelci kapitalizmdir. Kapitalizm üretim ilişkileri, feodalizme karşı ileridir, feodalizm karşısında kapitalizmin gelişmesi tarihsel bir ilerlemedir. Bundan, toplumsal sürecin en dinamik öğesi olan üretim güçlerinin önünde feodalizm bir engel olduğu dönemde, buna uygun düşen kapitalizm ilericidir. Serbest rekabetçi kapitalizm böylesi bir dönemdir ve bu dönemde burjuvazi, tüm toplum adına ilerici bir rol oynamıştır. Ancak, her gelişen güçlenen toplumsal olgu gibi, kapitalizmde, bu sürede kendi zıddını doğurmuş, bir dönem toplumsal gelişmenin önünü açan kapitalizm, bir dönem sonrası, kapitalizmin bünyesinden çıkan tekellerin ekonomiye ve siyasal yaşama egemen olduktan sonrası,

toplumsal gelişmenin önünde engel olmuştur. Üretimin toplumsal yapısı ile kapitalist mülkiyetin özel karakteri uzlaşmaz bir niteliğe bürünmüş; böylece, daha ileri bir toplum biçimi olan sosyalizmin maddi koşulları doğmuştur.

Üretimin yoğunlaşması, tekellerin ekonomiye egemen olması, banka ve sanayi sermayesinin kaynaşması yeni bir çağı, emperyalizm çağını başlatmıştır. Artık, kapitalizmin ekonomik temeli tekellerdir. Bu gelişme, doğal olarak, bir dönem burjuvazinin elinde bayrak olan demokrasiden, siyasal gericiliğe doğru bir değişimdir. Emperyalizm hem içte, hem dışta demokrasiyi bir yana atar, onun yerine siyasal gericiliği ikame eder. Serbest rekabetçi kapitalizm koşullarında, toplumsal ve demokratik sorunlar, burjuva demokrasisinin çerçevesinde çözüme kavuşurken, örneğin, ulusal sorun, kilise/din sorunu, siyasal özgürlükler sorunu vb. bu dönemde çözüme kavuşmuş, ve "sınıfsal birliği kurmak şimdi ancak bu ülkelerde olanaklıdır," (Lenin) denilirken koşullar, yani sosyalizmin koşulları doğmuştur. Ancak, tekelci kapitalizm koşullarında, burjuvazi bu misyonunu bir yana atmış, tüm toplumsal ve demokratik sorunların önünü açan değil, önünü tıkayan bir kimliğe bürünmüş, oligarşik bir karakter kazanmıştır.

"Bu yeni ekonominin, tekelci kapitalizmin (emperyalizm tekelci, kapitalizmdir) siyasal üst yapısı, demokrasiden siyasal gericiliğe değişimdir. Demokrasi serbest rekabete tekabül eder. Siyasal gericilik tekele tekabül eder..." (Marksizmin Bir Kari. Emper. Eko. Sf:39)

Ekonomik alt yapıdaki tekelleşme, siyasal üst yapıda, bir "daralma" eğilimi içinde olan burjuva demokrasisi doğurur. Yani, serbest rekabetçi koşullarda tüm burjuvalar için olan demokrasi, tekelci kapitalizm koşullarında, tüm burjuvalar için değil, mali sermaye için, finans oligarşi için bir demokrasiye dönüşür. İster BDD yapmış ülkelerde olsun, isterse de, BDD yapmamış ülkelerde olsun, elbette farklı nitelikte olmakla beraber, emperyalizm demokrasiyi bir kenara atar, onun yerine oligarşiyi ikame eder. "Emperyalizmin, genel olarak demokrasi yerine oligarşiyi koymanın yollarını araması gibi ..." (Lenin).

Siyasal gericilik, tüm burjuva devletlerinde içseldir. İster feodalizme, karşı bir dizi mücadele içinde, burjuva demokratik devrimini tamamlamış ülkelerde olsun, isterse, bu süreci henüz tamamlamamış ülkelerde olsun, siyasal gericilik egemendir. Ancak, BDD tamamlamış, bir dizi demokratik mevziyi kazanmış ülkelerde siyasal gericilik, bu mevzilere fazla dokunamaz ama BDD tamamlamamış ülkelerde siyasal gericilik koyu bir faşizmde ifadesini bulur. Bundan dolayı, her İki ülkede, demokrasi savaşımının amacı ve kapsamı birbirinden farklıdır. Birinci tip ülkelerde, BDD tamamlamış ülkelerde, bu sorun sosyalist devrimle tam bir çözüme kavuşurken, ikinci tip ülkelerde, BDD tamamlamamış ülkelerde demokrasi sorunu demokratik devrimin en önemli öğesini oluşturur.

Ve emperyalist savaş, Lenin'in ifadesi ile monarşi ve cumhuriyeti eşitler; işgal, ilhak, tüm demokratik hakların rafa kaldırılması, amansız bir sömürü eşliğinde devam eder, demokrasi tümden inkar edilir. Ve elbet bu nesnel koşullar, kitlelerde demokratik esintiler doğurur, demokrasi için mücadeleyi önemli kılar.

Ancak, emperyalist savaş, bu yıllarda ekonominin yeni bir biçimini, "emperyalist ekonomizmi"de yaratmıştır. Bu sapmanın, emperyalist ekonomizmin mantığı şudur: emperyalist savaş cumhuriyet ile monarşiyi eşitlemiştir, tüm demokratik hakları inkar eder.

Bundan dolayı, ulusların kendi kaderini tayin hakkı dahil, tüm demokratik haklar emperyalizm koşullarında elde edilemez. Sosyalist devrim için böylesi bir "asgari program sosyalist devrim önünde engeldir. Bunun için demokrasi ve demokrasi mücadelesine gerek yoktur, sosyalist devrim tüm bunları çözer. Zaten sosyalizm koşullarında da demokrasi sorunları için mücadele anlamsızdır. İşte, emperyalist ekonomizmin "sosyalist devrim" adına mantığı budur.

Lenin, emperyalist savaş koşullarında bu mantıkla yoğun bir savaşa tutuşmuş, demokrasi, mücadelesinin önemini vurgulamış, sosyalist devrim için bunun zorunluluğunun altını çizmiş, ulusal sorun dahil, tüm demokrasi sorunları için, emperyalizm koşullarında nasıl "elde edilebilirliği" veya "elde edilemezliğini" tam bir netlikle açıklamıştır. 1916 yılında yazdığı "MARKSİZMİN BİR KARİKATÜRÜ VE EMPERYALİST EKONOMİ" broşürü tamda bu mantık ile savaşımı ele alır. Ve bu broşürde şunları söyler: "Genel olarak kapitalizm ve özel olarak emperyalizm, demokrasiyi bir hayal haline getirir ama aynı zamanda kapitalizm, yığınlarda demokratik esinler uyandırır, demokratik kurumlar yaratır, emperyalizmin demokrasiyi yadsımasıyla demokrasi için yığınsal savaşın arasındaki çatışmayı şiddetlendirir. Kapitalizm ve emperyalizm ancak iktisadi devrimle devrilebilir, demokratik dönüşümlerle, en 'ideal' demokratik dönüşümlerle bile devrilemez. Ne var ki, demokrasi savaşımı okulunda okumamış olan bir proletarya, iktisadi bir devrim yapma yetisine sahip değildir. Bankalara el koymaksızın, üretim araçları üzerinde ki özel mülkiyeti kaldırmaksızın kapitalizm yenik düşürülemez. Ne var ki, tüm halkı, burjuvazinin elinden alınan üretim araçlarının demokratik yönetimi için örgütlenmedikçe, emekçi halkın tüm kütlesini proleterleri, yarı-proleterleri ve küçük köylüleri, saflarını, güçlerini, devlet işlerine katılımlarını, demokratik bir biçimde örgütlemeleri için seferber etmedikçe bu devrimci önlemler uygulanamaz..." (M.B.K. ve E. Ekonomizm Sf:20)

Lenin'in bu sözleri önemlidir, bundan ayrıştıralım...

a- Genel olarak kapitalizm ve özel olarak emperyalizm, demokrasiyi bir hayal haline getirir. Emperyalizm, tekelci kapitalizmdir, ve kitlelerin demokratik taleplerine yanıt veremez, siyasal gericilik demokratik hakları budar, onları inkar eder. Ancak, tam da bu inkar eylemi, kitlelerde "demokratik esinler uyandırır, demokratik kurumlar yaratır, emperyalizmin demokrasiyi yadsımasıyla demokrasi için yığınsal savaşım arasındaki çatışmayı şiddetlendirir.

Demek ki: ekonomistlerin düşüncelerinin tersine, "emperyalizmin, demokrasiyi bir hayal haline getirmesi", aynı zamanda demokrasi mücadelesini zorunlu kılar. Ve, bu mücadele, demokrasi mücadelesi, kapitalizmin yıkılmasının önünü açar, bu mücadele olmaksızın kapitalizm yıkılamaz.

b- "Kapitalizm ve emperyalizm ancak İktisadi devrimle devrilebilir", yani kapitalizmi ancak sosyalist bir devrim yıkabilir. Ancak, bu amaca ulaşabilmek için, yani proletarya kendi "iktisadi evrimini" yapabilmesi için, reformist yöntemlerle, "demokratik dönüşümlerle" değil, toplumsal bir devrimle bu başarılabilir. Ve bu amaca ulaşmak için proletaryanın "demokrasi savaşımı okulunda okuması" zorunludur. Proletarya bu demokrasi savaşımı içinde yetişmezse kendi devrimini, sosyalist devrimi yapamaz.

c- Bundan dolayı, proletarya, demokratik tüm sorunlara, özünde başka sınıfların olan tüm sorunlarına sahip çıkarak, başta ulusların kendi kaderini tayin hakkı sorunu olmak üzere, siyasal özgürlükler sorunu, din sorunu, kadın sorunu, insan hakları sorunu vb. tüm sorunlara sahip çıkarak, "bütün demokratik kurumları ve bütün özlemleri, kendi sınıf savaşımında seferber" (Lenin) ederek, demokrasi mücadelesine önderlik eder; demokrasi okulunda öğrenir, demokratik kurumlardan, burjuva demokrasisinin unsurlarından yararlanmamak "oportünizme tümden teslim olmak demektir" (Lenin).

d- Proletaryanın kendi devrimini, sosyalist devrimi yapması için, "iktisadi devrim" için "bankalara el konması", "üretim araçları üzerindeki özel mülkiyeti kaldırması" için, "burjuvaziye karşı iç savaş, mülksüz yığınların mülk sahibi ezenlere karşı, demokratik olarak örgütlenen ve demokratik olarak yönetilen savaşım." (Lenin) zorunludur.

Burada sorun, demokrasi ve sosyalizm ilişkisi sorunu son derece nettir. Oportünizmin tüm "eskimiştir" iddialarına rağmen, bu sorun, yani demokrasi ilk sosyalizm arasındaki ilişki sorunu, Lenin'in "İKİ TAKTİK" eserinde de benzer, aynı biçimde ele alınmıştır, bunu incelemiştik bu notu düşelim.

Yukarıda Lenin'den aldığımız alıntıda, "demokrasi savaşımı okulu" kavramı ile demokrasi mücadelesi veya asgari program kavramları özdeş kavramlar değildir, ancak, bu kavramlar birbirinin de karşısında değildir. Başta, siyasal özgürlükler, ulusların kendi kaderini tayin hakkı, din sorunu, kadın sorunu vb. sorunlar olmak üzere, tüm demokratik haklar, proletaryanın asgari programı içindedir, demokrasi mücadelesi bu siyasal hedefler için yürütülen mücadelenin tümünü kapsar. Bu programın yakın bir amaç olarak belirlenmesi, tüm bunların asgari program çerçevesinde ele alınması, bunun için mücadelenin sürekli kılınması ve bir "mücadele okulu"nun yaratılması, yani demokratik kurum ve mücadele geleneğinin yaratılması bu savaşımda zorunludur. Böylesi bir savaşım olmaksızın, böylesi bir siyasal hedefe ulaşmak mümkün değildir, böylesi bir "demokrasi savaşım okulunda" okumayan proletarya kendi devrimini yapamaz.

Ve burada, altının önemle çizilmesi gereken temel saptama, bu demokrasi mücadelesinin proletaryanın azami programını ifade eden sosyalizm mücadelesinden asla koparılamayacağıdır, sosyalizme ulaşmak için demokrasinin zorunlu olduğudur. Bu mücadele, "demokratik dönüşümler"le zafere ulaşamaz, "demokratik dönüşümler"le sosyalizme ulaşma hayali, Marksistlere değil revizyonistlere aittir. Buradan ayrıca bir sonuç daha çıkarmak mümkündür. Bu Marksistlerin demokrasi sorununu ele alışı düzen içi bir perspektifle, "demokratik dönüşümler" perspektifi ile değil düzen dışı bir yaklaşımla, demokrasi ve demokrasi mücadelesinin sosyalizme başlayan bir yaklaşımla sorunu ele alacağıdır.

Sorun önemlidir, asla üzerinden atlanamaz. Lenin'den aktardığımız iki alıntı sorunu bir kez daha açıklayıcı niteliktedir.

"Bütün 'demokrasi', kapitalizmde ancak çok ufak ölçüde ve yalnızca göreli olarak elde edilebilen "hakların" ilanı ve gerçekleşmesini içerir ama bu haklar ilan etmeksizin, bu hakları hemen şimdi getirmek için savaşım vermeksizin, yığınları bu savaşım ruhuyla eğitmeksizin, sosyalizm olanaksızdır." (a.g.e. Sf.73)

"... Oysa demokrasi almaksızın sosyalizm olanaksızdır. Çünkü: (1) proletarya demokrasi savaşımı içinde, sosyalist devrime hazırlanmadıkça o devrimi yapamaz, (2) utkun sosyalizm, tam demokrasiyi uygulamaksızın, zaferini pekiştiremez ve insanlığa, devletin çözülüp dağılmasını getiremez..." (a.g.e. Sf. 73)

Demokrasi, sınıfsal bir içeriğe sahiptir ve demokrasi sınıfsal baskı ve ayrımı ortadan kaldırmaz, tam tersine bu savaşımı daha açık, net hale getirir. "Marksistler, diyor Lenin, demokrasinin sınıfsal baskıyı ortadan kaldırmadığını bilirler. Demokrasi yalnızca sınıf savaşımını daha doğrudan, daha geniş, daha açık, daha belirgin hale getirir." (a.g.e. Sf.71) ama kapitalizm koşullarında bir kısmı, "çok ufak ölçüde ve yalnızca göreli olarak elde edilebilen demokratik haklar, açık siyasal hedef olarak belirlenip, bunun için savaşım verilmeden, kitleler bu savaşım ruhu ile eğitilmeden, sosyalist devrime bu yoldan hazırlanmadan, proletaryanın kendi devrimi, sosyalist devrim gerçekleşemez. Ve, siyasal bir kavram olan, sınıfsal bir nitelik gösteren demokrasi, tam anlamıyla, ancak sosyalizmde mümkündür, demokrasiyi tam uygulamadan sosyalizmin zaferi netleşmez.

Daha önce ifade ettik, bu yaklaşım, yani 1916 yılına ait değil, daha önceden de benzer yaklaşım vardır. Ayrıca, bu yaklaşım, Lenin'in yukarıda alıntılarla somutlaştırdığımız bu yaklaşımı demokratik devrimi dıştalayan, demokrasi sorununu sosyalist devrim içinde çözen bir yaklaşım mıdır? Soru önemlidir. Sorunun yanıtı sadece Leninizm'i doğru kavramak veya kavramamakla ilgisi olduğu gibi, oportünist yanıtlara da cevap niteliğindedir.

"Sosyalist Devrim" savunucusu oportünizm, bu sorunun yanıtına verdiği yanıt özetle şudur: demokrasi sorunu burjuva demokratik bir sorundur. Bir kısmı bu sorunu burjuva demokrasi çerçevesinde yaklaşırken, bir kısmı ise reformizme karşı olma adı altında, bu sorunu sosyalist devrim içinde, sosyalist devrime geçerken çözülecek bir sorun olarak ele alır. Dahası, Lenin'in 1915-16 yıllarındaki bu yaklaşımının sosyalist devrim olduğunu ileri sürer. Oportünizmin yanıtı budur ve bu yanıtın, Troçkist ve Kivesky'in yaklaşımı ile uyum halinde olduğu açıktır.

Bizim İddiamız, bu sorunun yanıtı, oportünizmin yanıtının tam tersidir. Lenin, demokrasi sorununu, sosyalizm mücadelesinden koparmaz, onunla çok sıkı bağlar kurar ama demokrasi mücadelesi, asgari program çerçevesinde, demokratik devrimini en temel sorunudur. Demokratik devrim sürecinde, bu mücadele okulunda okuyan proletarya kendi devrimine, sosyalist devrime hazırlanır. Bu aşama yaşanmadan sosyalist devrim mümkün değildir. Emperyalist paylaşım savaşı koşullarında ortaya çıkan ve Lenin'in savaşım içinde olduğu emperyalist ekonomizm ile Leninizm arasındaki fark nedir? Veya Lenin, neden tıpkı 1905'te, İKİ TAKTİK'te ifade ettiği gibi, demokrasi sorununu "asgari program" çerçevesinde ele alır? Emperyalist ekonomizm, emperyalizm koşullarında demokrasinin elde edilmezliğinden hareketle, demokrasi mücadelesini bir yana bırakmakla kalmaz, o "asgari program"ı hayal olarak görür, sosyalist devrimin bu programı ifade ettiğini ileri sürer. (Bkz-Marksizm bir Kari.ve Em.Ekonomizm-Sf. l9-20). Keza, uzun söze gerek yoktur, sözünü ettiğimiz broşür, tam da her şeyi sosyalist devrime bağlayan anlayışla hesaplaşmadır. Bu broşürün ilk sözleri oportünizme yanıttır: "Şimdi yeni bir ekonomizm doğuyor, onun mantığı da benzer biçimde iki sıçrayış üzerine kuruludur, "sağa doğru" -biz "kendi kaderini tayin hakkına" karşıyız (yani ezilen halkların kurtuluşuna, toprak ilhakıyla savaşıma karşıyız-bu henüz tam olarak düşünülmüş yada açıkça belirlenmiş değildir.) "Sola doğru" -biz sosyalist devrimle "çatıştığı"

için, asgari programa karşıyız (yani reformlar ve demokrasi için savaşım verilmesine karşıyız.)". (a.g.e. Sf. 7-8)

Bir hatırlatma daha, asgari program, Ekim devriminden sonra, artık geri de kaldığı için, sosyalizmi kurma programını partinin benimsediği için kaldırılmıştır.

Her şey çok nettir. Oportünizm ile Leninizm ayrı ayrı pencereden demokrasi sorununa yaklaşır.

I. EKİM DEVRİMİ

Büyük Ekim Devrimi, daha önceki tüm toplumsal devrimlerden nitelik olarak farklıdır. İnsanlık tarihinde, aynı zamanda nitel sıçramaları ifade eden toplumsal devrimler, Ekim devrimiyle yeni bir niteliğe bürünmüştür. Daha Önceki devrimler, örneğin Fransız devrimi, bir sömürücü sınıfı yıkıp, yerine, yeni bir sömürücü sınıfı iktidara taşırken, Ekim sosyalist devrimi ilk kez proletaryayı "egemen sınıf" konumuna yükseltmiş, böylece tüm sınıfların yok olduğu bir dünyaya ilk adım atılmış, toplumun en devrimci sınıfı olan proletarya iktidar olmuştur. Paris Komünü, bu yönde ilk denemedir ama Ekim devrimi onu da aşan, onun dersleriyle proletaryanın ilk kez "egemen sınıf" olarak örgütlenmesini sağlayan toplumsal bir devrimdir.

Bu açıdan, haklı olarak, Ekim sosyalist devrimi, 20.yüzyıla damgasını vurmuş, yeni bir çağa, emperyalizm ve proleter devrimler çağına, adını vermiştir.

Ekim devrimi, daha öncede vurguladığımız gibi, her şeyden önce, emperyalistler arası çelişkilerin askeri plana sıçradığı, dünyanın yeniden paylaşımı kavgasının büyüdüğü, Emperyalist paylaşım savaşı ortamında doğmuştur. Emperyalist devletler, dünyayı yeniden paylaşmak isterken, kendi aralarında kamplaşmışlar, Paylaşım Savaşı, bu paylaşımın bir sonucu olarak doğmuştur. Emperyalist Paylaşım Savaşının açmış olduğu yarıklar, proletarya devriminin de koşulları oluşmuştur. Hem emperyalist ülkeler arası çelişkiden yararlanma, hem de bu Emperyalist paylaşım savaşının yarattığı "devrimci kriz" toplumsal devrimin tüm nesnel koşullarını yaratmıştır.

Emperyalist savaş, devrimin nesnel koşullarının dünya çapında olduğunu gösterir. Dünya ölçeğinde devam eden emperyalist savaş, siyasal özgürlükleri budamış, kitlelerin demokratik taleplerine koyu bir siyasal gericilikle karşı koymuş, açlık, yıkım, savaş, "ekmek-barış-özgürlük" şiarlarını büyütmüştür.

Ekim devriminin öngününde, 1917 Şubat devrimi patlak verdiğinde Lenin, İsviçre'de sürgündür ve devrimi adım adım izler, devrimin önünü açmaya çalışır. UZAKTAN MEKTUPLAR olarak o bilinen mektuplarında bu konuyu ele alır. İlk mektubunun ilk sözü tam da budur. Devrim, Emperyalist paylaşım savaşı koşullarında doğdu ve dünya çapında devrimin nesnel koşulları olduğundan, atılan ilk adım, Rusya'da patlak veren ve niteliği BDD olan Şubat devrimini, özellikle Avrupa devrimleri izleyecektir. Lenin'in öngörüsü budur.

"Emperyalist dünya savaşı tarafından yol açılan ilk devrim patlak verdi. Bu ilk devrim elbette sonuncu olmayacaktır." (Tek Ülkede Sosyalist Devrim; Sf: 33)

Tarihte ve doğada mucize yoktur. Lenin'in ifadesi ile, "tarihin her ani dönemeci ve özellikle her devrim, öylesine bir içerik zenginliği sunar, savaşım biçimleri ve karşı karşıya bulunan güçler arasındaki ilişkilerin öylesine beklenmedik ve öylesine özgün bileşimlerini ortaya koyar ki, saf birine çok şey mucize gibi görünecektir" (Lenin). Hayır, yukarıda ifade ittiğimiz gibi, devrim, bir "devrimci kriz" ortamında doğmuştur, emperyalist savaş, kitlelerin "emek-barış-özgürlük" talebini büyütmüştür, dahası, 1905 BDD ve 1907-1914 arasındaki gericilik yılları, sınıfsal çözülmeyi hızlandırmış, sınıflar arası ilişkiyi netleştirmiştir. Bu tarihsel süreç, 1917 Şubat BDD yaratmıştır. 1905 BDD ve onu izleyen yıllar, toplumsal doku "derinden eşelendi". İşçiler, köylüler, tüm emekçi sınıflar, politik özgürlükler için, politik savaşıma katılmış, "devrimci enerjisi" açığa çıkmıştır. Bu yıllarda "tüm sınıflar" birbirini tanıdı ve Çarlık Monarşisinin niteliği açığa çıktı, toplum onu çok daha net tanıdı. Kapitalizm ekonomik ilişkilerde egemenlik kurdu, Çarlık monarşisi bunun önünde en ciddi engeldir. 1917 Şubat BDD bunun ifadesi olarak tarih sahnesine çıktı.

1917 Şubat/Mart devrimi BDD'dir ve burjuvaziyi iktidara taşımıştır. Bu anlamıyla, bir devrim koşullarında iktidarı burjuvazinin ele geçirmesiyle, BDD, "Rus devriminin ilk aşaması tamamlanmıştır". Devrimi BDD sınırları içinde tutmak, tarihe ve toplumsal gerçeklere karşı suçtur; bundan devrimi sürekli kılmak, sosyalist devrime yönelmek zorunludur. "Bu ilk aşama kesinlikle devrimimizin son aşaması olmayacaktır..." (Lenin).

Burada, Özellikle dikkat edilmesi gereken yan şudur: Lenin, BDD'ne "takılmaz" onun "tamamlanmasını" beklemez. Burjuvazi Şubat/Mart devrimiyle iktidar olmuştur ama BDD görevlerini tamamlama yeteneğinde değildir. Savaş koşullarında, güçten düşen burjuvazi, kitlelerin "barışa, ekmeğe, özgürlüğe, toprağa gereksinimini" (Lenin) karşılamaktan çok uzaktır. Tüm bu sorunlar, demokratik talepler, bir devrimci kriz döneminde, bir devrim döneminde, iktidar olacak proletarya çözebilir. İşte Lenin ünlü çağrısını bu koşullarda yapmıştır.

"İşçiler, Çarlığa karşı iç savaşta proleter kahramanlık mucizeleri yarattınız, devrimin ikinci aşamasında zaferinizi hazırlamak için proletaryanın ve tüm halkın örgütlenmesinde mucizeler yaratmalısınız..." (Lenin).

Devrimin birinci aşamasından ikinci aşamaya geçişte proletaryanın iki bağlaşığı/ittifakı vardır. Birincisi, "Rusya'da on milyonlarca insanı kapsayan ve nüfusun engin çoğunluğunu oluşturan büyük yarı-proletarya ve kısmi de olsa küçük köylüler yığını", ikincisi ise, "bütün savaşan ülkelerin ve genel olarak bütün ülkelerin proletaryası..." (Lenin)

Bu dönem, Lenin'in ifadesi ile, "özel nitelikler" gösteren bir dönemdir ve proletarya bu "özel niteliklerden" yararlanmak zorundadır. Proletarya köylülüğü kazanarak feodalizm üzerinde tam zafer kazanır ve ancak bu yoldan, tüm taleplerin karşılanacağı, sosyalizme yönlenilebilir. UZAKTAN MEKTUPLAR'ın son paragrafı bunu açıklar:

"Bu iki bağlaşık ile birlikte proletarya, güncel geçiş döneminin özelliklerinden yararlanarak, Guçkov-Milyukov'un yarı-krallığı yerine, ilkin demokratik cumhuriyetin fethine ve köylülerin büyük toprak sahipleri üzerindeki tam zaferine, ardından da savaşta gücü tükenen halklara barış, ekmek ve özgürlük verecek tek şey olan sosyalizme yürüyebilir ve yürüyecektir de. (Tek Ülkede Sosyalist Devrim, Sf. 48-49)

1917 Şubat/Mart devrimi BDD'dir, ancak, menşevikler ve "eski bolşevikler"in tersine Lenin, "burjuvaziye destek yok..." der. Kurulan geçici hükümet kesinlikle desteklenmez ve proletaryanın silahlanması, proletaryanın silahlanarak iktidara yönelmesi savunulur.

"Devrimimiz burjuva devrimidir, diyoruz biz Marksistler: öyleyse işçiler, halka burjuva siyasetçilerin yalanlarını göstermeli, ona sözlere kulak asmamayı, yalnızca kendi örgütlerine, kendi birliğine, kendi silahlanmasına güvenmesini öğretmelidir. " (a.g.e. Sf. 46)

Tam bu noktada bir not düşelim. Lenin'in UZAKTAN MEKTUPLAR'ı, NİSAN TEZLERİ'nin, buradaki görüşlerin ilk sözleri temeli niteliğindedir. Ancak, bu mektupların sadece bir tanesi, PRAVDA'nın 14. ve 15. sayısında yayınlandı, diğerleri yayınlanmadı. Bu dönemde PRAVDA'nın başında, sürgünden dönen Stalin ve Kamenev vardır. UZAKTAN MEKTUPLAR'ın içeriği, o döneme kadar, özellikle Rusya içlerinde faaliyet gösteren bolşeviklerin düşüncesi ile çelişmektedir, bunu Stalin'de "RUS DEVRİMİNİN TAKTİĞİ" çalışmasında ifade etmektedir. Bu dönemde, Lenin ile Stalin dahil eski bolşevikler arasında farklılıklar vardır.

Devam edelim. Lenin, Rusya'ya dönmek, devrimi Rusya'da yaşamak ister. Bu dönemde, İsviçre'den ayrılmadan önce, İSVİÇRELİ İŞÇİLERE VEDA MEKTUBU'nu yazar, burada Rus devriminin dünya devrimi ile ilişkilerini, devrimin enternasyonalist karakterini ön plana çıkarır.

Hemen belirtelim, Lenin, bu dönemde, savaşın yarattığı koşullarda, gözü hep bir dünya devrimine yöneliktir. Avrupa devrimi, daha da özetle Almanya devrimi beklentisi İçindedir. Emperyalist Paylaşım Savaşı, Avrupa'da sosyalist devrimin koşullarını oluşturur ama sosyal şovenizm bunun önünde en önemli engeldir. Dönemin savaşa karşı, emperyalist savaşa karşı devrimci taktiği, savaşı iç savaşa dönüştürmedir. Bu doğru Marksist taktik, Avrupa'da yeterli destek bulduğu söylenemez, sosyal şovenizmin duvarlarına çarpar. Emperyalist paylaşım savaşı, ya barbarlık ya sosyalizm ikilemini dayatmaktadır, Emperyalist paylaşım savaşı Avrupa'da devrimin nesnel koşullarını yaratmıştır.

Bu koşullarda, Rusya'da Şubat BDD patlak vermiştir. Yönü sosyalist devrime dönük olan BDD'de proletarya, Çarlığa karşı burjuvaziyi, "monarşinin restorasyonunu önleme" adı altında destekleyemez. Burjuvazi hiç bir sorunu çözmez, tüm sorunların çözümü, bu devrim koşullarında proletaryanın iktidarı ile mümkündür, savaşın yıkıcı etkisi, açlık, toprak, özgürlükler vb. tüm sorunlar ancak proletaryanın iktidarında tam çözüme kavuşur.

Avrupa'da sosyal şovenizm güçlüdür ama Rusya'da bolşeviklerin etkisiyle bu ihanet çemberi kırılmıştır. Rus proletaryası bir dünya devrimi perspektifi ile tarihsel rolünü oynamaya hazırdır. Böylesi bir koşulda durmak, beklemek intihardır, Lenin durmamış, koşulların oluşmasını vb. beklememiştir. İşte, bu ortamda, "başlama" görevi Rus proletaryasına aittir.

"Emperyalist savaşın objektif kaçınılmazlıkla yol açtığı devrimler dizisini başlatma büyük onuru Rus proletaryasına düşmüştür. Ancak diğer ülkelerin işçileri arasında Rus proletaryasını seçkin devrimci proletarya sayma düşüncesi bize kesinlikle yabancıdır. Rusya proletaryasının, diğer ülkelerin işçilerinden daha az örgütlü; hazırlıklı ve sınıf bilinçli olduğunu çok iyi biliyoruz. Özel nitelikler değil, yalnızca özel tarihsel koşullar Rusya proletaryasını belli,

belki de çok kısa bir süre için, tüm dünyanın devrimci proletaryasının öncüsü yaptı." (S.Eserler-6: Sf:31)

Görev net, tavır mütevazıdır. Tarih, Rusya proletaryasına bir görev vermektedir: Lenin, bunun farkındadır, bunun 1917'de değil, 1902'den beri farkındadır ama 1917'de bunun altı bir kez daha çizilir. Tarihin, Rusya proletaryasına verdiği görev, dünya devrimi için "başlama" görevidir. Elbette çok önemli olan bu görev, Rusya proletaryasına, asla "özel nitelik", "seçkin devrimci" vb. sayma, kendini dünya proletaryasının üzerine çıkarma hakkını vermemektedir.

Enternasyonalizmin temel ilkesi budur.

Bu ilkenin, daha sonra, tek ülkede sosyalizm gerçeğinden kaynaklanan handikaplarla beslenip, revizyonizmin elinde büyük Rus şovenizmine dönüştüğü açıktır.

Rusya köylü ülkesidir, Avrupa'da kapitalizmin en geri düzeyde geliştiği ülke Rusya'dır. Bundan dolayı, sosyalizm, "derhal ve doğrudan zafer kazanamaz" (Lenin). Ama, BDD "korkunç ivme kazanabilir", tarım devrimini "aristokrat toprak sahiplerinin bütün sınırsız toprak mülkiyetinin kamulaştırılmasına kadar götürebilir" (Lenin). Böylece Rusya'da BDD "sosyalist dünya devriminin önsözüne dönüştürülebilir, bu devrimin basamağı haline gelebilir." (a.g.e. Sf. 31)

Bunu, Lenin, döne döne vurgular. 1915'li yıllardaki, hatta, 1905'li yıllardaki bakış açısını tekrarlar.

"Rus proletaryası sosyalist devrimi yalnızca kendi öz güçleriyle zaferle tamamlayamaz fakat Rus devrimine öyle bir ivme kazandırabilir ki, bu devrim için en iyi önkoşullar yaratır ve buna bir anlamda başlanır. En önemli, en güvenilir müttefiklerine Avrupalı ve Amerikalı sosyalist proletarya, nihai mücadelelere girmesi için koşulları kolaylaştırabilir." (a.g.e. Sf. 32)

Ancak, yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, emperyalist paylaşım savaşında sosyal şovenizmi bu devrimin önünde en ciddi engeldir. Bu "kirli köpüğü" uluslararası işçi hareketi, yakında söküp atacaktır, inanç budur. Spartaküstler, dünya devrimi için, Avrupa devrimi için, daha da özelde Almanya devrimi için önemli bir faktördür, umutları büyütmektedir. Bundan, "Alman proletaryası, Rus ve uluslararası proleter devrimin en sadık, en güvenilir müttefikidir." (a.g.e. Sf:33)

Mektubun son sözü Avrupa devrimi beklentisini ifade eder, "Yaşasın Avrupa'da başlamakta olan proleter devrimi!"

Ekim Devrimi öngününde, 1917 Şubat/Mart devriminde, Lenin'in bakış açısı budur.

Her devrimin temel sorunu iktidar sorunudur. 1917 Şubat/Mart devrimi, Rusya için "özgün" ve "son derece dikkate değer bir özelliği" yaratmıştır, bu iktidarın ikiliğidir. Şubat/Mart devrimi çarlığı yıkmış, burjuvaziyi iktidara taşımıştır. Geçici hükümet, burjuvazinin iktidarıdır. BDD "tamamlamak" için menşevikler tarafından desteklenir. Ancak, bunun yanı sıra, işçi ve asker Sovyetleri doğmuştur, bu Sovyetler işçi-köylü iktidarını temsil eder.

Toplumsal olgular şemalara sığmaz. İktidarın ikiliği, iktidarın ikili karakteri daha önceden tasarlanmış bir olgu değildir, Şubat/Mart devriminin ortaya çıkardığı bir özgünlüktür. Bolşevik parti içinde, Lenin tarafından "eski bolşevik" olarak tanımlanan kesim, bu özgünlüğü

kavrayamaz, onlar, kafalarında, önce burjuva iktidarı, bunu takip eden işçi-köylü iktidarı ve en son aşama olarak da proletarya iktidarını tasarlarlar. Halbuki, mevcut toplumsal süreç bu şemaya uymamakta, bir yandan, başta "ekmek-barış-özgürlük" taleplerine yanıt veremeyen, "oligarşik" bir karakter gösteren burjuva iktidarı doğmuştur, diğer yandan ise, "tohum halinde" olan işçi-köylü iktidarı, işçi ve asker Sovyetler mevcuttur. Ve bu iki iktidar iç içe girmiş, proletarya ve köylülük "gönüllü olarak İktidarı burjuvaziye bırakmıştır".

Burjuvazi iktidarı el geçirmiştir, bu anlamda, Lenin'in ifadesi ile "l Mart 1917 Rus devriminin birinci evresi tamamlanmıştır" (Lenin). Ancak, köylü hareketi sonuçlanmamıştır. Şubat/Mart devriminde "köylülük burjuvazi ile anlaşmakta"dır. Devrimin köylü hareketi üzerinden atlaması söz konusu olamaz. Tam bu noktada, "Çar yok, gelsin işçi hükümeti" diyen Troçki ile Lenin'in kesintisiz devrim anlayışı taban tabana zıttır. Lenin "İşçi hükümeti" tezine karşı koyar, köylü hareketini hep göz önüne alır ve bu anlamda BDD atlamaz ama sürecin özgünlüğünü görür, burjuvazi iktidarı ele geçirmiştir, sadece ve sadece bu anlamda BDD "tamamlanmıştır", toplumsal devrim, burjuva iktidarın yanı sıra, işçi-köylü iktidarını da yaratmıştır, devrimin ikinci aşamaya geçmesinin koşulları doğmuştur, durup beklemek doğru değildir, sosyalizme "hemen doğrudan" geçmek söz konusu olamaz, ama bunun koşullarını yaratmak gereklidir. İşte, Lenin'in düşüncesi budur.

Peki, Şubat/Mart devriminde ortaya çıkan, iktidarın ikili yapısına nitelik veren, işçi ve asker Sovyetleri, iktidarının karakteri nasıldır? Lenin, hem "ikili iktidar üzerine" makalesinde, hem de NİSAN TEZLERİ'nin açılımı olan "taktik üzerine mektuplar" makalesinde, bu sorunun açık ve net yanıtını verir.

İşçi ve köylü temsilcileri Sovyetlerinin sınıfsal tabanı, "proletarya ve (Asker kaputu içindeki) köylülük", bu iktidarın politik karakteri ise, "devrimci diktatörlüktür" (Lenin).

Lenin, işçi ve asker Sovyetleri için, "TAKTİK ÜZERİNE MEKTUPLAR" çalışmasında, "proletarya ve köylülüğün devrimci-demokratik diktatörlüğü" tanımlaması yapar ve ekler, "proletarya ve köylülüğün devrimci-demokratik diktatörlüğü artık gerçekleşmiştir ama çok orijinal tarzda, bir dizi son derece önemli değişikliklerle" (a.g.e. Sf. 47) söz konusu bu çalışmada, bu tespiti defalarca tekrar eder Lenin.

Bu iktidar biçimi, ne tipte bir iktidardır? Lenin, bu sorunun da yanıtını verir; "bu iktidar, 1871 Paris Komünüyle aynı tipte bir iktidardır." (a.g.e. Sf. 41 ve 55)

Paris komünüyle aynı tipte olan bu İktidar, elbet en gelişmiş parlamenter Cumhuriyetten "temelde farklı bir iktidar tipidir..." (Lenin). Çünkü, bu "devrimci bir diktatörlüktür" ve "yasayla değil" halk kitlelerinin dolaysız inisiyatifi ile yaratılmıştır. Bu iktidarın özellikleri de şudur; "... Bu tipin temel özellikleri şunlardır:

1) iktidarın kaynağı parlamento tarafından tartışılan ve kararlaştırılan yasa değil, aksine ülkedeki halk kitlelerinin tabandan gelen doğrudan inisiyatifi, yaygın ifadeyle iktidarın doğrudan "ele geçirilmesi"dir.

2) Halktan ayrı ve halkın karşısına konmuş kurumlar olarak polis ve ordunun yerine tüm halkın doğrudan silahlanmasına geçilmesi, devlet düzeni böyle iktidarda bizzat silahlı işçiler ve köylüler tarafından, bizzat silahlı halk tarafından korunur.

3) Ya memurların, bürokrasinin yerine yine bizzat halkın doğrudan egemenliğinin geçirilmesi ya da onların en azından özel bir denetim altına konması, sadece seçilen değil, aynı zamanda halkın ilk talebi üzerine görevden alınabilen basit görevlilere dönüştürülmesi, "postları" karşılığında yüksek maaşları alan ayrıcalıklı bir katmandan, ücretleri kalifiye bir işçinin normal ücretinden daha yüksek olmayan özel bir "sınıf" işçiye dönüşmesi..." (S. Eserler-6, Sf:41)

Şubat devriminde ortaya çıkan Sovyetler "tohum halinde"dir ve aynı zamanda, İKİ TAKTİK'te, devrimin garantisi olarak formüle edilen, proletarya ve köylülüğün devrimci-demokratik diktatörlüğünün "orijinal tarzda" gerçekleşmesi anlamına gelmektedir. Bu devrimci diktatörlüğün özellikleri de bunlardır.

Dikkat edilirse, Lenin'in "devrimci diktatörlük" olarak da tanımladığı bu iktidar, "Paris komünüyle aynı tipte bir iktidardır" ve de bu özellikler, Ekim devriminin öngününde yazıldığı, Paris komünü derslerini incelediği, DEVLET VE İHTİLAL eserinde, proletarya diktatörlüğünün özellikleri olarak tanımlar.

Demek ki o ister "komün", ister "sovyet", ister "konsey", ister "halk cumhuriyeti" veya bir başka kavramda ifadesini bulsun, eğer parlamentodan/yasalardan değil de halk kitlelerinin tabandan gelen inisiyatifi ile yani bir devrimle oluşmuşsa; burjuva devleti ifade eden düzenli ordu ve polis dağıtılmış yerini halkın silahlı gücü almışsa ve de burjuva demokrasisinden daha ileri bir ilke, yani seçilenlerin "görevden alınma" ilkesi devlet ve toplum yaşamında benimseniyor, bürokrasi tırpanlanıp devlet yönetimi basitleştiriliyor, ücretli bir işçinin aldığı maaş bürokrasi içinde geçerli oluyorsa, o devlet proletarya diktatörlüğünün özgün biçimidir.

Lenin'in NİSAN TEZLERİ'nde ulaşmış olduğu bu sonuç, İKİ TAKTİK'e göre bir ilerlemedir.

Ancak, burada önemle ifade edilmesi gereken yan, bir devrim ortamında doğan Sovyetlerin, bizzat kendisinin proletarya diktatörlüğü olmadığıdır, bu biline. Ayrıca, toplumsal alt-üst koşullarında doğan Sovyet/veya konseylerin içeriği önemlidir, yani bu işçi Sovyetler olduğu gibi köylü Sovyetlerde olabilir ama eğer devrimde proletaryanın hegomanyası varsa, yeni doğan toplum ve devlet örgütlenmesine proletarya önderlik ediyorsa, adı ve biçimi ne olursa olsun, ister "tohum halinde", ister gelişmiş biçimde, o proletaryanın özgün biçimini yansıtır.

Şubat/Mart devrimi "Paris komünüyle aynı tipte bir iktidarı" yarattı, doğurdu, ama bu sosyalizm değildir. Lenin, "eski bolşevik" olarak tanımlanan Kamenev ile polemiğinde, iki ana konuyu ön plana çıkarır. Bir yandan, BDD "tamamlanmasını" bekleme anlayışı ile mücadele ederken, diğer yandan, Şubat/Mart devriminde ortaya çıkan işçi-köylü devrimci diktatörlüğünü, işçi ve asker Sovyetleri sosyalizm olarak algılamasına karşı mücadele eder. Zaten, NİSAN TEZLERİ'nin 8. maddesi de budur: "ivedi görevimiz sosyalizmi başlatmak değil..." (Lenin). Keza, Lenin Paris komünü içinde aynı tespiti yapar, komünün sosyalizmi başlatmadığını söyler. Komünün "gerçek özü" der Lenin, "özel bir devlet tipinin yaratılmasında yatar. Böyle bir devlet ise Rusya'da şimdiden ortaya çıkmıştır, bu işçi ve asker temsilcileri sovyetleridir." (a.g.e. Sf.55)

Bu devlet, yeni bir devlet tipidir. Tüm özel mülkiyet ilişkilerine dayanarak ortaya çıkan, köleci, feodal ve kapitalist devlet tipinden temelden farklı, yeni tipte bir devlettir. Bu yeni devlet tipinin niteliğini yukarıda, Lenin'e dayanarak aktardık bu yanıyla, kapitalist bir devlet biçimi

olan parlamenter cumhuriyetten kökten farklı, ondan daha ileridir. Lenin, 1917 Nisan başlarında kaleme aldığı, "PROLETARYA PARTİSİNİN PLATFORM TASARISI" niteliğinde olan PROLETARYANIN DEVRİMDEKİ GÖREVLERİ çalışmasında, sorunu etraflıca ele alır ve işçi, asker, köylü ve diğer Sovyetler için, "yeni bir devlet biçimi ya da daha doğrusu yeni bir devlet tipini temsil ettikleri." sorununa ulaşır.

Burada, bir soru daha soralım. Bu devlet tipi ne zaman ortaya çıkmıştır? Bu sorunun yanıtını da Lenin'de bulmak mümkün. Lenin bunu Paris komünüyle başlatır, 1905 ve 1917 devrimlerinde "yarı-devlet" olarak var olduklarını söyler. 19. yüzyılın "sonundan beri devrimci dönemler" bu devlet tipini yaratmıştır. "Rus devrimi 1905 ve 1917 yıllarında tamda bu tipte bir devlet kurmaya bağladı...", "işte daha şimdiden (...) kendi tarzında gerçekleştirilen milyonluk bir halkın inisiyatifi sayesinde bizde şimdiden yaşama nüfuz eden yeni budur..." (Lenin- a.g.e. Sf. 69)

Her şey çok net...

Şubat/Mart devrimi, özgün bir iktidar yarattı, iktidarın ikiliği. Geçici Hükümet hiçbir sorunu çözememekte, dahası burjuvazinin aç gözlü, savaştan yana politikasına yürütmektedir. Ancak, proletaryanın ve köylülüğün sınıf iktidarı olan Sovyetler, tek başına iktidar olabilirse tüm sorunlar çözüm sürecine girecek, devrim sürekli kılınacaktır. Bu "Özgün"lük çok fazla süremez, Lenin'in ifadesi ile, "bir devlet içinde iki iktidar erki olamaz..." (a.g.e. Sf:61)

Ya biri, ya diğeri yönü geleceğe dönük olanlar, elbette durup, beklemez, BDD "tamamlanması" saplantısına kapılamaz. Proletaryanın yetersiz bilinç ve örgütlenme derecesinin düşük olmasından dolayı, burjuvaziye iktidarı vermiştir. Proletarya kırsal alanda yeterli örgütlülükten uzaktır, "yeni bir devlet tipi" olarak doğan Sovyetler içinde etkisi zayıftır. Bundan dolayı, günün taktiği, güçlü bir aydınlanma ile, sabırla bu eksik olanları tamamlamak, Sovyetlerde ve sınıf içinde çoğunluğu sağlamak, köylü yığınları proletaryanın saflarına çekmektir. Bunun için, NİSAN TEZLERİ'nde 3. tez olarak, "geçici hükümete hiçbir destek yok" benimsenir, 8. tez, "ivedi görevimiz sosyalizmi 'başlatmak' değil..." olarak formüle edilir. Ve bunlara paralel, 2. tez şudur: "Rusya'daki güncel durumda özgün olan şey, proletaryanın yetersiz bilinç ve örgütlenme derecesi sonucu iktidarı burjuvaziye veren devrimin birinci evresinden, iktidarın proletarya ve köylülüğün yoksul katmanlarına verecek olan ikinci evresine geçiştir," (Lenin)

NİSAN TEZLERİ'nin ana yönelimi budur...

1917 Şubat devrimi ile Ekim sosyalist devrimi arasındaki tarihsel süreç, adeta sekiz devrim ayıdır. Ve bu tarihsel dönemde, her bir önemli derslerle dolu, Nisan-Haziran-Temmuz ve Kornilov olayları yaşanmıştır...

Biliniyor, Nisan ve Haziran olayları barışçıl ve kendiliğindencidir. Ama, bu dönemde, proletarya hızla bilinçlenip örgütlenirken, iktidarı elinde tutan burjuvazi boş durmamakta, çok daha hızlı bir örgütlenme içindedir. Temmuz olayları, bolşeviklerin önderlik edip, organize ettiği bir olay değildir ama patlak veren bu olayda, bolşevikler, kitle gösterilerine müdahale ederler. Bu olayı bahane eden, geçici hükümet, bolşeviklere karşı kampanya açar,

yoğun bir terör politikasını dayatır, PRAVDA kapatılır, Lenin ve bolşevikler hakkında tutuklama kararı çıkarılır.

"Devrimin dersleri" makalesinde, Lenin, bu tarihsel süreci inceler ve en önemli dersi çıkarır. Bu ders, burjuvazinin her türlü anlaşma taktiğinin reddedilmesi, menşevik ve sosyalist devrimcilerden tam kopuş ve de tüm demokratik sorunların çözümü için yoksul köylülüğün desteğini alma.

Bu tarihsel siyasal ders devrimin garantisidir. "Bir devlet içinde iki iktidar erki olamaz" o halde, yeni bir devlet tipi olarak doğan, iktidar organı Sovyetler bu ikili iktidara son vermelidir. Ve bunun için, devrimin sonuna kadar gitmesi için proletarya yoksul köylülerle ittifakını güçlendirmelidir. Her iki görev, birbirini tamamlamaktadır. Bu iktidar, proletarya ve köylülüğün devrimci-demokratik diktatörlüğünü yeni koşullarda, "orijinal" biçimde temsil eden Sovyet iktidarı demokratik devrimin tek güvencesidir. "... devlet içinde Sovyetlerden başka bir erk olmamalıydı. Ancak o zaman devrimimiz gerçek bir halk devrimi, gerçek bir demokratik devrim olurdu..." (a.g.e. Sf.203)

Lenin kitleleri kazanmak için, sabırla, BDD yarattığı siyasal özgürlüklerden sonuna kadar yararlanarak, yoğun biçimde kitleleri tam bir açıklıkla aydınlatır. Hatta bu dönem, Temmuz olaylarında olduğu gibi, yükselen kitle eylemlerinin peşinde sürüklenmek istemez, bundan dolayı, kitle eylemlerini körüklemez, tam tersine onları sağlam kazanmak için bilinçlendirme ve örgütleme faaliyetine önem verir. Denebilir ki Lenin, bu dönemde, yangını körükleme rolünü değil, söndürme rolünü benimser. Ama stratejik bakış açısı çok nettir "iktidar durumuna gelmek için bilinçli işçilerin çoğunluğunu kazanmak gerekir" (Lenin)

Kornilov olayı, tam da bu işlevi görmüş, devrimi olgunlaştırmıştır. Temmuz yenilgisi ile gerileyen devrim, Kornilov olayı ile yeniden hızla yükselir. Kornilov çar yanlısı, sert ve acımasız bir generaldir, çarı iş başına getirmek için ayaklanmıştır. Burjuva hükümeti ve onun başbakanı Krensky çaresizdir. Kornilov'a karşı burjuva hükümetle anlaşma menşevik taktiktir, bolşeviklerin taktiği bu olamaz. Onlar, Krensky hükümeti ile uzlaşmadan, "bir tek sözü..." bile bu burjuva hükümete karşı sakınmadan söyleyerek, Kornilov'a karşı mücadelede net, savaşkan bir tutum benimsenir. Ve bolşeviklerin bu taktiği ve mücadelesi başarıya ulaşınca, devrimin koşulları tamamen olgunlaşır. Moskova ve Petrograd Sovyetlerinde azınlıkta olan bolşevikler, bu dönemde çoğunluğu saklamış, bu çoğunluk biçimsel olmaktan öte işlevsel açıdan önemlidir.

İşte bu dönemde, Temmuz olayları ile gündemden çıkan, "tüm iktidar Sovyetlere" şiarı, tekrar güncel ve ayaklanma şiarı olmuştur.

İktidarı bolşevikler alabilir mi? Veya alsalar bile, uzun süre iktidarı koruyabilir mi? Bu sorular tarihsel ve güncel sorular olmuştur. Bolşeviklerin iktidarı alamayacakları, alsalar bile, hiçbir sorunu çözemeden tekrar burjuvaziye iktidarı teslim edeceklerine inanan hiçte az değildir. BDD "tamamlanmasını" bekleyen Kamenev-Zinovyev, koşulların olgunlaşmasını beklemektedir. Ama, Lenin, tüm bunların karşısındadır ve "bolşevikler iktidarı almalıdır" der, dahası bolşevik parti içinde, onurlu bir kavga verir.

Tüm iktidar sovyetlere!

İşte, BDD'den sosyalist devrime geçişte, sosyalist devrimin koşullarının olgunlaştığı bir dönemde, iktidarı almanın şiarı budur!

Önceki tanımlamalar ışığında burada şu soru sorulabilir: "tüm iktidar Sovyetlere" şiarı, proletaryanın mı, yoksa proletarya ile köylülüğün yeni tüm halkın mı iktidarını ifade eder?

Bolşevikleri "demokrasiyi daraltma..." ile suçlayan, M. Gorki'nin grubu, Novayasizn grubu, bu şiarın "proletarya diktatörlüğünü gizlediği" ve devrimi yenilgiye götüreceğini ileri sürer. Ancak, bolşevikler tüm bunlara prim vermez, devrimde proletaryanın hegomanyasına sıkı sıkı savunur. "Tüm iktidar Sovyetlere" şiarı, bu dönemde, aynı zamanda, "köylü Sovyetlerin iktidarının esas olarak kıra uzanacağı anlamına gelir, köylerde ise yoksul köylülerin üstünlüğü kesindir..." a.g.e. Sf. 263)

Demek ki;

a) Sovyetler, sadece işçi iktidarı değildir. BDD sürecinde, bu iktidar biçimi, sovyetler doğabilir. Önemli olan Lenin'in ifadesi ile "Sovyetler değil, önemli olan onun sınıfsal karakteri..."dir. (Lenin)

b) Sosyalist devrimde, Ekim devriminde, "tüm iktidar Sovyetlere" şiarı, aynı zamanda köylü Sovyetlerin kırsal alanda egemen olması anlamına gelir. Ve de bu köylü Sovyetlerin içinde, yoksul köylülük Sovyetlerin esas kitle gücünü oluşturur.

c) Böylece "tüm iktidar Sovyetlere" şiarı, sosyalist devrimde, proletarya ve yoksul köylülüğün sınıf iktidarını teslim eder, bu dönemde, Sovyetlerin sınıf bileşkesi bu sınıflardır.

Tüm iktidar Sovyetlere!

Bu şiar Ekim devriminin stratejik şiarıdır. Ekim devrimi bu şiarın açtığı yolda cisimleşmiştir.

Çarlık Rusya, yeryüzünü paylaşan emperyalist güçlerden biridir ama bu emperyalist ülkeler içinde kapitalizmin en geri olduğu ülkedir. Nüfusun %80'i kırsal alanda yaşar. Kapitalizm belirli merkezlerde gelişmiş, sanayileşme buralarda yoğunlaşmış ve proletarya modern bir sınıf olarak toplumsal ilişkilerde yerini almıştır ama buna rağmen, nüfusun önemli bir kesimi kırsal alandadır ve feodal, yarı-feodal ilişkiler içindedir. Kapitalizm, kırsal alanda, özellikle 1905 BDD ve sonrasında gelişmiştir ama yinede feodal ve yarı-feodal ilişkiler bu gelişmenin önünü tıkamaktadır. Kırsal alanda kapitalizmin gelişmesi yavaş ve sancılıdır, 'Prusya tipi' geçiş söz konusudur. Her şeye rağmen Rusya'da güçlü bir köylü hareketi vardır, toprak talebi, devrimde önemli bir yeri tutar. 2. Duma'da 104 imzalı olduğundan dolayı "104'ler tasarısı" olarak bilinen toprağın ulusallaştırılması talebi bunun en somut örneğinden biridir. Ayrıca, üzerinde fazla durulmamış olan ama devrimde önemli rol oynayan güçlü köylü isyanları vardır. Köylü ayaklanmaları, 1917 Şubat BDD'den sonra, özellikle de Temmuz ile Ekim arasında oldukça yaygındır.

Anlaşılacağı üzere, 1917 Şubat/Mart, BDD toprak ve köylü sorununu tam bir çözüme bağlayamamıştır, bunun çözümü Ekim devrimi ile mümkün olmuştur. Ancak, Rusya'da bir özgünlük vardır. Toprak sorunu, bir emperyalist paylaşım savaşı koşullarında önemli ölçüde

barış sorunu ile iç içe geçmiştir. Devrimin yarattığı Asker Sovyetler, özünde, asker kaputu giymiş köylüleri temsil etmektedir. Barış ve toprak sorunu, gerçek çözümünü Ekim devriminde bulmuştur.

Menşeviklerin önerisiyle kabul edilen, ilk parti programı, 1903 programı, "asgari program" çerçevesinde kapitalizmin gelişmesini savunur. Çünkü, feodal ve yarı-feodal ilişkiler gelişen kapitalizmin önünde engeldir, özgün bir sınıf savaşımı ancak, kapitalizmin özgürce geliştiği koşullarda yaratılır. Ancak, Lenin, bu tezlerin 1905 BDD'den sonra, 1906'dan itibaren iflas ettiğini ileri sürer, eski görüşleri savunmak.

Bolşeviklerin tarım sorununa yaklaşımı, daha önceden de ele aldığımız gibi, menşevik ve sosyalist devrimcilerden tamamen farklıdır. Her şeyden önce bolşevikler, BDD bir sorunu olan bu soruna yaklaşımı sınıfsaldır, yani soruna proletaryanın sınıf bakış açısı ile yaklaşır ve ele alırlar. "Biz ücretli işçilerin ve yoksul köylülerin partisiyiz, onların çıkarlarını korumak istiyoruz" (Lenin) temelinde soruna el atarlar ve tüm sorunları bu temelde ele alırken, yeni koşulları hep hesap ederler.

1917 Şubat/Mart devrimi BDD'dir ve 1905 BDD'den bu yana toplumsal ilişkiler önemli değişimler yaşamıştır. Bunun doğal sonucu olarak, ilk parti programa, bu değişim içinde yeniden gözden geçirilmek zorundadır. İşte, 1917 BDD sonrası, Nisan parti Konferansı bu yönde bir çalışma içindedir. Yöntem olarak, eski programa bağlı kalınmış, çeşitli maddeler ya yeni koşullarda, örneğin emperyalist savaş göz önüne alınarak, sorunlar yeniden formüle, edilmiştir ya da eski açılımların daha iyi anlaşılması için öze bağlı kalınmış ama yeniden yazılmıştır, Lenin'in PARTİ PROGRAMININ REVİZYONU İÇİN MATERYALLER çalışması bunun içindir.

Bu konferansta, Nisan Parti Konferansında, örneğin, 1905'te ileri sürülen "Demokratik Cumhuriyet" talebi, yeni koşullarda netleştirilmiş ve "işçi köylü demokratik cumhuriyeti" olarak somutlaştırılmıştır. Çarlık mekanizmasının parçalanması, militarizmin damıtılması ve onun yerine halkın silahlanması üzerinde özel olarak durulmuş, Paris komünü dersleri temelinde bürokrasi, yargı vb. sorunlar ele alınmıştır. Demokratik taleplerin güçlendirilmesi ön plana çıkmış, ulusların kendi kaderini tayin hakkından, kadın-çocuk-eğitim-özel hayatın korunması vb. sorunlara kadar tüm sorunlara sahip çıkılmıştır.

Tüm Rusya Parti konferansının, yani 1917 Nisan konferansının, tarım programının ilk kararı şudur; "Rusya'daki tüm çiftlik beyi arazilerine (aynı tımar, kilise, taht vs. arazilerine) derhal ve tamamen el konması..." (S.Eserler-6, Sf.355). Burada, devlet ve bütün arazilerin "ulusallaştırılması" savunulur ve bunun merkezi iktidarın, yani köylü Sovyetlerin veya seçilmiş demokratik bir organın denetlemesi vurgulanır. Demirbaşlar korunmalıdır, demirbaşlar dahil, tüm toprağın kullanımı köylü komitelerine devredilmelidir. İşte bu, bolşeviklerin sınıf bakış acısının sonucu oluşan tarım programının özüdür.

Bu program ile sosyalist devrimcilerin programı aynı değildir ve yine bu dönem bolşevik anlayış oldukça yanlış yorumlanmıştır. Örneğin, "topraklara el konmasının" anarşizm olduğu, toplumsal kargaşa yaratacağı, bunun cephedeki askerleri dıştaladığı, zengin köylülüğün bu programdan karlı çıkacağı vb. ileri sürülür. Lenin, köylü temsilcileri 1.tüm Rusya kongresinde yaptığı konuşmada, bu iddiaları yanıtlar ve soruna açıklık getirir.

Programın en temel sorunu şudur: "Tüm toprak ve arazi tüm halkın malı olmalıdır". Böylesi bir sonuç, her şeyden önce, 1905 dönemindeki köylü hareketlerinden, birinci ve ikinci Duma bulunan köylü temsilcilerin açıklamalarından çıkmıştır, yani somut toplumsal gelişmenin bir ürünüdür. Lenin, bu sorunun anlamını çok net ortaya koyar "tazminatsız" el koyma, "ulusallaştırma", toprağın tasarruf hakkının köylü Sovyetlere devredilmesi !

Anlaşılacağı üzere, burada "yeniden dağıtım..." savunulmaz, Lenin'in köylülerin bu toprağı kendi malı haline getirmesini asla savunmadığımız anlaşılıyor..."der. Bu noktada, bolşevik parti ile sosyalist devrimci ve menşevikler tamamen farklıdır.

Toprağın kullanım hakkı, her yıl değişmek üzere köylülere verilir. Böylece, "tüm halkın" yani devletin mülkiyetinde olan toprak, "özgür emek, özgür toprak" ilkesi gereğince, üretimde bulunan bireyin özgürce toprağı kiralamasına, işletmesine açılır. Toprağın mülkiyeti, "tüm halkın"dır, yani devletindir ve emekçinin toprak üzerinde mülkiyet hakkı yoktur, işletme hakkı vardır.

Toprağın ulusallaştırılması sosyalizm değildir, ama bu program kapitalizmin sınırlarını aşan bir niteliğe sahiptir. Kaldı ki, emperyalist paylaşım savaşı öyle koşullar yaratmıştır ki, BDD çözüme kavuşturacağı sorunları bile çözmek, ancak sosyalizmle mümkündür.

"... Savaş, savaşan devletlere öylesine inanılmaz acılar getirdi ve aynı zamanda, tekelci kapitalizmi tekelci devlet kapitalizmine dönüştürerek kapitalizmin gelişmesini öylesine hızlandırdı ki, ne proletarya, ne de devrimci küçük burjuva demokrasisi, kapitalizm çerçevesiyle yetinemez..." (S.Eserler-6. Sf. 397)

"...Öyle ki toprağın ulusallaştırılması sadece burjuva devriminin "son sözü" değil, aynı zamanda sosyalizme doğru atılmış bir adımdır. Böyle bir adımlar atmadan savaşın acılarıyla mücadele etmek imkansızdır." (S.Eserler-6 :Sf: 398)

İşte, 1905-1907 İLK RUS DEVRİMİNDE SOSYAL DEMOKRASİNİN TARIM PROGRAMI kitabına, 1917 yılında yazılan önsözde Lenin sorunu böyle ele alır.

Elbette, tarım sorunu karmaşık bir sorundur ve farklı ülkelerde farklı bir çözüm yolu benimsenmiştir. Örneğin ABD'de BDD sürecinde, köylülere toprak dağıtılmıştır, bu kapitalizmdir. Ancak, sosyalist devrim arifesinde, bir emperyalist paylaşım savaşının yarattığı koşullarda, tüm demokratik taleplerin ancak proletaryanın iktidarında tam çözüme kavuşacağı koşullarda, Lenin, sorunu böyle ele alamaz. Tarım sorunu sosyalist devrim ekseninde ele alınır. Ana yönelim budur. Bireysel ekonomiyi sosyalizm dıştalamaz ama Lenin, asıl alarak Sovyetler temelinde, iktidar ekseninde sorunu ele alır.

Ancak, hemen belirtelim, bu program Ekim devriminin hemen ertesinden uygulanamaz ve 1919 yılında çıkartılan bir kararname ile yaşam bulur.

Bilindiği üzere, Ekim devrimi 6-7 Kasım 19l7'de bir ayaklanma ile gerçekleşir ancak, ayaklanma planı dahil, devrimin önündeki tüm sorunlar, toprak, barış, özgürlük, vb. devrim öncesi büyük bir açıklıkla ele alınır. Önce, Petrograd'da, sonra Moskova'da ayaklanma zafere ulaşır. Geçici hükümet devrilir, bolşeviklerin denetimindeki Askeri konsey iktidarı ele alır ve

hemen toplanan 2. tüm Rusya işçi ve Asker temsilcileri Sovyetler kongresinde, devrim 7-8 Kasım'da tüm dünyaya ilan edilir.

Ekim devrimi ile birlikte, merkezi iktidarın proletaryanın eline geçmesi sağlanmıştır ama özellikle kırsal alanda bu merkezi iktidar kurulamamış, dahası etkisi zayıftır. Kırsal alanlarda, köylü yığınlar içinde sosyalist devrimciler ve menşevikler etkindir, bu etki 1919 yılına kadar devam eder. Bundan dolayı, Lenin ve Stalin, bazı yazılarında Ekim devriminin bu yıllarda kırda yaşandığını, BDD ancak bu yıllarda kırsal alanda tamamlandığını söylerler.

Ekim devriminin ertesi günü toplanan, 2. tüm Rusya İşçi-Asker Temsilcileri Sovyetler Kongresi, iki önemli kararname yayınlar. Bunlar, birbirini tamamlayan, Ekim devriminin yolunu açan, Barış ve Toprak kararnamesidir.

Barış kararnamesi, acil bir sorun olan barış sorununu ele alır. Bu kararname "Halklara ve Hükümetlere..." yönelik bir çağrı niteliğindedir, demokratik bir barış önerilir, İlhaklardan koşulsuz vazgeçmeyi ve tüm ikili anlaşmaları iptal edip kamuoyuna açıklanmasını içerir. Proletarya diplomasisinin en temel ilkelerini bu kararnamede görmek mümkündür, "açıklık" ve "barışçıl" yaklaşım temel önemdedir. Lenin'in daha önceden "bana barış silahını verin tüm dünyayı kazanayım..." sözleri gerçekleşir, dünya halklarının desteği, sempatisi sağlanmış olur.

Köylülüğün toprak sorunu hala durmaktadır ve Ekim devrimi öncesi, geçici hükümet bu sorunu çözememiştir, bu temelde bir çok köylü ayaklanması yaşanmıştır. Bu sorunun çözümü, Ekim devrimi ile sağlanmıştır, toprak kararnamesi bu yönde bir adımdır.

Toprak kararnamesi, toprak beylerinin mülkiyetine derhal ve tazminatsız el koymayı, manastır-kilise-çiftliklerdeki canlı ve cansız tüm demirbaşların kurucu meclis toplanıncaya kadar Sovyetlere ve komitelere bırakmayı, Halka zarar verenlerin cezalandırılmasını, sade köylülerin konak ve topraklarına dokunmamayı ve de Ekim devriminden önce toplanan köylü temsilcilerin benimsediği 241. köylü yönergesinin yayınlanmasını içerir.

Bu kararname, Lenin'in de ifade ettiği gibi, bolşeviklerin tarım programını değil, sosyalist devrimcilerin tarım programını yansıtır. Ancak, buradaki asıl sorun köylü kitlelerin kazanılmasıdır. "Bir ucundan köylü, diğer ucundan biz tutarak bu sorunu çözeceğiz." (Lenin) Ayrıca, 1917 Nisan konferansında benimsenen "ulusallaştırma", bu kararnamede ara bir formülle "kamulaştırma" haline döner, bolşeviklerin programı 1919 yılında uygulanmıştır.

Ekim devrimi, hiç şüphesiz proleter sosyalist bir devrimdir. Ancak, "inanılmaz zor koşullar altında, dünyada daha sonraki işçi devrimlerinden hiç birinde görülmeyecek koşullar altında başlamak zorunda" (Lenin) kaldı. Anayasal hayalleri, "demokratik konferans" beklentileri vb. bir yana atan proletarya, Moskova ve Petrograd'da iktidarı aldı. Ve, BDD bir dizi görevi, proleter sosyalist devrime geçerken çözüme kavuştu. Bu anlamda Ekim sosyalist devrimi, "saf" proleter bir devrim değildir. Moskova ve Petrograd'da iktidara proletaryanın alması anlamında, Ekim devrimi sosyalist devrimdir.

Ekim devriminden sonra, bir kararname ile ifade edilen, işçi denetimi politikası uygulanır. İşçi denetimi, en çok beş işçinin veya hizmetlinin çalıştığı veya yıllık cirosunun 10,000 Ruble'den az olmayan tüm sanayi, tarım, banka işletmelerinde uygulanır. Demokratik biçimde, söz konusu işletmede çalışan tüm işçi/veya hizmetlilerin seçtiği bu kural, Sovyetlere ve

hükümete bildirilir ve onlar, tüm defter ve belgeleri inceleme, tüm malzeme, araç-gereçleri kontrol etme hakkına sahiptir.

Ancak, "işçi denetimi" ile "işçi yönetimi" birbirinden farklıdır, işçi yönetimine ulaşmak için alınması gereken mesafenin biri işçi denetimidir. Dahası, sosyalizm ancak kapitalizmin gelişmesine paralel, sınıfsal ayrışmanın yaşandığı bir toplumsal ilişki üzerinde inşa edilebilir. Ekim devrimi, yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, toprak beyliğinin, çiftlik sahiplerinin egemenliğine tamamen son verdi ama sınıfsal ayrışma, Ekim devrimiyle tamamlanmadı. Ekim devriminden sonra da bu süreç devam etti. Bir başka deyişle, "kentlerin Ekim devrimi, köy için ancak 1918 yılının yaz ve sonbahar aylarında gerçek Ekim devrimi haline gelmiştir." (Lenin)

Bu karmaşık ilişkiyi anlamayan, Ekim devrimini saf bir proleter devrim olarak tanımlayabilir ama devrim gerçeği bu "saflık" içine sığmamaktadır.

1917 Şubat ile Ekim dönemi, bu sekiz devrim ayı burjuva-demokratik devrim dönemidir. Ama, bu dönemde, küçük-burjuvazi ile ittifak yapan burjuvazi hiçbir sorunu çözememiştir. BDD görevleri, sosyalist devrime geçerken, Ekim devrimi ile çözülmüştür. Burjuvazinin önderlik yaptığı burjuva-demokratik devrimler, örneğin ABD ve Fransa'da yıllar önce, sancılı bir evrim içinde çözülen, hatta tam bir çözüme kavuşmayan sorunlar. Ekim devrimiyle, Lenin'in ifadesi ile "on hafta" içinde, Kurucu Meclis seçimlerine kadar çözüldü.

Çarlık Rusya'sında, BDD "devrimin dolaysız ve en yakın görevidir" ve "ortaçağ kalıntılarını ortadan kaldırmak, onu son taşına kadar yok etmek, Rusya'yı bu barbarlıktan, bu yüz karasından, ülkemizdeki her kültür ve ilerlemenin bu en büyük frenleyicisinden temizlemekti." (S.Eserler-6, Sf. 516)

BDD, feodalizmi ve onun kalıntılarını temizler. Başta monarşi olmak üzere, kast sistemi, din, kadın, siyasal özgürlükler, ulusal vb. sorunlar BDD sürecinde çözülür, BDD görevleri arasındadır bunlar. Ancak, tüm bu sorunlar, Ekim devrimi öncesi tam çözüme kavuşamamıştır. Dahası, "dünyanın en ileri ülkeleri arasında bu sorunların burjuva demokratik yönde tamamıyla çözüldüğü tek ülke yoktur." diyor Lenin, ve ekliyor "bizde bunlar Ekim devriminin yaşamasıyla tamamıyla çözülmüştür." (a.g.e. Sf. 518)

Demek ki, BDD sorunların tam çözümü, gerçek çözümü ancak sosyalist devrimle mümkündür.

BDD ile sosyalist devrim arasında "Çin setti" yoktur. Ekim devrimi bunun somut örneğidir. Sosyalist devrime "geçerken", bu devrimin "yan ürünü" olarak BDD sorunları çözülmüştür ve BDD sorunlarını tam bir çözüme kavuşturmak, "sonuna dek" gitmek zorunludur. "Biz başka hiç kimsenin yapamadığı şekilde, burjuva-demokratik devrimi sonuna dek götürdük. Biz tamamıyla bilinçli, emin ve sapmadan ileriye, sosyalist devrime, onun bir Çin setti ile burjuva demokratik devrimden ayrılmadığı bilinciyle..."(a.g.e. Sf.517)

BDD görevlerini sonuna dek götürmek, sadece tarihsel bir ilerleme için değil, sosyalizmi daha güçlü temellerde inşa etmek için zorunludur.

Ekim devrimi yeni bir çağın, proleter devrimler çağının başlangıcıdır. Ve bu onur Rusya proletaryasına aittir. Ekim devrimi bir başlangıçtır, buz kırılmış, yol açılmıştır. Lenin, bunun, ilk proleter devrim olduğunu bilmektedir ve bu onuru yaşar. Ama, "ne kadar zamanda, ne zaman, hangi ulusun proleterleri bu eseri sonuna kadar vardırırlar, bunun önemi yok..." diyerek, bulunduğu zemini tanıyacak kadar da gerçekçidir.

Lenin, cesurdur, beklemez, yaratır... Sosyalizmi kurmak için "kültür seviyesinin" gelişmesini, "uygarlığın" gelişmesini vb. beklemez. Tam tersine, proletarya iktidarı alarak, tüm bunları yaratır. Lenin'in mantığı Ekim öncesi olduğu gibi Ekim devrimi sonrası da budur!

VII. BÖLÜM

A-DEVRİM STRATEJİSİ

KESİNTİSİZ DEVRİM II-III bilindiği gibi, ağır baskı koşullarında, yoğun bir pratik tempo içinde yazılmıştır.

12 Mart açık faşizmi, tüm demokratik hakları rafa kaldırmış, başta devrimci hareketin önder kadroları olmak üzere, toplumun tüm kesimleri yoğun bir terörle teslim alınmaya çalışılmıştır.12 Mart açık faşizmine karşı THKP-C, İsrail başkonsolosu El-rom'u kaçırmış, suçlu bulunarak infaz etmiştir. Bu sadece 12 Mart açık faşizmine değil, onun ardındaki emperyalizme de devrimci bir yanıttır. Bu savaşım sürecinde, partimiz ağır fiziki darbe almış, Mahir yaralı esir düşmüş, Cevahir şehit olmuştur. Bu dönemden sonra partimize sağcı unsurlar egemen olmuş, bu süreç, Mahir ve yoldaşlarımızın Kartal/Maltepe askeri cezaevinden gerçekleştirilen özgürlük eylemi ile sıcak savaşımla buluşması ile sona ermiştir. İşte, KESİNTİSİZ DEVRİM II-III, bu dönem sonrası, Kızıldere'ye uzanan süreçte kaleme alınmıştır.

KESİNTİSİZ DEVRİM I ile KESİNTİSİZ DEVRİM II-III arasında, Mahir'in Selimiye cezaevinde yazdığı SAVUNMA taslağı vardır, ancak, birçok kadronun katkıları ile oluşturulan ve son biçimi Mahir'in dışında verilen SAVUNMA, partimizin ideolojik-politik çizgisini yansıtmaz. Kemalizm'in yoğun etkisi ve bir dizi yanlış tespitle, bu SAVUNMA partimiz belgesi değildir.

KESİNTİSİZ DEVRİM II-III, partimizin temel ideolojik tezlerinin ele alındığı, Mahir Çayan yoldaşın yazdığı son yazıdır, düşünce evriminin en yüksek aşamasını oluşturur.

KESİNTİSİZ DEVRİM II-III, "giriş" yazısı ile başlar. Bu "giriş" yazısında önemli duruşlar vardır. Özetle incelemek gerekirse, bunlar;

a) Devrimci hareketin genel bir panoramasını veren "giriş" yazısı, '71 silahlı mücadelesine kadar, Kemalizm'in solu etkilediğini, doğru biçimde ele alır.

"Devrimci hareket, devrimci-milliyetçi bir rotanın peşine takılarak, onun himayesinde entelektüel planda yıllar önce sosyalizmin ustaları tarafından yazılmış, çizilmiş ve her biri belli bir devrimci pratiğin ürünü olan siyasi tahliller, yerli "teorisyenler" tarafından adaptasyonlarla, teori yeniden keşfedildi..." (B.Yaz. Sf:289)

Doğrudur, başta TKP tarihi olmak üzere, 1961 sonrası etkin olan TİP ve özünde MDD platformu tam da bunu yansıtır. TKP'den TİP'e, TİP'ten MDD platformuna kadar devrimci hareket, Kemalizm'den, bir başka ifade ile "devrimci-milliyetçi" akımdan yoğun etkilenmiş, onun ideolojik-politik hegomanyası altında kalmıştır. Hatta, Kemalizm önemli ölçüde, tekrar dönüp bu akımlardan beslenmiştir. 1930'larda kadro hareketi, tam da bu rolü oynamıştır, ancak, bu soldan alıp düzeni beslemek "kadro" hareketi ile sınırlı değildir, sola önemli ölçüde sinmiştir.

Mahir'in yukarıdaki sözleri, sadece bir objektif tabloyu ifade etmekle kalmıyor, aynı zamanda, devrimci harekete egemen olan bu hegomanyadan ciddi bir kopuşu ifade ediyor. Daha da öte, bu hegomanya Kemalizm'le sınırlı değil, dünya sosyalist hareketinde bir hegomanya savaşı vardır, Mahir, her iki hegomanya biçiminden kopuşu temsil ediyor.

Ancak, ilerde tekrar ele alacağımız gibi, bu kopuş politik düzeydedir. Özgücüne güvenen, Marksizmin yaratıcı ruhundan beslenen, devrim sorununa samimi yaklaşan bir anlayış, bu anlayışın cisimleşmesi söz konusudur: bundan Kemalizm'den politik bir kopuş vardır, sisteme ve onun tüm ideolojik-politik kurumlarına cepheden tavır söz konusudur. Ama, bunun, o günün koşullarında yeterli derecede bilince çıkarılıp, siyasal tahlillerin bu temelde yeniden kurulması mümkün olmamıştır. Yanlış Kemalizm tahlilleri bunun açık göstergesidir. Konuyu ilerde ele alacağız.

Doğal olarak, devrimci harekete egemen olan bu hegomanyacı anlayış, bunun yarattığı eylem ve tavır çok anlamlı olmamıştır. TKP tarihi eylemsizlik ve likidasyon-tarihidir. TİP, "sosyalizme barışçıl geçiş" temelinde, kalkınmacı bir sosyalizm anlayışı ile toplumsal muhalefette bir güçtür ama eylem çizgisi anlayışını yansıtır, kitle eylemlerini değil, parlamenterist mücadeleyi önemser. MDD platformu daha radikal bir çizgide olmakla beraber, özünde sisteme tümden yönelen, onu kökten değiştirecek bir güçten yoksundur. Bu tablo içinde, tarihsel süreç 1970'lere tırmandığında, devrimci gençliğin kitle eylemlerini dışta tutarsak, sola, devrimci harekete pasifizm egemendir diyebiliriz.

Proletarya partisinin olmadığı bir dönemde, devrimci gençliğin eylemleri, doğal olarak küçük burjuva karaktere sahiptir. Düzene, sisteme, tüm haksızlıklara, eşitsizliğe, sömürüye bir tepkiyi, başkaldırıyı yansıtır, ama proletaryanın partisi olmadığından, bu toplumsal muhalefet sosyalizmle bağlar kuramaz. Bundan dolayı sınırlı bir etkiye sahiptir, küçük burjuvazinin tepkisinin ötesine ulaşamaz. "Ülkede belki hiçbir sömürge ülkede olmayan çok enteresan bir durum ortaya çıktı. Korkunç bir seviyede (aslında yıllar önce ustalarca yapılmış olan) teorik polemikler, ideolojik spekülasyonlar solu kırıp geçirirken, pratik ise üç-beş üniversitelinin, küçük-burjuva anlamında yaptığı gençlik eylemleri olarak kalıyordu." (B.Yaz. Sf. 289)

Devrimci harekette yaşanan teorik polemikler, daha doğrusu teorik keşmekeşlik sosyal pratiğe yansımakta, ona hizmet etmemekte; böylece teori ile pratik arasında derin uçurumlar doğmaktadır. 15-l6 Haziran işçi direnişini dışta tutarsak, mevcut pratik eylem çizgisi, 71 silahlı mücadelesine kadar, yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, küçük burjuva karakterdedir. Bu eylem çizgisinin arka planı, iktidar perspektifinden uzak olmaktır. Ancak, proletarya partisinin iktidar perspektifi ile tüm toplumsal muhalefet kanallarının sosyalizme bağlanması ile bu eylem çizgisi aşılacaktır.

Partimizin öncülleri bu ortamda yetişmiştir. Doğal olarak, yaşamı kucaklayan bir çok alanda bu ortamın, "revizyonist ortamın" izlerini taşıyacaktır ama burada da çok hızlı bir kopuş, arınma vardır. Devrimci demokrasiden, revizyonizmden, Kemalizm'in etkisinden yollar hızla ayrılmıştır ve bir daha birleşmeyecektir. Devrimci teori hızla öğrenilir, özümlenir ve devrimci pratiğin hizmetine sunulur. Yaşamdan, yaşamın canlı pratiğinden öğrenilir ve doğru bilinen yolda yürümeye başlanır. Öğrenme ve mücadele, teori ve pratik iç içe geçiştir, ikisi harmanlanmaktadır. Bu bir süreçtir ve de objektif olmanın yanı sıra mütevazı olmayı gerektirir. Objektif olamayan gerçekleri kavrayamaz, mütevazı olmayan bu gerçekler temelinde kendini aşamaz. Mütevazı olmayan öğrenemez, öğrenmeyen devrim gibi ciddi bir toplumsal eyleme samimi yaklaşamaz. Mahir objektif ve mütevazıdır, devrim gibi ciddi bir toplumsal eylemin içindedir.

"İşte biz bu hava içinde, biraz da bu havanın etkisinde kalarak doğru çizgiyi, ayaklarımız bu bataklıkta olduğu için ağır ağır yürüyerek bulduk. Aynı yavaşlıkla da pratiğe geçtik. Teoriyi devrim yapmak için okuduk, öğrendik. Ancak bu ulema olduk anlamında yorumlanmamalıdır. Biz sosyalizmin öğrencileriyiz. Ve bu öğrencilik hayatımız boyunca devam edecektir." (B.Yaz. Sf. 290)

Bu partimizin tarzıdır...

Diyalektik yöntemi çok usta kullanan Mahir, devrimci teori ile devrimci pratik ilişkisini oldukça doğru kavrar, buna özel bir önem verir. Arınma devam eder, Marksizm-Leninizm esasları üzerinde kurulan partimiz, pratiğe ışık tutmayan tartışma ve polemiklerden uzak durur, bu tip teorik çalışmalara mesafeli yaklaşır.

"... bundan böyle yazılacak olan teorik yazıların kısa, öz ve açık yazılar olacağını ve teorik değerlendirmelerin masa başında değil de, pratikten çıkan zengin deney ve tecrübelerin, Marksizm-Leninizm kılavuzluğunda yoğrulacağını belirtmiştik." (B.Yaz. Sf. 291)

İktidar savaşına hizmet etmeyen, devrimci pratiğe yönü dönük olmayan tüm teorik polemikler, entelektüel çalışmalar ret edilir. Ret etmek devrimciliktir, reddetmeyen yeniyi yaratamaz. Böylesi bir politik tarz, her şeyden önce, proletarya partisi içinde yaşam bulmalıdır. Her şeyde evrensellik yakalanarak, kendi ayakları üzerinde yürünecektir...

"... Partimizin bünyesinde bu tip entelektüel tahlillere yer yoktur. Dilimiz, terminolojimiz ve tahlillerimiz genel olarak dünya devrimci pratiğinin, özel olarak da pratiğimizin ürünü olmalıdır..."

(B.Yaz. Sf. 291)

Bunun üzerine inşa edilen THKP'nin devrimci teori ile devrimci pratiği desteklediği, birbirinden kopuk olan bu iki önemli yanı birleştirdiği, böylece, bu coğrafyada, teori ile pratiği kendi ayakları üzerine, yerli yerine koyduğu söylenebilir.

Partimiz THKP'nin teori ve pratiği bir bütündür!

Partimiz THKP; yeni sömürge bir ülkede, toplumsal sürecin kapitalizm olduğu, bunun üzerine sömürge tipi faşizmin, tekelci sermaye ve onunla ittifak halinde olan pre-kapitalist unsurların

sınıf egemenliği kurduğu bir ülkede, devrim stratejisi olarak, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisini benimser.

"Partimiz Marksizm-Leninizm kılavuzluğu altında, emperyalizmin III. bunalım döneminin çelişki ve ilişkileri ile, bu çelişki ve ilişkilerin Türkiye'ye yansımasının (Ülkemizin tarihi, sosyal, politik, ekonomik, psikolojik niteliklerinin) devrimci tespitinden hareketle Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisini, devrim stratejisi olarak saptamıştır." (B. Yaz. Sf. 291)

Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisinin iki temel ayağı vardır. Birincisi, temel ve tali mücadele biçimlerinin bütünsel bir yaklaşımla ele alınmasıdır. İkincisi ise, şehir ve kır ilişkilerinin birbirini besleyecek biçimde, birbirini dıştalamadan ele alınıp savaşın yürütülmesidir. Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi bu iki zeminde, proletaryanın elinde, tüm emekçi sınıfları zafere taşıyan devrim stratejisidir.

"Bu stratejik çizgi, kır ve şehri, silahlı propaganda ve öteki politik kitlevi mücadele biçimlerini diyalektik bir bütün olarak ele alan çizgidir." (B.Yaz. Sf. 292)

Burada biraz duralım ve eski tezleri hatırlayalım...

Bilindiği üzere, emperyalizmin işgali altında-ister gizli işgal, ister açık işgal olsun olan, tüm sömürge, yarı-sömürge ve yeni-sömürge ülkelerde, emperyalizme ve onun işbirlikçi sınıflarına karşı halk savaşı zorunludur. Ancak, somut şartlarla somut tahlili, bu ülkelerde halk savaşına çeşitli ara aşamalar katar, ona özgün karakter verir. Emperyalizmin açık işgalinin olduğu, toplumsal sürecin feodal veya yarı-feodal olduğu, devrimde proletaryanın rolünün nispeten zayıf olduğu ve asıl kitle gücünü köylülüğün oluşturduğu ülkelerde, emperyalizmin I. ve II. bunalım döneminde, emperyalizm ve yerli işbirlikçi feodal-komprador burjuvazi ittifakına karşı verilen savaş halk savaşıdır. Çin devrimi başta olmak üzere, Vietnam devrimi vb. bunun somut örneğini oluşturur. Ancak, emperyalizmin III. bunalım döneminde, iktisadi evrim ve ona tekabül eden toplumsal-sınıfsal ilişkiler yeni özellikler kazanmıştır. Eskiden olduğu gibi emperyalizmin işgal biçimi açık değil, gizli bir karaktere bürünmüş, emperyalizm yeni sömürge ülkelerde içsel bir olgu haline gelmiştir. Toplumsal süreç feodal ve yarı-feodal değil, onun aşılması sonucu kapitalizm egemen üretim ilişkisine dönüşmüştür. Buna paralel şehirleşme ve devrimde proletaryanın kitlevi rolü eskiye nazaran daha da güçlenmiştir. Zayıf feodal otorite, yerini emperyalizmin güdümünde güçlü oligarşilere bırakmış, böylece 1. ve 2. bunalım döneminde bir siyasal olgu olarak ortaya çıkmayan suni-denge bu dönemde ortaya çıkmıştır. Tüm bunlar ve her ülkenin özgül koşulları, 3. bunalım döneminde, yeni sömürge ülkelerde zorunlu bir durak olan halk savaşına yeni özellikler, yeni biçim vermiştir. İşte, bu ülkelerdeki halk savaşı, bu özellikleri daha iyi karakterize ettiği için Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi denir.

Hatırlayalım... Örneğin en son incelediğimiz, 1971 başında yayınlanan DEVRİMDE SINIFLARIN MEVZİLENMESİ broşüründe, Mahir, halk savaşını zorunlu bir durak olduğunun altını çizmiş ve "kırlar temeldir" veya "kırlar temel olduğundan köylülük temel güçtür." vurgularını ön plana çıkarmıştır. Yine o incelememizde, bugünün Türkiye'sini kısaca ele almış ve mevcut değişimlerin altını çizmiştik. Bunlardan çıkan sonuç, "'köylülük temel güçtür" vurgusunun artık yönümüzü daha iyi biçimde açıklayamadığı, "işçi-köylü ittifakı" veya "işçi-köylü-şehir küçük burjuvazisi, kısaca tüm emekçi halk" vurgusunun daha doğru olduğudur. Elbette,

bunun asıl kaynağı, yeni-sömürgecilik olgusu ve bunun yarattığı kapitalist ilişkiler ve şehirlerin, proletaryanın rolünün eskiye nazaran arttığıdır.

İşte, emperyalizmin 3. bunalım döneminde, uzun süreli halk savaşı teorisi, Çin ve Vietnam devrimlerinde olduğu gibi, kırların şehirleri kuşatması tezine değil de, şehir ve kırda savaşın bütünsel yürütülmesine dayanır. Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi, özellikle de ülkemiz açısından, böylesi bir zeminde yükselir, yani savaş şehir-kır diyalektiği ekseninde gelişir.

Mahir'in yukarıdaki sözleri, tam bu noktada, bugünü doğru tarzda ifade etmekle kalmaz, aynı zamanda, düşünce sisteminde, yeni bir sıçramayı oluşturur. Birleşik Devrimci Savaş olarak da tanımlanan bu formül, gerçek bir ilerlemedir.

Mahir burada durmaz, bu kavramların arka planını açıklar.

Gerilla savaşı, tüm halk savaşlarında önemli bir rol oynar, ama emperyalizmin 3. bunalım döneminde, Politikleşmiş Askeri Savaşın anahtarıdır.

Mahir, "Bilindiği gibi, gerilla savaşı kavramı, kavram olarak tek başına nitelik belirleyici değildir." derken, son derece net olan bir gerçeği ifade etmektedir. Marksizm, her dönem için geçerli bir mücadele biçimi reçetesi sunmaz, toplumsal evrim ve onun etrafında şekillenen somut tarihsel siyasal olgular, belirli mücadele biçimleri ön plana çıkarır, diğer mücadele biçimlerini buna bağlar. Ancak, Marksizm ilke olarak hiç bir mücadele biçimini reddetmez, tüm mücadele biçimlerini politik amaçla ilişkilendirir, onun hizmetine sunar. Silahlı mücadele, politik amaç hizmetinde olan bir araçtır. Elbet, burada, aracın amaca ne kadar uygun olup olmadığı, hangi sınıfların elinde olduğu vb. önem kazanır. Tam bu noktada, Marksizm, sorunları "genel" olarak ele almakla yetinmez, ayrıntıyı, özeli inceler. Marksizm, genel olarak "savaşa", genel olarak "silaha" karşı çıkmaz, savaşın haksızlığından hareket ederek tüm savaşlara karşı çıkmak revizyonizmdir. Gerilla savaşı da böyledir ve farklı sorunlarda, farklı tarihsel koşullarda, hatta farklı sınıfların hizmetinde bir mücadele biçimi olarak ortaya çıkmıştır. Gerilla savaşı, proletaryanın elinde, örneğin Sovyet devriminde, ayaklanma aşamasında, ayaklanmanın tamamlayıcısı, barikat savaşlarının desteği işlevi görmüştür. Çin ve Vietnam devrimlerinde gerilla savaşı, Sovyet devriminden daha farklı, ileri bir rol üslenmiş, halk savaşının birinci evresinde, stratejik savunma evresinde temel bir işlev görmüştür. Ancak, gerilla savaşının önemi ve işlevi, 3. bunalım döneminde daha da netleşmiş, askeri bir mücadeleden öte politik-kitlevi bir mücadele karakteri kazanmış, politik gerçeklerin açıklanmasında temel bir rol üstlenmiştir.

"Gerilla savaşının devrimci politik amaçlarla, siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının bir aracı olarak yürütülmesine yani, politik kitle mücadelesi olarak ele alınmasına Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi denir..." (B.Yaz:Sf:292)

"Silahlı propaganda, askeri değil politik mücadeledir. Ferdi değil, kitlevi mücadeledir. Yani silahlı propaganda, pasifistlerin iddia ettiği gibi kesin olarak terörizm değildir. Bireysel terörizmden amaç ve biçim olarak farklıdır. Silahlı propaganda, belli bir devrimci stratejiden hareketle, emekçi kitlelere elle tutulur, gözle görülür maddi ve somut eylemlerden hareketle, soyuta gider. Maddi olayların etrafında siyasi gerçekleri açıklayarak, kitleleri bilinçlendirir, onlara politik hedef gösterir. Silahlı propaganda halkın düzene karşı olan memnuniyetsizliğini

ajite eder, onları emperyalist beyin yıkamanın giderek etkisinden kurtarır. Önce kitleleri sarsar, giderek de bilinçlendirir. Merkezi otoritenin görüldüğü gibi güçlü olmadığına, onun kuvvetinin her şeyden önce yaygara, gözdağı ve demagojiye dayandığını gösterir..." (B.Yaz:Sf:319)

Devrim kitlelerin eseridir ama kitlelere politik açıdan önderlik yapılmazsa, onları örgütlü bir niteliğe bu önderlik kavuşturamazsa, bu tarihsel rolünü kitleler oynayamaz. Politik önderlik, şablonlarla yetinmeyi değil, toplumsal-siyasal olgulardan hareketle devrimci öngörüleri, politik cesaretle ileri sürmeyi gerektirir. Bu anlamda, devrim, cesur önderlerin, kitleleri seferber etme sanatıdır. Dürüst olunamadan, diyalektik yöntemi kullanamadan hiç bir politik öngörü formüle edilemez. İşte Mahir bu özellikleri kişiliğinde cisimleştirmiştir. Bundan, kendi öncesi politik önderlerden ve kadrolardan farklı olarak, bir dizi kavramı formüle etmiştir. Mahir birazda bundan haklı olarak, TDH'de çeyrek asırdır yerini korur.

Türkiye devriminin stratejisinin Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi olarak benimsenmesi sadece şablonların parçalanması değil, politik cesaretle, politik sıçramaların gerçekleştirilerek devrimin önünün açılması anlamına gelmektedir. Elbette, bu strateji kendine özgü politik ilkeleri ortaya çıkaracaktır.

"Devrim stratejisini bu şekilde saptayan bir örgütün örgütsel ilkesi de, bu Leninist çizginin örgütsel ilkesi olan, politik ve askeri liderliğinin birliği ilkesidir." (B.Yaz. Sf. 292)

Politik ve Askeri Liderliğin Birliği (PALB) ilkesinin, örgütsel bir ilke olarak saptanması, tıpkı birbirine bağlı diğer kavramlar gibi, partimiz THKP'nin stratejik çizgisinin önemli bir köşe taşıdır.

PALB ilkesi, yeni sömürge ülke gerçeğine bağlı olarak benimsenen politikleşmiş askeri savaş stratejisinin, doğal bir devamıdır, yeni sömürgecilik ve onun yarattığı toplum ilişkilerine yanıt veren devrim stratejisinden, politikleşmiş askeri savaş stratejisinden koparılamaz.

PALB ilkesi, devrimci politika ile devrimci askerliğin arasındaki ilişkiyi somutlayan, iki yanın bütünlüğünü ifade eden, her iki yanın bütünsel mekanizmada cisimleşmesini açıklayan ve yine buna paralel olarak, böyle bir Leninist örgütün/partinin kadro tipine karakterini veren Leninist bir ilkedir.

Demek ki, PALB ilkesi, III. bunalım döneminde, yeni sömürge ülkelerde, politikleşmiş askeri savaş stratejisinin zorunlu bir durak olmasından hareketle, örgütsel/parti yaşamını belirleyen temel ilkelerden biridir.

PASS temelinde örgütsel yaşamını örgütleyen devrimci Marksist irade, mekanik bir yaklaşımla işbölümü, uzmanlaşma vb. reddetmez. PALB ilkesi ile bir zorunluluk olarak ortaya çıkan, partiyi ve parti kadrolarını geliştiren işbölümü, uzmanlaşma vb. karşı karşıya getirilemez. Bundan dolayı, PALB'ni örgütsel bir ilke olarak benimseyen Leninist partinin tüm kadroları, insanları aynı özellikler göstermesini savunmak ilkelliktir. PALB örgütsel bir ilkedir ve parti bütünlüğünü gözetir, partinin temel kadrolarında bu özellik cisimleşir, ancak, herkesten bunu beklemek insan ve devrim gerçeğini tanımamaktır.

Ülkemiz ve dünya devriminde, "işbölümü", "uzmanlaşma" adı altında, politik aparat ile askeri aparatlara hep birbirinden koparan, hatta karşı karşıya getiren, hantal, bürokratik, örgüt/parti örnekleri az değildir. Ayrıca, reel sosyalizm pratiği, bu tip tüketici, hantal, bürokrat, asalak, mekanik vb. insan tipini üretmiştir. İşte PALB ilkesini örgütsel bir işleyişte cisimleştiren Leninist parti, aynı zamanda, bu tip yanlışların devrimci bir eleştiri anlamına gelmektedir.

Eleştirel bir bakışla, diyalektik bir yöntemle ileriye doğru atılan her adım, bir dizi sözden, "program"lardan daha önemlidir. PALB böyle bir ilerlemedir.

Dikkat edilirse, partimizin politik çizgisi, Mahir yoldaşın düşünce sistemi ile yine aynı tarihsel koşullarda dünya devrimini etkilemiş CHE, FİDEL ve de bir çok Leninist önderin düşünce sistemi arasında çelişki yoktur, uyum, paralellik vardır. Maddi koşullar ile düşünce aracındaki Marksist ilişkiyi kavrayanlar için bu hiç de şaşırtıcı değildir, bu maddi ilişkilerin düşüncede cisimleşmesi Mahir ile CHE-FİDEL vb. önderleri aynı platformda buluşturur.

Bu platform, Leninizm'dir. Leninizm'in yeni koşullarda yeniden üretimidir.

B- BUGÜNÜN DÜNYASI İÇİN BİR KAÇ NOT

Kesintisiz DEVRİM II. III.'ün belki de en önemli bölümü, "B-EMPERYALİZMİN ÜÇÜNCÜ BUNALIM DÖNEMİ VE LENİNİST ÇİZGİ" (B. 303 ile 321) bölümüdür.

Bu bölümde Mahir, ilk önce dünyaya genel bir bakış sunar, emperyalizmin (özellikle de 3. bunalım dönemi olarak tanımlanan tarihsel sürecin) doğru bir analizini yapar. Doğru bir çağ ve emperyalizmin tahlili olmadan doğru bir devrim stratejisi oluşturmak mümkün değildir. Çünkü, strateji soyut üzerine değil, somut tarihsel-siyasal-sosyal olgular üzerine oluşur. Bu gerçeği çok net bilen Mahir, doğal olarak, doğru bir çağ ve dönem tespiti yapmıştır ve partimizin devrim stratejisini bunun üzerine inşa etmiştir.

1970 Türkiye'sinde Mahir'in, dolayısı ile partimizin bu tespitleri TDH'de önemli bir yer tutar. Önder yoldaşımız Mahir'in ve partimizin bu tarihsel dönem sonrası hep gündemde olması, siyasal bir olgu olarak kuşaktan kuşağa taşınması, sadece pratik sonuçlardan değil, asıl olarak da bu siyasal tanımlamalardan kaymaklanmaktadır. Oportünizm de bunun farkındadır, bundan Mahir ve parti çizgimiz revize edilir. Her türden yalan ve iftiraya maruz kalır. Ama parti çizgimizin devrimci etkisi, yaratıcılığı o kadar güçlüdür ki, oportünizmin bu "haçlı seferi" devrimci gelişmeyi durduramamaktadır.

Kısa formülasyonlar olarak tanımlanan bir dizi anlayış, kavram partimizin ilk ve doğru sözleridir.

Ancak, siyasal analizler genel olarak, kısa, öz ve formülasyonlar biçiminde yapıldığı için, burada iki tehlike vardır. Birincisi, formülasyonlar arası "kopukluk" hatta "çelişki", bunun yarattığı bir karmaşa olabilir. İkincisi, bu kısa formüller düşünce sistemini etraflıca doğal olarak açıklamaz, bunun arka planında boşluklar doğabilir. Açıkçada ifade etmek gerekir ki, oportünizm bu iki tehlikeden önemli ölçüde beslenmiş, devrimci unsurların kafalarını

karıştırmıştır. Hatta bazı mekanik kavrayışlar yine bu zeminden beslenmiştir. Elbette siyasal mücadele sürecinde tüm bunlar doğal ve bir dizi mücadele ile parti çizgimiz gelişip zenginleşecektir. Yaşanan süreç de budur. MLSPB belgeleri, KESİNTİSİZ DEVRİM I. II. III.'teki bu "boşlukları" önemli ölçüde aşmayı temsil eder, programatik tezlerimizin arka planı önemli ölçüde, etraflıca açıklanmıştır.

Bundan dolayı, bu bölümü, özellikle ŞAFAK YAPGILANAMAZ l ve 2 ile birlikte incelemek en doğru yöntemdir. Devrimci Kurtuluş savaşını benimseyen tüm partili ve cepheli yoldaşlarımız, bu temelde parti çizgimizi özümlemek ve özümletmek zorundadır.

Yine bir not düşmekte yarar vardır. Biz bu bölümde, önemli gördüğümüz bazı ayrıntıyı ele alacağız. Parti çizgimiz için önemli olan, "milli kriz", "suni-denge", "emperyalist üretim biçimi", "oligarşi ve sömürge tipi faşizm" kavramları, elbet, tek tek uzunca ele alınabilir. Ama, bu çalışmanın kapsamını aşar ve de bunlar, örneğin sözünü ettiğimiz MLSPB belgelerinde ele alınmıştır. Bundan dolayı, bu konuların üzerinde, bu çalışmada etraflıca durmayacağız, önemli gördüğümüz ayrıntıları ele alıp, yeniden devrim sorununa döneceğiz.

Devam edelim. Söz konusu bu bölümün her bir paragrafı bir formül biçimindedir. Ve bu bölümde, çağ tespitinde önemli bir olgu olan "sosyalist blok" ve bu temeldeki kimi ayrıntıyı özetle ele alalım.

Önce konuya ilişkin, ünlü bir alıntıyı aktaralım, "Nükleer vurucu güçlerin dünya çapında erişmiş olduğu seviye ve de esas tayin edici olarak da, dev dünya sosyalist bloğunun varlığı, emperyalistler arası had safhaya ulaşmış olan uzlaşmaz çelişkilerin ekonomik plandan, askeri plana sıçramasına engel olmaktadır. Bir yandan çelişkiler keskinleşip derinleşirken, öte yandan da entegrasyona gidilmektedir.

Emperyalistler arası uzlaşmaz çelişkilerin had safhaya çıkması, ancak bu çelişkileri yeniden emperyalist paylaşım savaşı ile geçici olarak çözümleyememeleri ve zorunlu olarak entegrasyona gitmeleri kapitalizmin krizinin en öldürücü aşamayı yaşaması demektir. (B.Yaz. Sf. 304-305)

1970 dünya tablosunu veren bu formülasyonu ayrıştıralım.

a) Ekim sosyalist devrimi ile Sovyetler Birliği kapitalist sömürünün dışına çıkmış ve ilk sosyalist ülke, sosyalist sistem doğmuştur. 2. Emperyalist paylaşım savaşı ortamında, kapitalizmin pazarları daralmış, Doğu Avrupa devrimleri, Çin ve Vietnam devrimleriyle dünyanın 1/3'de sosyalizm egemen olmuştur. Böylece, ekonomik-politik bir sistem olan sosyalizm, tek bir ülke sınırlarını aşmış, emperyalist-kapitalist sisteme karşı bir blok oluşturmuştur.

b) Kapitalist pazarların daralması, bu dönemde bilim ve teknikte dev adımlar atılmasına yol açmış, emperyalizm nükleer silahlara kavuşmuştur. Ancak, kapitalizm karşısında sosyalizm bu gelişmeyi sessizce izlememiş aynı gücü elde etmiştir.

c) Sömürüden pay alma kavgası, emperyalistler arası çelişki bir yana atılmamış, tam tersine kapitalist pazarın daralmasına paralel hızla yoğunlaşmıştır. Ancak, bu dönemde işleyen

kapitalizmin eşit olmayan gelişmesine paralel olarak, Avrupa ve Japon emperyalizmi ABD emperyalizmine karşı güçlenmiş ama ABD emperyalizminin üstünlüğü devam etmiştir.

d) Emperyalist-kapitalist sistemdeki bu çelişkiler, dünya barış güçlerini oluşturan sosyalizm ve ulusal kurtuluş hareketleri başta olmak üzere, kapitalizmin sonunu getirecek tüm güçler, emperyalist-kapitalist sistemdeki çelişkilerin askeri plana yansımasını önlemekte, böylece bir emperyalist paylaşım savaşının çıkmasının önünü tıkamaktadır.

e) Tüm bunların anlamı, kapitalizmin krizinin en yüksek aşamada olması demektir. Peki bu krizi kapitalizm nasıl aşmaktadır? Bunun için, savaş bir çaredir, ama bir emperyalist paylaşım savaşı, yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, emperyalist-kapitalist sistemin sonu anlamına gelebilir. Bir emperyalist paylaşım savaşı mümkün değildir ama bölgesel nitelikte savaşlar, artan silahlanma yarışı ve de ekonominin askerileşmesi sonucu mümkündür. Yaşanan da budur. 3. Bunalım dönemi dediğimiz bu dönemde, bir emperyalist paylaşım savaşı yaşanmamış ama sonuçları bir emperyalist paylaşım savaşını geride bırakan yaygın bölgesel savaşlar yaşanmıştır, hala da yaşanmaktadır. Bölgesel savaşlar, kapitalizmin krizlerine çözümlerden biridir, daha doğrusu çözümsüzlüğün çözümüdür.

Bunun yanı sıra, emperyalizm, bir yandan, sosyalizm ve ulusal kurtuluş hareketleri karşısında entegrasyona giderken, diğer yandan, sömürünün derinlemesine gelişmesi anlamını taşıyan yeni-sömürgeciliği geliştirmiştir. Tüm bunlar, emperyalizmin çözüm arayışının birer ifadesidir. Mahir yoldaştan aktardığımız yukarıdaki tablo, 1970 dünyası için son derece doğrudur. Ancak, bugün dünya ölçeğinde önemli değişimler olmuştur. Bundan yukarıdaki sözler bugünü açıklamaktan uzaktır.

Dikkat edilirse, yukarıdaki alıntıda ve de partimizin politik tespitlerinde "dev dünya sosyalist bloğu" önemli bir yer tutar. Sosyalizm cephesinde, 1963 sonrası ÇKP ile SBKP arasında çelişkiler hızlanmış, 1970'li yıllarda bu çelişkiler ciddi siyasal tavır alışlara yol açmıştır. Ancak, buna rağmen, sosyalist ülkeler ve özellikle sözünü ettiğimiz iki ülke komünist partisinin çelişkisine rağmen, sosyalizm ekseninde, emperyalizme karşı siyasal bir tutum söz konusudur. Bir başka deyişle, sosyalizm ekonomik ve siyasal olarak gelişirken, bunun devamı olarak, emperyalizme karşı bir sosyalist blok vardır. Sosyalist bloğun varlığı önemlidir ve kapitalizmin pervasızlığını, saldırganlığını önleyen en önemli maddi güçtür.

Ancak, emperyalizmle her alanda bir yarışa giren sosyalizm, reel sosyalist ülkelerde revizyonizmin elinde ciddi tıkanıklıklar yaşamış, ekonomik-siyasal-kültürel vb. alanlarda kendini üretememiş, emperyalizmin desteği ile bu ülkelerde kapitalist restorasyonlar yaşanmıştır. 1985-90 dönemi, dünya halkları açısından bu anlamda olumsuz bir dönemdir ve Sovyetler Birliği başta olmak üzere Doğu Avrupa'da hızla ama toplumsal çatışmalarla kapitalist restorasyon yaşanmıştır. Böylece, 1970'li yıllarda sosyalizm cephesinde bir dizi çelişki olsa da mevcut olan sosyalist blok, bu ülkelerdeki karşı-devrimci gelişmelerle parçalanmış, ortadan kalkmıştır.

Bugün için, dev bir sosyalist bloktan bahsedilemez. Ama sosyalist sistem tek tek ülkelerle sınırlı olsa da varlığını sürdürmektedir. Dünya halkları, bir dizi eleştirilere rağmen önemli bir moral değerden bugün yoksundur ama bu daha güçlü ve ileri sosyalizmin gelişmesinin birçok potansiyelini taşımaktadır. Zor olan güçlenmeye yol açar. Bugünün dünyasında devrim ve

sosyalizm kavgası çok daha zorlaşmıştır ama bundan uzun vadede proletarya ve dünya halkları kazançlı çıkacaktır. 21.yüzyıla sosyalizm damgasını vurmuştur. 21.yüzyıl daha ileri bir sosyalizmle dünya halklarını sınıfsız topluma taşıyacaktır.

2. Emperyalist paylaşım savaşı sonrası doğan ve 3. bunalım dönemine karakterini veren sosyalist bloğun varlığı, emperyalistler arası çelişkiyi yumuşatmamış, tam tersine daralan pazara paralel yoğunlaşmıştır. Ancak, bu çelişkiye rağmen, tohumları savaş içinde atılan, ekonomik-siyasal-askeri alanlarda, emperyalizm zorunlu bir bütünleşmeye, entegrasyona gitmiştir. Çok uluslu tekellerin dünyaya egemen olmaları, IMF-Dünya Bankası gibi uluslararası finans kuruluşların doğması, NATO ve bir dizi ikili anlaşmalar vb. tümü bunun somut ifadesidir. Kapitalizmin gelişme düzeyini de açıklayan bu olgu, entegrasyon emperyalist ülkeler arası ilişkiyi belirleyen önemli bir olgudur.

Sosyalist bloğun dağılması, bu olguyu rotadan kaldırmamıştır. Sosyalist bloğun varlığı, bu olgunun ortaya çıkmasında önemli bir faktördür ama entegrasyonun bunu aşan özellikleri vardır. Kapitalist sistem bir dizi alanda birbirine bağlanmıştır ve reel sosyalizmin dağılması sonrası ortaya çıkan Körfez Savaşı, kapitalist sistemdeki entegrasyonun çok somut bir ifadesidir. Körfez savaşı,1991 yılı "iki kutuplu dünya"nın "tek kutuplu dünya" haline dönüşmesinin resmileşmesi anlamına gelmektedir ama bu aynı zamanda, emperyalizmi rahatsız eden unsurlara karşı sistemin topyekün haksız bir savaş yürütmesi anlamını taşımaktadır.

Ancak, buna rağmen şunu söyleyebiliriz; Reel sosyalizmin sahasında yaşanan, kapitalist restorasyon, entegrasyonun önemli bir ayağını zayıflatmıştır. Bundan çıkan sonuç, bugün için, emperyalistler arası çelişkilerin daha da derinleşeceğidir.

1970'li yıllarda kapitalizmin en önemli krizinin yaşandığı bir gerçektir. 2. Emperyalist paylaşım savaşı, başta Avrupa ve Japonya olmak üzere kapitalist ülkelerin yıkımına yol açmış, ABD emperyalizmi en az yıpranan güç olarak sistemde jandarmalık rolünü üstlenmiştir. Savaş sonrası, uygulanan ekonomik-politikalar, önce Avrupa ve Japonya'nın canlanmasına hizmet etmiş, bunu izleyen dönemlerde yeni-sömürgecilik geliştirilmiştir. Tüm bunlar kapitalizmin yeniden yapılanması, kapitalizmin reorganizasyonu anlamına gelmektedir. Bu toparlanma süresi, 1958'lerde bir sarsıntı geçirse de, asıl sarsıntısını 1959-70 döneminde yaşamıştır. Efsanevi dolar 1969 yılında, Nikson döneminde devüle edilmiş, sabit kur sistemi bozulmuş, sistem ciddi bir tıkanıklık yaşamıştır. Yükselen halk savaşları, özelliklede Vietnam zaferi, ABD emperyalizmine öldürücü bir darbe indirmiştir. Böylece, 1970 yılı sistem ölçüsünde krizin yaygınlaştığı yıllardır. Yeni-sömürge ülkelerde bir dizi askeri cunta bunun somut göstergesidir.

Elbet 1970'li yıllarda yaşanan bu kriz, kapitalizmin "son krizi" değildir. Kapitalizm, bunu askeri cuntalarla, bölgesel savaşlarla, yeni-sömürgeciliği daha da geliştirerek geçici olarak çözmüş, ama '80'li yıllarda benzer krizi yaşamıştır. 1985-90 döneminde yaşanan kapitalist restorasyon, kapitalizmin lehine gelişmelerdir, pazarı genişlemiş, kısa bir zaman diliminde de olsa, özellikle de yoğun emperyalist propaganda ile "sosyalizm öldü" yalanları ile nefes almıştır. Ancak, bu sürekli değildir. Yanılsama çok fazla sürmemiş, emperyalist ülkeler arası çelişkiye paralel, kapitalizm yeni krizlere sürüklenmektedir. Bu yapısal bir olgudur ve ancak bir dünya devrimi ile kapitalizmin krizi son bulur.

Ayrıca, sosyalizmin en önemli bağlaşığı ulusal kurtuluş mücadelesi, 1980'li yıllardan itibaren bir gerileme dönemi yaşamıştır. Bunun bir dizi nedeni vardır. Emperyalizmin saldırganlığı, komplo ve şantajı önemli bir nedendir ama daha da çok içsel nedenler gerilemenin kaynağıdır. Salt ulusal kurtuluşçu bir bakış, devrimi ilerletmemekte, bunun bilimsel sosyalizmle bağlarını güçlendirmek zorunludur. Yeni-sömürgeciliğin gelişmesi salt ulusal kurtuluş noktasında olmamayı gerektiriyor. Yükselen reformizm ile salt ulusal kurtuluşçuluk birleşince ciddi gerilemeler yaşanmıştır. Latin Amerika devrimlerinden Filistin devrimine kadar durum bu tonları taşır. Ancak, her şeye rağmen günümüzde, özellikle Latin Amerika başta olmak üzere, tüm dünyada ulusal kurtuluş mücadelesi bir gelişme içindedir, sistemi tehdit eden en önemli güçtür.

Konuyu uzatmak mümkündür ama tüm bunlar değişen dünyanın yeni olgularıdır. Ve bundan, konumuza paralel iki temel sonuç çıkarmak mümkündür.

Birincisi, 3. bunalım döneminde, sosyalist bloğun varlığı, üçüncü emperyalist paylaşım savaşını önleyen "esas" faktördür ama bu faktör bugün ortadan kalkmıştır. Ancak, buna rağmen bugün yine bir 3. emperyalist paylaşım savaşının çıkması mümkün değildir. Emperyalist savaş, emperyalist paylaşım savaşı demek değildir, emperyalizm var olduğu ölçüde emperyalist savaşlar kaçınılmazdır. Tüm bunalım döneminde yaygın görülen savaşlar tam da budur, emperyalist savaşlar ama sonuçları itibari ile emperyalist paylaşım savaşından daha çaplı olan bu savaşlar, bir emperyalist paylaşım savaşı değildir. Sosyalist blok dağılmıştır, ama sosyalizm hala maddi bir güçtür, bir emperyalist paylaşım savaşının önünde devrimci barikattır. Ayrıca, ulusal kurtuluş mücadelesi her şeye rağmen önemli bir olgudur. Nükleer vurucu güç, hala insanlığın sonu anlamına gelmektedir. Tüm bunları entegrasyon olgusu ile birlikte ele alırsak, bugün için bir emperyalist paylaşım savaşının olmayacağı anlamına gelmektedir.

Ancak, bu savaş, 3. bunalım döneminin olgularına dayanarak ortaya çıkmaktadır. Toplumsal süreç durmaz devam eder. Bu anlamda bu olgular değişir ve yeni olgular ortaya çıkar. Bu olgularda yeni bir emperyalist paylaşım savaşına pekala yol açabilir.

Buradan ikinci sonuca geliyoruz. Dikkat edilirse, emperyalizmin 3. bunalım döneminin temel özellikleri bir olgunluk dönemi yaşamaktadır. Sosyalist bloğun dağılması, emperyalist ülkeler arası çelişkinin reel sosyalizm pratiğinin iflası ile daha da yoğunlaşması, hatta bu alanların yeni pazar oluşturması, yeni-sömürgeciliğin olgunlaşması, çok uluslu tekelci sermayenin artan oranda egemenliği vb. 3. bunalım döneminin özelliklerinin olgunlaştığı anlamına geliyor.

Bu gelişmeler, doğal olarak, bugün çok net ortaya çıkmasa da, yeni olguların zeminidir. Yeni olgular ortaya çıkar ve sürece karakterini verirse, bu sürecin yeni bir sürece yol açacağı açıktır. Bu dönemde bunun ip uçları vardır.

Elbette, Marksistler bu öngörüyü yaparlar, ama asla hayallerle uğraşmazlar. Toplumsal siyasal olgular irademizin dışında ortaya çıkar ve sürece karakterini verirse, biz, bu yeni dönemi tahlil eder ve onu yeni kavramlarla tanımlarız. Devrimci politik irade bu siyasal cesarete sahiptir.

C- THKP'NİN HATASI: KEMALİZM

Hep söyledik, tekrarlıyoruz: Mahir Çayan yoldaş tarafından, KESİNTİSİZ DEVRİM I-II-III. belgesinde somutlaştırılan partimizin ideolojik-politik tespitlerinde, en önemli hata, Kemalizdir. Ayrıca Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi sorunu, Kemalizm ile ilişkili olarak, eksiktir. Ve hemen belirtelim, partimiz MLSPB, her iki konuda, Kemalizm ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi konusunda doğru halkayı yakalamıştır. Bu anlamda, devrimci savaşım içinde, partimiz kendini arındırmış, yenilemiştir. Bu arınma ve yenilenme savaşımı sürekli kılınacaktır.

Yine de, özetle, bir kez daha Kemalizm'i Mahir Çayan yoldaşın tespitleri temelinde ele alalım.

Mahir yoldaş, KESİNTİSİZ DEVRİM II-III.'de Kemalizm"i şöyle tanımlar: "Kemalizm, emperyalizmin işgali altındaki bir ülkenin devrimci-milliyetçilerinin bir milli kurtuluş bayrağıdır. "Kemalizm'in özü, emperyalizme karşı tavır alıştır. Kemalizm'i bir burjuva ideolojisi veya bütün küçük-burjuvazinin ve yahut asker-sivil bütün aydın zümrenin ideolojisi saymak kesin olarak yanlıştır.

Kemalizm, küçük-burjuvazinin en sol, en radikal kesiminin milliyetçilik tabanında anti-emperyalist bir tavır alıştır. Bu yüzden, Kemalizm soldur, milli kurtuluşçuluktur. Kemalizm, devrimci-milliyetçilerin, emperyalizme karşı aldıkları radikal politik tutumdur." (B.Yaz. Sf. 325-326)

"...Kemalistler için ülkemizdeki, asker-sivil aydın zümrenin jakobenleri diyebiliriz" (B.Yaz. Sf. 327)

Yukarıdaki tanımlamalar yapılırken, aynı yerde bir dipnot düşer Mahir, burada, "'..1972'nin Türkiye'sinde gerilla savaşı yürüten partimiz (içinde bulunduğumuz devrimci öncü savaşı aşamasında) ittifak politikası açısından son derece önemli bir sorun olarak Kemalizm'i ele alır ve de "öncü savaşı aşamasında olan THKP-C'nin küçük-burjuva aydın çevrelerdeki müttefiki, ancak Kemalistler olabilir..." der. (B.Yaz: Sf: 326-3 no'lu dipnot) Yine aynı temelde, ilerde, DHD ele alınırken, "vasıtasız ihtiyatlar" alt başlığında, "Kemalist aydın çevre..." (B.Yaz: Sf:347) ilk sırada ele alınır.

Bu tanımlama, doğal olarak 1923 Kemalist hareketi, politik bir devrim olarak ele alır.

"1923 devrimi, önder sınıfın karakterini yansıtan bir milli devrimdir. Emperyalist işgal kırılmış, komprador-burjuvazi tasfiye edilmiş, yabancı sermayeye tanınan bazı imtiyazlara rağmen genellikle emperyalist istismar, bertaraf edilmiş, feodalizmin ideolojik ve politik gücü kırılmıştır..." (B.Yaz. Sf. 327)

Anlaşılacağı üzere; "muhtevası burjuva olan bir devrim" söz konusudur. Bu devrim, emperyalist işgali kırmış, onun sınıfsal dayanağı olan komprador-burjuvaziyi tasfiye etmiş, feodalizmin ideolojik-politik gücünü kırmış-yani milli ve demokratik bir devrim yaşanmıştır. Hiç şüphesiz, bu milli ve demokratik olan devrim sürekli kılınamamış, 1950 sonrası, DP'nin iktidara gelmesiyle kesintiye uğramış, karşı-devrim tezgahlanmıştır.

Peki, bu dönemde, 1923-1950 döneminde devletin niteliği nedir? Bu sorunun yanıtını Mahir şöyle verir; "Kısaca özetlersek, feodal-komprador devlet mekanizması parçalanmış yerine, tek parti yönetimi altında küçük burjuvazinin diktatörlüğü egemen kılınmıştır. (B.Yaz: Sf:328)

Özetle Mahir sorunu böyle ele alır.

Hemen belirtelim, tüm bunlar, 1970 sonrası canlanan nispi demokratik ortamda boy atan küçük-burjuvazinin Kemalizm'i abartması sonucu pompalanan ideolojik hegomanyanın sonucudur. TİP, YÖN, DEVRİM hareketinin devrimci harekete bulaştırdığı Kemalist virüslerdir. Mahir ve THKP-C öncülleri, bu dönemde, tüm bunlardan etkilenmiştir. Politik açıdan bir kopuş söz konusudur ama bu yerli yerine oturmamıştır, bundan, bu tip yanlış tanım ve tespitler söz konusudur.

Ancak, birçok açıdan, parti tarihimizde bir dönem savunulan bu görüşler doğru değildir, özetle;

a) Kemalizm, 1. Emperyalist paylaşım savaşı yıkıntıları içinde, Türk ticaret burjuvazisinin özlemlerini yansıtarak doğdu. Yükselen kapitalizm, Osmanlı imparatorluğunu yarı-sömürge haline dönüştürmüş, bu ilişkiler içinde, emperyalizm, özellikle Rum ve Ermeni sermayesine dayanmıştır. Rum, Ermeni, kısaca Levanten denilen bu komprador sermaye, emperyalizmin açık işgalini desteklemiştir.

Bu ilişkiler içinde, İngiliz, Fransız sermayesi ile bu kesimler daha yoğun ilişki içindedir. Yükselen Alman emperyalizmi, Berlin'den Basra Körfezine kadar, tüm bu alanları kendi pazarı ilan etmiştir. Zayıf ve güçsüz Türk-Müslüman ticaret burjuvazisi ile Alman emperyalizminin çıkarları tam bu noktada uyum halindedir.

İste, Kemalizm bu sınıfın, yeni filizlenen Türk ticaret burjuvazisinin özlemlerini dile getirmektedir.

b) Kemalizm, tüm emperyalist sermayeye, tüm emperyalist güçlere karşı değil, açık işgal koşullarında, yunan işgaline tavır takınmıştır. Bundan,Türk ulusal kurtuluş savaşı olarak tanımlanan Kemalizm, anti-emperyalist platformda değil, anti-yunan temelde, açık işgale tavır takınmıştır. Erzurum, Sivas, Balıkesir, İzmir vb. kongreleri bu programa sahiptir. Ayrıca, savaş sonrası, yeni oluşturulan Cumhuriyetin ekonomi-politikası niteliğinde olan 1923 İzmir iktisat kongresi, yabancı sermayeye karşı olmadığını ilan etmiştir.

Bundan dolayı, Kemalizm için, "genellikle emperyalist istismar bertaraf edilmiştir", "komprador burjuvazi tasfiye edilmiştir" veya daha da abartılı biçimde, bu dönemi, 1923-50 dönemini milli demokratik devrim, politik bağımsızlığın kazanıldığı bir dönem biçimindeki değerlendirmeler doğru değildir.

c) Kemalizm, Türk ticaret burjuvazisinin çıkarlarını temsil etmekte ama aynı zamanda feodal güçlere dayanmaktadır. Üst yapıda, özellikle Osmanlı imparatorluğuna ait kurumlara tavır almış, ama bu tavır alt yapıda görülmemiştir. Bu açıdan, "feodalizmin ideolojik politik gücü kırılmıştır" tespiti de abartılıdır. Ayrıca, gericiliğe tavır adı altında Kürt ulusunun demokratik hakları koyu bir şovenizmle imha edilmiştir.

Gericiliğe tavır adı altında Kürt ulusal haklarının budanması, Kemalizm'le sınırlı değildir. 1920'de kurulan TKP, anti-emperyalizmi abartmış, gericiliğe karşı anti-emperyalist olarak tanımlanan Kemalizm'in Kürt katliamlarına ortak olmuştur. Bu TKP adına kara bir lekedir, bu leke ancak toplumsal bir devrimle, Kürdistan devriminin doğru bir tarzda desteklenmesiyle silinecektir.

d) Tüm bunların ışığında şu söylenebilir: Kemalizm açık işgale karşı güdük bir tavır almış, üst yapıda bazı feodal kurumları temizlemiştir. Bu yanıyla, sınırlıda olsa, tarihte o koşullarda "ilerici" bir rol oynamıştır, bu Kemalizm'in bir yüzüdür. Ancak, Takrir-i sükun yasasında ifadesini bulan, işçi ve Kürt düşmanı politikayı koyu bir şovenizmle yürütmüştür. TKP, Karadeniz'de komplo ile boğulmuş, Kürt ulusunun demokratik talepleri katliamlarla bastırılmıştır. Bu yanıyla da Kemalizm, şovenisttir, gericidir. Kemalizm'in asıl karakteri de budur.

e) Kemalizm "küçük burjuvazinin sol kanadının" değil, burjuvazinin siyasal temsilcisidir. Kemalist kadrolar, önemli ölçüde asker-sivil aydın kesimdendir, bu yanıyla bu kadroların sınıfsal açıdan küçük burjuva olduğu söylenebilir. Ancak, bu Kemalist hareketin sınıfsal karakterini belirlemez. Önemli olan hangi sınıfın çıkarını temsil ettiğidir. Kemalizm, Türkçülük temelinde, Türk burjuvazisinin kendi pazarını oluşturma, ulusal devleti bunun üzerine kurmak hareketidir. "Pazar burjuvazisinin milliyetçiliği öğrendiği ilk okuldur." (Stalin)

Ayrıca, Kemalizm, tam bu noktada, Mahir yoldasın ifade ettiği gibi "asker-sivil bütün aydın zümrenin ideolojisi" değildir. Böyle bir kesimin ideolojisi olmaz. Kapitalist toplumda iki sınıfın, proletarya ve burjuvazinin ideolojisi vardır, bunun dışındaki tüm akımlar, tek başına bir ideoloji oluşturamaz. Zira, kendi iç sistemi yoktur.

Hemen belirtelim, Kemalizm'in kendisi de, bağlı başına bir ideoloji değildir. Eklentik, tutarsız, şekilsiz, pragmatist özelliklere sahip Kemalizm, 1930'lu yıllarda, "Türk Tarihi Tezi", "Güneş Dil Teorisi" ile ideolojik bir kimliğe kavuşmak istemiştir ama bu alanda kendine özgü bir ideoloji oluşturamamıştır. Bundan dolayı, Kemalizm her kesim tarafından kullanılan, sağ ve sol versiyonlarla her yana çekilen bir niteliği vardır. Tarihsel süreçte bunun açık ispatıdır. Burjuvazinin tüm kesimleri, Kemalizm'e dayanarak veya onu kullanarak ekonomik ve sosyal politikasını yürütmektedir, sosyal-demokrasi türevlerinden, açık faşizm özlemlerine kadar bu yelpaze uzanır.

f) Kemalist hareket, burjuva-demokratik devri değil, burjuva demokratik devrim girişimidir. Yukarıda ifade ettiğimiz gibi, sınırlı bir anti-emperyalizmi içerir, bunun dışında burjuva demokratik devrimin hiçbir sorununu çözmemiştir. Feodalizme yönelmemiş tersine ona dayanmıştır. Stalin'in ifadesi ile Kemalizm, toprak sorununda çakılmıştır. Kemalizm'in en çok kullandığı tezin biri "laiklik"tir, bu da sahtedir. Hiç bir dönem, feodal düşünce biçimine, dine karşı doğru bir tutum benimsememiştir. Özellikle Sovyetler Birliği'nin desteğini almak, devrimci hareketi yedeklemek ve de Kürt ulusunun demokratik taleplerini kanla bastırmak için laiklik söylemine sarılmıştır. Siyasal özgürlükler sorununa tam bir diktatörlükle yanıt vermiş, demokratik hiçbir açılım sunmamıştır. Tüm bunları dikkate alırsak, sadece ve sadece zayıf ticaret burjuvazisini, politik iktidara taşıdığı, bu anlamda burjuva demokratik bir girişim olduğu söylenebilir. Asla bir milli demokratik devrim değildir.

1923 hareketi ile oluşan TC, asıl olarak "Türklük" ve islami açıdan da "sünni" bir karakterdedir. Başta Kürt ulusunun demokratik hakları olmak üzere, işçi sınıfının, köylülüğün, mezhepsel bir azınlık olan Aleviliğin vb. hepten inkarı üzerine kurulmuştur.

g) Kemalist diktatörlük, küçük-burjuva karakterde bir iktidar değildir, bu anlamda "küçük-burjuva diktatörlüğü" tanımlaması doğru ve bilimsel değildir. Bonapartist özellikler gösteren, burjuvazi-feodalizm temelinde kurulan burjuva diktatörlüğüdür.

1923 "devrim" olmadığı gibi, l950 DP iktidarı da "karşı-devrim" değildir, burjuva diktatörlüğünün, karşı-devrimci karakterinin içselleştiği, bir biçimden, bir diğer biçime devinmesi söz konusudur. Bonapartist niteliklere sahip koyu bir diktatörlük, tekelci sermayenin egemenliğine paralel faşizme dönüşmüştür. Tüfek bir omuzdan diğer omuza taşınmıştır. Aynı sürecin ve niteliğin birbirini izleyen iki dönemidir.

h) Yukarıda, özetle ifade ettiğimiz sonuçlardan dolayı, anti-emperyalist anti-oligarşik demokratik halk devriminde, Kemalizm ittifak ilişkileri içinde ele alınamaz.

Partimiz MLSPB'nin Kemalizm konusunda, politik değerlendirmesi bu noktadadır. Elbette, bir dönem, Mahir yoldaşın tezleri savunulmuş, ama bu süreç devrimci Marksist tarzda aşılmıştır. ŞAFAK YARGILANAMAZ'ın 2. cildi bu konuda etraflı bir incelemeyi içerir.

Ancak, partimiz bu süreci, geleneksel soldan farklı yaşayarak aşmıştır. MLSPB, partimiz THKP'nin devamı olarak, l975 başlarında kurulmuştur. Ancak, bu dönemden sonra, saflarımızda tam bir demokratik işleyiş, kültür egemen olmuş, Kemalizm konusunda farklı eğilimler devrimci biçimde yaşanmış, tartışılmıştır. Ve 1987 konferansı ile resmi tez, bugünün tezlerinde ifadesini bulmuştur. 1987 sonrası savunulan ve bugün resmi görüşümüz olan tezler, o günün bir ürünü değil, kuruluş adımından bu yana yaşanan, parti kültürümüzün bir sonucudur. Tarihimizi tanıma açısından bu notu düşelim...

D- KOMÜNİST ENTERNASYONAL VE SÖMÜRGE DEVRİMLERİ

Lenin, ekim devriminin arifesinde, "Çağımızda enternasyonalizmden aşağısı kurtarmıyor" diyor ve Rus devriminin uluslararası öneminin altını çiziyor. Rusya işçi sınıfının uluslararası yükümlülükleri bugün, birinci planda yer alıyor. "(TEK ÜLKEDE SOS.DEVRİM, Sf, 84)

Biliniyor, Ekim sosyalist devrimi bir dünya devrimi perspektifine sahiptir ve bir dünya devrimi partisi olarak, Komünist Enternasyonal 1919 yılında kuruldu. Ekim devriminden sonra, iç savaş koşullarında kurulan komünist enternasyonalin kuruluşu çok önceleri tasarlanmıştır. Hatta, bırakalım NİSAN TEZLERİNİN temel tezlerinden biri olan, enternasyonalizmin kurulmasını, çok daha önce, 1915 yılında, Zimmerwarld konferansında, 1916 yılında Kienthal konferansında yeni bir enternasyonalin kurulmasını savunulur.

Lenin, hep devrimci kopuşu yaşar, Birinci Emperyalist paylaşım savaşında, ortaya çıkan "sosyal şoven" ve "merkezci" görüşlerden kopmaya, bunlarla mücadele etmeyi Lenin önüne koyar. Zira, devrim için nesnel koşullar olgundur, ancak, sosyal şovenizm bunun önünde en büyük engeldir. Zimmerwarld konferansının çoğunluğunu merkezci/Kaustky'ci sol oluşturur.

Bu koşullarda devrimci bir enternasyonal için, özellikle Alman solları en önemli dayanaktır. Bu dönemde iki önemli güç vardır. Rusya'da Bolşevik Partisi, Almanya'da Spartaküsler Birliği. İşte bu koşullarda yeni bir enternasyonalin bu iki güç üzerinde kurulmasını savunur Lenin.

Ekim devriminin arifesinde, Lenin, "çok şey verilmiş olandan, çok şey istenecektir" der. Rus devrimine özellikle Avrupa devriminin çok şey verdiğini, Rus devriminin de dünya devrimine çok şey vermesini ileri sürer. Bunun için, olgunlaşan koşullarda, beklemenin intihar olduğunu ileri sürer, ayaklanmayı, buzu kırmayı ileri sürer. Dahası, bunun devamı ve tek ülkede devrimi bütünleyen bir mantıkla 3. enternasyonalin hemen kurulmasını savunur Zimmerwarld ve Kienthal konferansları ile zaten kurulmuş olduğunu ve çalıştığını", artık bunun ilan edilmesi gerektiğini ileri sürer. Lenin sayılarla, nicelikle vb. ilgilenmez, o nitelikle, irade ile ilgilenir. Önemli olan sayı değil, gerçekten devrimci proletaryanın siyaset ve düşüncelerinin doğru dışavurumudur". (Lenin) Zimmerwarld konferansında, enternasyonalin hemen kurulmasını savunduğu için, "gözlemci" kalmayı öneren Lenin, 19l7 Nisan ayında yapılan parti konferansında da bu kavgayı verir. Ancak, Lenin'in görüşleri taraftar bulamaz ve kabul edilmez. Buna karşı mücadele verir, "üçüncü enternasyonalin hemen kurulmasını" savunur, bu kararın "ellerimizi bağladığını" ileri sürer.

Lenin'in rüyası iç savaş koşullarında 1919 yılında gerçekleşir.

Ekim sosyalist devrimi, proleter bir devrimdir ama aynı zamanda, sömürge ve bağımlı ülkelerin kurtuluş mücadelesine yeni bir nitelik kazandırmış, onu proleter devrimin bir parçası haline dönüştürmüştür. Dahası, Ekim devrimiyle birlikte, devrim doğuya, sömürge ve bağımlı ülkelere kaymıştır. İşte, bir dünya partisi olarak kurulan 3.enternasyonal, sadece Avrupa devrimiyle değil, aynı zamanda dünya nüfusunun ve coğrafi olarak en büyük parçasını oluşturan sömürge ve bağımlı ülke devrimleriyle ilgilenmiştir.

Bu konuda ilk ve önemli adım, 3. Enternasyonalin 2. Kongresinde Lenin'in "ulusal sorun ve sömürge sorunu üzerine raporu"dur (26 Temmuz 1920).

Özetle Lenin, bu raporunda;

a) Ezilen uluslar ile ezen uluslar arasındaki ayrım,

b) emperyalist ülkelerin Sovyet Rusya önderliğindeki sosyalist harekete karşı tavrı

c) burjuva demokratik hareket ile ulusal devrimci hareket kavramlarının ayrışması,

d) Sovyetlerin, feodal ve yarı-feodal ülkelerde yaygınlaştırılması,

e) Sovyet hükümetlerinin yardımıyla geri kalmış ülkelerin kapitalist aşamayı yaşamadan sosyalizme geçebileceği, üzerinde durur.

Sömürge ve bağımlı ülke devrimleri sorunu, en geniş biçimde, 3. Enternasyonalin 6. Dünya Kongresi'nde ele alınmıştır (1928). Bu kongrede, başta Çin devrimi olmak üzere, Hindistan devrimi ön planda tartışılmış, bu temelde bir dizi tez ileri sürülmüştür. Ayrıca, komünist enternasyonal bir programa sahip olmuştur. Bu iki temel konu, 6. Dünya Kongresi'nde ön plana çıkmıştır.

Bu tartışmalar içinde Çin devrimi özel bir yer tutar, Çin devrimi sık sık tartışılır. Çin devrimi, Sovyet devriminden sonra, ön ciddi toplumsal hareketi temsil etmektedir. ÇKP ise, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde ilk kurulan komünist partilerden biridir ve dönemin en güçlü partisidir. ÇKP, kimi dönem 3.enternasyonalle yoğun ilişki kursa da, yinede mesafelidir. ÇKP'nin sınıfsal bileşimi %80 köylü üyelerden oluşur. Elbette bunda yanlış bir şey yoktur. Çünkü Çin, feodal ve yarı feodal ilişkilerin egemen olduğu, köylü kitlelerin nüfusun önemli bir kısmını oluşturduğu bir ülkedir. Komünist enternasyonalin Çin devrimine yaklaşımı, birazda şabloncudur, Sovyet devrimi Çin toplumuna empoze edilmeye çalışılmıştır. Mao önderliğinde ÇKP, bu şabloncu yaklaşımla hesaplaşarak Çin ülkesinde milli demokratik devrimi gerçekleştirmiştir.

Ayrıca, Hindistan devrimi sık sık ele alınan bir konudur. Hindistan'da kapitalizm daha gelişkindir, Kapitalizmin gelişmesi sömürgeciliği ortadan kaldırır mı? Tartışılan tezlerden biri budur. Bennet bu soruya "evet" yanıtını verirken, ABD'li Pepper, sovyet Kulisini destekleyerek "hayır" yanıtı verir. Troçkistler, Çin ve Hindistan için sosyalist devrimi önerir, BDD ve köylü hareketi atlarlar.

Özetle komünist enternasyonalin 6. Dünya Kongresi'nde bir çok sorun etraflıca ele alınır.

Burada, Pepper'in "sömürgelerde burjuva-demokratik devrim sorunu" çalışması, konumuz açısından önemlidir. Pepper, Çin ve Sovyet devrimi çözümlemeleri ışığında ele alır. Bu aynı zamanda komünist enternasyonalin resmi tezini oluşturur.

Pepper'e göre, Çin devrimi iki önemli hatadan etkilenmiştir. Birincisi, bir burjuva demokratı olan Sun-Yat Sen'in etkisinin olduğu dönemdir. Bu dönemde, devrim ulusal devrim aşamasında kalmış, köylü/ve toprak devrimini içeren burjuva demokratik devrim aşamasına geçememiştir. İkincisi ise, Troçkizm'den etkilenme dönemidir. 3 dönemde, burjuva demokratik devrimi atlayarak sosyalist devrime sıçrama söz konusudur. Bunlarda doğruluk payı vardır ama Troçkizmin etkisi abartılıdır. Çin devrimi, özellikle DP Sun Yat Sen'den etkilenmiş, bu etki bizzat Mao'da etkisini bulmuştur. Ancak, Çin devriminde Troçkizmin etkisi sınırlıdır. Pepper'in Troçkizm için "BDD atlama" tespiti doğrudur ama devrim üzerinde Troçkizmin etkisi çok ciddi değildir. Troçkizm için "emperyalizmin varlığını görmüyor" sözleri de, sosyalist devrimi savunan Troçkistlere doğru bir yanıttır.

Pepper, Lenin'in İKİ TAKTİK'te ifade ettiği görüşleri çıkış noktası yaparak, Lenin'in düşüncesini şöyle özetler;

"... Lenin'in bu ana düşünceleri belki aşağıdaki şekilde toparlanabilir;

1- Feodal kalıntıların ve ulusal baskının hala bulunduğu ülkelerde devrim, proleter sosyalist devrime geçiş aşaması olarak bir burjuva demokratik devrim aşamasından geçecektir.

2- Burjuva-demokratik devrimin zaferi, burjuvazinin bir zaferi olarak mümkün değildir.

3- Burjuva-demokratik devrimin zaferi, yalnızca burjuvaziye karşı mümkündür.

4- Burjuva-demokratik devrimin sosyo-ekonomik içeriği, feodalizmin kalıntılarının yok edilmesidir, tarım devrimidir ve sömürge ülkelerde emperyalizmin yok edilmesidir.

5- Burjuva-demokratik devrimin sosyal içeriği burjuvadır, (toprak ve arazinin ulusallaştırılması bile hala bir burjuva taleptir) ama bu devrimin sınıfsal itici güçleri artık proletarya ve köylülüktür.

6- Devrimin yarı yolda durup kalmaması anlamında devrimin sürekliliği için mücadele etmeliyiz ama aynı zamanda devrimin aşamalarının, ara kademelerinin kaçınılmazlığını açıkça kavramalıyız.

7- Burjuva-demokratik devrim, sosyalist devrimden, hatta Çin'de bile, Çin setti ülkesinde bile bir "Çin setti" ile ayrılmaz.

8- Burjuva-demokratik devrim ile sosyalist-proleter devrim arasında, birincinin, kendini aşarak ikinciye geçmesi, ikincisinin geçerken birincisinin sorunlarını çözmesi, yani deyim yerindeyse burjuva demokratik devrimin sorunlarının çözümünün sosyalist proleter devrimin bir yan ürünü olması, ikincisinin birincinin sonuçlarını sağlamlaştırması anlamında birinciyle iç içe geçmiş karşılıklı ilişkileri vardır. Birincinin ikinciye ne ölçüde ve hangi hızla geçeceğini nesnel koşullar temelinde yalnızca sınıf mücadelesi ve sınıfsal bilincin ilerlemesi belirleyecektir.

9- Burjuva-demokratik devrimin sınıfsal içeriği proleter ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğüdür... (III-Enternasyonalde Devrim Aşaması, Sf. 121-122)

3. Enternasyonalde, özet bir kesintisiz devrim formülü !

Her şeye karşı, kesintisiz devrim sorununu, Rus ve Çin devriminde ortaya çıkan yanlış anlayışların ışığında bir kez daha ifade etmek yararlıdır. Konuyu tamamladığı için, aynı çalışmadan aktaralım:

l- Sosyalist-proleter devrimi burjuva-demokratik devriminden mekanik bir şekilde ayırma. Bu ayrım burjuva-demokratik devrim olarak yapılmalı ancak burjuva demokratik devrimin bütün sorunları çözüldükten sonra proleter devrimin örgütlenmesi ve gerçekleştirilmesi üzerine düşünülebilir şeklindeki Menşevik anlayışa götürebilir.

2- Devrimin sosyo-ekonomik içeriğin karakteri sorununun devrimin sınıfsal itici güçleriyle karıştırılması.

3- Bunun tersi yanılgı, yani, devrimin itici gücü proletarya olduğundan dolayı, devrimin kendisinin de proleter olması gerektiği iddiası. Bu görüş, Troçkist sürekli devrim teorisinin temelidir ve bu şekliyle tersyüz edilmiş bir Menşevizm olarak adlandırılabilir.

4- Sovyetler sorunu da hataların bir kaynağı olabilir (...)

5- Devrimde kullanılan mücadele araçları da devrimin karakterini değerlendirmede hata kaynakları olabilir. (...)" (a.g.e.)

Gerçektende yukarıda aktardığınız maddeler, özellikle ilk dört madde bir dizi kafa karışıklığına kaynaklık eder. Mao Zedung'un "yeni demokratik devrim" anlayışı l.ve 4. maddede

yapılan yanlışlar ekseninde gelişirken, Troçkist ve sosyalist devrim savunucuları 1. 3. ve 4. maddeyi karıştırarak, yanlış anlayışlara temel yaparlar.

Komünist enternasyonal, bir dizi sorunu tartışarak, bu tartışmalar kimi sorunları sonuca ulaşmaktadır, bu bir gelenektir. Hatta bu geleneğin, birçok kez, reçete sunmaya dönüşüp, zayıf-kişiliksiz komünist parti pratiklerinde hataya dönüştüğü biliniyor.

Ancak, konumuz açısından, 1 Eylül 1928 yılında, 46. oturumda benimsenen "SÖMÜRGE VE YARI SÖMÜRGELERDE DEVRİMCİ HAREKET ÜZERİNE TEZLER" belgesi bize, dönemi, bu ülke devrimlerinin sorunları hakkında bilgi sunmaktadır. Bu açıdan bu belge önemlidir, bilinen tezleri tekrarlamak, belgenin önemini azaltmıyor. Bu belgede; sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin ortak özelliği emperyalist sermayenin denetimi altında olmasıdır. Hindistan sorununda, emperyalist sermaye, kapitalizmi geliştirip geliştirmeyeceği, dahası bu gelişmenin sömürgeciliği ortadan kaldırıp kaldırmayacağı tartışılır. Bu bir yana, emperyalist sermaye iç pazarı geliştireceği, bu gelişmenin emperyalizmin ihtiyacına göre biçimlendiği açıktır. Bir yandan bu gelişme yaşanırken, diğer yandan bu ülkelerde iç dinamizm tahrip edilmektedir.

Bu gelişme bu ülkelerde, sömürge ve yarı- sömürge ülkelerde burjuvazinin iki kanadını oluşturmaktadır. Bir kanat, işbirlikçi-komprador burjuvazidir. Bu burjuvazi ticari dolaşım sürecinde ortaya çıkmakta, emperyalist sermayenin komisyoncusu işlevini görmekte, emperyalist sermayenin en önemli dayanağıdır. Diğer kanat ise, kendi ulusal pazarını gözeten, bu gelişmeden rahatsız olan, milli özelliklere sahip burjuvazi.

Ulusal/milli burjuvazi, anti-emperyalist mücadelede rol oynar ama bu rol sınırlıdır, sınıfsal yapısı, onu devrimde "güvenilmez" yapmaktadır. Bu açıdan, zorunlu bir durak olan demokratik devrimde, milli burjuvazi stratejik bir rol oynayacaktır.

BDD görevi, l6. tezde formüle edilmiştir. BDD, emperyalizme ve feodalizme karşıdır, muhtevası budur ve sosyalist devrimi hazırlar. Ancak, bu devrim, sosyalist devrime bir hazırlıktır, sosyalist devrimin kendisi değildir, "Burjuva demokratik devrimin sınırlarını aşma..." perspektifi devrimin sürekliliğinin garantisidir.

Bu tezlerden anlaşılacağı üzere, 1930'lu yıllarda, kapitalizm sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde gelişme içindedir, doğrudur da. Böylece eski feodal ilişkiler çözülme sürecini yaşamakta, kapitalizme özgü modern sınıflar, burjuvazi ve proletarya bu ülkelerde gelişmektedir. Hiç şüphesiz bu gelişmeler, farklı sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde farklı özelliklere sahiptir, farklı biçimler almıştır. Bundan, komünist Enternasyonal, toptancı bir mantıkla, tüm sömürge ve yarı-sömürge ülkeleri aynı kefeye koymaz, kendi içinde sınıflandırır. Bu sınıflandırmanın en önemli ölçüsü, kapitalizmin gelişme derecesidir. Stalin, bu sınıflandırmayı, üç tip ülke olarak tanımlar.

Bu en somut biçimi ile komünist enternasyonalin programına yansımıştır. Programda, tüm dünyaya bir bakış vardır, eşitsiz ve dengesiz gelişme yasası da dikkate alınarak, "saf proleter devrimler, ulusal kurtuluş savaşları, sömürge devrimler" ayrımı yapar ve de tüm bunları merkezi bir halkaya, "bu devrim süreci ancak sonunda, proletaryanın dünya diktatörlüğüne götürür" tezine bağlar.

Program, Lenin'inde önerdiği gibi, gelişmiş kapitalist ülkelerde, BDD yapılmış ülkelerde, ABD ve Avrupa ülkelerinde sosyalist devrimi önerir. Bu ülkelerde programın baş (esas) siyasi talebi, proletarya diktatörlüğüne doğrudan geçiştir." Bu devrim, sosyalist devrim, bütün işletmelere, sanayide ve tarımda el konmasını, sosyalist devlet çiftliklerinin kurulmasını, hızla sosyalizmin inşa edilmesini önerir.

İkinci tip ülkeler, orta derecede kapitalizmin geliştiği İspanya, Portekiz, Polonya, Macaristan ve Balkan ülkeleridir. Bu ülkelerde iki tip geçiş olabilir. Birincisi, "burjuva demokratik devrim az çok hızlı bir biçimde gelişerek sosyalist devrime dönüşebilir". İkincisi ise, burjuva demokratik nitelikte kapsamlı görevlere sahip proleter devrim..." Birincisinde, Proletarya diktatörlüğüne doğrudan değil, ancak proletarya ve köylülüğün demokratik diktatörlüğünden proletaryanın sosyalist diktatörlüğüne geçiştir". İkincisinde ise, "devrimin doğrudan proletarya devrimi olarak" gelişmesidir. Tarım devrimi bu tip ülkelerde oldukça önemli bir yer tutar.

Üçüncü tip ülkeler ise, sömürge ve yarı-sömürge ülkeler, Çin, Hindistan vb. ülkelerdir. Bu tip ülkelerde, emperyalizme ve feodalizme veya kapitalizm öncesi ilişkilere karşı mücadele tayin edicidir. "Kural olarak bu ülkelerde proletarya diktatörlüğüne geçiş ancak bir dizi hazırlık aşamasından geçmekle, ancak burjuva demokratik devrimin sosyalist devrime dönüştüğü bütün bir dönemin sonucu olarak olanaklıdır." Bu ülkelerde sosyalizm, proletarya diktatörlüğünü kurmuş ülkelerin yardımıyla başarılı biçimde inşa edilebilir. Bu ülkelerden çoğunda sosyalizm, ancak proletarya diktatörlüğünün daha önceden kurulduğu ülkelerin doğrudan yardımıyla başarıyla inşa edilebilir..."

2. Emperyalist paylaşım savaşı sonrası, Doğu Avrupa, Çin, Vietnam devrimleri bu tezleri doğrulamıştır.

Afrika ülkelerinde ise, kapitalizm oldukça geridir, hatta hiç gelişmemiştir, ilkel kabile ilişkileri oldukça yaygındır. Ancak, emperyalizm, bu ülkeleri de işgal etmiştir, birer sömürgesine dönüştürmüştür. Bu ülkelerde merkezi görevi, ulusal kurtuluş mücadelesidir. Bu ülkelerde, proletarya diktatörlüğü bulunan ülkeler tarafından yeterince güçlü bir şekilde desteklediği taktirde, ulusal ayaklanmalar ve bunların zaferi, kapitalizm aşamasını atlayarak sosyalizmin yolunu açabilir. (Bkz-PROLETER DEVRİM TEORİSİ/2.Defter-Sf:91 ile 93)

Lenin'in, 3. Enternasyonalin 2. Kongresi'ndeki sözleri ile yukarıdaki Afrika ülkeleri için söylenen sözler, daha sonra, "barışçıl geçiş" tezine dayanak yapılarak, "kapitalist olmayan yol tezi" olarak ileri sürüldüğü biliniyor. Lenin ve 3. Enternasyonalin tezi ile revizyonizmin tezinin hiçbir ortak yanı olmadığı açıktır.

Komünist Enternasyonal'de, özellikle 6. Kongre ve sonra yapılan en önemli tartışmanın biri, sömürge ve yarı-sömürge ülkeler için önerilen "işçi-köylü partisi" tezidir. Bu tezler, 1921 yılına ait ve bir komünist partisi modelini sağlam kurallara bağlayan, enternasyonalin tezleri ile çelişir. "İşçi-köylü partisi" modeli, komünist enternasyonalinde yönlendirmesi ile Çin devrinde, ÇKP'nin komintag içinde erimesine yol açtığı biliniyor. Ulusal burjuvazi ile ittifak sorunu, taktik değil stratejik bir düzeye sıçratılan, devrimde bu burjuvazinin rolünü büyüten bir anlayış, proletaryanın bağımsızlığını zedelemektedir. Komünist enternasyonal içinde zaman zaman bu tehlikeye işaret edilmiştir, ama burjuva demokratik devrimin sınırlarını

aşmayan bir mantıkla, ÇKP'nin bağımsız kimliğinin zedelendiği de açıktır. Bu tez, "işçi-köylü partisi" tezi, doğru değildir. Ayrıca, 1928 ile bugün arasında toplumsal açıdan ciddi farklar vardır, kapitalizm gelişmiş, sınıfsal ayrışma büyümüş, proletaryanın rolü artmıştır. Bundan dolayı, bu tez, bugün için tamamen geride kalmış bir tezdir. Proleter devrimcileri, "işçi-köylü partisi" veya "Halk Partisi" modelini değil, sınıf partisi modelini savunur…

E- ÇİN DEVRİMİ VE YENİ DEMOKRATİK DEVRİM ÜZERİNE

Çin toplumu, Mao'nun da sık sık ifade ettiği gibi, sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal bir toplumdur. Geniş nüfus ve coğrafi alana sahiptir. Kapitalizmin Çin'de, üç bin yıllık feodal bir sistemin içinde, basit el zanaatçılığın gelişmesi ile filizlenmiştir. Ancak, geniş bir pazara sahip Çin, yabancı kapitalizmin ilgisini çekmiş ve 19. yüzyılın ortalarında yabancı sermayenin boyunduruğu altına girmiştir. Afyon savaşları olarak bilinen savaş, Çin toplumunun yarı-sömürgeleştirilmesi, iç dinamizmle gelişen kapitalizmi tahrip etmiş, kapitalizm emperyalizmin ihtiyaçları doğrultusunda gelişmiştir.

Feodal ve yarı-feodal ilişkilerin oldukça yaygın olduğu Çin'de, emperyalizme bağımlı gelişen kapitalizmin niteliği komprador kapitalizmdir. Acenteci, komisyoncu niteliği olan bu kapitalizm, özellikle liman kentlerde egemendir. Nüfusun %80'i kırsal alanda ve feodal ilişkilerin kuşatması altındadır. Gelişen komprador kapitalizm ile özellikle küçük ve orta ölçekli kapitalizme dayanan milli kapitalizm, sömürüden pay alma kavgasında toplumsal çelişki içindedir, özellikle anti-emperyalist savaşımında bu çelişki devrimde dikkate alınmak zorundadır. Bu yanıyla Çin devriminde, milli burjuvazinin rolü olduğu açıktır, bu sınıf, milli burjuvazi MDD sürecinde sınırlıda olsa bir role sahiptir.

ÇKP, 1921 yılında kurulmuştur. SBKP ve komünist enternasyonalle ilişki içinde olan ÇKP, kuruluşunun ilk yıllarında şehirlerde yoğun bir faaliyet içindedir, proletarya ile yakın ilişki içindedir. Ancak, I927'lerde yaşanan şehir ayaklanmaları yenilgi ile sonuçlanmıştır. Yenilgiyi izleyen dönemde, ÇKP'ye "sağ" ve "sol" sapmalar egemen olmuş, ama giderek devrim kırsal alana yayılmıştır.

Çin devriminde, silahlı mücadelenin rolü, 1927 yenilgisi sonrası çok net olarak kavranmış, Stalin'in "Çin'de silahlı devrim, silahlı karşı-devrimle savaşıyor. Bu Çin devrimine has niteliklerden ve avantajlardan biridir." sözleri "iktidar namlunun ucundadır" tezi ile desteklenmiştir. Bunun anlamı silahlı mücadelenin stratejik bir öneme sahip olduğudur. Politikada güç olma, kitlelerle güçlü ilişkilerin kurulması, silahlı mücadeleden geçmektedir. İşte, Çin devriminde anlamını bulan halk savaşı bu temelde gelişmiş, bir katkı olarak dünya devrimine sunulmuştur. ÇKP önderliğinde yürütülen halk savaşında silahlı mücadele, farklı dönemlerde özgül biçimler alsa da her dönem temeldir.

Bilindiği gibi, halk savaşı üç temel aşamayı kapsar. Bunlar, stratejik savunma, stratejik denge ve stratejik saldırı dönemleridir. Stratejik açıdan güçlü bir kuvvete karşı, emperyalizme ve işbirlikçisi komprador kapitalizm-feodal güçler ittifakına karşı verilen halk savaşı, gerilla savaşı ile başlamış ve kısa sürede düzenli ordulara dönüşmüştür. Emperyalizmin en zayıf olduğu alan, yumuşak karnı kırlardır. Aynı zamanda bir köylü/toprak devrimi özelliği gösteren Çin devrimi, kırlardan şehirlerin kuşatılması ile dizi aşamayı yaşayarak zafere ulaşmıştır.

Kuzey zaferi dönemi, toprak devrimi dönemi, Japon emperyalizmine karşı direniş savaşı dönemi başlıca temel dönemlerdir. Devrim sınıfsal ve ulusal planda gelişmektedir ancak toprak devrimi döneminde devrim sınıfsal rotada yürürken, emperyalizme karşı direniş savaşı döneminde ulusal rotada yürümektedir.

Bunda yanlış bir yan yoktur. İç savaş ve toprak devrimi dönemlerinde feodalizm ile komprador burjuvazi temel hedeftir ama ulusal planda savaşın yürüdüğü dönemde, emperyalizme karşı mücadele ön plana çıkar. Taktik ilişkilerde bu temelde şekillenir, şiarlar bu temelde ele alınır.

Mao şunu söyler; "... Çin devrimi karakter bakımından bugünkü dönemde, burjuva demokratik bir nitelik taşımaktadır. Başlıca hedefleri emperyalizm ve feodalizm, temel itici güçleri ise proletarya, köylülük ve şehir küçük burjuvazisi teşkil eder. Milli burjuvazi ise belli zamanlarda ve belli ölçülerde devrime katılabilir. Çin devrimci mücadelesinin esas biçimi, silahlı mücadeledir. Gerçekten partimizin tarihi, bir silahlı mücadele tarihi olarak adlandırılabilir ....) Böylece, Çin burjuva-demokratik devriminde iki temel özellik göze çarpıyor!

1) Proletaryaya burjuvazi ile birleşerek bir milli birleşik cephe kuruyor, ya da onu bozmak zorunda kalıyor,

2) Silahlı mücadele, devrimin temel mücadele biçimini teşkil ediyor..." (Yeni Dem.Dev. Sf. 21)

Mao'nun ifade ettiği gibi, Çin devriminin en temel özelliğinin biri silahlı mücadeledir, bu önemli bir mirastır. Ancak, devrimde burjuvazinin rolü sorununu, ilerde tekrar ele alacağımız üzere, taktik sorun değil, stratejik bir sorun haline dönüştürülmüştür. Bu yanıyla, Rus devriminden temelde farklıdır ve önemli eleştirileri hak etmektedir.

Ayrıca Çin devriminin bir başka özgül yanı vardır. Çin büyük burjuvazisi komprador niteliktedir ve milli kapitalizmden farklıdır. Komprador burjuvazisi feodal savaş ağaları ile birlikte emperyalizmin Çin ülkesinde toplumsal dayanağıdır. Ancak bu işbirlikçi kesim kendi içinde bütünlük oluşturmaz, farklı emperyalist güçlerin kendi toplumsal dayanakları vardır. Emperyalist ülkeler arasındaki çelişki, doğal olarak Çin ülkesine yansımakta, böylece Çin'de farklı işbirlikçi güçler kendi aralarında çatışmalar yaşamaktadır. Bu çelişki Çin devriminin özgül bir yanını oluşturur.

"... Büyük burjuvazinin içindeki gruplar, değişik emperyalist güçlere dayanır. Öyle ki, bu güçler arasındaki çelişmeler daha keskin bir hale geldiği ve devrimin ucu esas olarak belirli bir emperyalist güce yöneldiğinde, diğer güçlere bağlı olan büyük burjuva grupları belirli bir dereceye kadar ve belirli bir süre için, o belirli emperyalist güce karşı mücadeleye katılabilir..." (Mao, a.g.e. Sf . 23)

Çin devrimi, Sovyet devriminin yanında en çok tartışılan, siyasal-toplumsal etkisi itibariyle en çok dünya devrimini etkileyen devrimlerden biridir. 1921 yılında kurulan, böylece, Mao'nun ifadesi ile "birinci büyük devrim" dönemini başlatan ÇKP, yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, SBKP ve komünist enternasyonalle yakın ilişkisi vardır. Ancak, bu ilişki, her şeye rağmen mesafeli bir ilişkidir. Mao'nun "Çin devrimi Stalin ve komünist enternasyonale rağmen gerçekleşti..." sözleri birazda bu mesafeyi açıklar. Komünist enternasyonal içindeki çelişkiler,

önemli ölçüde ÇKP içine yansımıştır. Mao'nun "sağ sapma" olarak tanımladığı Troçkist sapma olduğu gibi, Sovyet devrimine dogmatik yaklaşan bunu "mevzi ayaklanmaları" tezi ile destekleyen "sol sapma"larda önemli bir yer tutar. Hatta, Mao'nun ÇKP içindeki egemenliği 1935 yılındadır, öncesi dönem önemli ölçüde bu akımların etkisindedir. ÇKP, örneğin 1937'lerde bir milyon iki yüz parti üyesine, bir milyon halk ordusuna, yüz milyonluk nüfusu kapsayan kurtarılmış bölgelere sahiptir, bu yanıyla komünist enternasyonal içinde en güçlü partilerden biridir.

Komünist enternasyonal, özellikle ÇKP ile komintag ilişkilerine çeşitli müdahalelerde bulunmuş, ÇKP'nin komintag içinde "birleşik cephe" politikası sonucu erimesi savunulmuş, böylece ÇKP'nin bağımsızlığına gölge düşürmüştür. "Komintag"ın yeniden örgütlenmesi ve milli devrimci ordunun kurulmasına teşvik ettiler" (Mao) sözleri bunun ifadesidir. Bu önemli hatanın "işçi-köylü partisi" tezi ile ilgisi vardır.

Her şeye rağmen, Çin devriminin, özellikle komünist enternasyonal ile çelişkili bir ilişki içinde olduğu, komünist enternasyonalin öngörülerinin dışında geliştiği, bu yanıyla da mesafeli olduğu söylenebilir.

Konumuza dönelim.

Biz, burada, programatik nitelikte iki önemli yazıyı: ÇİN DEVRİMİ VE KOMÜNİST PARTİSİ ÜZERİNE yazılarını inceleyeceğiz. Mao'nun SEÇME ESERLERİ-2'de toplanan bu yazıların içeriği, SEÇME ESERLER'in 3. ve 4. cildinde de, örneğin, "KOALİSYON HÜKÜMETİ ÜZERİNE", "DEMOKRATİK HALK DİKTATÖRLÜĞÜ ÜZERİNE" vb. makalelerinde vardır.

Ancak, biz, konunun özünü oluşturduğundan, programatik nitelikteki bu iki çalışmayı bu yazımızda kendimize esas alacağız. Böylece, hem parti tarihimizde önemli bir yer tutan, Çin devrimi ve Mao Zedung'un düşüncesini daha iyi tanıyacağız, onu yerli yerine oturtacağız, hem de, Leninist kesintisiz devrim anlayışımızın önemli bir köşe taşını daha inşa edeceğiz.

Keza, partimizin DHD programı, 2. bunalım döneminde, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde görülen MDD programından daha geniş bir muhtevaya sahiptir, onun devrimci tarzda aşılması anlamını taşır. Ayrıca, saflarımızda, Mao'nun YENİ DEMOKRATİK DEVRİM anlayışı ile köklü bir hesaplaşma yaşanmamıştır. Mao'ya yaklaşımımız biliniyor, seviyeli ve eleştireldir. ŞAFAK YARGILANAMAZ'da felsefi yanlışlarını ele aldık, bu çalışmada, programatik, devrim sorunundaki yanlışlarını ele alıp, eleştireceğiz.

İnceleyelim...

ÇİN DEVRİMİ VE ÇİN KOMÜNİST PARTİSİ (Aralık 1939) çalışması, iki ana bölümden oluşur, birincisi, Çin toplumu bölümü, ikincisi ise Çin devrimi bölümü. Birinci bölüm ÇKP denetiminde, Mao'nun gözden geçirmesi sonucu somutlaşırken, ikinci bölüm, bizzat Mao tarafından kaleme alınmıştır. ÇKP saflarında eğitim için yazılan bu broşür, daha öncede vurguladığımız gibi, ÇKP'nin programı niteliğindedir. Ve, daha sonra, bir yıl sonra kaleme alınan YENİ DEMOKRASİ ÜZERİNE broşürü bu çalışma üzerinde yükselmiştir, onun esin kaynağıdır. Bundan dolayı, her iki çalışmayı ayrı ele almak mümkün değildir.

Daha önce ifade ettiğimiz gibi, Çin toplumu, 1940'larda sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal özelliklere sahiptir. Her ülkenin özgün özellikleri elbet vardır ama bu nitelikler, toplumsal evrimin o tarihsel koşullarında, yani 1. ve 2. bunalım döneminde, tüm sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin ortak karakteridir. Emperyalizm dışsal bir olgu olup, bazı liman kentleri işgal etmiştir. Emperyalist yatırımlar, özellikle iç pazarı geliştirmede ilk adım olan demiryolları, yollar vb. alanlardır. Toplumsal süreç, feodalizmin egemenliği altında olup, kapitalizm emperyalizmin denetiminde gelişmektedir. Nüfusun önemli kısmı kırsal alanda ve feodal ve yarı-feodal ilişki içindedir. Emperyalist işgal, gerici-feodal güçlere veya komprador burjuvaziye dayanarak sürdürülür, köylü sınıfların toprak talebi devrimde temel niteliğe sahiptir. Ulusal ve demokratik karaktere sahip olan devrim, burjuva demokratik karakterdedir. Ancak, bu devrim, çağın niteliğinden dolayı, burjuvazinin önderliğinde değil, proletaryanın önderliğindedir, bundan, bu tip ülkelerde MDD olarak tanımlanması yanlış değildir.

Yarı-feodal, yarı-sömürge niteliklere sahip olan Çin toplumunda, devrimin siyasal-toplumsal hedefi, Mao'nun da ifade ettiği gibi "emperyalizm ve feodalizm, emperyalist ülkelerin burjuvazisi ve ülkemizin toprak ağaları sınıfıdır". Bu iki toplumsal güç, emperyalizmin işgalinin açık bir karakter gösterdiği, toplumsal sürecin feodalizm olduğu Çin'de toplumsal evrimin önündeki asıl engeldir. Bir başka deyişle, emperyalizmin ve onun toplumsal dayanağı feodalizm, Çin toplumunda, üretici güçlerin önünde engeldir. Devrim bu göreve taliptir, toplumun önünü açacaktır. Doğal olarak, bu devrim, "yabancı emperyalist zulmü yıkmak için bir milli devrim, feodal toprak ağası zulmünü yıkmak için bir demokratik devrim" niteliğindedir. MDD'de, milli/ulusal yön ön plandadır. İlk ve önde gelen görev ise emperyalizmi devirmeyi hedef alan milli devrimdir." (Mao)

Çin'de, "toprak ağası sınıfı, emperyalist egemenliğin ana sosyal temelini oluşturur",ve "komprador büyük burjuvazi, emperyalist ülkelerin kapitalistlerine doğrudan hizmet eden ve onlar tarafından beslenen bir sınıftır..." Bundan dolayı, bu iki sınıf, MDD itici gücünü değil, hedefini oluşturur, devrimin itici gücü işçi sınıfı ile köylülüktür. Bunun yanı sıra, milli burjuvazi toplumsal bir olgudur, devrimde sınırlı bir role sahiptir. Ancak, Çin devriminde ve Mao'da bu sınıfla ilişki sorunu gereğinden fazla abartılmış, stratejik düzeye sıçratılmış, hatta, örneğin, 1927 yenilgisinin nedenlerinden biri olarak, "burjuvazi ile ittifak kurulamaması..." olarak ele alınmıştır.

Mao'nun "yeni-demokratik devrim" olarak tanımladığı devrim, burjuva-demokratik devrimdir. Proleter sosyalist olmayan bu devrim klasik burjuva-demokratik devrimden farklıdır, bu anlamda, kavramların karşılığını bulması için, Mao bu devrimi, yeni demokratik devrim olarak tanımlar. Emperyalizme ve feodalizme yönelen ama zaten var olan milli kapitalizmin gelişmesini amaçlayan bu devrim, milli burjuvazi dahil, tüm millici sınıfların iktidarını hedefler.

"Çin toplumu sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal, Çin devriminin baş düşmanları emperyalizm ve feodalizm, devrimin görevleri bu iki düşmanı, içinde burjuvazinin bazen yer aldığı bir milli ve demokratik devrimle devirmek olduğu ve devrimin ucu, büyük burjuvazi devrime ihanet edip devrimin düşmanı haline gelse bile, genel olarak kapitalizme ve kapitalist özel mülkiyete değil emperyalizme ve feodalizme yöneldiği ve bütün bunlar doğru

olduğu için bugünkü aşamada Çin devriminin karakteri proleter-sosyalist değil, burjuva-demokratiktir..." (Mao-Yeni Demokratik devrim: Sf: 54)

Anlaşılacağı üzere, yeni demokratik devrim, genel olarak kapitalizme, kapitalist özel mülkiyete yönelmiyor, tam tersini feodalizmin bağrında yeni bir üretim ilişkisi olarak doğup gelişen kapitalizmin önündeki engelleri kaldırmayı çalışıyor. Emperyalizm ve onun toplumsal dayanağı feodalizm, kapitalizmin özgürce gelişmesini engelleyen toplumsal güçtür, gericiliğin toplumsal zeminidir. Bundan dolayı, devrim, emperyalizmin varlığına ve onun toplumsal dayanağı olan feodalizme yönelmekte, kapitalizmin önünü açmaktadır.

Bu yanıyla, yeni demokratik devrim programı, menşevikler tarafından önerilen ve kabul edilen RSDİP'in ilk programına, 1903 programına benzer. RSDİP programı, BDD sürecinde, özellikle kırsal alanda feodal ilişkilerin parçalanmasını, "yeniden dağıtım" ilkesi ile bu alanda sınıf mücadelesinin özgürce gelişmesini içerir. Ancak, Lenin ve bolşevikler, 1905 BDD sonrasında bu programı reddeder, "ellerini bağlamamak" için, BDD sonrası nasıl bir tablonun doğacağı tam bilinemediğinden, Leninist kesintisiz devrim gereği, sorunun çözümünü köylü komitelerine bırakır. Ayrıca, "yeniden dağıtım" ilkesinden daha ileri olan "ulusallaştırma" savunulur. Ancak, burada dikkat edilmesi gereken, RSDİP programının bu özelliği, bu çerçevede tarım programını kapsar. Yeni demokratik devrim programı ise, tarım programından daha öte, programın bütününü bu çerçevede ele almasıdır. Yani, Mao'nun yeni demokratik devrim programı, kapitalizmin özgürce gelişmesini kırsal alanda sınırlı tutmaz, o başlı başına bir ekonomik-siyasal sistem olarak sorunu ele alır.

Mao, yeni demokratik devrimin ekonomik temelini şöyle ifade eder;

"... Ekonomik bakımdan, emperyalistlerin, hainlerin ve gericilerin büyük girişimlerini ve sermayelerini millileştirmeyi genel olarak özel kapitalist girişimi muhafaza eder ve zengin köylü ekonomisini ortadan kaldırmazken, toprak ağalarının topraklarını köylülere dağıtmayı amaçlar..." (a.g.e. Sf. 54)

Yeni demokratik devrimin ekonomik temeli budur, feodalizmin tasfiyesi ve kapitalizmin geliştirilmesi, feodal ağalar politik hedeftir, zengin köylü sınıf ve kapitalizm geliştirilecektir.

Kapitalizmi, bu ekonomik sistemin özgürce gelişmesini savunan yeni demokratik devrim, emperyalizmi ve feodalizmi tasfiye ederken, hangi sınıfların siyasal iktidarını politik hedef olarak amaçlamaktadır ?

Lenin, "her devrimin temel sorunu iktidar sorunudur" der, bu açıdan bu soru önem kazanmaktadır. Yeni demokratik devrim, klasik burjuva demokratik devrimden farklıdır, bundan, o salt bir burjuva iktidarını hedeflemez. Ancak, burjuvaziyi de dıştalamaz, tüm anti-emperyalist sınıf ve tabakaların politik iktidarını hedefler. "Yeni demokratik devrim, burjuva diktatörlüğü ile değil, bütün devrimci sınıfların, proletarya önderliği altında birleşik cephenin diktatörlüğüdür." (a.g.e. Sf. 55) Hatta bu iktidar, "anti-Japon milli birleşik cephesin siyasal iktidarıdır". Elbette, tüm devletlerde "olduğu gibi, anti-Japon milli birleşik cephenin iktidarı, bu sınıfların diktatörlüğüdür." Siyasal bakımdan yeni demokratik devrim, devrimci sınıfların emperyalistlerin, hainlerin ve gericiler üzerinde ortak diktatörlüğü için çalışır" (a.g.e. Sf. 54)

Tam burada şu soru sorulmalıdır, Yeni demokratik devrim, kapitalizmi özgürce geliştirmesi ne demektir? Bu gelişme, proletarya ile burjuvazi arasındaki sınıfsal mücadelenin hızlanması anlamını taşımız mı? O halde, yeni demokratik devrim sonrası, birbiri ile çatışan bu iki sınıf nasıl bir ortak diktatörlük kurabilir?

Lenin, 1917 Şubat/Mart BDD döneminde, Rus devrimine özgü olan ikili iktidarın doğduğunu söyler ve bu ikili iktidarın devam edemeyeceğini ifade eder. "Bir devlet içinde iki iktidar erki olmaz..." sözü de bundan dolayı söylenmiştir. O halde Lenin'in bu politik sonucu ile, anti-Japon temelinde kurulan tüm millici sınıfların diktatörlüğü nasıl bir ilişki içinde olabilir?

Bu soruların yanıtını ilerde ele alacağız. Bizim yanıtımız ile Mao'nun anlayışı uyum halinde değildir, olamazda.

Devam edelim. Ayrıca, yeni demokratik devrim ile sosyalizm arasındaki ilişki nedir? Yeni demokratik devrim, sosyalizmi değil, kapitalizmi içeren bir aşamadır. Feodalizmi tasfiye eden, sosyalizme geçmede zorunlu olarak yaşanan bir ara aşamadır.

"Yeni tür demokratik devrim, bir yandan kapitalizmin yolunu açarken, öte yandan sosyalizmin ön şartlarını yaratır. Çin devriminin bugünkü aşaması, sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal toplumun ilgası ve sosyalist toplumun kurulması açısından bir geçiş aşaması, yani bir yeni demokratik devrim sürecidir." (Mao)

Demek ki, yeni demokratik devrim, ayrı bir süreçtir, sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal bir toplum süreci ile sosyalist toplum sürecinin "arasında bir geçiş aşaması"dır. Kendine özgü bir süreç olan, kapitalizmi geliştiren bu süreç, sosyalizmi kapsamaz, onun ön şartlarını oluşturan, yeni kapitalizmi yaratan bir toplumsal ilişkiyi kapsar.

Mao'dan iki alıntı daha yapalım..

"Çin'in burjuva-demokratik devrimini (yani demokratik devrimi) tamamlamak ve tüm gerekli şartlar olgunlaştığında onu sosyalist devrime dönüştürmek..."

"...Çin devrimci hareketinin bir bütün olarak ele alındığında iki aşamayı, yani özünde farklı iki devrimci süreç olan demokratik ve sosyalist devrimleri kucakladığını ve ikinci sürecin ancak birincisi tamamlandıktan sonra gerçekleşebileceğini bilmelidir..." (a.g.e. Sf. 58)

Mao'nun bu sözleri konuyu daha bir açıklayıcı niteliktedir. Yeni demokratik devrim, (demokratik ve sosyalist görevleri birlikte ele alan değil) aynı sürecin iki aşaması değil, kendine özgü bir aşamadır. Yeni demokratik devrim ile sosyalist devrim tamda bu noktada "iki ayrı süreç" ve iki ayrı devrim, dahası iki farklı toplumsal düzendir. Ve, sosyalist devrimin olması için, ekonomik ilişkileri kapitalist olan, burjuvazinin de iktidarda olduğu bu toplumsal sürecin "olgunlaşması" veya tamamlanması gereklidir. İşte, yeni demokratik devrim, böylesi bir devrimdir.

Ayrıca, anlaşılacağı üzere, demokratik devrim ile demokratik görev ayrıştırılırken, sosyalist devrim ile sosyalist görevlerde aynılaştırılmaktadır. Böylece Leninist kesintisiz devrim anlayışı bir kez daha menşevik tarzda ele alınır. Leninizm, proletaryanın önderliğini, proletaryanın hegomanyasını devrim için zorunlu görür. Proletaryanın bu rolü, devrim sorununa kendi

sınıfsal konumundan yaklaşır, bu demokratik devrim aşamasında bile, devrimin sosyalist görevlerinin olacağı anlamına gelir. Terside doğrudur, proletarya kendi öz devrimini, proleter-sosyalist devrimi yaparken bile, demokratik görevlerine sarılır. Ekim sosyalist devrimi bunun açık, somut bir örneğidir.

BDD veya Mao'nun ifadesi ile yeni demokratik devrimin "tamamlanması" veya "tüm gerekli şartların olgunlaşması", bu temelde sosyalist devrimin ayrı bir devrim olarak ele alınışı, hatırlanacağı üzere, menşevik bir anlayıştır. Lenin, daha önce incelediğimiz gibi, burjuvazinin iktidar olması burjuva demokratik devrimin tamamlanması olarak ele almış, kesintisiz biçimde sosyalist devrime geçişi savunmuştur. Lenin, BDD "tamamlanmasını", "olgunlaşmasını" beklemez, "bekleyelim" diyenlerle çatışır, proletaryanın bilinç ve örgütlülük düzeyine paralel proletaryanın iktidar olmasını ileri sürer. Hatta, 1917 Nisan'ında, İKİ TAKTİK'te ileri sürülen tezlere sıkı sıkı sarılanları eleştirir, onları "eski formülleri" savunmakla suçlar, Kamenev ve Zinovyev ile bu noktada yoğun polemik içindedir. Lenin ile Mao'nun soruna yaklaşımı taban tabana zıttır.

Peki, Mao'da yeni demokratik devriminin "tamamlanması" veya "olgunlaşması"nın ölçüsü nedir? Bu ölçünün, kapitalizmin gelişmesi, sosyalizmin bu gelişme üzerinde kurulacağı açıktır. Yukarıdaki alıntılar bunu gösterir. Ayrıca, şu sözler tam bu noktada önemlidir.

"... Çin devriminin bugünkü aşamada amacı, toplumun mevcut sömürge, yarı-sömürge ve yarı -feodal durumunu değiştirmek, yani yeni-demokratik devrimin tamamlanması için çalışmak olduğundan, devrimin zaferinden sonra, kapitalizmin gelişmesini önleyen engellerini ortadan kalkmasıyla Çin toplumunda kapitalist ekonominin belirli bir dereceye kadar gelişmesi hiç şaşırtıcı olmayacaktır ve bu bütünüyle bilinen bir şeydir. Ekonomik bakımdan geri olan Çin'de belirli bir kapitalist gelişme derecesi demokratik devrimin zaferinin kaçınılmaz bir sonucu olacaktır..." (a.g.e. Sf. 57)

2. Enternasyonalin üretici güçler teorisi biliniyor. Bu teoriye göre, proleter devrimin olabilmesi için kapitalizmin gelişmesi, belli bir seviyeye gelmesi savunulur. Halbuki, bu teori emperyalizmin gerçeği ile çelişir. Emperyalizm, tüm ülkeleri bir zincirin halkası olarak birbirine bağlar ve toplumsal-sınıfsal çelişkilerin en yoğun olduğu yerden devrim gerçekleşir. Bunun için üretici güçlerin gelişmesi toplumun kültürel olarak gelişmesi vb. zorunlu değildir. Leninizm ile 2. enternasyonal revizyonistleri arasındaki temel ayrım noktalarından biri budur. Ve, anlaşılacağı üzere, Mao'nun yeni demokratik devrim tezi, tam bu noktada, 2. Enternasyonalcilerle, menşevizmle uyum içindedir.

Tüm bunlara paralel olarak, Mao'nun yeni demokratik devrim anlayışını, programatik bir çalışma olan ÇİN DEVRİMİ VE ÇİN KOMÜNİST PARTİSİ makalesine bağlı kalarak şöyle özetlemek mümkündür.

a)Yeni demokratik devrim, sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal bir toplumda, anti-emperyalist, anti-feodal karakterde bir devrimdir. Emperyalizmin ve feodalizmin tasfiyesine yönelen bu devrim, kapitalizmin gelişmesini sağlar. Bu anlamıyla BDD ile aynı karakterdedir.

b) Yeni demokratik devrim, sosyalizmi hedeflemez. Sosyalizm ancak kapitalizmin gelişmesi sonucu kurulurken, yeni demokratik devrim, ayrı bir toplumu, yeni demokratik bir toplumu

oluşturur. Ekonomik alt yapısı kapitalist olan bu toplum, sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal bir toplum ile, sosyalist toplum arasında, kendine özgü nitelikleri olan bir toplumdur.

c) Yeni demokratik devrim, yeni demokratik bir toplumu hedeflerken, bu toplumun devlet biçimi, tüm anti-Japon güçlerin, burjuvazi dahil tüm güçlerin "birleşik cephesine" dayanan yeni demokratik bir devlettir.

d) Tüm bunlardan anlaşılacağı üzere, bu devrim, Leninist kesintisiz devrim anlayışı ile çelişen, kesintisiz devrimi değil, kesintili ve aşamalı bir devrimi içerir. 2. Enternasyonalin üretici güçler teorisinden beslenen, menşevik bir anlayış olan "BDD tamamlanması"nı savunan, demokratik görevler ile sosyalist görevleri birbirinden ayıran, proletaryanın değil, orta sınıfların bakış açısını yansıtan bir devrimdir.

Bu özetten sonra, konuyu daha da netleştirmek için, YENİ DEMOKRASİ ÜZERİNE (1940) makalesini inceleyelim.

"Sömürge ve yarı-sömürge bir ülkede böyle bir devrim, toplumsal özelliği yönünde birinci aşaması ve birinci adımı sırasında esas olarak burjuva-demokratik olmasına rağmen ve objektif görevi kapitalizmin gelişmesi için yolu açmak olmasına rağmen, artık burjuvazinin öncülüğünde, burjuva diktatörlüğü altında bir kapitalist toplum kurmak amacıyla yönetilen eski tip bir devrim değildir. Proletaryanın öncülüğünde, ilk aşamada yeni demokratik bir toplum ve bütün devrimci sınıfların ortak diktatörlüğü altında yönetilen bir devlet kurmak amacıyla yürütülen yeni tipte bir devrimdir. Böylece bu devrim, sosyalizmin gelişmesi için daha geniş bir yol açılması amacına hizmet eder..."(a.g.e. Sf. 64)

Daha önce ifade ettiğimiz gibi, "eski Çin" üç bin yıllık bir feodal dönemi yaşamış, daha sonra ise, emperyalizmin işgal ve istilasına maruz kalmıştır. Böylece Çin, toplumsal süreçte feodalizm önemli bir yer tuttuğu, ama bunun yanı sıra kapitalist ilişkilerinde filizlendiği bir ülkedir. İç dinamizmi talan edilen kapitalizm zayıf ve cılızdır, dahası emperyalizm ve feodal ilişkiler, iç dinamikte çelişen kapitalizmin önünde en önemli engeldir. Bundan dolayı Çin toplumunun yapısı bazı bölgelerin sömürgeleştiği, bazı bölgelerin ise yarı-sömürge ilişkilerin olduğu, yarı-feodal bir karakterdedir.

Doğal olarak devrim, bu toplumsal ilişkileri parçalayacak, yerine yeni ilişkileri inşa edecektir. İşte, yeni demokratik devrimin esin kaynağı budur, "eski" Çin'in yerine "yeni" bir Çin kurmaktır. Yeni demokratik devrim, Mao'nun ifadesi ile "yeni bir toplum" kurmayı hedefler. Bu toplum düzeni, sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal toplum düzenini ret edecek, onu tasfiye edecek, bu yanıyla BDD karakterine sahip olacaktır. Ancak, eski burjuva önderliğinde bir devrim değildir, yeni demokratik devrim, bu yanıyla da o dünya devriminin bir parçasıdır. Yeni demokratik devrim sonrası oluşacak toplumsal düzen, sosyalist değildir, "objektif görevi kapitalizmin gelişmesi için yolu açmaktır". Bütün milli ve devrimci sınıfların iktidarı paylaşacağı, yeni demokratik toplumda, koşulların olgunlaşmasıyla, kapitalizmin gelişmesiyle, sosyalizmin tüm koşullarının yaratılmasıyla, ikinci aşama gündeme gelecektir, yani yeni demokratik toplum, sosyalist topluma dönüşecektir.

"...Devrimimizin ilk adımı veya aşaması, asla Çin burjuvazisinin diktatörlüğü altında kapitalist bir toplumun kurulması değildir ve olamaz fakat ilk adım, Çin proletaryasının önderliğinde

bütün devrimci sınıfların birleşik diktatörlüğü altında yeni-demokratik bir toplumun kurulacağı ikinci aşamaya götürecektir..." (a.g.e. Sf. 67-68)

Mao, sorunu çok net, anlaşılır formüle etmiştir. Burada, "iki devrim", yeni-demokratik devrim ve sosyalist devrim için, "iki farklı süreç" vardır. Ve bunun sonucu olarak, kapitalist ve sosyalist olmayan ama kapitalizmi geliştiren üçüncü bir toplum, "yeni demokratik toplum" vardır.

Leninist kesintisiz devrim anlayışı, "iki farklı" süreci değil, aynı süreçte, BDD tamamlanmadığı ülkelerde, "tek bir süreçte", birbirini tamamlayan, birincisinin çözemediği sorunları ikincinin çözdüğü, ikincisinin birincisinin çözüme kavuşturduğu sorunları garantiye aldığı iki devrimci görevi içerir. Ayrıca, bunun için "iki devrim"de zorunlu değildir, birinci aşama, yani demokratik devrim aşaması hızla ikinciye, yani sosyalist devrime dönüşür. Burada kesintisiz bir yol vardır. Bu kesintisiz sürece, "yeni bir toplum" vb. girmez, daha demokratik devrimin ilk gününden itibaren, proletarya sosyalizme yönelir, adım adım sosyalizmi inşa eder.

Ayrıca bilinir, kapitalizm ile sosyalizm arasında yeni bir toplum yoktur. Revizyonist "kapitalist olmayan yol" tezi, üçüncü bir toplum yaratma iddiasında bulunur ama yaratılan toplum özünde kapitalist toplumdur, onun alt türevidir. Tam bu noktada, Mao'nun yeni-demokratik toplum projesi ile "kapitalist olmayan yol" revizyonist tezi aynı noktadadır. Zaten, ÇKP tarafından sonradan geliştirilen "üç dünya teorisi" de bu zeminden beslenmiş, kapitalist olmayan yol tezinin yeni bir isimle piyasaya sürülmesidir.

Yarı-sömürge ve yarı-feodal bir toplum ile sosyalist toplum arasına sığdırılan yeni demokratik toplum, doğal olarak, bir kesintisizliği/sürekliliği değil, kesintililiği içermektedir. Böylece, bu toplum, üçüncü bir toplum biçimi olarak, demokratik devrim ile sosyalist devrimi bölecek, arada bir Çin setti oluşturacaktır.

"Tarihi akış içinde Çin devrimi iki aşamadan geçmelidir, ilk olarak demokratik devrim, ikinci olarak sosyalist devrim, bunların her ikisi de karakter olarak değişik birer devrimci süreçtir."

"Açıkça, bugünkü Çin toplumunun sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal özelliklerden dolayı Çin devriminin iki aşamaya bölünmesi gerekmektedir. İlk adım sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal yapıya sahip toplumu, bakımsız ve demokratik bir topluma dönüştürmektir. İkincisi ise, devrimi ilerletmek ve sosyalist toplumu kurmaktır..."(a.g.e Sf. 62)

Demokratik devrim ile sosyalist devrim, ikisini birbirinden bölen, onları ayrı ayrı süreçlere koyan, ikisi arasına, "kapitalizmi geliştirmeyi amaç edinen" yeni bir toplum olarak üçüncü tip bir toplumu koyan bu sözler, bu mantığın bir devamı olarak, yeni demokratik devleti de, üçüncü tip bir devlet olarak ele alır.

Mao, dönemin devlet sistemini üçe ayırır. Bunlar: a) burjuva diktatörlüğü altındaki cumhuriyetler, b) proletarya diktatörlüğü biçimdeki cumhuriyetler ve c) "birkaç devrimci sınıfın birleşik diktatörlüğü altındaki cumhuriyetler." (a.g.e. Sf. 71) Ve, sömürge, yarı-sömürge ve yarı- feodal Çin ve diğer ülkeler için "üçüncü çeşit" devleti, "birkaç anti-emperyalist sınıfın birleşik diktatörlüğü altındaki yeni demokratik bir devleti" önerir.

Peki, bu "üçüncü çeşit" devletin esin kaynağı nedir? Bu komintagın "üç büyük siyaseti" olan "üç halk ilkesi"dir. (Bkz- a.g.e. 70-72-73)

Üçüncü bir devlet biçimi olan yeni-demokratik cumhuriyet, milli burjuvazi dahil, tüm "devrimci sınıfların" iktidarıdır. Dahası, "bugünkü Çin'de Japonya'ya karşı birleşik cephe, yeni-demokratik devlet şeklini temsil eder..."

Konuya ilişkin bir alıntı daha aktaralım,

"Bu yeni-demokratik cumhuriyet, artık devri geçmiş eski demokratik şekil olan, burjuva diktatörlüğü altındaki Avrupa-Amerika'nın eski kapitalist cumhuriyet şeklinden değişik olacaktır. Diğer yandan bu demokratik cumhuriyet, gelecek bütün kapitalist ülkelerde kurulacak ve hiç şüphesiz bütün sanayileşmiş ülkelerin hakim devlet ve hükümet şekli olacak olan, şu anda SSCB'de parlayan proletaryanın diktatörlüğü altındaki Sovyet tipi sosyalist cumhuriyetten de değişik olacaktır. Sovyet tipi cumhuriyetler, belli bir tarihi devre için sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin devrimlerine uygun değildir. Bundan dolayı, bu evre için bütün sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin devrimlerinde üçüncü bir devlet şekli, yeni-demokratik cumhuriyet kabul edilmelidir. Bu şekil belli bir tarihi devreye uyar, bu sebepten geçicidir ve kenara atamayacağımız gerekli bir şeklidir" (a.g.e. Sf .70-7l)

"Geçici" ama "gerekli" olan bu üçüncü bir devlet şekli, yeni-demokratik cumhuriyet, sosyalist bir devlet olmadığı açıktır. O halde, bu devlet nasıl bir devlettir? Her devletin sınıfsal bir karakteri vardır ve bir sınıfın, bir başka sınıf üzerinde diktatörlüğüdür. Her toplum kendine özgü devlet tipini oluşturur, her devlet üzerinde yükseldiği bir toplumsal sistemi yansıtır. Modern sınıfların ortaya çıktığı bir toplumda, devlet ya proletaryanın, ya da kapitalistlerin sınıfsal çıkarını temsil eder, bu sınıfların karakterini gösterir. Bu anlamda, üçüncü bir tip devlet yoktur. Daha öncede ifade ettik, bu tip iddia sahipleri vardır ama bu tip toplum ve devlet özünde kapitalisttir. Ancak, Mao, Marksizmin devlet öğretisini bir yana bırakmış ve orta sınıfların özlemini dile getirmiştir. Bundan, üçüncü bir toplum ve üçüncü bir devlet biçiminden söz eder.

Daha önce, yeni demokratik devrimin asıl amacının kapitalizmi geliştirdiğini vurgulamıştık. Bu durumda, tüm anti-Japon sınıfların birleşik cephe iktidarı, yani proletarya ile burjuvazinin aynı devlet içinde nasıl iki iktidar olabileceğini sormuştuk. Ve Lenin'in "bir devlet içinde iki iktidar erki olmaz" sözünü hatırlatmıştık.

Elbette, proletaryanın bakış acısı, Marksizm-Leninizm, bir sınıf uzlaşmasını değil, sınıf savaşımını savunur. Tam bu noktada, "üçüncü devlet şekli" olarak, burjuvazi ile proletaryanın aynı devlet içinde, ortak bir diktatörlük kuramayacağını savunur. Zira, kapitalizmin özgür gelişmesi, sınıf savaşımının büyümesi demektir, böylece sosyalizmin koşullarının hazırlanması anlamını taşır. Bu laf olsun diye değil, sınıfsal ayrışmanın olması üzerinde yaşanıp. Leninizm, demokratik devrimin "ertesi günü" kesintisiz bir biçimde sosyalist devrime yönelirken, burjuvazi ile uyum halinde proletaryanın iktidarını savunmaz, burjuvazinin dışlanarak, tasfiyesine yönelir. Marksizm sınıf uzlaşma teorisi değil, sınıf savaşımı teorisidir.

1905 BDD ve 1917 Şubat BDD'de ortaya çıkan Sovyetler nasıl bir devlettir? Lenin, bunun yanıtını çok net verir, işçi-köylü devrimci diktatörlüğün (konuyu daha önce etraflıca ele almıştık). Ve bu iktidarı, proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimi olarak tanımlar. Başta, DEVLET VE İHTİLAL eseri olmak üzere, NİSAN TEZLERİ'nde ve 1917'de yazdığı makalelerde bu vardır.

Mao "Sovyet" ile proletarya diktatörlüğünü özleştirerek, bu yanlışına teorik zemin bulur. Ayrıca, Lenin'in yukarıda andığımız yazıları ile açıkça çelişir. Böylece, Mao, Leninizm'den değil, Menşevizm'den, dahası, sık sık andığımız gibi, Dr Sun Yat Sen'den esinlenir.

"Eğer Çin'de böyle bir cumhuriyet kurulacaksa bu sadece siyaseti ile değil, fakat ekonomisi ile de yeni-demokratik olmalıdır" der Mao ve Komintag'ın birinci kongresinden esinlenerek, tarım ve sanayide yeni demokratik cumhuriyetin ekonomik yapısını formüle eder.

"Proletaryanın öncülüğündeki yeni-demokratik cumhuriyette devlet işletmeleri sosyalist karakterde olup bütün milli ekonominin öncü gücünü meydana getirecektir. Fakat, cumhuriyet, genellikle ne kapitalist özel mülkiyete el koyacak ne de "halkın yaşantısına hükmetmek" durumunda olmayan kapitalist üretimi yasaklayacaktır. Çünkü Çin ekonomisi hala çok geridir" (a.g.e.Sf.73)

Ayrıca, Dr. Sun Yat Sen'den alınan "toprak işleyenin" ilkesi kırsal alanda uygulanacak, köylüye toprak dağıtılacaktır. Ve, "bu aşamada genellikle sosyalist tarım kurulmayacaktır" (a.g.e. Sf. 74)

Tüm bunlar, kapitalizmi aşmayan bir çerçevedir. Proletaryanın devrimdeki hegomanyası tezi ile çelişir.

Hep söylediğimiz gibi, yeni demokratik devrim, yeni-demokratik bir toplumu, sosyalist olmayan bir toplumu hedefler. Böylesi bir toplumun kültürü de, "sosyalist faktörler" içerse de, özünde sosyalist olmayan, milli, "dört sınıfın yarattığı" yeni bir kültürdür.

"Yeni kültüre gelince, bu kültür yeni siyaset ile yeni ekonominin ideolojik planda yansımasıdır. Ve bu kültür yeni siyaset ile ekonominin emrindedir.

Önceden de söylendiği gibi, Çin'de kapitalist ekonominin doğduğu günden beri, Çin toplumunun niteliği yavaş yavaş değişmektedir. Feodal ekonomi hala hakim olmakla beraber, toplum tamamıyla feodal bir toplum olmaktan çıkıp, yarı-feodal bir toplum haline gelmektedir. Kapitalist ekonomi, feodal ekonomiye kıyasla yeni bir ekonomidir. Yeni olan kapitalist ekonomiyle birlikte, burjuvazi, küçük-burjuvazi ve işçi sınıfı gibi yeni bir takım kuvvetler de, ortaya çıkmakta ve gelişmektedir. Yeni kültürde bu yeni ekonomik ve siyasi kuvvetlerin ideolojik planda yansımasıdır ve bu kültür, bu kuvvetlerin hizmetindedir. Kapitalist ekonomi olmasaydı, burjuvazi, küçük burjuvazi, işçi sınıfı ve bu sınıfların siyasal kuvvetleri olmasaydı ne yeni ideoloji, ne de yeni kültür doğabilirdi (a.g.e. Sf. 90)

"Yeni-demokratik kültür, geniş kitlelerin anti-emperyalist ve anti-feodal kültürüdür, bugünkü Japonya'ya karşı Birleşik Cephenin kültürüdür..." (a.g.e. Sf. 93)

Özetle bu yeni toplumun kültürü, milli kapitalist bir kültürdür. Ancak, burada bir not düşelim. Mao, yukarıdaki sözleriyle, kültür kavramını daraltmış, onu ideoloji ile aynılaştırmıştır. Bu da doğru değildir, kültür kavramı çok daha geniş bir kavramdır. Bunu bir yana bırakırsak, tekrar vurgulamak gerekirse, bu kültür burjuva toplumuna ait, burjuva kültürüdür. Elbette, feodalizmle kıyaslanırsa, daha ileridir ve yenidir. Ama, proletarya bunu hedeflemez, o asli olarak kendi kültürünü hedefler ve kendi öncesi tüm özel mülkiyet kaynaklı kültürlerin, feodalizm ve kapitalizm dahil tüm kültürlerin demokratik yanlarını alıp, yeniden üreterek kendi kültürünü oluşturur. Sosyalizm ve sosyalist kültür proletaryanın hedefidir, her adımını buna bağlar.

Mao sorar, "...Proletarya diktatörlüğünün sosyalist yolunu tutmamız mümkün müdür?" ve yanıtlar: "Hayır, bu da mümkün değildir". Neden? Çünkü, Mao, daha önce ele aldığımız gibi, yeni demokratik toplumun/devrimin "tamamlanmasını" bekler, bu devrimin görevlerini anti-emperyalizm ve anti-feodalizmle sınırlar. "Çin'deki devrimin şimdiki görevi emperyalizme ve feodalizme karşı savaşmaktır ve bu görev tamamlanana kadar sosyalizm söz konusu değildir" (a.g.e. Sf. 79)

Toparlarsak, yeni demokratik devrim programı kapitalizmin sınırlarını aşmayan bir programdır. Ve Leninist kesintisiz devrimle taban tabana zıttır orta sınıfların özlemini, hedefini dile getiren bir niteliğe sahiptir.

Bu anlamıyla, yeni demokratik devrim, Marksizm'e bir "katkı" değildir, menşevik devrim anlayışının Çin toplumu somutunda yeniden üretimidir. Ayrıca, Mao'nun yeni demokratik devrim programı ile 3. Enternasyonalin ve Stalin'in sömürge ve bağımlı ülkeler için önerdiği MDD programı arasında ciddi farklar olduğu açıktır.

Mao'nun yeni demokratik devrim anlayışı, devrimci-sosyalist harekette, popülist-halkçı bir mevzi oluşturduğu açıktır. 1940'landa ileri sürülen bu tezi, hiç değiştirmeden, dogmatik tarzda ele alıp, savunanlar ise, traji-komik bir duruma düşmektedirler. Feodalizmin egemen olduğu bir toplum düzeninde, yeni-demokratik devrim, kapitalizmin gelişmesini savunur. Peki, yeni-sömürge, kapitalizmin egemen olduğu ülkemizde, dogmatik Mao'cular neyi savunacaktır? Tekelci kapitalizmden, demokratik kapitalizme nasıl geçecekler? Bu tarihin akışını geriye çevirmek değil mi? Bu tekelci kapitalizmden nasıl, kapitalizmin önünü açan yeni demokratik bir toplum yaratılacak? Lenin, "tekelci devlet kapitalizmi, sosyalizm denilen aşamayla arasında hiçbir ara aşamanın olmadığı..." (Prof. Dev.Teorisi/2.Def,Sf. 23 Yaklaşan Felaket makalesinden)nı söyler. Peki, bu yeni-demokratik toplumu sosyalizm ile tekelci kapitalizmin arasına nasıl koyacaktır? Olmayan bir milli burjuvazi ile nasıl stratejik bir ittifak kurulacaktır, bu sınıfla nasıl iktidarı proletarya paylaşacaktır? Sınıfsal ayrışmayı yaşayan köylülük, "yeniden dağıtım" ilkesi ile toprak dağıtmak, proleterleşen köylülüğün küçük burjuva haline getirilmesi demek değil mi? Lenin'in 1906 sonrası "kapitalizmin geliştirmesi" tezini savunmadığı biliniyor, bu yaklaşımı nasıl ele almak lazım? BDD tamamlanmasını

beklemek menşevizm değil mi? Demokratik devrime proletarya tüm siyasal-toplumsal amaçlarını bir yana atarak mı katılır, yoksa tam tersi mi? Proletaryanın demokratik devrimde hegomanyası, diğer emekçi sınıflarla iktidarı bu devrim sürecinde paylaşan proletaryanın, bu devrimin "ertesi günü" sosyalizme yönelmesi gerekmez mi? vb. soruları çoğaltmak

mümkündür ama burjuva demokratik devrimin dar ufku ile kendini sınırlayan, dogmatik Mao'cuların bu sorulara yanıt bulması mümkün değildir.

Ütopik tezler mi nesnel-toplumsal gerçeklere galebe çalacaktır? Marksizm tam tersini, nesnel-toplumsal gerçeklerin ütopik tezleri yerle bir edeceğini söyler. Dogmatik Mao'cuların önünde iki yol vardır, ya Marksizm-Leninizm'e sarılacaklar ya da idealist-ütopya peşinde, koşacaklar. Çölde serap görmek, bir an bile olsa "iyidir". Ama toplumsal devrim tüm "serapları" yok edecek kadar yakıcıdır. Eskimiş "kirli gömleği" bir kenara atmanın, Leninizm'e sıkı sıkı sarılmanın zamanı gelmedi mi?

Her sınıf kendi bayrağının altında toplanır, herkes kendi bayrağının altına!

F- ANTİ-EMPERYALİST ANTİ-OLİGARŞİK HALK DEVRİMİ

Ülkemiz, emperyalizme yeni-sömürgecilik ilişkileri ile bağımlı, çarpık kapitalizmin egemen olduğu, demokratik tüm hakların yok sayıldığı, faşizmin süreklilik gösterdiği bir ülkedir. Emperyalizmin III. Bunalım döneminin tüm ilişki ve çelişkisini derinlemesine yaşayan ülkemizde, demokratik halk devrimi zorunlu bir duraktır.

DHD, parti tarihimize mal olmuş birçok belgede ifade edildiği gibi, anti-emperyalist, anti-oligarşik bir devrimdir. Önder yoldaşımız Mahir Çayan'ın sözleriyle, "ülkemizde tekelci kapitalizm kendi iç dinamiği ile gelişmediğinden ve de yerli tekelci burjuvazi baştan emperyalizmle bütünleşmiş olarak doğduğundan, stratejik hedefimiz anti-emperyalist, anti-oligarşik devrimdir..." (B.Yaz. Sf. 343)

Hemen ifade edelim, devrimin karakterinin anti-emperyalist, anti-oligarşik olması, Mahir Çayan'ın düşüncesinde gerçek bir sıçrama, Leninizm'in günümüz koşullarında yeniden üretimidir.

Bu devrim, DHD programını karakterize eden formülasyon, keyfi tercihlerin sonucu değil, zorunlu uygunluk yasası gereğince, emperyalizmin üçüncü bunalım döneminde ortaya çıkan toplumsal olguların yarattığı çelişkilerin, yeni-sömürge bir ülkede çözüm platformudur. "Stratejik hedef, bilindiği gibi, üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki çelişkinin, ideolojik, politik, sosyal ve ekonomik çözüm platformudur." (a.g.e. Sf. 343)

Çağımızda, tüm çelişkilerin kaynağı, üretimin sosyal karakteri ile üretim araçları üzerindeki mülkiyet ilişkileri arasındaki çelişki, yani emek-sermaye çelişkisidir. Bu çelişkiden kaynaklanan, dünya ölçüsünde, o emperyalist ülkelerle sosyalist ülkeler arasında, emperyalist ülkelerle geri bıraktırılmış ülke halkları arasında ve emperyalistlerin kendi arasında çelişkiler vardır. Tüm çağa damgasını vuran çelişki ise, bu çelişkiler içindeki emperyalizm ile özellikle geri bıraktırılmış ülke halkları arasındadır.

Emperyalizm, üçüncü bunalım döneminde, yeni-sömürge ülkelerde, dışsal bir olgu değil, bizzat oligarşinin içinde yer aldığı, ekonomiden siyasete, sanattan spora kadar her alanda tam bir denetimi sağladığı, bu yanıyla da içsel bir olgu olduğu biliniyor. Yeni-sömürgecilik, emperyalizmin ihtiyaçları doğrultusunda kapitalizmi geliştirmiş, eski dönemde zayıfta olsa

toplumsal bir olgu olan milli burjuvazi tamamen pazar ilişkileri ile emperyalizme bağlanmış, gelişen tekelci burjuvazi tamamen emperyalizmin kontrolünde gelişmiştir. Bu gelişme, ülke içinde, baş çelişkinin emperyalizm ve oligarşi ile geniş emekçi halk arasında olmasına yol açmıştır. "Ülkemizdeki baş çelişki oligarşi ile halkımız arasındadır." M. Çayan. İşte, DHD bu çelişkinin çözüm platformudur.

DHD programının iki temel stratejik hedefi vardır, emperyalizm ve onun toplumsal dayanağı olan oligarşik ittifak. Bundan dolayı, bu stratejik hedefi tasfiye etmek, ulusal ve sınıfsal bir mücadelenin sonucunda ancak mümkündür. DHD, emperyalizmin l. ve 2. bunalım dönemlerinde ortaya çıkan MDD'den farklı olarak, sınıfsal mücadelenin ön planda olduğu bir devrimdir. Elbette, burada anti-emperyalist ulusal mücadelenin hepten bir yana atılması söz konusu değildir. Hatta olası bir açık işgal koşullarında, ulusal yan ön plana çıkabilir. Ama, bu bütünsellik içinde, sınıfsal mücadele ön plandadır, ulusal mücadele ve şiarlar sınıfsal mücadeleye bağlı olarak gelişir.

"... Oligarşi içinde bizzat emperyalizm yer aldığı için devrimci savaş sadece sınıfsal planda yürümeyecektir. Savaş, sınıfsal ve ulusal planda yürüyecektir. Şüphesiz oligarşik devlet cihazının militarizme gücü yetersiz kalıp, Amerikan ordularının açıkça savaş içinde yer almasına kadar, sınıfsal yan ağır basacaktır." (a.g.e. Sf. 344-345)

Yeni-sömürgecilik ilişkileri içinde, kapitalizmin egemen olması, sınıfsal ayrışmanın yaşanması, feodalizmin yukarıdan aşağı, çarpıkta olsa bir çözülme içinde olması vb. sınıfsal çelişkiyi ön plana çıkarır. Ama, bu emperyalizme karşı ulusal çelişkilerin tamamen ortadan kalktığı anlamına gelmez. Emperyalizmin varlığı, yeni-sömürgecilik ilişkileri içinde gizlenmiştir, açık işgal yerini gizli işgale bırakmıştır. İkili anlaşmalar, üsler, tesisler, hatta bizzat üretim sürecine katılarak artı-değer sömürüsünden pay alma vardır, tüm bunlar emperyalizmin varlığının somut ifadesidir. Gelişen kapitalizm, baştan itibaren emperyalizmin kontrolünde, onun denetiminde gelişmiştir, tekelci sermaye tamamen emperyalizmin denetimindedir. Bundan dolayı emperyalizme karşı mücadeleyi oligarşiye karşı mücadeleden ayırmak mümkün değildir. "Ülkemizdeki yerli hakim sınıflarla, Amerikan emperyalizmini kalın çizgilerle ayırmak fiilen imkansızdır." (M. Çayan), Terside doğrudur...

Burada, son dönemlerde epey çarpık tartışılan şu soru sorulabilir, DHD'de, "YA ÖZGÜR VATAN YA ÖLÜM" şiarının yeri nedir?

Bilindiği üzere, bu şiar, ya özgür vatan ya ölüm şiarı, 3. Bunalım döneminde, yeni-sömürgelerde, Latin Amerika'da, başta Fidel-Che olmak üzere, birçok proletarya devrimcisi tarafından ileri sürülmüştür. Anti-emperyalist bir şiardır, ulusal bağımsızlığı hedefler bu yanıyla stratejik bir şiardır.

1975 yılında Marksist politik irade olarak yeniden oluşturulan partimiz MLSPB hiç şüphesiz Latin Amerika devrimlerinden de etkilenerek, doğru biçimde bu şiarı, DHD programı çerçevesinde ele almış, kitlelere mal etmiştir. "Yaşasın Ortadoğu Devrimci Çemberi" şiarı ile birlikte, ülke devrimini Ortadoğu devrimi ile ilişkilendiren partimiz, " Ya Özgür Vatan Ya Ölüm" şiarının politik gerekliliklerini, anti-emperyalist, anti-siyonist mücadelesi ile somutlamıştır.

Yeni-sömürgecilik, tıpkı diğer bağımlılık biçimleri gibi, emperyalizme bağımlılığın bir biçimidir. Herhangi bir bağımlılık biçimi değil, emperyalizmin geliştirdiği en sinsi, en iğrenç, en sömürücü bağımlılık biçimidir, işgal biçimi, bu ilişki içinde gizlidir, emperyalizm içsel bir olgudur. Bu ilişkiler parçalanmadan, ülke tam bağımsızlığa kavuşmadan, çeşitli uluslardan oluşan Türkiye halkları, bu topraklarda, özgürce kendi yaşamını kurmadan, kısaca anti-emperyalist bir devrim gerçekleşmeden bağımsız ve sosyalist bir Türkiye sözkonusu olamaz. Tam bağımsız Türkiye, DHD, en önemli hedefidir. Elbette, tek hedef değildir, demokratik bir Türkiye, sosyalizmle bağlarını koparmadan ikinci önemli hedeftir. İşte, Ya Özgür Vatan Ya Ölüm şiarı tıpkı, "Bağımsız Türkiye" şiarı gibi anti-emperyalist bir devrimin stratejik hedefini ifade eder.

Elbette, bu şiar, açık işgal koşullarında, sadece stratejik bir şiar olmaktan çıkar, güncel mücadelenin temel şiarı haline dönüşebilir.

Ayrıca burada "vatan" kavramını yerli yerine oturtmak lazım. Çünkü, Kemalizm'in yoğun etkisi ile sosyal şovenizm bu kavramı adeta anlaşılmaz hale getirmektedir. Onlara göre, vatan, misak-i milli sınırlar içindeki tüm toprak parçası "tek ülke", "tek vatan"dır. Böylece, eğer, "özgür vatan" deniliyorsa, bu durumda Türkiye ve Kürdistan, iki ülke-iki vatan, aynılaştırılmakta, dahası Kürdistan yok sayılmaktadır. Halbuki, Türkiye ve Kürdistan, emperyalist ve sömürgeci iktidarların ileri sürdüklerinden farklı olarak iki ayrı ülkedeki ayrı vatandır. Kürdistan, dört parçaya bölünmüş, her bir parçası egemen bir ulus tarafından sömürgeleştirilmiş böylece devletler arası sömürge statüsüne sahip bir ülkedir. Bağımsız-demokratik-birleşik Kürdistan, Kürdistan devriminin asgari programının önemli bir hedefidir. Kürdistan için "özgür vatan", bağımsız-demokratik-birleşik bir Kürdistan'dır. Devrimin ulusal yanı ön planda olduğundan, özgür bir Kürdistan şiarı sürekli gündemdedir, stratejik ve güncel, bir şiardır. Türkiye ise farklıdır. Sık sık vurguladığımız gibi, yeni-sömürgedir, biçimselde olsa, Türk ulusuna ait bir devlet, parlamento vb. vardır. Bundan dolayı, gelişen kapitalizmin yarattığı sınıfsal mücadelenin de devamı olarak sınıfsal mücadele ön plandadır. Özgür bir Türkiye, yeni-sömürgeciliğin tasfiyesi anlamına gelmektedir ve stratejik hedeftir.

Demek ki, bu çerçevede "vatan" kavramını yerli yerine koymak lazım! "Ya Özgür Vatan Ya Ölüm" şiarını da bu çerçevede ele almak lazım.

Ancak, tıpkı, "Kızıldere son değil savaşı sürdüreceğiz..." şiarı gibi, "Ya Özgür Vatan Ya Ölüm" şiarı, bir dönem ısrarla reddedilip bugün oportünist çevrelerce kullanılmaktadır. Pragmatizmin, koyu bir sosyal şovenizmle beslenmesi, bu çevreyi DHKP-C'yi, Kürdistan'ın ayrı bir ülke olmadığını, KUKM yok sayıldığını, bu temelde Kemalist bir çizgiye düştüğünü tüm açıklıkla göstermektedir. Bu aynı zamanda bir ahlak sorunudur, bu konuda da bu çevrenin sicili epey kabarıktır.

DHD programı çerçevesinde mücadelenin sınıfsal eksende gelişmesi, eski dönemin devrim programı olan MDD programının aşılması demektir. Çünkü, MDD, l. ve 2. bunalım döneminde, sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal ülkelerde zorunlu bir duraktır, mücadelenin ulusal yanı ön plandadır. 3. Bunalım döneminde, yeni-sömürge ülkelerde ise ulusal yan sınıfsal yana rağmen ikincidir.

Konuyu daha net kavramak için, özetle, iki dönem ve iki devrim programının köşe taşlarını ifade edelim.

MDD programı çerçevesinde: a) ülke, sömürge veya yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülkedir, b) emperyalizm, komprador burjuvazi ve feodal toprak sahipleri sınıfına dayanır, c) emperyalist işgal biçimi açıktır, d) merkezi otorite zayıftır, ülkenin önemli bir kısmı zayıf mahalli otoritelerin egemenliği altındadır, e) toplumsal süreç feodalizmdir, f) şehirleşme zayıftır g) proletarya nicel ve nitel olarak zayıftır, devrimin asıl kitle gücü köylüdür, ğ) baş çelişki, emperyalizm ve feodalizmle, bir avuç hain dışında tüm ulus arasındadır.

DHD programı çerçevesinde: a) ülke, yeni-sömürge bir ülkedir, b) emperyalizmin toplumsal dayanağı tekelci sermaye ve pre-kapitalist unsurlardır, c) emperyalizm içsel olgu olup, işgal biçimi gizlidir, d) güçlü merkezi otorite söz konusu olup, oligarşik karaktere sahiptir, e) toplumsal süreç kapitalizmdir, f) kırsal alanda feodal ilişkiler çözülmekte, şehirlerin rolü artmaktadır, g) eski toplum ilişkilerine kıyasla proletaryanın toplumsal rolü artmıştır, proletarya ve köylülük devrimin itici kitle gücüdür, ğ) baş çelişki emperyalizm ve oligarşi ile tüm emekçi sınıflar arasındadır.

Bu temel farklılıklar, DHD programının, MDD programına kıyasla daha geniş bir muhtevaya sahip olduğunu gösterir.

"Anti-emperyalist ve anti-oligarşik devrim kavramı, kavram olarak milli demokratik devrimden pek farklı değildir. Ancak daha geniş bir muhtevayı ve niteliği belirtmektedir. Emperyalizmin III. bunalım döneminin emperyalist işgal biçimini belirtmesi açısından bu kavram daha tutarlıdır. Milli demokratik devrim kavramı, genellikle, emperyalizmin eski istismar metotlarının temel olduğu dönemi karakterize etmektedir." (a.g.e. Sf. 343)

Burada, Mahir yoldaşın DHD için, "...daha geniş bir muhtevayı ve niteliği belirtir." sözlerinin altını çizmek gerekir. Bu sözlerden, elbet, yukarıda özetle ifade ettiğimiz nitelikler oldukça önemlidir. Ama, bu sözler, iki açıdan, DHD programını daha geniş bir muhtevaya kavuşturur.

Birincisi, DHD programı, demokratik ve sosyalist görevleri içerir, devrimde proletaryanın hegomanyası, sınıfsal ayrışmanın hızlanması vb. bu programı, sosyalist devrim programına yaklaştırır. MDD programına nazaran DHD programı sosyalist görevler açısından daha güçlüdür; bundan DHD programı SD koşullarını daha güçlü hazırlar, ilişkiyi güçlendirir, mesafeyi kısaltır.

İkincisi, DHD programı, MDD programını kapsadığı gibi, anti-faşist mücadele ekseninde, demokrasi mücadelesini zenginleştirir. MDD programı, anti-faşist mücadeleyi içermez, DHD programı, sürekli faşizm olgusuna paralel olarak, anti-faşist görevleri de yüklenir.

Elbette bu keyfi bir tercih sorunu değildir. 1. ve 2. bunalım döneminde, siyasal gericiliğin temel dayanağı emperyalizm ve onunla iç içe olan feodalizmdir. Bundan dolayı, MDD programının demokratik niteliği, bu toplumsal dayanağın tasfiyesi ile mümkündür. Bundan dolayı, feodalizme karşı mücadele, köylülerin toprak talebi, MDD demokratik görevlerini içerir. Ancak, 3. bunalım döneminde, toplumsal süreç kapitalizmdir, siyasal gericiliğin toplumsal dayanağı ise, tekelci sermaye ve pre-kapitalist unsurların ittifakı, yani oligarşidir. Faşizm, tekelci sermayenin sınıf iktidarıdır ve yukarıdan aşağı kurumlaşan faşizm, sürekli bir

karaktere sahiptir. İşte, faşizme ve onun sınıfsal yapısına yönelen DHD, sadece tarım sorunlarını, çözmez, faşizmi tasfiye eder. Bu yanıyla DHD programı MDD programından daha geniş bir muhtevaya sahiptir.

Mahir yoldaşın şu sözleri de, yine bu çerçevede ele alınabilir: "Yeni-sömürgeci metotların temelinde, emperyalist tekellerin aç gözlü sömürü politikasına cevap verecek şekilde, sömürge ülkelerde meta pazarının geliştirilmesi, 'yukarıdan aşağıya kapitalizmin' bu ülkelerde hakim üretim biçimi olması, merkezi güçlü otoritenin egemen olması sonucunu doğurmuştur 'yukarıdan aşağı demokratik devrim' belli ölçülerde gerçekleştirilmiş, üst yapıda feodal ilişkiler genellikle muhafaza edilirken, alt yapıda kapitalizm egemen unsur haline gelmiştir..." (B.Yaz. Sf. 308)

Yeni sömürgecilik, kapitalizmin gelişmesi anlamına gelir. Bir başka deyişle, yukarıdan aşağı kapitalizmin gelişmesi, feodalizmin çözülmesi bu anlamda da "yukarıdan aşağı demokratik devrimin" belli ölçülerde tamamlanması demektir.

Bu gelişme, daha öncede ifade ettiğimiz gibi, DHD programının, "özünde bir köylü devrim" değil, (ki MDD özünde bir köylü devrimidir), tarım devrimini de içeren, ama demokrasi sorununun çözümünü ön plana çıkaran bir devrimi kapsadığı söylenebilir. Ulusların kendi kaderini tayin hakkından, faşizmin tasfiyesine, siyasal özgürlüklere kadar uzanan bir çerçeveyi oluşturan demokrasi sorununun çözümü, DHD programının en temel unsurudur.

Her devrimin temel sorunu iktidar sorunudur. DHD, mevcut oligarşik nitelikteki devleti halk hareketi ile parçalayacak, onun yerini, proletaryanın önderliğinde, işçi-köylü-şehir küçük burjuvazi-aydın, kısaca, tüm halkın iktidarı kurulacaktır. Bu iktidar, orta-burjuvazi dahil tüm burjuvaziyi dıştalayacak, onlar üzerinde diktatörlük kuracaktır. Ve, DHD "ertesi günü" sosyalizme yönelecek, adım adım sosyalizm inşa edilecektir. Bu aynı zamanda, mevcut halk demokrasisinin, toplumsal tabanının gelişmesi, proletaryanın ve yoksul kır emekçilerinin tek başına iktidarını oluşturması anlamına gelecektir.

"İşçi sınıfının önderliği altında emekçilerin egemenliğini cisimleştiren halk demokrasisi rejimi, varolan tarihsel koşullar altında, deneyimin hali hazırda gösterdiği gibi, kapitalist iktisadı tasfiye etmek ve sosyalist iktisadı örgütlemek amacıyla proletarya diktatörlüğünün işlevlerini başarıyla yerine getirebilir ve getirmek zorundadır" (Dimitrov)

DHD sonucu oluşan halk demokrasisi, proletarya diktatörlüğünün özgün biçimidir bu birincisi.

DHD programı, kendini feodalizmle sınırlı tutmaz, kapitalizme yönelir ve bunun sonucu, devrimin ilk gününden itibaren sosyalist ekonomiyi örgütler. Yani, bir başka deyişle, DHD, burjuva demokrasisinin dar ufku ile yetinmez, yönünü sosyalizme döner, bu ikincisi.

DHD programı sosyalist devrimin kendisi değildir ama sosyalist devrimin görevlerini de üstlenir, bu üçüncüsü. Çünkü,

her sınıf kendi toplumsal-siyasal çıkarları ile devrime katılır. Proletarya kendi sınıfsal çıkarı için, sosyalizm için toplumsal devrime önderlik yapar ancak bunu bir vuruşta değil, diğer sınıfların taleplerini de ifade eden, siyasal demokrasinin tüm sorunlarına sahip çıkarak, onlarla, bu dönemde "irade birliği" içinde olarak, bunun üzerinden sosyalizme ulaşacağını

bilir. "Bu yüzden geri bıraktırılmış ülkelerde proletarya tek bir süreç içinde ikili devrimci görevle karşı karşıyadır" (B.Yaz. Sf. 295)

Daha önce, sık sık vurguladık, Mahir'in düşüncesi sürekli bir gelişim içindedir. KESİNTİSİZ DEVRİM II-III bu açıdan son derece önemlidir. Konumuz olan DHD için, "D-STRATEJİK HEDEFİMİZ ANTİ-EMPERYALİST VE ANTİ-OLİGARŞİK DEVRİMDİR" (343) alt bölümü, bu gelişmenin adeta doruk noktasıdır. Mahir, bu bölümde, tekrar sınıfların mevzilenmesine döner, programatik görüşleri, uzun bir sessizlik sonrası yeniden canlanan parti faaliyetlerine paralel ele alır. Burada, "önder güç, proletaryadır" diyerek önderliğin niteliğini, "partimiz halk savaşı ile devrimin zafere erişebileceğini tespit ettiğinden proletaryanın ideolojik önderliği temel almıştır" belirlemesi yapar.

Temel güçler sorununu ise şöyle formüle eder, "Temel güçler, köylülerdir (feodal kalıntılar ve tarım burjuvazisi hariç bütün köylü unsurlardır.)

Sırasıyla

-Köy proletaryası,

-Köy yarı-proletaryası,

-Yoksul köylüler,

-Orta köylüler,

Şehir proletaryası da elbette devrimin temel kitle kuvvetleri içindedir. Ancak, devrim de onun belirleyiciliği, devrimin yükselme aşamasındadır. Ve son sözü o söyleyecektir..." (B.Yaz. Sf. 347)

Bu formülasyon doğrudur ve bugün için bile değerinden hiçbir şey kaybetmemiştir. Ayrıca biliniyor, partimiz MLSPB, 1987 DHD programında, yine sorunu böyle formüle etmiştir. Açıktır ki, bu formülasyonun kendisi, kapitalizmin kırsal alanda gelişmesini, bu temelde sınıfsal bir çözülmeyi yansıtır. Dahası "tarım burjuvazisini" ittifak vb. değil, devrimin hedefleri içinde ele alır. Ayrıca, işçi sınıfını "temel güç" içinde ele alır. Tüm bunlar doğrudur ancak, daha önce ele aldığımız gibi, "ideolojik önderlik" kavramını kendi tuzağından kurtarmak zorunludur. Çünkü, DHD'nde proletaryanın rolü, MDD'ye göre nazaran artmıştır. Bilinç ve örgütlülük derecesine paralel olarak devrimde fiili rolünü oynayacaktır. Dahası, Che'nin "küçük savaşçı çekirdeklerin başlattıkları mücadeleye (öncü savaşı) giderek sürekli bir şekilde yeni yeni güçler katılır, kitle hareketleri boy göstermeye başlar, eski düzen yavaş yavaş yıpranır, çöker. İşte tam bu sıradadır ki işçi sınıfı ve şehirli yığınlar savaşın kaderini tayin ederler" sözleri doğrudur ama bizim gibi kapitalizmin geliştiği ülkelerde, proletaryanın rolü "son söz" olarak değil, sürekli olarak devrimde yerini alır. Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi, şehir-kır bütünlüğü içinde ele alınır. Bunun anlamı, bazı dönemler, ikincil plana düşse de şehirlerde mücadelenin kesintisiz yürütülmesidir.

Ayrıca, ittifaklar sorununu da, yeniden düzenlemek zorunludur. Çünkü, hem yanlış Kemalizm tespitinin yarattığı sonuçları burada görmek mümkündür, hem de yeni olgular söz konusudur. Önce Mahir'den aktaralım:

"Vasıtasız ihtiyatlar:

-Kemalist aydın çevre

-Dünya Sosyalist Bloğu

-Sömürge ülkelerde, özelliklede Ortadoğu'daki milli kurtuluş hareketleri

"Vasıtalı İhtiyatlar:

-Küçük-burjuvazinin sağ kanadı

-Demokrat... batı ülkeleri ve kamuoyu

-Oligarşinin kendi içindeki çelişkiler" (B.Yaz. Sf. 347)

Burada, "vasıtalı ihtiyatlar" içinde sıralanan üç madde esasta doğrudur ama "vasıtasız ihtiyatlar" yani birinci derecedeki ittifakları yeniden düzenlemekte yarar vardır. Sıralamanın değişmesi koşulu ile Mahir'deki sıralamaya sadık alırsak, "Kemalist aydın çevre" ittifak olamaz. Bunun yerine, "demokrat-aydın çevre" tanımlaması daha doğrudur. Daha önce ele aldığımız gibi, "dünya sosyalist bloğu" bu tarihsel dönemi açıklamaktan uzaktır. Çünkü, dünya sosyalist bloğu dağılmış ve bunun yerini tek tek sosyalist ülkeler almıştır. Bu sosyalist ülkeler devrimimizin birinci derecede ittifakı içindedir. Bu anlamda, "dünya sosyalist bloğu" kavramı yerine, "sosyalist dünya" veya "sosyalist ülkeler" kavramını kullanmak daha doğrudur. "sömürge ülkelerde, özellikle Ortadoğu'daki milli kurtuluş hareketleri" kavramları özünde yanlış değildir ama bu tanımlama, 1970 dünyasını daha çok açıklamaktadır. "Milli kurtuluş" kavramı, günümüzdeki devrimci gelişmeyi açıklamaktan uzaktır, dar bir ufku, ulusal bağımsızlıkla sınırlı bir ufku yansıtmaktadır. Halbuki "devrimci kurtuluş" kavramı, hem ulusal, hem de sınıfsal mücadelenin sentezidir, toplumsal kurtuluşu, sosyalizmi hedefler. Bunu dikkate alarak, şu formülasyon daha doğrudur, "sömürge, yarı-sömürge ve yeni-sömürge ülkelerde, özelliklede Ortadoğu'daki devrimci kurtuluş hareketleri" elbette, bu tanımlamanın içinde, KUKM özel bir yer tutar. Ama, bunu ayrı ve özel bir madde formüle etmek ve de vasıtasız ihtiyatların ilk maddesinde ele almak gereklidir, doğru olanda budur.

Bizim gibi yeni-sömürge ülkelerde, anti-emperyalist anti-oligarşik DHD, uzun süreli bir halk savaşıyla, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi ile zafere ulaşacaktır. Yönü sosyalizme dönük olan DHD, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisini temel alan partimiz MLSPB'nin asgari programıdır. Bu program, kendini kapitalizmin dar ufukları ile sınırlamaz, kesintisiz devrim esprisi ile sosyalizme açılır.

MLSPB, proletaryanın sınıf partisidir. DHD programını da bu temelde ele alır. Nihai amacımız, sınırsız-sömürüsüz bir toplum olan komünizmdir. Devrim, bu amaca ulaşana kadar sürekli kılınacaktır.

Bu bir uzun yürüyüştür. Mahir yoldaşımız ve partimiz THKP bu görüşte ilk onurlu adımdır. Bu adımları büyütmek, parti çizgimizde iktidar yürüyüşünü hızlandırmak tarihsel görevimizdir.

Bunun bilincindeyiz....

Zafere ulaşmanın yolu, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi temelinde, bu programatik hedefler için dövüşmekten geçmektedir. Bu bilinçle parti bayrağımızı yükseklerde tutup, onurlu kavgayı büyüteceğiz.

Zafere ulaşmanın yolu budur ve bunu başaracağız !

Ocak-Şubat 1998

www.THKP-C.com